

ДЖОНАТАН СТРАУД

· Агенція ·
Локвуд & Ко

• Агенція •
Локвуд & Ко

Джонатан Страуд
Агенція «Локвуд і К°»
Череп, що шепоче

ДЖОНАТАН СТРАУД

· Агенція ·
Локвуд & Ко

ЧЕРЕП, ЩО ШЕПОЧЕ

З англійської переклав
ВОЛОДИМИР ПАНЧЕНКО

А·Б·Л·Ь·Л·Г·А·Л·А·М·А·Г·А

Лорі та Лжорджіі

Частина перша
Вімблдонські примари

*Частина
перша*

ВІМБЛДОНСЬКІ ПРИМАРИ

— Ти диви, — сказав Локвуд. — Їх уже двоє.

Я озирнулась через плече і побачила, що він мав рацію. Недалеко від нас, по той бік галявини, простісінько з землі виріс *другий* привид. Як і перший, то був блідий, кремезний згусток туману, що висів над темною вогкою травою. Галова його, як і в першого, була якось дивно схилена — так, ніби йому переламали шию.

Я подивилась на нього, та не дуже злякалась. За цілий рік роботи в агенції «Локвуд і К°», на посаді молодшого оперативника, я стикалася з Гостями всіляких форм та розмірів. Переламані шиї тепер уже нітрохи не тривожили мене.

— Чудово, — відповіла я. — Звідки ж *такий* виліз?

Зарипіла клейка стрічка на ремені — Локвуд відстебнув свою рапіру.

— Байдуже. Краще я пригляну за ним. А ти пильнуй свого.

Я повернулася на свою позицію. Перший привид бовванів футів за десять від краю залізного ланцюга. З'явився він хвилин із п'ять тому, та з кожною хвилиною ставав дедалі виразніший. Мені вже було добре видно його кощаві руки й ноги, вузлуваті суглоби. Мерехтливі вогники довкола примари поволі перетворювались на зотліле лахміття — широку білу сорочку й темні штани до колін.

Від привида хвилями линув холод. Навіть такої спекотної літньої ночі роса під його висохлими ногами перетворювалась на блискучі голочки паморозі.

— Що ж, цілком зрозуміло, — обізвався Локвуд. — Якщо тут, на перехресті, повісили й поховали одного злочинця, то чому б не зробити те саме ще з одним? Можна було припустити й таке!

— Але ж ми такого не припускали! — заперечила я.

— Про це вже краще спитати Джорджа.

Слизькими від поту пальцями я міцніше вхопила руків'я рапіри.

— Джордже!

— Що?

— Як це сталося, що ми не знали про другого?

Я почула, як у вологу землю з чваканням угризається лопата. Мої чобітки обдало брудними бризками. З ями долинув невдоволений голос:

— Я можу перевірити тільки офіційні записи, Люсі. Там сказано, що тут було повішено й поховано *одну* людину. Хто цей другий — я й гадки не маю. Може, хтось іще хоче покопати?

— Тільки не я, — відповів Локвуд. — Ти й сам чудово копаєш, Джордже. Це твоє покликання. До речі, як просувається робота?

— Ну, я втомився, вишмарувався й знайшов одну гарненьку металеву штуkenцію. А так — усе гаразд.

— Кісток немає?

— Жодного суглоба.

— Тоді копай далі. Джерело повинне бути тут. Тепер нам треба шукати два тіла.

Джерело — це об'єкт, із яким пов'язаний привид. Пошуки Джерела, власне, і є головною метою полювання. Річ лише в тім, що саме його знайти найважче.

Бурмочучи щось під ніс, Джордж заходився працювати далі. У непевному світлі ліхтарів, які стояли на наших торбинах, він скидався на величезного крота в окулярах. Він стояв у ямі вже по груди; купа перекопаної землі заповнила майже увесь простір, обгороджений залізними ланцюгами. Довершувала видовище здоровенна, поросла мохом брила, яка — як ми були певні — слугувала тут надгробком.

— Локвуде! — раптово вигукнула я. — *Мій* наближається!

— Не бійся. Просто тихенько віджени його. Кількома простими порухами, як ми робили вдома з Плавучим Джо. Він зачусь залізо і втече.

— Ти певен?

— Так. Хвилюватись тут не варто.

Локвудові легко було говорити. Та насправді, звичайно ж, є різниця — штрикати клинком солом'яний манекен на прізвисько Джо в нашій конторі, серед білого дня, чи намагатись прохромити Примару на галявині серед нічного гаю. Я не дуже впевнено замахнулася рапірою. Привид, однак, уперто наступав на мене.

Тепер він був зовсім близько. Довкола черепа майоріло довге чорне волосся. Ліве око сяк-так трималося на місці, а замість правого була

порожнеча. На кістках видніли рештки зморщеної шкіри, а нижня щелепа хилиталась на висохлих м'язах, звисаючи мало не до грудей. Сама постать так виструнчилась і витягла руки по швах, ніби її скрутили. Привид світився слабким потойбічним вогнем і погойдувався, ніби досі висів на шибениці під вітром і дощем.

— Він уже біля бар'єра, — попередила я.

— Мій теж.

— Якби ти бачив, який він *страшний!*

— Можу уявити собі. А моєму ще й обох рук бракує.

Локвуд говорив напрочуд спокійно — хоч тут не було нічого дивного. Він *завжди* говорив спокійним голосом. Чи краще сказати — *майже* завжди: якби ви чули його, коли ми відкрили могилу пані Баррет і привид своїми пазурами подряпав йому новеньку куртку!

Я скоса позирнула на Локвуда. Високий, стрункий, із занесеною рапірою, він безжурно спостерігав за наближенням другого Гостя. Світло ліхтаря грало на його гарному, блідому обличчі, витонченому носі й скуйовдженому волоссі. З його лиця не сходила легенька усмішка — він припасав її саме для таких небезпечних випадків, щоб показати, що цілком володіє ситуацією. Його пальто злегка лопотіло під нічним вітром. Як і завжди, його вигляд додав мені впевненості. Я міцніше стиснула руків'я рапіри — і обернулась назад до свого привида.

Він уже наблизився впритул до залізних ланцюгів. І без жодного звуку хутко — зі швидкістю думки — рвонувся вперед.

Я підняла рапіру.

Привид роззявив рота, спалахнув зеленим повітрям і з моторошною швидкістю помчав на мене. Я скрикнула й позадкувала. Привид намагався прорватись через бар'єр за кілька дюймів від мого обличчя. Пролунав вибух, спалахнула ектоплазма. Дощ іскор розсипався по вогкій траві за межами захисного кола. Бліда постать, знову перетворившись нахмару тремтливого туману, позадкувала.

— Обережно, Люсі! — озвався Джордж. — Ти мені мало на голову не наступила.

— Що таке? — Локвудів голос лунав суворо й стривожено. — Що там у вас трапилось?

— Усе гаразд, — відповіла я. — Привид хотів напасти, але його зупинило залізо. Наступного разу почастию його Вогнем!

— Не витрачай Вогонь даремно! Папір та ланцюгів цілком вистачить. Джордже, потіш нас хорошими новинами! Ти, напевно, щось уже знайшов?

Я почула, як Джордж пожбури в лопату в купу землі. Геть викачаний у бруді, він визирнув з ями:

— Нічого хорошого. Це не те місце. Я вже кілька годин копаю тут — і не знайшов жодного поховання. Ми десь помилились.

— Ні, — заперечила я. — Це *правильне* місце. Саме тут я й чула голос.

— Пробач, Люсі. Але тут нікого немає.

— Чия ж тоді це помилка? Ти сам присягався, що це правильне місце!

Джордж протер окуляри єдиним чистим краєчком своєї футболки. А тоді поглянув на мого привида:

— Хай йому дідько! Що це в неї з оком?!

— Це *чоловік*, — зіпнула я. — Всі знають, що чоловіки тоді носили довгі зачіски. І не змінюй, будь ласка, тему! Це *твої* дослідження привели нас сюди!

— Мої дослідження і твій Талант, — коротко відрубав Джордж. — Я не чув ніяких голосів. А тепер замовкни — й треба вирішувати, що робити далі.

Так, я трохи погарячкувала. Та причиною цьому була не наша помилка, а рештки мертвого тіла, що врізались у наше захисне коло прямисінько перед моїм носом. Проте насправді я мала рацію: саме Джордж наголошував, що тіло — тут. Він знайшов архівний запис про те, що Джона Мелорі, вбивцю й крадія овець, було скарано на Вімблдонському гусячому ярмарку 1744 року. Його привезли возом до Ерлсфілдського перехрестя і тут повісили на шибениці з тридцять футів заввишки, а потім покинули тіло «на поталу крукам і гавам» — аж поки його рештки поховали поблизу цього самого місця. Вони спокійно лежали в землі до того часу, коли його Примара несподівано з'явилась на тамтешньому дитячому майданчику, трохи знизивши цим його популярність. Пізніше привида частенько бачили недалеко від сусіднього чахлого гайка; коли ми довідались, що цей гайок називають «Смерть Мелорі», то вирішили, що натрапили на правильний слід. Тепер нам залишилось тільки знайти точне місце могили.

Цієї ночі в гайку було напрочуд незатишно. Дерева — переважно дуби й берези — були низькі й покручені; їх ніби придушували зарості сіро-зеленого моху. Жодне деревце, здавалось, не мало нормальної форми.

Кожен з нас мав свої Таланти — вроджені здібності відчувати привидів. До мене долинули дивний шепіт і рипіння дерева — я аж підскочила з несподіванки, проте ні Локвуд, ні Джордж нічого такого не почули. Натомість Локвуд — із своїм надзвичайним зором — розгледів між деревами чийсь силует, та коли ми обернулись туди, примара вже зникла.

У середині гаю ми знайшли невеличку галявину, де не було жодного дерева. Шепіт став гучнішим. Я тихенько ступала високою вологою травою, аж поки натрапила на порослу мохом брилу в самісінькому центрі галявини. Брила була геть обплутана павутинням, і від неї віяло холодом. Ми втрюх відчули якийсь липкий, неприродний страх; раз чи двічі мені здалося, що бурмотіння лунає зовсім близько.

Усе якраз підходило до місця поховання Мелорі. Ми вирішили, що саме його було позначено каменем. Виклали з залізних ланцюгів захисне коло — і взялися до роботи, сподіваючись завершити її за півгодини.

Однак через дві години наш рахунок був такий: *два* привиди і жодної кістки. Це аж ніяк не збігалося з нашим планом.

— Пора закінчувати, — мовив Локвуд, перериваючи наш із Джорджем короткий обмін гнівними поглядами. — Десь ми, напевно, збочили зі сліду, тож працювати далі немає сенсу. Пакуймо речі — і повернемось сюди іншим разом. Треба тільки вирішити, що робити з цими двома Примарами. Як ви гадаєте? Може, спробувати Вогонь?

Він обернувся до нас, спостерігаючи водночас за привидом, що бовванів біля захисного кола. Його привид, як і мій, був кістяком з рештками плоті й шкіри, тільки вбраним у довгий сурдут і червоні штани. Половина черева відвалилась, а з подертих рукавів стирчали залишки плечей. Рук, як Локвуд і казав, у нього майже не було.

— Вогонь — це найкраще, — зауважила я. — Соляні бомби проти Другого Типу не подіють.

— Це просто сором — витратити Вогонь, коли ми навіть не знайшли Джерело! — заперечив Джордж. — Ви ж знаєте, скільки він

коштує!

— Можна спробувати відігнати їх рапірами, — запропонував Локвуд.

— Відразу двох? Небезпечно!

— То, може, сипонутися на них залізними стружками?

— Я ще раз кажу вам: найкраще — це Вогонь!

Тим часом безрукий привид дедалі ближче й ближче підбирався до ланцюгів. Половина його голови була повернута так, ніби він дослухався до нашої суперечки. Ось він тихенько притулився до бар'єра... Вибухнув фонтан іскор. Мерехтливі частки ектоплазми з сичанням упали на вологу землю. Ми позадкували на пів кроку.

Мій привид так само почав наступати. Отакі вони, Примари: жадібні, хитрі й нізачо не здаються просто так.

— Що ж, Люсі, до роботи, — зітхнув Локвуд. — Вогонь так Вогонь. Ти займися своїм, а я — своїм. На цьому нині й зупинімося.

— Як скажеш, — похмуро кивнула я.

Користуватись Грецьким Вогнем у гаю — чудова річ. Можеш підпалювати що хочеш, не боячись пошкодити чиясь майно. До того ж Примари (так само, як Костогроми та Безногі) — вельми бридкі типи Гостей, і розправа з ними — справжнісіньке задоволення. Я відчепила від ремня металеву каністру і жбурнула її на землю просто перед своїм привидом. Скляна печатка розбилась; вогняний стовп із заліза, солі й магнію на одну-єдину мить осяяв верхівки довколишніх дерев — і докола знову запанувала ніч. Примара зникла, перетворившись на каламутну хмаринку — серед галявини ніби розцвіла й зів'яла якась химерна квітка. Травною поповзли маленькі вогняні язички.

— Чудово, — зауважив Локвуд, теж знімаючи з ремня каністру. — Один готовий. А другий... Що таке, Джордже?

Тільки тепер я помітила, що Джорджів рот широко й кумедно роззявлений. У цьому, однак, не було нічого дивного чи тривожного. Так само, як і в очах вирячених так, ніби хтось вичавлював їх з обличчя. Насторожило мене те, що Джордж витяг руку й показував товстим тремтячим пальцем у гущавину гаю.

Ми з Локвудом умить обернулися туди й побачили ось що.

З темряви, крізь покручене гілля, до нас пливла світла куля. В її середині зависла нерухома чоловіча постать. Її шия була зламана, й голова схилилась убік. Привид упевнено наближався до нас.

— Це неможливо, — сказала я. — Я щойно підірвала його. Він не міг так швидко відновитись!

— Як бачиш, міг, — відповів Локвуд. — Цікаво, скільки тут узагалі цих Примар?

Джордж промугикав щось невиразне. Його палець ворухнувся в інший бік. Моє серце тьохнуло, а в череві захололо. До нас підпливав *ще один* згусток зеленого світла! А за ним, ледве помітний, — ще один. І ще...

— П'ять, — мовив Локвуд. — П'ять нових Примар.

— Шість, — виправив його Джордж. — Отам — ще одна, невеличка.

Я ковтнула слину:

— Звідки ж вони беруться?

Локвуд провадив якнайспокійнішим голосом:

— Уперед дороги немає. Що в нас позаду?

Позаду була лише накопана Джорджем купа землі. Я вилізла на неї й стривожено озирнулась довкола.

Ми стояли немовби на острівці з ліхтарного світла, оточеному міцними залізними ланцюгами. За їхніми сріблястими ланками Локвудів привид досі намагався проникнути за бар'єр, наче кіт у пташник. Довкола, під зоряним небом, панувала нескінченна чорна ніч, і в її темряві ворушились мовчазні примари. Шість... сім... дванадцять... навіть більше цих торбин з гнилими кістками й потойбічним сяйвом... І всі сунули прямісінько до нас.

— Вони всюди, — сказала я. — Наступають на нас звідусіль.

Запала коротка тиша.

— У кого-небудь залишився чай у термосі? — запитав нарешті Джордж. — Щось мені трохи пересохло в горлянці.

Ні, ми не запанікували. Це — все ж таки частина нашої роботи. Ми — агенція психологічних досліджень, і я скажу вам, що несподівана поява півтора десятка Гостей аж ніяк не перелякала б нас.

Проте, правду кажучи, неабияк розсердила.

— «Одну людину», Джордже?! — зіпнула я, зісковзнувши з купи землі й перескочивши порослу мохом брилу. — Ти ж казав, що тут поховано *одну* людину! Чолов'ягу на прізвище Мелорі! До речі, де він? Ти не впізнав його серед цього натовпу?

Джордж, який саме поправляв ремінці з каністрами на своєму поясі, насупився:

— Я вивчав історичні джерела! Чим я тут винен?!

— Ти й справді так гадаєш?

— Ніхто тут не винен, — обірвав нашу суперечку Локвуд, оглядаючи примруженими очима галявину. Прийнявши рішення, він перейшов до дій. — Переходьмо до плану «Д». Просто зараз.

Я подивилась на нього:

— Це означає — тікаймо?

— Аж ніяк. Це означає — гідно відступаймо перед надзвичайною небезпекою.

— Ти переплутала з планом «Е», Люсі,— буркнув Джордж. — Вони майже однакові.

— Послухайте-но, — хутко промовив Локвуд. — На цілу ніч у колі залишатись не можна: воно просто не витримає. У східному напрямі Гостей найменше — я бачу тільки двох. Вирушаймо цим шляхом. Спочатку — до того високого береста, потім — крізь гай і через поле. Що швидше ми йтимемо, то важче їм буде спіймати нас. У нас із Джорджем ще залишились невикористані каністри: якщо Гості підберуться ближче, застосуємо проти них вогонь. Як вам план — хороший?

Мені такий план видавався не найкращим, та іншого вибору, здається, не було. Я зняла з ременя соляну бомбу, Джордж приготував

каністру з вогнем. Ми чекали команди.

Безрукий привид підплив до кола зі сходу. Під час минулої спроби прориву він утратив багато ектоплазми і здавався сумнішим і мізернішим, ніж дотепер. Цікаво, чому ці Примари завжди такі бридкі? Чому вони не прибирають таку подобу, як колись — за свого земного життя? З цього питання є чимало теорій, проте точної відповіді не знає ніхто — так само, як і відповіді на питання, що стало причиною цієї навали привидів. Тому її й називають «Проблемою».

— Давай! — вигукнув Локвуд і ступив за межі кола.

Я жбурнула в привида соляною бомбою.

Бомба вибухнула. Сіль, змішавшись із плазмою, спалахнула смарагдовим світлом. Привида неначе розмило водою. Струмені білого сяйва потяглись назад — далі від місця вибуху, геть від кола, прибираючи дорогою свою попередню подобу.

Милуватись цим видовищем нам було ніколи. Ми вже бігли вперед чорною, нерівною землею.

Волога трава хлюпала під нашими ногами. Рапіра тремтіла в моїй руці. Серед дерев у різних напрямках снували бліді постаті. Дві найближчі полинули до нас — їхні викручені шиї пересмикувались, а задерті голови зирили в зоряне небо.

Підбирались вони хутко, та ми були швидші. Ми вже майже пробігли галявину. Просто перед нами височів берест. Локвуд, із його довгими ногами, вирвався вперед. Я мчала за ним, мене наздоганяв Джордж. Ще кілька секунд — і ми опинимось у темній частині гаю, де привидів не видно.

Все мало вийти якнайкраще.

Аж тут я спіткнулась, посковзнулась і важко впала на землю, черкнувши обличчям об холодну траву. Шкіру обдало росою. Щось ударило мене по нозі, й тут поряд зі мною з прокльоном упав Джордж.

Я підняла голову. Локвуд, який тим часом уже добіг до дерева, озирнувся. Він тільки зараз помітив, що ми відстали, і з застережним вигуком кинувся до нас.

Довкола мене війнуло холодом. Я поглянула вбік: там стояла Примара.

Їй напевно слід було б поставити відмінну оцінку за оригінальність: ні голого черепа, ні порожніх очних ямок, ні переламаних кісток. Цей привид зберіг свою *прижиттєву* подобу:

обличчя — ціле, очі — блискучі й вирячені. Шкіра аж сяяла білиною — наче в розпластаній риби на базарному прилавку. Чіткість його подобі просто-таки вражала. Мені було видно кожне волокно мотуза на його шиї, блискітки роси на вбранні, білі зуби...

От тільки ні підняти рапіру, ні сягнути рукою ременя я не могла.

Гість рушив до мене, простягаючи білу руку... і раптом зник. Круг мене спалахнули іскри. Дощ із солі з попелом та часточками заліза впав на мій одяг і обпik мені обличчя.

Вогняна стіна опала. Я підвелася:

— Дякую, Джордже.

— Не мені дякуй! — Він смикнув мене за руку. — Ось, подивись!

І в гаю, й на галявині мерехтіли вогники. Білі промені магнієвих ліхтариків пронизували спектральну плоть Примар. Серед дерев метушились постаті — міцні, темні, галасливі. Опале листя й галуззя шурхотіло під черевиками, гілля дерев тріщало на їхньому шляху. Лунали уривчасті команди й короткі відповіді — тривожними й зосередженими голосами. Наступ Примар було зламано: ті, що вцілили, безпорадно розповзались на всі боки. То там, то тут спалахувала сіль, між деревами раз по раз вибухав Грецький Вогонь, осяваючи перед моїми очима мереживо переплутаних гілок. Примари зникали одна за одною.

Локвуд порівнявся з нами. Як і ми з Джорджем, він був украй приголомшений цим несподіваним вторгненням. Ми побачили, що кілька темних постатей прямують до нас. У світлі вибухів та ліхтариків їхні рапіри й куртки виблискували найчистішим сріблом.

— Агенція «Фіттес»! — промовила я.

— Чудово, — буркнув Джордж. — Як на мене, краще б то були Примари...

* * *

Усе виявилось гірше, ніж ми гадали. То були не просто агенти «Фіттес», а команда Кіпса.

Відразу ми цього не помітили, адже перші десять секунд їхні ліхтарики світили просто нам в очі, геть заслiпивши нас. Коли ж нарешті світло трохи послабшало, а до нас долинули глумливе хихотіння й запах смердючого дезодоранту, ми відразу зрозуміли, хто це такі.

— О, Тоні Локвуд! — вигукнув веселий голос. — Разом із Джорджем Кабінсом і... е-е... здається, Джулі? Пробачте, щось ніяк не можу запам'ятати дівочих імен... Цікаво, чим це ви тут бавитесь?

Хтось увімкнув нічний ліхтар — його світло, не таке різке, як у магнієвих ліхтариків, і всі обличчя стало добре видно. Навпроти нас стояли троє агентів у сірих куртках. Інші тим часом клопотались на галявині — розсипали сіль та залізні стружки. Над деревами здіймався сріблястий димок.

— Ви тільки погляньте, — мовив Квіл Кіпс.

Я, здається, вже згадувала про Кіпса. Він — керівник однієї з команд лондонського відділення агенції «Фітес». До речі, «Фітес» — це найстаріша і найпрестижніша агенція психологічних досліджень в усій країні. У них — величезна контора на Стренді, й там працюють понад три сотні оперативників віком здебільшого від восьми до шістнадцяти років. Їх поділяють на групи на чолі з дорослими керівниками. Квіл Кіпс — один з таких керівників.

Якщо висловлюватись дипломатично, Кіпс — худорлявий юнак, трохи старший від двадцяти років, з коротко стриženим рудим волоссям і вузьким веснянкуватим обличчям. Якщо ж бути не дуже дипломатичним (але точнішим), то це придуркуватий шмаркач із цуценячим носиком і довбешкою завбільшки з Біг-Бен поверх тулуба, схожого на морквину. Блазень на тоненьких ніжках та й годі. І до того ж злючка. Він давно вже вийшов з того віку, коли бачиш і чуєш привидів, та це не заважало йому й досі носити розцяцьковану рапіру з важким ефесом, обсадженим дешевими фальшивими діамантами.

До речі, на чому я зупинилась?.. На Кіпсі. «Локвуда й К°» він ненавидів уже давно.

— Ви *тільки* погляньте! — повторив Кіпс. — Іще брудніші, ніж зазвичай!

У світлі ліхтаря їм було добре видно нас усіх. Локвудів одяг спереду добряче обгорів, а обличчя покреслили смуги від солі. Моє пальто й легінси вкрились чорним пилом, волосся розкуйовдилось, а від чобітків тхнуло паленою шкірою. Джордж так само закіптюжився, тільки менш ефектно — головним чином через бруд, у якому він викачався ще в ямі.

Локвуд, обтрушуючи попіл з манжет, спокійно відповів:

— Дякую за допомогу, Кіпсе. У нас тут справді була невеличка робота, і все тривало гаразд, аж поки... — Він глибоко зітхнув. — Ваш Вогонь придався саме вчасно.

Кіпс вишкірився:

— Дурниці. Ми просто побачили трьох безпорадних бовдурів, що тікали від натовпу Примар. Тож Кет без зайвих питань жбурнула каністру. Ми й гадки не мали, що ці бовдури — ви!

— Вони геть зіпсували нам операцію, — крижаним голосом обізвалось дівча, що стояло поряд. — Тепер тут нічого не чути. Забагато потойбічного галасу.

— Ми вже підібрались до Джерела, — провадив Кіпс. — Відшукати його вкрай легко. Може, тепер команда Локвуда допоможе нам?

— Оце вже навряд, — стенуло плечима дівча.

Кет Годвін, найперша Кіпсова помічниця, була — як і я — Слухачем, проте на цьому наша схожість закінчувалась. Худорлява бундючна білявка — це надавало мені аж три приводи ненавидіти її, навіть якби вона була милим дівчатком, що присвячує все своє дозвілля лікуванню хворих їжачків. Проте й без того Кет була пихата, черства особа з почуттям гумору ще меншим, ніж у черепахи. Будь-які жарти тільки драгували її, бо до неї простісінько не доходив їхній зміст. Узагалі Кет була гарненька, проте з надто вже гострим, як на мій смак, підборіддям. Якби вона впала на траву так, як щойно падала я, це підборіддя неодмінно зробило б у землі діру, в якій можна було б посадити квасолю. Біляве волосся, коротко підстрижене ззаду, спереду спадало їй на чоло, мов коняча гривка. На її сірій форменій фітесівській куртці, спідниці й легінсах ніколи не було видно ані цяточки бруду. Навряд чи їй випадало лазити по димарях, шукаючи Спектри, чи битися з Полтергейстами у Брайдвелському стічному колекторі (що офіційно вважалось Найгіршим Завданням для оперативника), як це робила я. Особливо сердило мене те, що я завжди стикалася з нею за якихось дурних обставин. Хоча б таких, як тепер.

— За ким ви зараз полюєте? — спитав Локвуд. Поки ми з Джорджем понуро мовчали, він намагався поводитись якнайчемніше.

— За компанією Примар, — відповів Кіпс, показуючи в бік гаю, де останній Гість щойно перетворився на смарагдовий вибух. — Тут десь їхнє Джерело. Це серйозна операція.

Локвуд поглянув на юних агентів, що саме нишпорили на галявині. У них були соляні пістолети, ручні катапульти й вогнекидачі. Дехто з підлітків був щільно обплутаний залізними ланцюгами, інші тягли з собою переносні ліхтарі й візки, навантажені срібними печатками.

— Бачу... — тільки й промовив Локвуд. — Ви певні, що вам потрібно стільки захисту?

— На відміну від вас, — відповів Кіпс, — ми знаємо, куди йдемо. — Він оглянув те, що ще залишилось на наших ремнях. — Як ви з таким дріб'язком уціліли в оточенні Примар, я не знаю... Що таке, Гледіс?

Кирпата дівчинка років восьми хутко відрапортувала:

— Пане Кіпсе, ми знайшли активне місце на середині галявини. Там ціла купа землі й велика яма...

— Зупиніться, — втрутився Локвуд. — Цю яму викопали ми. Це, до речі, було *наше* завдання. Вімблдонський мер найняв нас два дні тому.

Кіпс підняв руді брови:

— Пробач, Тоні. Нас він так само найняв. Це відкрита справа — таке завдання може отримати будь-хто. От тільки гроші дістануться тому, хто відшукає Джерело.

— Що ж, тоді вони дістануться нам, — попередив Джордж, протираючи окуляри. Круг очей у нього було чисто, а решту обличчя досі вкривав бруд, тож зараз він скидався на якусь чудернацьку сову.

— Якщо ви знайшли Джерело, то чому не запечатали його? — спитала Кет Годвін. — Чому ці привиди досі кружляють довкола?

Хай там які в неї зачіска й підборіддя, та вона сказала розумну річ.

— Ми знайшли місце поховання, — відповів Локвуд. — А зараз відкопуємо кістки.

Запала мовчанка.

— Місце поховання? — перепитав Кіпс.

Локвуд завагався:

— Судячи з усього, так. Те місце, де було поховано всіх отих повішених злочинців...

Білявка зареготала. Уявіть собі іржання коня водночас із ревінням трьох віслюків, і ви матимете чудову картину цього сміху.

— Ви справді рідкісна компанія бовдурів! — підхопив Кіпс.

— Це просто надзвичайно! — пирхнула Кет. — Неоцінено!

— Чому ж? — спокійно поцікавився Локвуд.

Кіпс протер пальцями очі:

— Бо це не місце поховання йолопи! Це місце покарання! Саме тут стояли шибениці! Стривайте-но... — Він обернувся в бік галявини. — Агов, Бобі! Ходи-но сюди!

— Так, сер!

З галявини, де працювала команда, до нас підбігла дитяча фігурка. Я подумки застогнала. Бобі Вернон був найновішим — і найнестерпнішим — Кіпсовим агентом. Він працював у нього лише місяць чи два. У цьому низенькому — можливо, через дитячий вік, — хлопчині проглядалося щось химерно-доросле: я б не здивувалась, якби йому насправді виявилось років з п'ятдесят. Навіть поряд зі своїми мізерними керівниками Вернон здавався крихіткою: голова його ледве сягала рівня Кіпсових плечей і грудей Годвін. А вже поруч із Локвудом — мені страшно було навіть подумати про це, — його взагалі було б не видно. Він носив короткі сірі штанці, з яких стриміли ноги, схожі на волохаті бамбукові пагони, з майже невидимими стопами. Непримітне бліде обличчя вінчала копиця волосся, щедро змащеного гелем.

Проте Вернон був неабиякий розумник. Як і Джордж, він займався історичними розслідами. Зараз він підбіг до нас із невеличким планшетом, до якого було прикріплено ручку з підсвіткою. Завдяки підсвітці ми побачили, що на планшеті в нього — ламінована мала вімблдонських околиць.

— Наших друзів трохи спантеличила природа цього місця, Бобі, — мовив Кіпс. — Я щойно розповів їм про шибениці. Чи можеш додати що-небудь?

Вернон усміхнувся так самовдоволено, що його вуста мало не зімкнулись на потилиці:

— Звичайно, сер! Я взяв на себе клопіт відвідати Вімблдонську бібліотеку й погортати історію тутешніх злочинів. І знайшов там відомості про чолов'ягу на ім'я Мелорі, який...

—... був повішений і похований тут, на галявині? — зіпнув Джордж. — Саме так. Я теж читав про це.

— А чи побував ти також у бібліотеці вімблдонської церкви Всіх Святих? — провадив Вернон. — Там я знайшов цікаву хроніку. Згідно з нею, 1824 року тут розширили дорогу, знайшли рештки Мелорі і

порозкидали їх на всі боки. Отож його привид, як бачите, прив'язаний не до кісток, а до *місця смерті!* І те саме стосується всіх інших, кого повісили на цьому місці. Мелорі просто був першим. Хроніка свідчить, що за багато років тут попросилися з життям *десятки* людей — і всі на тутешніх шибеницях! — Вернон закрив планшет і пихато позирнув на нас. — Ось так. Ці записи дуже легко знайти, якщо шукати там, де треба.

Ми з Локвудом поглянули на Джорджа, що стояв і мовчав.

— Шибениць, звичайно, давно вже немає, — вів далі Вернон. — Та цілком можливо, що зберігся якийсь камінь або стовп — знак місця, де вони стояли. Саме він, радше за все, і є Джерелом, якого слухаються щойно побачені нами привиди.

— Ну, Тоні? — запитав Кіпс. — Хто-небудь із вас помітив тут камінь?

— Тут він *один*, — знехотя відповів Локвуд. — Отам, посередині галявини.

— Ого! — прицмокнув язиком Бобі Вернон. — Тільки не кажіть мені, що це здорова чотирикутна брила біля глибокої ями!

Правду кажучи, нікому з нас не хотілось ділитися своїми спостереженнями.

— Е-е... можливо.

— Саме так! Нею позначено місце шибениці. Над цим каменем хилитались тіла повішених злочинців, аж поки падали, — він підморгнув нам. — Ви не пробували пересувати його?

— Ні, ні, — запевнив Локвуд. — З каменем усе гаразд.

З галявини обізвався хтось із агентів:

— Ми знайшли чотирикутний камінь! Це, напевно, знак, де була шибениця. Здається, його хтось намагався викопати...

Локвуд скривився. Вернон тихенько захихотів:

— Ой лишенько! Виходить, ви спробували викопати Джерело, а тоді покинули його... Нічого дивного, що сюди посунуло стільки Гостей. Це все одно, що забути закрутити кран у ванній... Гаразд, піду подивлюсь, як наші хлопці запечатають цю важливу знахідку. Радий був поговорити з вами!

І він подався геть по вологій траві. Ми похмуро дивились йому вслід.

— Талановитий хлопчина, — зауважив Кіпс. — Вам теж такий не завадив би.

— Ні, — хитнув головою Локвуд. — Я щоразу спотикався б об нього. Чи губив би, випадково закинувши за канапу... Гарзд, Квіле. Ми знайшли Джерело, а твої агенти його запечатують. Тож винагороду, вочевидь, краще буде поділити. Пропоную шістдесят на сорок — на нашу користь. Може, завтра підемо разом до мера?

Кіпс і Годвін засміялись — не дуже приязно. Кіпс поплескав Локвуда по плечу:

— Тоні, Тоні! Я дуже вдячний тобі за допомогу, але ж ти чудово знаєш: винагороду отримує той, хто *запечатав* Джерело. Це, до речі, правило ДЕПРІК.

Локвуд позадкував і взявся за руків'я рапіри:

— То ви забираєте Джерело собі?

— Так.

— Я на це не пристаю.

— Боюся, що в тебе немає вибору...

Кіпс коротко свиснув. З темряви виступили четверо мамул-оперативників, схожих на горил. Діставши рапіри, вони вишикувались перед своїм керівником.

— Отак буде краще, — посміхнувся Квіл Кіпс. — Бачиш, Тоні? Краще поглянь на свою агенцію. Вас троє — з однією каністрою Вогню на всіх! Вам хіба бліх ловити! Навіть уніформи собі справити не можете! Варто вам зійтись із справжньою організацією, як усі ваші зусилля лопнуть, наче мильні бульки! Ну, що: самі знайдете звідси дорогу? Чи попросити Гледіс проводити вас?

Локвуд неймовірним зусиллям зберіг самовладу.

— Дякую. Обійдемося без почту. Джордже, Люсі, ходімо!

Я подалася за ним, але Джордж, чиї очі аж спалахнули за скельцями окулярів, не зрушив з місця.

— Джордже! — повторив Локвуд.

— Але ж це означає, що перемога за «Фітес», — пробурмотів Джордж. — Лише тому, що їхня фірма більша, сильніша, і вважає, що може будь-кого зіштовхнути з своєї дороги. Мене від них аж нудить. Нам не личить здаватися просто так.

— Не личить, — лагідно відповів Локвуд, — але доведеться. Ходімо.

Кіпс знову захихотів:

— Хтось там ніби зарюмсав... Часом не ти, Кабінсе?

— Дивно, що ти взагалі щось чуєш із-за спин своїх посіпак, Кіпсе, — відповів Джордж. — За ними ти, звичайно, в безпеці. Але настане день, коли ми зійдемося у чесному змаганні. Тоді побачимо, хто виграє. — Він обернувся, щоб іти.

— Це що, виклик?! — стрепенувся Кіпс.

— Джордже, ходімо! — ще раз повторив Локвуд.

— Ні, ні, Тоні... — Кіпс, усміхаючись, вийшов з-за спин своїх агентів. — Мені це до вподоби! Кабінсові вперше в житті сяйнула чудова думка. Змагання! Твоя команда — проти моєї! Вийде весело! Що скажеш, Тоні? Чи не злякала тебе часом така ідея?

Раніше я цього не помічала, та коли Кіпс усміхався, він нагадував Локвуда, щоправда, його зменшену, більш задерикувату версію, плямисту гієну в порівнянні з вовком. Локвуд, однак, не всміхнувся у відповідь. Він поволі обернувся до Кіпса — і зблиснув очима:

— Мені ця ідея теж *до вподоби*. Джордж має рацію. В чесному змаганні ми здолаємо вас голими руками. Тільки ніяких бійок чи витівок. Просто випробування агенцій: розслідування, рівень Талантів, пошук привида та його знищення. Які будуть ставки? Нам треба щось вигідне. Вартісне для обох сторін.

Кіпс кивнув:

— Так, правда. Тільки у вас все одно цього немає.

— Я так не вважаю. — Локвуд поправив своє пальто. — Як тобі така пропозиція? Якщо ми знову зійдемося в одній справі, то команда, яка її розплутає, виграє. А ті, що програють, надрукують у «Таймсі» рекламу, де прилюдно визнають свою поразку, і оголосять, що команда переможців краща за них самих. Ну, як? Гадаю, це потішить тебе, Кіпсе? Якщо ти виграєш... — він підморгнув суперникові, що розгублено мовчав. — Звичайно, якщо це хвилює тебе...

— Хвилює?! — пирхнув Кіпс. — Аж ніяк! Згода! Кет і Джулі, ви — свідки! Якщо наші дороги знову перетнуться, ми зіграємо сам-на-сам! А тим часом, Тоні... будь ласкавий зберегти свою команду живою.

Він подався геть. Кет Годвін та інші агенти попрямували галявиною за ним.

— Мене, до речі, звуть Люсі, — мовила я їм услід.

Проте ніхто з них не почув мене. Всі були заклопотані роботою. У світлі ліхтарів агенти під керівництвом Бобі Вернона розтягали сріблясті сітки над порослою мохом брилою. Інші тягли траву візок, готуючись вантажити на нього брилу. Аж ось долинули радісні вигуки, оплески й сміх. Це була ще одна перемога славетної агенції «Фіттес». Перемога, яку вона вкрала просто з-під носа в «Локвуда і К°». Кілька секунд ми втрюх тихо стояли серед п'єми.

— Я повинен був промовчати,— обізвався нарешті Джордж. — Вибачте. Мені так хотілось зацідити йому, та в мене надто ніжні руки...

— Не треба просити вибачень, — обірвав його Локвуд.

— Якщо ми не зможемо перемогти Кіпсове збіговисько в чесній боротьбі, — щиро сказала я, — то краще нам закрити агенцію негайно.

— І справді! — Джордж ударив кулаком об долоню; засохлий бруд посипався на траву. — Ми ж — найкращі в Лондоні, авжеж?

— Авжеж, — підтвердив Локвуд. — Найкращі. От тільки в Люсі спереду обгоріла блузка, а від моїх штанів мало що залишилось. Як тепер добиратись додому?

Частина друга

Несподівана могила

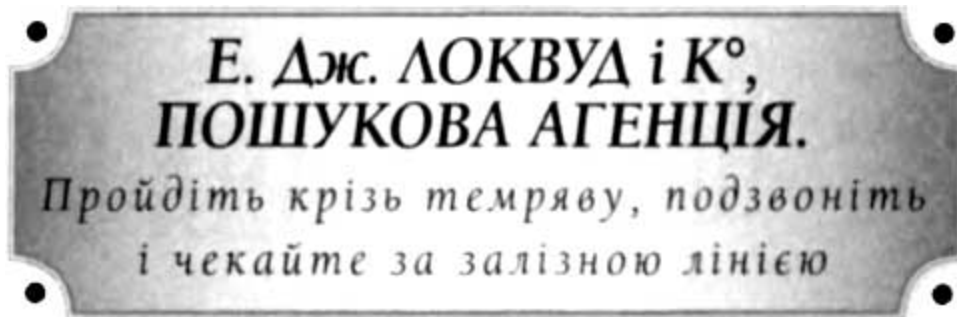
*Частина
друга*

НЕСПОДІВАНА МОГИЛА

Наступний ранок був такий, як і личить ранкові серед спекотного літа — ясний, з яскраво-блакитним небом. Автомобілі, припарковані вздовж дороги, сяяли, наче коштовні камені. Я вирушила до крамнички Арифа в футболці, шортах і капцях, мружачи дорогою очі від сонця й дослухаючись до клопіткого, нескінченного міського гомону. Літньої пори, з її найдовшими днями та найкоротшими ночами, привиди підупадають на силі — тому люди здебільшого не звертають уваги на Проблему. Агентів, одначе, це не стосується. Ми не заспокоюємось.

Я купила молоко та швейцарський рулет до сніданку і поволі почалапала додому. Будинок 35 по вулиці Портленд-Роу, як завжди, виблискував на сонці своїми нефарбованими стінами. Дерев'яна табличка біля сходів, з написом:

була, як завжди, ветха й жалюгідна. На дзвонику, як завжди, видніли сліди іржі. Три залізні плити на ганку були, як завжди, геть перекошені, а одна зникла взагалі — завдяки працьовитим мурахам із садка. Я вирішила не перейматись цими всіма речами — тож увійшла, порозклала рулет по тарілках і заварила чай. А тоді вирушила до підвалу.

Спускаючись крученими сходами, я чула, як по натертій підлозі ковзають черевики, а в повітрі свистить клинок рапіри. Часом різкі короткі звуки повідомляли мені, що рапіра влучила в ціль. Це Локвуд за своєю звичкою після невдалої роботи зганяв злість на манекенах.

У кімнаті, де ми вправляємось у фехтуванні, майже немає меблів. Є лише стойка зі старими рапірами, запилужена полиця на стіні й низенький довгий столик із трьома стільцями, присунутий до тієї самої стіни. У центрі звисають зі стелі два солом'яні манекени завбільшки з людину. Чорнилом ми накреслили їм щось на зразок облич. Один з них убраний у брудний чіпок з мереживом, а другий — у старий засмальцьований циліндр. Їхні ганчір'яні тулуби вкриті десятками маленьких дірочок. Звуть наших манекенів Леді Есмеральда та Плавучий Джо.

Сьогодні Есмеральді довелося відчувати на собі всю Локвудову увагу. Вона шалено крутилась на ланцюгу від останнього удару, а чіпок сповз набік. Локвуд цілився в неї здалеку, тримаючи рапіру напоготові. На ньому були вузькі штани й пантофлі, а рукави сорочки він трохи засукав. Від кожного поруху — чи випадку вперед, чи відступу заради збереження рівноваги, — довкола його ніг кружляв пил. Ось він накреслив рапірою в повітрі якийсь візерунок — і зненацька ткнув нею у плече манекенові так, що вістря прохромило солому й вилізло з іншого боку. Обличчя його було суворе, волосся блищало, а очі палали похмурим вогнем. Я стояла на дверях і дивилась на нього.

— Дай мені, будь ласка, шматочок рулета, — попросив Джордж. — Якщо зможеш відірватись від такого видовища.

Я підійшла до стола. Джордж сидів там і читав комікси. Він був убраний у спортивні штани й щось на зразок фланелевої сорочки. Руки в нього були білі від пороху, а обличчя — розчервоніле. Перед Джорджем стояли дві пляшки води, а об стіл була оперта його рапіра.

Локвуд теж поглянув на мене.

— Швейцарський рулет і чай, — оголосила я.

— Ходи-но спочатку сюди! — Він показав на довгу надірвану картонну коробку, що лежала біля стойки. — Італійські рапіри! Щойно від Маллета! Нові сталеві клинки з посрібленням! Чудові штучки. Раджу спробувати!

Я завагалась:

— Це означає залишити рулет сам на сам з Джорджем...

Локвуд усміхнувся мені й повернувся до тренування, знову проштрикуючи клинком повітря.

Відмовити йому завжди було важко. До того ж мені справді хотілося потренуватись з новою рапірою. Я взяла одну з коробки — й

зважила її на долонні. Рапіра виявилась легша, ніж я сподівалась, і клинок був ширший, ніж у моєї старої, французького зразка рапіри. Я стиснула руків'я, засунувши пальці в особливі отвори, оточені сріблястою сіткою.

— На гарді — срібна філігрань, — підтвердив Локвуд. — Для захисту від бризок ектоплазми. Ну, як вона тобі?

— Трохи розцяцькована, — з сумнівом відповіла я. — Схожа на ту, що в Кіпса.

— Не кажи так! Класна штучка. Ану, спробуй!

З клинком у руці завжди відчуваєшся впевненіше. Навіть перед сніданком, у шортах і капцях, відчуваєш, як до тебе припливає сила. Я обернулася до Плавучого Джо і зробила звичайний удар, ніби переді мною стояв справжній Гість.

— Не дуже нахилийся, — порадив Локвуд. — Утратиш рівновагу. Підними руку з клинком трохи вище. Отак... — Він крутнув мій зап'ясток і легенько обернув мене за стан. — Ну? Так краще?

— Краще.

— Думаю, що ця рапіра тепер твоя. — Він копнув Джо капцем: манекен так загойдався, що я аж побокувала. — А тепер уяви, що це — голодний Другий Тип. Йому потрібна людська плоть, і він швидко підступає до тебе.... Ти повинна утримати його на місці, щоб він не загрожував іншим твоїм товаришам-агентам. Спробуй подвійний удар — отак... — Його рапіра дивним чином зробила коло круг манекена.

— Я не вмю, — зітхнула я. — В мене ніколи так не вийде.

Локвуд усміхнувся:

— Це ж звичайнісінький поворот Курясі! Можу тебе навчити.

— Гарзд.

— Чай холоне! — зауважив Джордж. — А я доідаю передостанній шматочок рулета!

Він брехав — рулет досі лежав на тарілці. Та вже й справді пора було чогось попоїсти. У череві в мене бурчало, а ноги підкошувались — напевно, минула ніч далася мені взнаки. Я промайнула між Есмеральдою й Джо і попрямувала до столика. Локвуд зробив ще зо дві вправи — легко, витончено й бездоганно, — а ми з Джорджем, жуючи, спостерігали за ним.

— Ну, що ви скажете про рулет? — запитала я з повним ротом.

— Чудовий. І так само незбагнений, як поворот Куріясі, — відповів Джордж. — Ніби й нічого такого, проте схоже на чергову дурницю, вигадану великими агенціями, щоб дуже приндितись. Як на мене, краще вже по-простому: побачив Гостя — не дай йому доторкнутись до себе і знешкодь Джерело. Оце і все, що нам треба знати.

— Ти ще й досі переймаєшся нічними подіями, — зауважила я. — Що ж, мені теж сумно.

— Це я винен. Слід було шукати уважніше. До того ж дарма ми облишили камінь. Ми могли скінчити справу ще до того, як ці «Фіттес» устроили туди свого носа. — Він хитнув головою. — Купка самовдоволених дженджиків. Я ж колись працював там, тож добре їх знаю. Зневажають усіх, хто не носить шикарну курточку й випрасувані штанці. І це все, чого вони варті... — Він засунув руку в свої спортивні штани й непоштиво почухався ззаду.

— Ну, не кажи. Більшість агентів «Фіттес» — хороші хлопці. — Локвуд, незважаючи на свої вправи, нітрохи не захекався. Він поставив рапіру на місце, до стойки, і обтрусив крейду з долонь. — Такі самі, як ми, й так само ризикують життям. Головна проблема — це їхні керівники. Вважають себе недоторканими тільки тому, що виконують найлегшу роботу в одній із найстаріших і найбільших агенцій.

— Ану, розкажи про них щось іще, — понуро обізвався Джордж. — Раніше вони просто бісили мене!

Я кивнула:

— Еге ж, Кіпс — найгірший серед них. Він *справді* ненавидить нас, авжеж?

— Не нас, а *мене*, — відповів Локвуд. — Він ненавидить мене.

— Чому ж? Чим ти так дошкулив йому?

Локвуд узяв зі стола одну пляшку з водою й зітхнув:

— Хтозна. Може, задрить моїй красі й привабливості. А може, йому не подобається, що в мене власна агенція — не рівня їхній, ще й з такими чудовими співробітниками. — Він перехопив мій погляд і всміхнувся.

Джордж відірвався від свого комікса:

— А може, через те, що ти поставив його рачки, ще й з рапірою?

— Можливо. — Локвуд відсorbнуv з пляшки води.

— Що? — я поглянула на них обох. — Коли це сталось?

Локвуд уместився на стільці:

— Ще до нашого знайомства, Люсі. Я тоді був ще дитиною. ДЕПРІК влаштував щорічне змагання з фехтування для юних агентів Лондона. Здебільшого там брали участь «Фітгес» і «Ротвел», та мій колишній наставник — Сайкс на прізвисько «Могильник» — вирішив, що й мені варто спробувати. У чвертьфіналі я зустрівся з Кіпсом. Він старший від мене на кілька років, був тоді трохи вищий і йшов серед фаворитів. Приндився по-дурному як тільки міг. От йому й дісталась від мене черга вінчестерських напіввипадів — то коротких, то довгих, — таких, що він урешті аж у ногах заплутався. А коли я ще раз легенько штовхнув його, він і гепнувся рачки. А глядачам це, зрозуміло, сподобалось. Дивно було б, якби відтоді Кіпс не точив на мене зуба.

— Справді дивно, — погодилась я. — То ти... виграв тоді змагання?

— Ні, — Локвуд пильно оглянув пляшку з водою. — Ні. Вийшов у фінал, але не виграв. До речі, котра година? Щось ми сьогодні гайнуємо час... Треба піти умитись.

Він підхопився, взяв два шматки рулета і, перш ніж я встигла щось сказати, вибіг з кімнати нагору.

Джордж подивився на мене:

— Ти ж знаєш, що він не любить багато розводитись про себе.

— Знаю.

— Така вже в нього вдача. Дивно, що зараз він стільки розповів тобі.

Я кивнула. Джордж, звичайно, мав рацію. Про Локвудове минуле спливали хіба що дрібні чутки й бувальщини, а варто було спробувати розпитати його, як він замикався в своїй мушлі. Це мене дратувало — та водночас і зацікавлювало, й ця приємна цікавість нітрохи не згасала. Цілий рік, що я працювала в агенції, приховані подробиці минулого мого керівника залишались для мене важливою частиною його таємничої привабливості.

* * *

Попри все, цього літа — незважаючи на невдачу у Вімблдоні — агенції «Локвуд і К°» велося непогано. Непогано, хоч і не найкраще: ми не розбагатіли, не жили в розкішних будинках із захисними ліхтарями по краях і каналами з електричним подаванням води, як

Стив Ротвел — голова могутньої однойменної агенції. Та все ж таки дещо змінилося на ліпше.

Сім місяців минуло після того, як нас уславила на весь світ історія зі Сходами, що Кричать. Наш успіху Кумб-Кері-Голлі, одній із найбільш насичених привидами садиб Англії, негайно спричинив зливу нових гучних замовлень. Ми вигнали Темний Спектр, який хазяйнував у більшій частині лісу Епінг; очистили садибу священника в Апмінстері, що потерпала від привида на прізвисько «Осяйний Хлопчина». А випадок із розслідуванням справи могили пані Баррет навіть потрапив на сторінки «Справжніх мисливців за привидами» — удруге за всю нашу історію нас визнали агенцією місяця. Як наслідок, завдання просто-таки сипались на нас. Локвуд навіть задумався над тим, щоб найняти секретаря.

Проте наша команда поки що не збільшилась — так і залишилась найменшою в Лондоні. Ентоні Локвуд, Джордж Кабінс і Люсі Карлайл — ми втроєх разом жили й працювали в будинку № 35 на Портленд-Роу.

Джордж за останні сім місяців майже не змінився. На жаль, він так і залишився неохайним, гострим на язик і завжди вбраним у зношене шмаття. На щастя, він і далі невтомно збирав факти про кожну нову справу і знаходив потрібні відомості. А ще він завжди турбувався про нас і не дозволяв необачно, вперто лізти в халепу, що не раз рятувало нам життя. Звичка протирати окуляри светром теж залишилась при ньому. Він робив це в трьох випадках: або цілком упевнившись у собі, або вкрай розсердившись, або втомившись від мого товариства. Будь-що, з тієї чи іншої причини, це тривало без кінця-краю. Проте стосунки між нами потроху поліпшились — ми вже набагато рідше сварились, тупали ногами й жбурляли посудом.

Джорджа дуже цікавила сутність і філософія Гостей: йому хотілося зрозуміти їхню природу та причини повернення в людський світ. Задля цього він влаштовував експерименти з нашою колекцією Джерел — старими кістками та іншими рештками, в яких ще зберігались залишки потойбічної сили. Часом це його захоплення трохи дратувало мене. Нескінченне число разів я спотикалась об електричний кабель, підключений до якоїсь із цих штукочок, або з подивом знаходила в холодильнику, поряд із рибою та квасолею, чиюсь відірвану руку або ногу.

У Джорджа, принаймні, були й інші захоплення — зокрема комікси й кулінарія, — тоді як Ентоні Локвуд не цікавився нічим, крім своєї роботи. Раніше він зрідка, збираючись до сну, перегортав газети або перечитував запліюжені книжки з полиць. Та віднедавна він геть закинув їх і зосередився лише на вправах із фехтування та на підготовці до нових завдань. Більше, здавалось, його не займало ніщо.

Він ніколи не обговорював наші давні справи. Щось підганяло його тільки вперед. Часом завзяття, що нуртувало в ньому, ставало нав'язливим, та він ніколи не казав, що саме тут є причиною. Мені про це залишалось хіба що здогадуватись.

Зовні він здавався енергійним, жвавим, невтомним, постійно захопленим якоюсь ідеєю. Волосся в нього неслухняно куйовдилось, костюми він зазвичай полюбляв завузькі, — саме таким я й запам'ятала його з дня нашого першого знайомства. Та дещо в ньому досі — й дедалі дужче — насторожувало мене: він надто вже намагався триматись осторонь усіх — і привидів, і замовників, і навіть (хоч мені було й нелегко це визнати) своїх колег, тобто нас із Джорджем.

Причина цього, можливо, ховалась у якихось особистих моментах — кожен з нас приховував такі моменти від інших. Минуло, скажімо, кілька місяців, перш ніж я наважилась розповісти колегам про своє дитинство, перші учнівські невдачі й про те, чому я покинула рідний дім. Джорджеві так само було чим поділитись — я зрідка чула від нього про його колишнє життя в Північному Лондоні. У нього все було гаразд — повна родина без усяких смертей чи зникнень. Якось він навіть познайомив нас зі своєю матусею — низенькою, гладенькою, усміхненою жіночкою, що називала Локвуда «каченятком», а мене «любонькою» й почастиувала нас чудовим домашнім пирогом. А Локвуд? Він мало говорив про себе й ніколи не розповідав про власне минуле або родину. Після року життя в домі, де минуло його дитинство, я нічогісінько не знала про його батьків.

Це особливо засмучувало, адже будинок на Портленд-Роу був переповнений їхніми речами: книжками, меблями, артефактами. По стінах у вітальні й над сходами висіли дивовижні речі — маски, зброя, різноманітне знаряддя для полювання за привидами з усіх усюд. Здавалося, що Локвудові батьки були дослідники чи колекціонери, що особливо цікавились культурою країн за межами Європи. Та де вони

зараз (чи, радше, що з ними трапилось), Локвуд ніколи не казав. У жодній з кімнат я не бачила ні фотографій, ні будь-яких інших пам'яток про них.

Принаймні в жодній кімнаті з тих, де я побувала.

Бо я здогадувалась, де можуть бути відповіді на мої запитання про Локвудове минуле.

На другому поверсі будинку № 35 по вулиці Портленд-Роу були двері, які ніхто ніколи не відчиняв. Першого ж дня, коли я сюди прибула, Локвуд попросив мене не заходити туди, тож ми з Джорджем незмінно виконували це прохання. Двері нібито були не замкнені, і я проходила повз них щодня. Звичайнісінькі, з прямокутною плямою від таблички або наліпки, вони мене страшенно вабили — так і кортіло поглянути, що там за ними. Та я стійко долала спокусу — радше з обачності, ніж із чемності. Я тільки раз чи двічі *згадувала* про ці двері в розмові з Локвудом, і це не дуже тішило його.

А що сказати про мене — Люсі Карлайл, наймолодшу співробітницю агенції? Чи змінилась я за цей перший рік роботи?

Зовні — майже нітрохи. Зі своєю недоладною зачіскою, побитою ектоплазмою, я не стала ні гарніша, ні привабливіша. І зовсім не підросла. Щодо терпіння, то мені його бракувало, як і раніше, — з мене нізащо не вийшло б такого старанного дослідника, як Джордж.

Проте дещо в мені все-таки змінилось. Робота в агенції «Локвуд і К°» зробила мене впевненою у власних силах, чого раніше мені бракувало. Коли я йшла вулицею з рапірою на ремені, діти не зводили з мене очей, а дорослі шанобливо кивали. Я відчувала не тільки своє особливе становище серед людей, а й те, що я чесно заслужила його.

Мої Таланти швидко розвивались. Мій внутрішній Слух, що завжди був гострий, тепер навіть покращав. Я виразно чула шепіт Першого Типу, уривки слів Другого Типу, — лише зрідка привиди залишались мовчазними. Талант Дотику також поглиблювався: торкаючись певних предметів, я відчувала потужне відлуння їхнього минулого. Я вже могла виявляти такі предмети до появи привидів, а часом навіть передбачала поведінку Гостей.

Над усім цим, однак, тяжіло щось глибше — таємниця, яка нависала над нашим домом № 35 по вулиці Портленд-Роу, а найбільше — наді мною. Сім місяців тому сталось дещо таке, що відрізнило мене не тільки від Локвуда з Джорджем, а й від інших агентів, з якими ми

постійно змагались. Відтоді мій Талант став не лише об'єктом Джорджевих експериментів, а й незмінною темою наших розмов. Локвуд навіть припустив, що завдяки йому ми розбагатіємо і перетворимось на одну з найславетніших агенцій у Лондоні.

Для цього, однак, спершу треба було вирішити певну проблему.

Ця проблема лежала на Джорджевому столі, в посрібленій склянці, накритій носовичком у цятку.

Вона була небезпечна й зла, здатна геть перевернути моє життя.

То був череп.

Джордж нарешті покинув тренувальну кімнату й подався до нашої головної контори. Я рушила за ним, несучи в руці чашку з чаєм і пробираючись крізь купи мотлоху, супутнього нашій роботі: стоси старих газет, торбини з сіллю, акуратно скручені ланцюги й коробки зі срібними печатками. Сонячне проміння проникало через вікно, з якого було видно наш невеличкий двір, і залишало в повітрі доріжки пилу. На Локвудовому столі між склянкою з бальзамованим серцем і банкою таблеток «Стоп-домовик» лежав журнал у чорних шкіряних палітурках. Сюди ми записували всі наші спостереження. Тепер нам слід було занотувати сумну історію Вімблдонських Примар.

Джордж зупинився біля письмового стола й похмуро поглянув на нього. Найчастіше саме на моєму столі коївся найбільший безлад, та цього ранку Джордж перевершив мене. Я побачила на його столі справжню руїну: обгорілі сірники, недогарки лавандових свічок, калюжки розтопленого воску. Поверх цього красувалися переплутані дроти й розкидані деталі від обігрівача. В одному кутку стояла паяльна лампа, а в іншому — якийсь невідомий предмет, накритий чорним сатином.

— З обігрівачем не вийшло? — запитала я.

— Ні, — відповів Джордж. — Усе даремно. Я не зміг достатньо нагріти його. Спробую сьогодні виставити на денне світло — може, це його трохи розворушить...

Я подивилась на накритий предмет:

— Ти певен? Раніше з цього нічого не виходило...

— Світло було не таке яскраве. Сьогодні я винесу його в садок опівдні.

Я потарабанила пальцями по столу. Думка, яка складалась і визрівала в моїй голові, тепер набула чіткої форми.

— Ти ж знаєш, що сонячне світло зашкодить йому, — зауважила я. — Воно обпікає плазму.

Джордж кивнув:

— Звичайно, знаю. В тім і річ.

— Але це навряд чи змусить його заговорити, — наполягала я. — Тобто... ти не думаєш, що вийде навпаки? Ці твої методи лише завдають йому болю...

— Ну то й що? Це ж Гість. Хіба Гості *відчувають* біль? — Джордж відкинув сатин і відкрив циліндричну склянку завбільшки з невеличке відерце. Її було накрито чудернацькою пластмасовою конструкцією з численними ручками й фланцями. Джордж нахилився над склянкою й повернув якийсь важіль, відкривши під пластмасою маленькі прямокутні ґратці. Він гукнув просто всередину цих ґратців:

— Агов! Люсі здається, що тобі тут незатишно! А я з нею не згоден. Скажи-но, хто з нас має рацію?

Він трохи почекав. Субстанція в склянці залишалась темною й мовчазною. В її похмурій глибині щось нерухомо зачалося.

— Зараз день, — зауважила я. — Звичайно ж, він не відповідатиме.

Джордж смикнув важіль назад:

— Він навмисне не відповідає. Просто знущається. Ти після розмови з ним казала те саме.

— Правду кажучи, ми про нього майже нічого не знаємо, — я поглянула на тінь за склом. — Майже нічого.

— Тобі він говорив, що ми всі скоро помремо!

— Він сказав: «Смерть іде до всіх вас», Джордже. Це трохи інша річ.

— Навряд чи це з ласки до нас! — Джордж зібрав зі стола своє електричне причандалля й жбурнув його в коробку біля стільця. — Він ненавидить нас, Люсі. Нам теж нема чого з ним панькатись!

— Я й не збираюсь панькатись. Просто торттури нам нічим не допоможуть. Краще зосередьмось на його спробі зв'язатись зі мною.

Джордж ухильно буркнув:

— Умгу. На отому вашому таємничому зв'язку.

Ми стояли й дивились на склянку. При звичайному денному світлі, як-от зараз, скло здавалось товстим і трохи синюватим, тоді як уночі, при штучному світлі, воно сяяло сріблом: адже то було посріблене скло, чудовий захисний матеріал виробництва компанії «Світанок».

А всередині цієї скляної в'язниці перебував привид.

Невідомо, ким він був за життя. Ми знали напевно тільки те, що його Джерелом був людський череп, нині пригвинчений до дна

склянки. Череп мав жовтаво-бурий, вицвілий колір. Він був досить великий — належав явно дорослій людині, та кому саме — чоловікові чи жінці, — сказати ми не могли. Прив'язаний до черепа привид був міцно замкнений у склянці. Зовні він мав вигляд каламутної зеленкуватої плазми, що кволо оберталась за склом. Проте часом — зазвичай у найнезручніші моменти, коли ти проходив повз склянку з чашкою гарячого чаю або поспішав до вбиральні, — плазма оберталась на чудернацьке викривлене обличчя з носом-бульбою, виряченими очима й неймовірно розтягнутим, наче гумовим, ротом. Це чудовисько позіхало й дивилося скося на всякого, хто заходив до кімнати; я чула, що Джордж колись навіть послав йому у відповідь повітряний цілунок. Іноді здавалось, ніби привид хоче заговорити. Саме це й було його найголовнішою таємницею, тому Джордж увесь час і тримав його на своєму столі.

Гості зазвичай не вміють говорити — чи принаймні не можуть сказати щось значуще. Більшість із них — Тіні, Причаєні, Холодні Діви, Нишпорки та інші Перші Типи — взагалі мовчать, лише зрідка вдаючись до обмеженого репертуару із стогону та зітхань. Другі Типи, сильніші й небезпечніші, *іноді* вимовляють малозрозумілі слова, чутні лише Слухачам — таким, як я. Ці слова часто повторюються, вкрай рідко змінюючись, і здебільшого пов'язані з почуттями, які утримують духів у земному світі: страхом, гнівом чи жадобою помсти. Говорити ж *до ладу* не вміють жодні привиди, крім хіба що легендарних Третіх Типів.

Колись Маріса Фіттес — одна з перших, хто проводив психологічні розсліди в Британії, — оголосила, що зуміла встановити з певними духами повноцінний зв'язок. Про це вона згадувала в кількох своїх книжках, де зазначила (не дуже вдаючись у подробиці), що привиди поділилися з нею деякими таємницями: про смерть, про душу, про потойбічний світ. Після її *власної* смерті дехто намагався досягти таких самих результатів, і навіть оголошував про таке досягнення, та їхні заяви так і не було підтверджено. Саме це започаткувало точку зору, поширену серед більшості агентів, — що Треті Типи існують, однак відшукати їх майже неможливо. У це принаймні дотепер вірила я.

Аж тут дух у склянці — той самий, з огидним виряченим обличчям, — заговорив зі *мною*.

Я тоді саме була в підвалі і випадково перекинула склянку: важіль трохи повернувся, й кришка відійшла. Тієї ж миті я почула слова привида — *справжні* слова. Він окликнув мене на ім'я. А потім заговорив про щось непевне й тривожне — скажімо, про *смерть*, що *йде до всіх нас*, — аж поки я знову повернула важіль і закрила склянку.

Тут я, напевно, зробила помилку, бо відтоді привид не озивався жодним словом.

Коли я розповіла про цю пригоду Локвудові та Джорджеві, це надзвичайно схвилювало їх. Вони побігли в підвал, відкрили кришку на склянці, та обличчя всередині не сказало нічого. До яких експериментів ми тільки не вдавались — і викручували важіль під різним кутом, і ворушили склянку вдень і вночі, й сиділи біля неї з марною надією, й ховали її геть від очей. Привид уперто мовчав. Часом у склянці, як і раніше, з'являлось обличчя й люто, ображено зирило на нас, не говорячи ні слова — й навіть не виявляючи такого бажання.

Для всіх нас це було розчаруванням — з різних причин. Локвуд вважав, що така подія, як розмова з привидом, — якби цей факт пощастило підтвердити, — значно підвищила б престиж нашої агенції. Джордж сподівався отримати дивовижні зізнання від духа, що перебуває по той бік могили. Що ж до мене, тут причина була радше особиста, адже мій Талант потужно виявив себе в іншому напрямі. Правду кажучи, це мене лякало, сповнювало якимось лихим передчуттям, тож я почасти навіть раділа, що такі випадки більше не траплялись. Та до цієї радості додавалась і прикрість. Після першої-ліпшої пригоди з черепом Локвуд із Джорджем дивились на мене по-новому, з більшою повагою. Якби це сталося ще раз, якби це підтвердили свідки, я вмить стала б одним з найславетніших агентів Лондона! Проте минали місяці, а привид так і не вимовив ані словечка. Я вже почала сумніватись, чи сталося це все насправді.

Локвуд, за своїм практичним звичаєм, урешті звернув увагу на інші речі — кожна нова справа захоплювала його більше, ніж голоси, які я нібито чула. А от Джорджеві дослідження черепа стали ще завзятішими. Він застосовував дедалі дивовижніші методи, щоб змусити привида заговорити. Жодна невдача на зупиняла його. Навпаки, це лише посилювало його запал.

Я бачила, як блищали за скельцями окулярів Джорджеві очі, коли він вивчав німу склянку.

— Зрозуміло, що він попереджував нас,— бурмотів Джордж.— Його слова були цілковито свідомі. Він знає наші імена! Знає мене — ти ж сама мені казала... А отже, він чує крізь скло.

— Або читає по губах, — припускала я. — Ми частенько забуваємо накрити склянку.

— Можливо... — він хитнув головою. — Хтозна? Стільки питань відразу! Чому він тут опинився? Чого він хоче? Чому говорив з тобою? Цей привид у мене вже кілька років — і навіть не *спробував* зі мною заговорити!

— Ну, принаймні останнє зрозуміло. Слух — не твій Талант, — я постукала нігтем по склянці. — До речі, як давно в тебе ця склянка, Джордже? Ти, здається, десь поцупив її? Я вже забула, яким чином...

Джордж уместився на стільці, що гучно рипнув під ним:

— Це було тоді, коли я ще працював в агенції «Фіттес». До того, як мене звідти викинули за непослух. Ти не бувала в їхній конторі на Стренді?

— Лише на співбесіді. Й тривала вона недовго.

— Це величезна будівля, — провадив Джордж. — Ти, мабуть, бачила їхні відомі кабінети, куди люди звертаються по допомогу. Такі собі скляні коробки, де сидять секретарі й записують подробиці справ. А ще там є великі актові зали, де зберігаються всі їхні славетні артефакти, й зала засідань, обшита червоним деревом, з вікнами на Темзу. Проте чимало там і таємних кімнат, до яких мають доступ не всі агенти. Скажімо, Чорна Бібліотека, де сховано під замком книгозбірню самої Маріси Фіттес. Мені завжди кортіло потрапити туди. Проте *по-справжньому* мене вабили підвали. Надзвичайно глибокі — подекують, що вони заходять аж під Темзу. Я бачив, як керівники спускаються туди особливими ліфтами, а ще в цих ліфтах частенько стояли візки з отакими склянками. Я часто питав, що це все означає. «Це надійна комора, — відповідали мені керівники. — Підземелля, де ми зберігаємо Джерела найбільш небезпечних Гостей — аж поки їх сплять у печах на найнижчому поверсі».

— У печах? — перепитала я. — Хіба «Крематорій Фіттес» не в Клеркенвелі? Адже ним користуються всі! Навіщо їм ще й підземні печі?

— Я так само здивувався, — відповів Джордж. — Мене там багато що дивувало. А найгірше, що ніхто нічого мені не пояснював. Врешті за надмірну цікавість мене й звільнили. Моя керівничка на прізвище Свіні, з обличчям, схожим на вимочену в оцті шкарпетку, — дала мені годину на збори. Саме тоді, збираючи свій пожиток до картонної коробки, я й побачив кілька склянок, які котили на візку до ліфта. Носій на хвилинку відійшов. І що ж я зробив? Схопив найближчу склянку, сховав її під свій старий светр і виніс прямісінько під носом у Свіні. — Він переможно всміхнувся. — Ось звідки в нас узявся цей череп — наш власний привид. Хто б міг подумати, що це виявиться той самий Третій Тип?

— Якщо це справді він, — зауважила я з сумнівом. — Він кілька років нічим не виявляв себе.

— Не хвилюйся! Ми знайдемо, як змусити його заговорити. — Джордж протер окуляри краєчком футболки. — Зупинятись не можна. Ставки надто високі, Люсі. Вже півстоліття, як почалась Проблема, а ми так мало знаємо про привидів. Куди не поглянеш — усюди самі таємниці!

Я неуважно кивнула. Тут наші з Джорджем думки збігались. Я поглянула на порожній Локвудів стіл: один з його піджаків висів на бильці старого, потрісканого стільця.

— До речі, навіть тут у нас повнісінько таємниць, — повільно промовила я. — Ти ніколи не думав, що за тими дверима на *другому* поверсі, які Локвуд заборонив нам відчиняти?

Джордж стелує плечима:

— Ні.

— Та годі!

Він надув щоки:

— Звичайно, думав. Тільки це — його справа. Не наша.

— Просто цікаво, що там може бути? Минулого тижня я питала в нього, та він у відповідь мало не випхнув мене геть.

— Це означає, що тобі краще забути про ті двері, — пояснив Джордж. — Цей будинок — не наша з тобою власність. Якщо Локвудові хочеться тримати щось у секреті — виходить, це має для нього вагу. Я б на твоєму місці облишив ці спроби.

— Просто шкода, що він так ховається від нас, — щиро сказала я. — Мені аж ніяково.

Джордж насмішкувато пирхнув:

— Та годі вже! Тобі просто подобаються всі ці таємниці довкола нього. Так само, як цей його замислений, відчужений погляд, ніби він міркує над найважливішими речами. А ще тобі до вподоби, як спритно він гасає з рапірою... Тільки не заперечуй. Я знаю все.

Я поглянула на Джорджа:

— На що це ти натякаєш?

— Ні на що.

— Я лише хотіла сказати, — провадила я, — що не можна так замикатись у собі. Ми ж його друзі, авжеж? Чому він не може відкритись нам? Часом мені здається...

— Що тобі здається, Люсі?

Я рвучко обернулась. На дверях стояв Локвуд. Умитий, одягнений, із мокрим волоссям. Його темні очі дивились на мене. Я не знала, скільки вже він стоїть там.

Я нічого не відповіла — тільки відчула, як червонію. Джордж заходився порпатись на своєму столі.

Локвуд на мить перехопив мій погляд, а потім перевів очі — й показав нам невеличку прямокутну річ.

— Я зайшов, щоб показати вам оце, — пояснив він. — Запрошення.

Він метнув цю річ у повітря. Вона пролетіла повз Джорджеву простягнуту руку, ковзнула його столом — і зупинилась прямисінько переді мною. То була картка — тверда, сріблясто-сіра, глянцева. Вгорі на ній було надруковано здибленого однорога з ліхтарем на передньому копиті, а під цією емблемою — напис:

Агенція «Фіттес»

Панна Пенелопа Фіттес

І Почесна Рада агенції «Фіттес» запрошують

Ентоні Локвуда, А юсі Карлайл

та Джорджа Кабінса

на святкування 50-ї річниці

відкриття агенції «Фіттес».

Стренд, субота 19 червня, з 20:00 до 1:00.

Форма одягу — вечірня.

Просимо надіслати відповідь про участь

Я втупилась у картку, забувши про своє збентеження:

— Пенелопа Фіттес? Запрошує нас на вечірку?!

— Це не просто вечірка, — пояснив Локвуд. — Це *вечірка року*. Хто-небудь із вас бував на такій вечірці?

— А чому вони запросили нас?— Джордж дивився на картку з-за мого плеча.

— Бо ми — одна з найвидатніших агенцій, — трохи ображено нагадав Локвуд. — До того ж Пенелопа Фіттес — наша приятелька. Пам'ятаєте, як ми знайшли в Кумб-Кері-Голлі — під Сходами, що Кричать, — тіло друга її дитинства? Як його звали — здається, Сем? Вона тоді написала нам листа з подякою! І, можливо, взяла до уваги наші подальші успіхи...

Я підняла брови. Пенелопа Фіттес, голова відомої агенції й онука славетної Маріси Фіттес, засновниці психологічних досліджень, була однією з найвпливовіших осіб країни. Під її дверима чекали на прийом міністри. Її думки щодо Проблеми друкувались в усіх газетах і обговорювались в усіх вітальнях. Вона нечасто залишала власні апартаменти, проте тримала свою фірму в залізному кулаці. Я вельми сумнівалася, що її справді цікавлять «Локвуд і К°», хоч якими суперовими ми були.

Та водночас перед нами лежало запрошення.

— Дев'ятнадцятого червня, — пробурмотіла я. — Найближчої суботи.

— То ми... підемо? — запитав Джордж.

— *Звичайно*, підемо!— відповів Локвуд.— Це чудова можливість налагодити деякі зв'язки! Там будуть усі титани — голови агенцій, великі цабе з ДЕПРІК, виробники солі та заліза, можливо, навіть президент «Світанку»... Не можна згаяти такої нагоди познайомитися з ними!

— І справді, краще не вигадеш, — пробурмотів Джордж. — Вечір у людній, просмерділій потом кімнаті, в товаристві десятків старих, гладких, нудних бізнесменів... Краще вже зіткнутись із Блідим Смородом — він так само бундючний!

— Тобі бракує уяви, Джордже, — невдоволено заперечив Локвуд. — А в компанії привидів ми й так проводимо забагато часу. — Він простяг руку й постукав нігтем по склянці з привидом. Вона тихо дзенькнула. Плазма в склянці на хвилину збурилась і знову

заспокоїлась. — Щось це не дуже додає здоров'я — отак тягати з собою духа...

— Отут уже я не згоден, — насупився Джордж. — Цей привид набагато важливіший за всяку вечірку. Якщо вивчити його як слід, це буде справжній прорив! Ти тільки подумай, що відбудеться, коли з нами заговорить мертвий...

На стіні задзеленчав дзвінок — це означало, що за вхідними дверима хтось чекає.

Локвуд скривився:

— Цікаво, хто це? Ми нікому не призначали зустрічі.

— Може, це хлопчина з крамниці? — припустив Джордж. — Приніс нам овочі?

— Ні, — хитнула я головою. — Він повинен прийти завтра. Це, мабуть, новий замовник.

Локвуд узяв картку з запрошенням і заховав у кишеню:

— То чого ж ми стоїмо? Ходімо й погляньмо!

На візитних картках стояли імена: «Пан Пол Сондерс» і «Пан Альберт Джоуплін». Через десять хвилин ці два добродії вже сиділи в нашій вітальні за чашками з чаєм.

Пан Сондерс — його фах на картці було означено як *«очищення кладовищ»*, — правив, вочевидь, за головного. То був високий худорлявий чоловік із гострими ліктями й колінами, в старомодному вовняному сіро-зеленкуватому костюмі, що ледве вмовстився на нашій канапці. На його кощавому, обвітреному обличчі з широкими вилицями грала усмішка, а примружені очі наполовину сховались під попелястими пасмами волосся. Перш ніж узяти чашку з чаєм, він акуратно поклав собі на коліна свій потертий фетровий капелюх зі срібною шпилькою на крисах.

— Дуже добре, що ви прийняли нас без попереднього запису, — мовив пан Сондерс, легенько вклоняючись кожному з нас по черзі. Локвуд, як і завжди, вмовстився в своєму кріслі, а ми з Джорджем, тримаючи наготові ручки й записники, посідали на сусідні стільці. — Справді дуже добре. Ви — перша агенція, куди ми сьогодні звернулись. Правду кажучи, ми навіть не сподівались до вас доступитись.

— Я дуже радий чути, що ми — на чолі вашого списку, пане Сондерсе, — лагідно відповів Локвуд.

— О, це лише тому, що ваша контора найближча до наших складів, пане Локвуде. Я — людина заклопотана, і ефективність — моя головна мета. П'ятнадцять років тому ми відкрили на Кінгс-Крос компанію з очищення кладовищ під назвою «Солодких снів». Це, до речі, мій партнер, пан Джоуплін. — Він поважно кивнув у бік маленького чоловічка, що мовчки сидів поруч. Чоловічок тримав у руках величезну в'язку паперів і виряченими з подиву очима розглядав Локвудову колекцію пасток на привидів.

— Ми сподіваємось на вашу допомогу вже цього вечора, — провадив Сондерс. — У нашій компанії, звичайно, працює багато

людей: копачі, водії екскаваторів, вантажники, техніки... і, зрозуміло, працівники нічної зміни. Проте цієї ночі нам потрібне втручання досвідчених агентів.

Він підморгнув нам і гучно відсморбнув чаю. З обличчя Локвуда, наче пришпилена, не сходила чемна усмішка.

— То чого саме ви від нас хочете? І де ми маємо працювати? — запитав він.

— О, вам треба подробиць? Чудової — Сондерс уместився зручніше, закинувши руку за бильце канапи. — Ми працюємо на кладовищі Кенсел-Грін, на північному заході Лондона. Це кладовище наказано очистити. Згідно з новим розпорядженням поліції, ми повинні знищити всі АР.

Локвуд здивовано заморгав:

— Що саме знищити? Пробачте, я, здається, недочув.

— АР — Активні Рештки. Іншими словами, Джерела. Старі поховання бувають небезпечні й можуть завдати шкоди містинам по сусідству.

— Як отой Повзун у Степні! — пригадала я. — Пам'ятаєте — минулого року?

Повзун — то був Фантом, що виліз із могили на кладовищі в Степні, перебрався через дорогу і вбив за дві ночі п'ятьох людей із сусідніх будинків. Третьої ночі агенти з «Ротвела» вистежили привида, загнали його назад у могилу й підірвали її. Ця пригода наробила чимало галасу ще й тому, що кладовище перед тим офіційно оголосили безпечним.

Пан Сондерс вишкірив зуби в усмішці:

— Авжеж, дитинко! Погана була історія. Але така вже вона, ця Проблема! Увесь час з'являються нові Гості. Тій могилі в Степні було триста років. Хіба раніше вона завдавала комусь клопоту? Аж ніяк! А потім агенти встановили, що похований у ній небіжчик був убитий. І, звичайно ж, він повернувся, як і інші духи вбитих чи самогубців. Тому поліція зараз перевіряє всі кладовища, а наша компанія «Солодких снів» працює в Кенсел-Грін.

— Це ж величезне кладовище! — мовив Джордж. — Скільки вже могил ви встигли розкопати?

Сондерс почухав щетинисте підборіддя:

— Копаємо по кілька ділянок у день. Найважче — це знайти саме ті поховання, які можуть завдати найбільшого клопоту. Підготовча робота триває поночі, бо саме тоді привиди проявляються найпомітніше. У нас є особливі нічні команди, які шукають підозрілі могили й мітять їх жовтою фарбою. А вранці ми викопуємо з цих поховань кістки.

— Нічна робота — річ небезпечна, — зауважив Локвуд. — А хто працює в цих ваших командах?

— Переважно підлітки з нічної варті. Є й кілька дорослих — вільнонайманих. Ми їм добре платимо. Зазвичай нам трапляється всіяка дрібнота: Тіні, Причаєні та інші Перші Типи. Другі Типи — рідкісніші. А для небезпечнішої роботи ми заздалегідь наймаємо агентів.

Локвуд спохмурнів:

— А як це ви передбачаєте, чи небезпечна буде робота? Щось я не розумію...

— Для цього в нас є Джоуплін! — пан Сондерс грубо штовхнув свого партнера гострим ліктем під ребра. Чоловічок здригнувся, упустив половину паперів на підлогу й кинувся їх підбирати. — Альберт — неоціненна людина! Якби не він... Ану, Альберте! — він нетерпляче позирнув на чоловічка. — Розкажи, чим ти займаєшся!

Пан Альберт Джоуплін підвівся й весело підморгнув нам. Він був молодший за Сондерса, мав трохи більше від сорока років, — проте мав такий самий скуйовджений вигляд. Його кучеряве каштанове волосся не зналося з гребінцем, мабуть, по кілька тижнів, якщо не по кілька років. Обличчя він мав приємне, хоч і дещо хворобливе; на кругленьких щічках — аж до видовженої нижньої щелепи — грав рум'янець. Веселі, дещо винуваті очі дивились із-за маленьких круглих окулярів, дуже схожих на Джорджеві. На ньому був пожмаканий піджак, запорошений лупою, й темні, широкі, трохи закороткі штани. Сидів він випроставшись, поклавши руки на свої папери, наче принішклий садовий вовчок.

— Я веду архіви наших справ, — сказав він. — І допомагаю планувати нові операції.

Локвуд підбадьорливо кивнув:

— Так, бачу. І як ви це робите?

— Розкопки! — вигукнув пан Сондерс, не давши Джоппінові сказати ані слова. — Він наш найкращий копач! Правда ж, Альберте? — Він нахилився до чоловічка, по-театральному стиснув його кволу ручку й ще раз підморгнув нам. — Зовні він таким не здається, еге ж? Проте я кажу серйозно. Річ у тім, що перш ніж ми викопуємо кістки, Джоппін розкопує для нас їхню *історію*... Друже, ну чого ти сидиш і мовчиш, як диня на баштані? Розкажи їм про все!

— Гаразд... — Джоппін знервовано поправив окуляри. — Я справді вчений, займаюсь історією. Досліджую записи та газетні згадки про могили, які можна назвати по-справжньому «небезпечними», — тобто ті, де поховано людей, яких спіткав трагічний або моторошний кінець. А тоді попереджую пана Сондерса, й він вирішує, як нам діяти.

— Зазвичай ми очищуємо поховання без проблем, — утрутився Сондерс. — Проте не завжди.

Учений кивнув:

— Так. Два місяці тому, скажімо, ми працювали на кладовищі в Мейда-Вейл. Я знайшов там могилу людини, вбитої за часів короля Едварда. Вона геть поросла травою, а плиту було зовсім занедбано. Один з наших хлопців — з нічної команди — саме очищував поховання від кущів ожини, щоб його розкопати, аж тут прямисінько з землі з'явився привид і потягнув хлопчину до могили! То була страшна сива жінка з роззявленим ротом і виряченими очима. Бідолашний малий верещав, як кроленя. Звичайно ж, він дістав добрячу порцію дотику привида. На щастя, агенти швидко підібрали його — сподіваюсь, він одужає... — Пан Джоппін зупинився й сумно усміхнувся. — Отака вона, моя робота, — закінчив він.

— Пробачте, — втрутився Джордж. — Це ви — той самий Альберт Джоппін, автор розділу про середньовічні поховання в «Історії лондонських кладовищ» Путера?

Чоловічок збентежено моргнув:

— Так... е-е... це я.

— Чудова річ, — провадив Джордж. — Читається зі справжнім захопленням!

— Дуже дивно, що ви читали мою працю.

— Мене зацікавили ваші міркування щодо Джерел та душ, які прив'язані до них.

— Невже? Це *справді* дивовижна теорія! Мені здається...

Я ледве вгамувала позіхання й пошкодувала, що не взяла з собою подушку. Локвуда, одначе, теж узяла нетерплячка. Він підняв руку:

— Як я зрозумів, вам потрібна наша допомога. Пане Сондерсе, поясніть, будь ласка, в чому річ.

— Ваша правда, пане Локвуде! — пан Сондерс кахикнув і поправив капелюха, що лежав на колінах. — Ви — людина так само заклопотана, як і я. Гаразд... Останні кілька ночей ми перевіряли південно-східну частину кладовища. Кенсел-Грін — велике кладовище, засноване ще 1833 року. Займає сімдесят акрів найкращої землі...

— Там багато чудових пам'ятників та склепів, — додав Джоуплін. — З *найкращого* портлендського каменю.

— А катакомби там теж є? — поцікавився Джордж.

Сондерс кивнув:

— Звичайно. В центрі — каплиця, а під нею — катакомби. Нині їх зачинено — перебувати поряд з усіма тими домовинами надто небезпечно. Ми працюємо лише з наземними ділянками кладовища — вздовж отих кривих доріжок, що між Гарроу-Роуд і каналом Грен-Юніон. Там похований переважно простолюди, могили — доби королеви Вікторії. Уздовж доріжок — старі липові алеї. Місце цілком спокійне, Гості там з'являються рідко, навіть за останні кілька років.

Пан Джоуплін тим часом порпався в своїх паперах, ретельно перетасовуючи аркуші.

— Якщо сказати точніше... так, ось вам план південно-східної частини кладовища! — Він витяг зі стоса малу, на якій було зображено кілька кривих стежечок між нумерованими квадратами, що мали позначати ділянки з могилами. До мали було прикріплено таблицю, списану дрібним почерком, — реєстр імен. — У цій частині я перевірів усі відомі поховання. І не знайшов нічого страшного... Принаймні я так думав.

— Як я вже казав, — додав Сондерс, — у нас є нічна команда. Минулої ночі вона ходила там стежками, шукаючи підозрілих проявів. Наші підлітки перевіряли ділянку біля східного приділу каплиці — отут... — Він тицьнув брудним пальцем у малу.

Локвуд нетерпляче затарабанив пальцями по колінах:

— І що ж?..

— І несподівано знайшли серед трави надгробок.

Запала мовчанка.

— Що значить — *несподівано?* — перепитала я.

Пан Джоуплін переможно простяг нам свою таблицю:

— В офіційному реєстрі цієї могили немає. Звідки ж вона там узялась?

— Її знайшла одна з наших дівчат, — провадив Сондерс, ураз посерйознішавши. — Їй відразу стало зле — так, що вона не змогла працювати далі. Двоє інших дівчат оглянули надгробок. І теж невдовзі поскаржились на запаморочення й головний біль. Одна дівчина казала, ніби їй здалося, що хтось на неї дивиться так пильно, що вона не може поворухнутись. Після того ніхто з них не схотів підходити до могили ближче, ніж на десять футів. — Сондерс пирхнув. — Важко, звичайно, судити, наскільки все це серйозно. Ви ж знаєте, які вразливі бувають люди з Талантами.

— Авжеж, — підтвердив Локвуд. — Хоча б із власного досвіду.

— А от я, на жаль, *ні* — вів далі Сондерс. — У мене немає жодного Таланту. До того ж я заради безпеки ношу з собою срібний амулет. — Він помацав шпильку на крисах свого капелюха. — Що ж ми зробили далі? Очистили надгробок від моху та лишая, а потім оглянули. І там, на граніті, я побачив два вирізьблені слова. — Він перейшов на шепіт. — Два слова...

Локвуд трохи помовчав.

— Що ж то були за слова? — нарешті запитав він.

Пан Сондерс облизав висохлі губи й гучно ковтнув слину. Здавалося, що він ніяк не зважиться відповісти.

— Ім'я, — врешті промовив він. — І до того ж — *не просто* ім'я.

Він випростав спину, витягнувши свої кощаві ноги вперед. Ми з Локвудом і Джорджем нахилились ближче до нього. До кімнати ніби проникла якась дивовижна, моторошна атмосфера. Пан Джоуплін знову не втримав у руках свої папери, й кілька з них полетіли на килим. За вікном випадкова хмарина затулила сонце, і в кімнаті стало похмуро й холодно.

Пан Сондерс глибоко зітхнув. Його шепіт несподівано став трохи гучнішим:

— Ви чули коли-небудь таке ім'я — *Едмунд Бікерстаф?*

Його слова відлунням розлетілись довкола, відбиваючись від пасток, розвішаних по стінах. Ми сиділи мовчки, аж поки відлуння

вщухло.

— Правду кажучи, ні, — відповів Локвуд.

Пан Сондерс засовався на канапі:

— Я, до речі, теж раніше не чув про нього. Зате пан Джоуплін, який звик порпатись у всіляких давніх химерах, *чув* це ім'я. Чули, друже? — він знову штовхнув чоловічка під ребра. — І воно дуже схвилювало його.

Пан Джоуплін, давши нарешті лад паперам на своїх колінах, кволо хихотнув:

— Я б так не сказав, пане Сондерсе. Просто я — людина *обережна*, пане Локвуде. Обережна, і все. І про доктора Едмунда Бікерстафа я знаю достатньо, щоб попросити допомоги в агентів, перш ніж розкопувати цю таємничу могилу.

— То ви збираєтесь її розкопувати? — перепитав Локвуд.

— Там *надзвичайно* потужні психологічні прояви, — пояснив Сондерс. — Цю могилу треба якнайшвидше знешкодити. Бажано — найближчої ночі.

— Пробачте, — втрутилась я, бо мене тут дещо почало тривожити. — Якщо ви знаєте, що це небезпечно, чому б вам не розкопати цю могилу вдень, як ви знешкоджували й інші? Навіщо вам потрібна наша допомога?

— Через нові правила ДЕПРІК. Ми маємо законне право залучати агентів до розкопок усіх могил, що можуть бути пов'язані з Другими Типами. Всі витрати в такому разі сплачує держава, якщо агенти працюватимуть уночі й підтвердять наше запрошення.

— Гаразд. А хто такий цей Бікерстаф?— запитав Джордж. — Що в ньому такого страшного?

У відповідь Джоуплін знову заходився шукати серед своїх паперів. Нарешті він витяг звідти жовтавий аркуш, розгорнув його й простяг нам. То була збільшена фотографія газетної сторінки з дев'ятнадцятого століття з вузькими колонками й щільно надрукованим текстом. У центрі був розмитий гравійований портрет кремезного чоловіка з високим комірцем, густими бакенбардами й пишними вусами. Якщо не зважати на міцно зімкнені уста, перед нами *був* типовий лагідний добродій вікторіанської доби.

А під портретом — слова:

ЖАХ У ГЕМПСТЕДІ!

Страшна знахідка в лікарні!

— Ось він, Едмунд Бікерстаф, — пояснив Джоплін. — Як ви побачите з цієї статті з «Гемпстед Газетт», 1877 року видання, — він давно вже помер. А тепер, здається, повернувся.

— Розкажіть нам, будь ласка, все. — Досі мені здавалося, що Локвуд слухав їх без усякого інтересу: ба більше, Сондерс драгував його, а Джоплін — просто втомлював. Та відтепер його увага зненацька зросла. — Може, вип'єте ще чаю, пане Джопліне? А може, скуштуєте шматочок рулета? Домашній. Люсі сама пекла.

— Дякую. — Пан Джоплін відкусив шматочок рулета. — Боюся, що про Бікерстафа в мене мало докладних відомостей. Я не мав часу докладно дослідити його життєпис. Він, здається, працював у Гемпстеді, в неврологічній лікарні «Зелена брама». Раніше він нібито був звичайним сімейним лікарем, проте мусив облишити практику. Після того, як стався отой скандал...

— Скандал? — перепитала я. — Який скандал?

— Достеменно невідомо. Щось у його роботі стривожило людей. Ходили чутки про якесь чаклунство, про таємні науки, навіть про пограбування могил... Утрутилась поліція, та довести нічого не змогли. Тож Бікерстаф перейшов на службу до приватної лікарні. При цій лікарні він і мешкав — аж поки помер однієї грудневої ночі 1877 року...

Джоплін розгладив аркуш своїми маленькими білими руками і якусь хвилину вивчав його.

— Здається, що в Бікерстафа були якісь спільники, — провадив він. — Ночами в його будинку збирались невідомі чоловіки й жінки. Подейкували, що вони приходили туди з запаленими свічками, в плащах із каптурами... невідомо, що вони там робили. Слугам лікар тоді наказував покинути його будинок, і вони робили це з превеликою охотою. Бікерстаф мав круту вдачу, й ніхто не наважувався йому перечити. Отже, ввечері 13 грудня 1877 року відбулися такі самі сходи. Слуг лікар, як і завжди, відпустив, щедро заплативши їм і наказавши повернутись через два дні. Коли слуги виходили, то бачили, як до будинку Бікерстафа з'їжджаються екіпажі.

— Аж на два дні? — перепитав Локвуд. — Це досить довгий час...

— Так. Ці сходи тривали впродовж суботи й неділі. — Джоппін зазирнув до газетної статті. — Проте сталося щось таємниче. В газеті сказано, що вночі до лікаря прийшли кілька служників з лікарні. Вони побачили, що в будинку тихо й темно. Аж тут один з них помітив, що у вікні нагорі щось ворухиться: хтось ніби легенько смикає за фіранки...

— О-о! — зітхнула я. — Щось мені це не подобається...

— Не зовсім так, дитинко, — втрутився пан Сондерс, пережовуючи шматочок рулета. — Все залежить від вашої вдачі. Альбертові, скажімо, такі речі дуже подобаються. Він просто в захваті від оцих давніх химер... — Він струсив крихти з колін на килим.

— Далі, пане Джоппіне, — попросив Локвуд.

— Дехто з лікарняних служників, — провадив Джоппін, — наполягав, що треба негайно пробратися до будинку; інші, налякані чутками про доктора Бікерстафа, казали, що це, мовляв, не їхня справа. Отак сперечаючись між собою, вони врешті побачили, що фіранки знову заворушилися — і всередині на підвіконні з'явилися якісь довгі чорні тіні...

— Довгі чорні тіні? — повторила я. — Хто ж то був?

— Щури, — відповів пан Джоппін, відсorbнувши чаю. — Тепер усі чітко побачили, що фіранки ворухилися через щурів: сила-силенна їх бігала підвіконнями, чіплялася до фіранок і стрибала назад у темряву. Це навіяло служникам певні похмурі думки. Вони обрали з-поміж себе найсміливіших, дали їм свічки — й ті вломилися у будинок і попрямували нагору. Ще на сходах вони почули моторошний шурхіт і клацання зубів. Тільки уявіть, яке видовище вони побачили нагорі! — Джоппін поправив окуляри й стенив плечима. — Мені навіть не хочеться переказувати вам цих подробиць. Ті сміливці пам'ятали це страхіття аж до скону. Доктор Бікерстаф — чи радше те, що від нього залишилось, — лежав на підлозі свого кабінету. Щури доценту зжерли його, залишивши хіба що клапті від халата.

Запала тиша. Пан Сондерс коротко пирхнув і почухав носа.

— Отакий був кінець доктора Бікерстафа, — сказав він нарешті. — Купка погризених кісток і нутрощів. Жах, та й годі... Тут залишився останній шматок рулета — хтось хоче доїсти?

Ми з Джорджем разом вигукнули:

— Ні, ні! Пригощайтесь, будь ласка!

— Смачний, — мовив Сондерс, беручи останній шматок.

— Зрозуміло, — провадив Джоуплін, — що поліції дуже хотілось поговорити з лікарняними служниками. Та відтоді їх так і не бачили. Так і скінчилась історія Едмунда Бікерстафа. Попри всі страшні обставини його смерті, попри всі чутки, що його оточували, про нього швидко забули. Лікарня «Зелена брама» згоріла на початку двадцятого століття, а лікареве ім'я поринуло в небуття, забулося навіть місце, де поховали його кістки.

— Ну, — зауважив Локвуд, — тепер нам відомо, де вони. То ви хочете, щоб ми знешкодили їх?

Пан Сондерс кивнув. Він саме скінчив їсти й витер пальці об штанку.

— Дивна річ, — поволі промовила я. — Чому ніхто не знав, де поховано лікаря? Чому його могилу не занесли до реєстру?

Джордж кивнув:

— І хто насправді вбив його? Щури чи хтось інший? Щось тут забагато плутанини... Ця стаття, як на мене, — лише верхівка айсберга. Ця справа просто-таки вимагає подальшого розслідування!

Альберт Джоуплін тихенько реготнув:

— Не можу з вами не погодитись. Ви справді повторюєте мої думки!

— Розслідування — не головне, — заперечив пан Сондерс. — Хтось у цій могилі не може знайти спокою, й цієї ж ночі я хочу вигнати його з кладовища. Якщо ви зробите мені ласку, пане Локвуде, й керуватимете цими розкопками, я буду безмежно вдячний вам. Чи згодні ви?

Локвуд поглянув на мене, тоді на Джорджа. Наші очі блиснули у відповідь.

— Так, пане Сондерсе, — сказав він. — Залюбки.

Уже сутеніло, коли ми з Локвудом і Джорджем підходили до Західної брами кладовища Кенсел-Грін. На поясах у нас були новенькі італійські рапіри зі срібними наконечниками, а в руках — здоровенні торбини зі знаряддям. Сонце поволі сідало за пухнасті рожеві хмари — чудовий літній день закінчувався. Попри всю красу цього видовища, настрої у нас був похмурий і тривожний: ми розуміла, що робота нам випаде не з легких.

Великі лондонські кладовища, серед яких Кенсел-Грін — найбільше й найкрасивіше, — це пам'ятки доби, коли люди чемніше ставились до небіжчиків. Висаджені ще за вікторіанських часів дерева й мальовничі стежки перетворюють їх на місця відпочинку від столичної веремії. Надгробки між деревами — справжні витвори каменярьського мистецтва, між якими вільно ростуть троянди й буяють дикорослі квіти. У неділю сюди заходять лондонські родини, щоб погуляти тут серед тиші й поміркувати про життя й смерть...

Нині, однак, було не так. Проблема змінила все. Кладовища позаростали диким тереном і плющем. Мало хто з дорослих заходив сюди навіть удень, а вже вночі тут панував такий страх, що люди намагалися будь-що обминути ці місця. Хоча більшість небіжчиків мирно спали собі в могилах, навіть агенти з великою неохотою погоджувались проводити час у їхньому товаристві. Це було все одно, що вдертись на ворожу територію: нас, агентів, тут не чекали.

Колись Західна брама була досить широкою для того, щоб крізь неї проїхати на Гарроу-Роуд двом екіпажам ураз. Тепер же її перегороджував грубий дерев'яний паркан, оббитий залізом і геть обліплений рекламними плакатами та оголошеннями. Чи не найчастіше з цих плакатів привітно простягала руки усміхнена оката жіночка в футболці й спідниці до колін, за спиною якої сяяли літери: *«БРАТСТВО „РОЗПРОСТЕРТІ ОБІЙМИ“ ВІТАЄ СВОЇХ ДРУЗІВ З ТОГО СВІТУ»*.

— Як на мене, — зауважила я, — то краще б привітати їх хорошою каністрою магнію.

Як і завжди перед початком роботи, мені трохи зводило черево. Ця усмішка з плакатів просто-таки ображала мене.

— Трапляються часом телепні, що роблять із привидів культ, — погодився зі мною Джордж.

У центрі огорожі була відчинена вузька хвіртка, а за нею стояла вартівня — невеличка халабуда з іржавого заліза. У вартівні ми побачили письмовий стіл із стільцем, цілу колекцію бляшанок з-під газованої води й хлопчину, що читав газету.

На хлопчині був здоровенний, плаский спортивний кашкет яскраво-жовтого кольору, під яким майже не було видно обличчя. Решту одягу складала звичайна брунатна уніформа нічної варти. В кутку стояла палиця з залізним наконечником. Коли ми увійшли, хлопчина кивнув нам, не встаючи з-за стола.

— Ми — «Локвуд і К°». Приїхали на запрошення пана Сондерса, — відрекомендувався Локвуд. — Ні, не треба вставати.

— А я й не збирався, — буркнув у відповідь хлопчина. — Хто ви такі? Нічна зміна?

— Бачиш оце? — Джордж поплескав по ефесу рапіри. — Ми — агенти.

Хлопчина з сумнівом поглянув на нас:

— Годі мене дурити. Які ж ви агенти — без уніформи?

— Уніформа нам не потрібна, — відказав Локвуд. — Рапіра — головна прикмета агента.

— Бридня, — пирхнув хлопчина. — У справжніх агентів — цяцьковані куртки, як в отих когутів з «Фітес». А ви — шмаркачі з нічної зміни, що ладні наківати п'ятами, тільки-но побачать Причаєного. — Він знов утупився в свою газету. — Заходьте.

Локвуд моргнув. Джордж ступив уперед.

— Рапіри призначені для привидів, — мовив він. — Але для того, щоб провчити зарозумілого хлоп'яка з нічної варти, згодяться так само. Показати тобі, як це робиться?

— Ой, яке страхіття! Я аж тремчу! — Хлопчина насунув кашкет на очі й зручніше вмовстився на стільці. — Ідіть головною алеєю аж до каплиці. Там усі, і ваш пан Сондерс — теж. А тепер рушайте й не затуляйте мені світло!

На мить мені спало на думку: «Ніхто й не помітить ще одного маленького привида серед стількох могил», — та врешті я опанувала себе. Локвуд подав нам знак прямувати вперед, ми пройшли через хвіртку і ступили на кладовищенську землю.

* * *

Тільки-но ми увійшли туди, як наші почуття загострились. Локвуд із Джорджем дивились, а я слухала. Все було спокійно, ми не чули жодного напруження надприродних сил. До моїх вух долинали хіба що милий щебет чорних дроздів та ще дзенькіт цвіркунів у траві. Останні промені світла ковзали по гравійових стежках, визирали з-за темних обрисів пам'ятників та надгробків. Над стежками нависали дерева, кидаючи густо-чорні тіні. На темно-синьому небі вже з'явилося яскраве коло повного місяця.

Ми йшли головною алеєю, між високими липами. Примарне місячне світло немовби інеєм укривало траву. Під чобітьми в нас порипував гравій; ланцюги на торбинах тихенько брязкотіли за кожним нашим кроком.

— Діяти треба відверто й чесно, — перервав нашу мовчанку Локвуд. — Чекаємо, поки вони викопують домовину. Тоді відкриваємо її, запечатуємо кістки доктора Бікерстафа добрячою порцією срібла — і готово. Легше не буває.

Я з недовірою пирхнула:

— Так легко домовину не відкрити. Тут завжди трапляються якісь прикросі.

— Ну, не *завжди*.

— Тоді пригадай хоч один випадок, коли все йшло гаразд!

— Я згоден з Люсі, — втрутився Джордж. — Ладен закластися, що з цим Едмундом Бікерстафом ми ще матимемо халепу.

— От боягузи! — вигукнув Локвуд. — Погляньте краще з іншого боку. Цього разу ми напевно знаємо, де Джерело. До того ж Кіпс не завадить нам. Сподіваюсь, нас чекає чудовий вечір! А те, що Бікерстаф так нещасливо помер, аж ніяк не означає, що його дух неодмінно став войовничим.

— Можливо... — пробурмотів Джордж. — Та якби *мене* зжерли щури, я з того, мабуть, не радів би.

Через п'ять хвилин ми побачили світлий дах будівлі, що бовванів між деревами, наче кит серед темного моря. То була стара каплиця в самісінькому центрі кладовища. Спереду міцні колони підтримували портик у давньогрецькому стилі. Широкі сходи вели до відчинених дверей. Зсередини сяяло електричне світло; поряд, у промінні величезних прожекторів, були припарковані два екскаватори. По краях майданчика стояли наповнені вугіллям відра, які курилися струменями лавандового диму.

Ми зрозуміли, що потрапили на місце робіт компанії «Солодких снів». На сходах, біля дверей каплиці, стояли кілька темних постатей. Ми почули їхні стривожені голоси, що лунали серед вечірньої тиші, наче електричні розряди.

Поставивши торбини на землю біля відер, які курилися димом, ми вирушили сходами нагору, держачи руки на рапірах. Голоси вщухли; люди побокували, мовчки вітаючи нас поглядами.

Біля дверей ми помітили кутасту, незграбну постать пана Сондерса. Подавши натовпу знак розступитись, він привітно махнув нам рукою.

— Ви прибули саме вчасно! — вигукнув він. — *Тут* щойно трапилась невеличка пригода, й ці бовдури більше нізащо не хочуть працювати. Я увесь час їм кажу, що зараз прийдуть найкращі агенти, — ба ні, вони вимагають розрахунку просто зараз... Не дістанете ні пенса! — гаркнув він, озирнувшись. — Ви знали, чим ризикуєте, коли я наймав вас!

— Ходіть самі подивіться... — буркнув насуплений здоровило з татуванням на шії та руках і товстелезним залізним ланцюгом, що визирав з-під сорочки. Інші такі самі мамули стояли серед натовпу — разом з кількома переляканими хлопчачками з нічної варті, які міцно стискали в руках свої палиці. Помітила я там і кількох дівчат-підлітків — у широких сукнях, з підфарбованими очима, важкими браслетами на зап'ястках і довгим, до плечей, волоссям: ці прикмети видавали в них екстрасенсів. Екстрасенси добре відчують привидів, проте вперто відмовляються *боротися* з ними через свої миролюбні переконання. Вони плаксиві, як бурульки на сонці, й надокучливі, як сверблячка. Зазвичай ми не ладнаємо з ними.

Сондерс сердито поглянув на робітника:

— Посоромився б, Норісе! А що буде далі? Дременеш від першої-ліпшої Тіні?

— То була не Тінь, — заперечив Норіс.

— Приведіть нам *справжніх* агентів! — гукнув хтось із натовпу. — А не цих шмаркачів! Тільки погляньте — в них навіть уніформи немає!

Брязкаючи браслетами, одне дівча-екстрасенс — мабуть, найплаксивіше, — виступило вперед:

— Пане Сондерсе! Ми з Мірандою й Трішею відмовляємось працювати на будь-яких ділянках, аж поки *цю могилу* не знешкодять! Зрозуміло?

З натовпу долинув схвальний гомін. Поки Сондерс намагався щось відповісти, дехто з робітників сипав гучною лайкою. Натовп погрозово підступав до дверей.

Аж тут Локвуд по-дружньому підняв руку:

— Привіт усім!

Побачивши його широку, осяйну усмішку, натовп умить замовк.

— Я Ентоні Локвуд з агенції «Локвуд і К°»! Ви, напевно, чули про нас. Пам'ятаєте пригоду в Кумб-Кері-Голл? А випадок з могилою пані Баррет? Це все ми! Сьогодні ми приїхали, щоб допомогти вам, і я дуже хотів би знати, яка проблема так схвилювала вас. Судячи з вашого вигляду, панночко, — він звернув свою усмішку до дівчати-екстрасенса, — то справді було щось *моторошне*... Чи не могли б ви розповісти мені про все?

Локвуд діяв у своїй класичній манері — дружній, зосередженій, упевненій. Мені ж закортіло зацідити цьому дівчаті ляпаса, ще й копнути ззаду так, щоб воно полетіло шкереберть. Саме тому, напевно, керівник у нас не я, а Локвуд. А ще, мабуть, саме тому в мене немає жодної подруги.

Дівча поглянуло на нього великими заплаканими очима:

— Я відчула, ніби... ніби щось накинuloсь на мене, — прожебоніло воно. — Схопило мене... і хотіло ковтнути. У нього така зла енергія! Стільки ненависті! Я... я більше ніколи не підйду до того місця!

— Дурниці! — вигукнуло інше дівча. — Клер лише відчувала, а я *бачила* його, коли смеркло! Слово честі, він підняв свій каптур і подивився на мене. Одна-єдина мить, і я впала непритомна!

— Каптур? — перепитав Локвуд. — А скажіть-но мені, який цей привид був із себе?

Відповідь дівчати потонула в гаморі натовпу. Кожен почав говорити й щось вигукувати. Оточені переляканими лицами, ми позадували до

дверей каплиці. А тим часом за незліченними надгробками вже догорав останній сонячний промінь.

— Годі вже, боягузи! — гаркнув нарешті розлючений Сондерс. — Джоплін призначить вам на цю ніч іншу ділянку — якнайдалі від цієї могили! Задоволені? А тепер — уперед, за роботу! — Схопивши Локвуда за плече, він потяг його до каплиці. Ми з Джорджем, спотикаючись, протискувались за ним. — І ніякого розрахунку! Ви й досі працюєте на мене!

Двері ляснули за нами, й гамір відразу вщух.

— Це вже занадто! — буркнув Сондерс. — Хоч я й сам тут винен — надміру поспішав! Годину тому найняв екскаваторників, щоб розкопати ділянку круг могили Бікерстафа. Думав, що це допоможе вам... А вони кинули роботу, хоч іще навіть і не смеркло як слід! — Він скинув капелюха й витер спітніле чоло рукавом. — Принаймні хоч тут можна буде трохи перепочити...

Каплиця виявилась невеличкою будівлею з простою обстановкою) й білими тинькованими стінами. Всередині тхнуло вологою й було холодно — мало чим допомагали навіть три електричні обігрівачі, розставлені тут і там на долівці. Поруч із ними ми побачили два дешеві письмові столи, на яких громадились високі стоси паперів. Біля дальшої стіни височіла дерев'яна огорожа, за якою видніли запорошений віттар і кафедра; за віттарем ми помітили невеличкі замкнені двері. Над нашими головами здіймалася склепінчаста стеля, оздоблена гіпсовою ліпниною.

Проте найдивовижнішою річчю тут була здоровенна чорна кам'яна брила, що за розміром і формою скидалася на саркофаг. Вона стояла на прямокутній металевій плиті перед віттарною огорожею. Я зацікавлено поглянула на неї.

— Це катафалк, дитинко, — пояснив Сондерс. — Старовинний ліфт вікторіанських часів, яким доправляли труни до катакомб. Гідравлічний механізм. Працює й досі, якщо вірити Джоплінові, ним користувались аж до початку Проблеми... До речі, куди подівся Джоплін? Завжди цього бовдура немає на місці! Все десь тиняється саме тоді, коли він потрібен!

— Розкажіть нам, будь ласка, про невеличку пригоду біля могили Бікерстафа, — нагадав Локвуд. — Що там сталося?

Сондерс вибалушив очі:

— Господь його знає! Я нічого не відчув. А ці екстрасенси, як ви чули самі, *щось* бачили. Дехто каже — воно було високе, дехто — що на ньому був плащ. Нічого певного! Одне дівча з нічної варти взагалі сказало, що в привида було сім голів. Сміх та й годі! Я негайно відправив цю плаксу додому...

— Нічна варта не вміє розповідати до ладу, — зауважив Джордж.

То була правда. Багато хто з дітей має потужне психічне чуття, та коли його рівень занижкий для агента, ти мушиш переступити через свою гордість і вступити до нічної варти. Платять там мало, робота — небезпечна, до того ж і виконують її здебільшого поночі. Та все одно таланти цих дітлахів недооцінювати не слід.

Локвуд засунув руки в кишені свого довгого чорного пальта. Його очі аж променіли цікавістю:

— Як то кажуть, *усе диватіше й диватіше!* Пане Сондерсе, а що зараз із тією могилою? Чи розкопали її?

— Так, почали розкопувати. Гадаю, що вже дісталися до труни.

— Чудово! Далі ми впораємось самі. В разі чого, Джордж — дуже вправний копач. Еге ж?

— Так, у мене тут чималий досвід, — буркнув у відповідь Джордж.

* * *

До *несподіваної* могили Едмунда Бікерстафа вела вузьенька стежка. Сандерс мовчки повів нас туди. Більше ніхто з нами не вирушив; робітники з тривогою дивились нам услід, стоячи в колі світла під дуговими ліхтарями.

Поховання в цій частині кладовища були скромні — позначені поодинокими пам'ятниками, хрестами або скульптурами. Надворі вже було поночі. Надгробки, наполовину сховані за терням або високою вологою травою, здавались у місячному світлі крейдяно-білими, про те їхні тіні скидались радше на чорні провалля, куди цілком могла впасти людина.

Минуло кілька хвилин, поки Сондерс нарешті сповільнив ходу. Попереду, серед заростей ожини, ми побачили недбало розкопану ділянку. Поряд височіла темна вогка купа землі. У жовтому світлі Сондерсового ліхтарика ми побачили невеликий екскаватор, що перекривав дорогу; ківш екскаватора досі був повен землі. Довкола лежали розкидані лопати, кирки та інше знаряддя.

— Вони тікали звідси поспіхом, — пояснив Сондерс високим, напруженим голосом. — *Тут* я й почекаю вас. Коли вам щось знадобиться, просто покличете мене.

Ми витягли рапіри з піхов. Довкола панувала тиша: я чула, як важко б'ється моє серце. Локвуд узяв з пояса ліхтарик, увімкнув і посвітив ним убік від купи землі. Там була чотирикутна ділянка, оточена зусібіч могильними плитами й надгробками. Поряд із вологого ґрунту стирчав невеликий вицвілий камінь. Траву перед каменем було видерто й викопано яму, завширшки десь вісім на вісім і завглибшки з три фути. Подряпини на ковші екскаватора свідчили, що копачі попрацювали тут як слід. Проте зараз нас цікавив тільки камінь.

Перш ніж узятися до роботи, ми напружили свої почуття.

— Смертних Вогнів немає, — спокійно зауважив Локвуд. — Як я, власне, й сподівався, бо тут ніхто не помер. Ти щось відчуваєш, Джордже?

— Нічого, — відповів Джордж.

— А я відчуваю, — сказала я. — Легеньку вібрацію.

— А шум? Чи голоси?

Ці запитання дратували мене — я ніяк не могла підібрати потрібних слів.

— Просто... хвилювання. *Тут* напевно щось є.

— Слухайте й дивіться уважно, — попередив Локвуд. — Спочатку поставимо довкола бар'єр. Потім я перевірю камінь. Не прогавте нічого, як минулої ночі.

Джордж поставив ліхтар на сусідню могилу, і в його світлі ми заходилися розтягати ланцюги. Коли ми виклали їх колом круг ями, Локвуд наблизився до бар'єра й підступив до каменя, тримаючи руку на рапірі. Ми з Джорджем терпляче стежили за ним.

Ось Локвуд нахилився над каменем і розгорнув руками залишки трави.

— Еге ж, — сказав він. — Матеріал нівроку поганенький, ще й обвітрений. Надгробок учетверо нижчий за звичайний. Та й покладений косо, абияк. Хтось, мабуть, *дуже* поспішав з похороном...

Він знов увімкнув ліхтарик і підніс його ближче до поверхні каменя. Під міцно прирослим лишайником ми розгледіли вирізьблені літери.

— «Едмунд Бікерстаф», — прочитав Локвуд. — Не дуже майстерна різьба. Невідомо, чим її робили, — здається, видряпали першим-ліпшим знаряддям. Таким чином, перед нами забуте, незаконне, саморобне поховання, що існує тут уже віддавна...

Зненацька він випростався. З-за його спини долинув шурхіт. Із темряви виринула чиясь постать і потяглася до світла. Ми з Джорджем скрикнули. Локвуд відскочив убік, наставивши рапіру всередину ями й не зводячи з каменя очей.

— Пробачте, — мовив пан Альберт Джоуплін. — Я, здається, налякав вас?

Я захекано вилаялась. Джордж присвиснув. Локвуд лише різко відсапнув. Пан Джоуплін підійшов до краю ями — незграбно, сугулячись, наче шимпанзе. З його волосся невеличким білим снігопадом сипалась лупа. Тонкими руками він дбайливо тулив до худих грудей, наче мати дитину, свою теку з паперами.

— Пробачте, — повторив він, винувато поправляючи окуляри. — Я увійшов через Східні ворота й заблукав. Чи пропустив я тут щонебудь?

Джордж заговорив... і цієї хвилини мене огорнула чіпка хвиля холоду. Чи доводилось вам коли-небудь пірнути в басейн, у якому забули підігріти воду, й відчутти, як крижана рідина проникає у ваше тіло? Вас тоді зусібіч пронизує страшний біль. Те саме сталося зараз зі мною. Та найгірше, що коли мене обдало холодом, мій внутрішній слух несподівано ожив. Вібрація, досі ледве чутна, зненацька стала гучною. На тлі Джорджевої розмови з Джоупліном вона лунала, як приглушене дзижчання, — так, ніби до мене наближалась хмара мух.

— Локвуде... — промовила я.

Аж тут усе скінчилось. У голові проясніло. Холод відступив. Шкіра порожевіла і спітніла. Тихе дзижчання знову пішло в землю.

— ... це справді дивовижна каплиця, пане Кабінсе, — говорив тим часом Джоуплін. — Єдина в Лондоні! Колись я вам покажу її як слід...

— Агов! — гукнув Локвуд, що вже стояв у центрі ями. — Агов! Подивіться, що я знайшов! Ні, пане Джоупліне, вам краще не заходити за ланцюги...

Він посвітив ліхтариком собі під ноги. Я повільно — мені й досі ще шуміло у вухах, — підійшла до нього разом з Джорджем і ступила в яму. Наші чоботи загрузли в темній, м'якій землі.

— Що ви про це скажете? — запитав Локвуд.

Спочатку я нічого не розгледіла в яскравому промені ліхтарика. Потім, коли Локвуд трохи повернув його, я побачила довгий, твердий, червонястий край якогось заритого в землю предмета.

— О-о! — тільки й промовив Джордж. — Цікаво!

— Це домовина? — запитав пан Джоппін, звівшись навшпиньки й витягнувши свою тонку шию. — Так, пане Локвуде?

— Не знаю...

— Домовини здебільшого роблять із дерева, — пробурмотів Джордж. — Дерев'яна труна вікторіанської доби вже давно згнила б... До того ж і завглибшки могила повинна бути не менше, ніж із шість футів, — так заведено й звичаями, й правилами...

Запала мовчанка.

— А скільки тут? — запитав Джоппін.

— Лише чотири. І викопана нерівно — так, ніби небіжчика хотіли мерщій позбутись. І домовина не згнила, бо вона взагалі не дерев'яна. Вона залізна.

— Залізна... — повторив Локвуд. — Залізна домовина...

— Чусте? — зненацька запитала я. — Ніби мухи дзижчать!

— Цікаво, що тоді ще не існувало Проблеми, — бурмотів далі Джордж. — Навіщо їм було так ховати його?..

Повертало на північ, а ми ще й досі викопували домовину. Один з нас стояв на варті, а двоє тим часом копали; кожні десять хвилин ми мінялись місцями. Працювали ми лопатою й киркою, які знайти перед тим на дорозі, й поступово очищали залізо від бруду, розкопуючи яму зсередини, аж поки з землі поволі показалися стінки й віко незвичайної труни.

Говорили ми мало. Тиша серпанком огортала нас: не було чути нічого, крім стукоту знаряддя й нескінченного чвакання — «чвак, чвак, чвак...» — вологої землі. Вряди-годи ми сипали в яму сіль і залізні стружки, щоб стримувати потойбічні сили на відстані, — це нібито діяло. В ямі було на кілька градусів холодніше, ніж угорі, на стежці, проте далі температура не знижувалась. І до того ж дзижчання, яке я чула раніше, вщухло.

Альберт Джоуплін, якого надзвичайно вабило таємниче поховання, деякий час залишався з нами й схвильовано гасав туди-сюди між надгробками. Та врешті, коли зовсім смеркло й домовина остаточно показалася з землі, навіть він насторожився, згадав про якісь «термінові справи» в каплиці й покинув нас. Ми залишилися самі.

«Чвак, чвак, чвак...»

Нарешті ми закінчили. Труна була перед нами. Локвуд засвітив ще один ліхтар і поставив його біля центру ями. Трохи позадкувавши, ми поглянули на те, що тільки-но знайшли.

Залізний ящик, завдовжки з шість і завширшки з два фути. І майже з фут завглибшки.

І до того ж — не просто залізний ящик. Як і казав Локвуд, то була справжня домовина.

Стінки *труни* подекуди досі були замащені брудом — чорним і липким. Там, де бруд пообпадав, видніла металева поверхня, вкрита іржею — червоною, наче корал або засохла кров.

Колись, очевидно, ці стінки були чисті й рівні, та під тягарем землі й часу так скривилися, що краї труни помітно сплющилися, а віко

посередині просіло — так само, як у свинцевих домовин, які мені траплялося бачити в давньоримських похованнях. З одного кута віка метал цілком відійшов, утворивши тріщину, з якої сочилась темрява.

— Ніколи не погоджусь, щоб мене ховали в залізній домовині, — зауважив Джордж. — Надто вже жалюгідне видовище.

— А ще вона не виконує свого призначення, — додав Локвуд. — Мабуть, через оцю тріщину привид і знайшов дорогу на волю. Люсі, з тобою все гаразд?

Я стояла на місці, хитаючись. Ні, я почувалась аж ніяк не добре: боліла голова, підступала нудота. Знову було чути дзижчання. Мені здавалось, ніби по моїй шкірі повзають туди-сюди невидимі комахи. До того ж іще цей моторошний сморід — звичайне відчуття, коли поряд Гість. І ніяке залізо не допомагає!

— Так, усе гаразд, — упевнено відповіла я. — Хто відкриватиме домовину?

Питання було справді цікаве. Згідно з «Посібником Фітес», тільки одна особа повинна перебувати на лінії вогню, коли відкривають «запечатані сховища» (тобто могили, труни чи таємні кімнати). Інші тим часом чекають збоку, тримаючи наготові зброю. Важливішим за це правило є хіба що «правило печива». Воно вимагає неухильного виконання.

— Не я, — Локвуд помацав подряпини на своїй куртці. — Минулого разу я відкривав могилу пані Баррет.

— А я — отой люк у будинку Мельмота... А ти, Джордже?

— Я відчиняв таємну кімнату в готелі «Савой», — відповів Джордж. — Пам'ятаєте — оту, зі стародавнім знаком чуми на дверях? Жах та й годі!

— Який там жах! Там не було жодного привида. Просто пральня з купою брудної білизни!

— Я ж цього не знав, коли заходив туди! — наполягав Джордж. — Гаразд. Пропоную кинути жереб. — Він пошукав у кишені штанів і дістав потерту монету. — Вибирай, Люсі. Орел чи решка?

— Ну...

— Орел? Цікавий вибір. Ану, погляньмо! — Він хутко, майже непомітно, підкинув монету. — Решка! Тобі не пощастило, Люсі. Неси-но сюди лом!

Локвуд усміхнувся:

— Непогана штучка, Джордже! Тільки тобі не викрутитись. Беріть печатки й знаряддя!

Зітхнувши з полегшенням, я пішла по торбини. Джордж поплентався за мною. Невдовзі срібні печатки, ножі, ломи та інше наше знаряддя вже лежало біля труни.

— Це не буде надто важко, — попередив Локвуд. — Погляньте: з цього боку віко трохи піднято. Тут є два замки, і один з них уже відімкнено. Другий геть заіржавів — це робота саме для тебе, Люсі. А потім ти, Джордже, швиденько підважиш віко ломом — і все, готово. — Він поглянув на нас. — Чи є питання?

— Так, — відповів Джордж. — Кілька. Де ви стоятимете? Як далеко? І яку зброю застосуєте, коли на мене з домовини кинеться щось страшне?

— Ми з Люсі все забезпечимо. А тепер...

— Ще одне. На той випадок, якщо я не повернусь додому, я склав заповіт. Зараз я скажу вам, де я сховав його. Під моїм ліжком, у дальньому кутку, за коробкою з білизною...

— Помолися Богові, щоб до цього не дійшло! А тепер, якщо ви готові...

— На віку, здається, щось написано! — вигукнула я. Зараз, коли ми нарешті підібрались до нашої мети, я стривожилась по-справжньому — напружились усі мої почуття. — Бачите, там якісь подряпини?

Локвуд хитнув головою:

— Під таким шаром землі нічого не розбереш. А відчищати його *зараз* я не збираюсь. Починаймо роботу!

Правду кажучи, віко домовини трималось міцніше, ніж сподівався Локвуд. На додачу до замка, іржа в кількох місцях перекинулася з віка на стінки, й нам знадобилося десь із двадцять хвилин, щоб зішкрябати її ножами й долотами. Лише після того віко було готове до підняття.

— Гаразд, — мовив Локвуд, востаннє перевіряючи поховання. — Ніби все добре. Температура тримається на місці, сморід не посилюється. Все напрочуд спокійно!.. Та годі вже — в нас обмаль часу. Люсі, по місцях!

Ми з Локвудом стали обабіч домовини. Я витягла наш найбільший, наміцніший залізний ланцюг діаметром у чотири фути й тримала його наготові. Локвуд витяг з піхов рапіру й тепер стискав її в руці, ладний будь-якої миті кинутися в атаку.

— Джордже! — наказав він. — Твоя черга!

Джордж кивнув і заплющив очі, збираючись на сили. Потім узявся за лом. Поворушив пальцями, стенив плечима й так крутнув шиєю, що в ній аж клацнуло. Тоді підійшов до труни, нахилився й просунув лом у тріщину між віком і краєм домовини. Розставив ноги й ворухнув сідницями, наче гравець у гольф, що готується зробити удар. Глибоко зітхнув і наляг на лом. Нічого не сталося. Він наляг іще раз — віко зігнулось, ніби його хтось тримав. Джордж знову натиснув на лом.

Віко з ляскотом відскочило. Лом упав усередину. Джордж позадкував, утратив рівновагу й тяжко впав спиною просто в бруд. Тоді сів, поправив окуляри й утупився в домовину.

І скрикнув.

— Ліхтар, Люсі! — вигукнув Локвуд, підбираючись до Джорджа з наставленою рапірою. Проте з домовини ніхто не з'явився — ніяких Гостей, ніяких проявів. Вогні ліхтарів грали на внутрішньому боці віка й на чомусь іще, що лежало в труні, відбиваючи мерехтливе світло.

У мене в руці був кишеньковий ліхтарик. Я посвітила ним просто в домовину...

Якщо ви — вразлива натура, то раджу вам проминути кілька наступних абзаців, бо з домовини на мене дивився не кістяк, а дещо більше. Й це було першим сюрпризом: труп не згнив дощенту. Вам ніколи не доводилось забувати під канапою шкірку з банана? Спочатку вона чорніє, тоді стає слизькою, а потім уже висихає. От і чолов'яга в труні скидався на бананову шкірку десь між другим і третім ступенями гниття. В промені ліхтаря я розгледіла висохлу й почорнілу шкіру, що обтягала кістки, подекуди лопнувши. Посередині лоба зяяла акуратна дірка, обрамлена клаптиками відсталої шкіри.

Довге безбарвне, наче скло, волосся звисало з голови. Очні ямки були порожні. Вуста геть висохли, оголивши ясна й зуби.

На небіжчику був фіолетовий плащ, а під ним — чорний старомодний костюм з високим коміром і чорною краваткою у вікторіанському стилі. Кошаві руки тулили до грудей щось загорнуте у вицвілу білу матерію. Чи тому, що тіло лежало в домовині нерівно, чи через те, що домовину пересували — хоча б і ми, цієї ночі, — ця річ трохи визирнула з-під матерії й тепер чітко проглядалась між пальцями трупа. То був шматок скла — завбільшки десь із людську голову, в

рамці якоїсь химерної форми. Від бруду й цвілі скло майже почорніло, проте подекуди блищало — і цей блиск помітило моє пильне око.

«Дивися! Дивися!..»

Що це за голос?

— Люсі! Запечатай його!

Оце вже, звичайно, крикнув Локвуд.

Я кинула в домовину срібну сітку, затуливши нею те, що лежало всередині.

* * *

— То що ж ти бачив, Джордже? — запитав Локвуд.

Ми стояли не стежці й пили чай із бутербродами, які нам приніс хтось із Сондерсової команди. Довкола нас зібрався натовп: Сондерс, Джоуплін, кілька робітників, підлітки з нічної варти. Дехто збігся просто тому, що все вже скінчилось, дехто — у відповідь на Джорджів крик. Усі вони стояли, спираючись на сусідні надгробки, й дивились на розкопану могилу на безпечній відстані від ланцюгів. Ми щойно закрили домовину віком: крізь щілину було видно краєчок сітки.

— Я розумію, що Бікерстаф — не красень, — провадив Локвуд, — але ж нам траплялося бачити й гірше. Пам'ятаєте той випадок у Патні?

Джордж останні кілька хвилин був якийсь приголомшений. Говорив він мало, а на його обличчі застиг химерний вираз. Очима, повними й німого відчаю, й туги, він раз по раз озирався на могилу — ніби щось там забув. Це тривожило мене. Це трохи нагадало мені дотик привида, коли агресивний дух цілком висотує волю своєї жертви, — але ж ми запечатали Джерело срібною сіткою, тож поруч не могло бути жодного духа. На щастя, Джорджеві трохи кращало. Їжа швидко приводила його до тями. Він поглянув на Локвуда й хитнув головою:

— Це не через труп. У нашому холодильнику я бачив і страшніші речі. Це через дзеркало, яке він тримав.

— Ти думаєш, це було дзеркало? — запитала я. Подумки перед моїми очима й досі виднів цей шматок скла — блискучий і водночас темніший за саму темряву.

— Не знаю, що це було. Та мої очі аж прикипіли до нього. Я побачив у ньому... не знаю, що я побачив. Воно було чорне, але в цій чорноті я помітив щось іще... щось моторошне... і закричав. Мені

здалося, що мене вивертає зсередини... — Джордж стенив плечима. — Та водночас воно мене вабило... я не міг відвести від нього очей... я досі хочу поглянути в нього, навіть якщо це зашкодить мені! — Він тяжко, широко зітхнув. — Я й досі зирив би туди, якби Люсі не накрила його сіткою.

— Ну, з ним уже покінчено, — відповів Локвуд, так само пильно придивляючись до Джорджа. — Гарненьке, нівроку, дзеркальце. Нічого дивного, що його ховали в залізній домовині.

— Хіба за часів Бікерстафа *знали* про ці властивості заліза? — здивувалась я. Адже Проблема дала про себе знати лише якихось півстоліття тому — саме тоді й розпочалося масове виробництво всіляких захисних речей із срібла й заліза. А це поховання було принаймні на два покоління старше.

— Здебільшого — ні, — відповів Локвуд. — Однак проти привидів — та й усіляких злих духів узагалі — віддавна застосовували срібло, сіль і залізо. Тож те, що домовину зроблено з заліза, *не може* бути простим збігом. — Голос його став тихішим. — Ви не помітили нічого химерного на тілі самого доктора Бікерстафа?

— Ти маєш на увазі його муміфіковані рештки? — перепитала я.

— Саме їх. У статті, яку знайшов Джоуплін, ішлося, що лікаря з'їли щури. А цей чолов'яга — цілісінький. А ще й ця дірка у нього в лобі... — Він замовк, побачивши поряд Сондерса й Джоупліна. Власник фірми віддавав короткі накази підліткам з нічної варти, а вчений тим часом зупинився біля ланцюгів, щоб розгледіти домовину. Обидва широко всміхнулись нам і з привітаннями поплескали по плечах.

— Чудова робота, пане Локвуде! — вигукнув Сондерс. — Надзвичайно майстерна! А тепер, коли з усіма цими дурницями покінчено, нам пора братися до своєї роботи. — Він відсюрбнув гарячої кави з кухлика. — До речі, люди казали, ніби в старого Бікерстафа був якийсь кристал... чи щось таке... мабуть, пов'язане з отими його чудернацькими ритуалами. Але ж ви, звичайно, знешкодили його своєю сіткою?

Локвуд засміявся:

— Цю сітку вам краще не чіпати, повірте мені. Це Джерело *справді* надзвичайно потужне. Треба негайно викликати ДЕПРІК, вони перенесуть його в безпечне місце.

— Завтра зранку я так і зроблю! — відповів Сондерс. — А зараз ми візьмемося до своїх звичайних справ. Ми й так змарнували вже половину ночі. Пане Локвуде, нам треба підписати документи про виконану роботу. Ходімо до контори та розберімося із цим.

— Може, краще перенести домовину до церкви? — запитав Джоуплін. — Я б не залишав її тут. Хтозна, тут трапляються й злодії, й торговці артефактами...

Локвуд насупився:

— Ні, сітка повинна залишатись на місці. Не чіпайте залізних ланцюгів довкола труни й нікого не підпускайте близько.

Локвуд із Сандерсом відійшли. Джордж, спершись об надгробок, захоплено розмовляв про щось із Джоупліном. Я заходила пакувати наше знаряддя. Година була не дуже пізня — ще не пробило північ, та й вечір нам випав легший, ніж учора. Проте — дивна річ! *Надзвичайно* дивна, якщо розібратись як слід! Джордж побачив щось химерне, але то був не привид. І це «щось» так діяло на психіку, що його не могло зупинити навіть залізо...

— Панночко!

Біля мене стояв Норіс, найвищий і найкремезніший з усіх копачів. Його шкіра виблискувала, над голеною маківкою стирчала світла щетина. З шиї шкірився череп з крильцями — татуювання.

— Пробачте, панночко, — провадив він. — Я до ладу розчув? До *труни* підходити не можна?

— Саме так.

— То зупиніть свого приятеля! Погляньте, що він робить!

Я обернулася. Джордж із Джоупліном уже зайшли за ланцюги й наближались до домовини. Вони жваво розмовляли. Джоуплін міцніше стиснув під пахвою свої папери.

— Джордже! — гукнула я. — Що ти, в біса...

І тут я все зрозуміла.

Віко! Напис!

Не припиняючи розмови, Джордж із Джоупліном схилились над труною й заходились зішкрібати з віка бруд. Джордж працював кишеньковим ножиком, легенько зсунувши віко вбік. Срібна сітка теж трохи сповзла з одного боку.

Норіс і далі щось казав мені, та я його не чула, бо саме тієї миті побачила збоку від Джоупліна й Джорджа *третю* постать.

Вона була мовчазна, нерухома, висока й худорлява. І лише частково матеріальна: залізна домовина проходила крізь краєчок її довгого сірого плаща. Від місця, де височіло видиво, тяглися блискучі нитки плазми — короткі й звивисті, мов шупальця в актиній, проте ні рук, ні ніг мені видно не було, тільки примарний серпанок плаща. Голови під високим із загнутим кінчиком каптуром теж майже не було видно — за винятком двох деталей: гострого, білого, мов риб'яча кістка, підборіддя й роззявленого рота з вишкіреними зубами.

З подиву я й сама роззявила рота... аж тут почула, як у моїй голові, в такт серцебиттю, залунав тихий голос:

«Дивися! Дивися!»

— Джордже...

«Я дам тобі все, чого бажає твоє серце...»

— Джордже!

Ні Джордж, ні Джоппін не ворушились, хоч привид стояв прямо перед ними. Обидва так і застигли на колінах, зішкрібаючи з віка бруд. Очі їхні вирячилися, а обличчя скам'яніли.

«Дивися...»

Тихий голос водночас заколисував і огортав холодом. Він перемішав мої почуття. Я жадала й скоритись йому, й позбутись його...

Я змусила себе поворухнутись.

Привид теж поворухнувся. Він виріс — і величезним сірим стовпом полинув до зірок.

Позаду мене хтось скрикнув. Як невчасно! Я стиснула руків'я рапіри.

Привид навис над Джорджем і Джоппіном. Вони здригнулись — і ніби прокинулись, труснувши головами й озирнувшись. Я почула, як заволав Джордж, і побачила, як Джоппін упустив свої папери. Привид на мить застиг над ними. Я знала, що зараз станеться: він водоспадом упаде на них і поглине обох.

А я так далеко! От дурепа!.. Ні, рапіра тут не допоможе!

Проте часу шукати іншої зброї вже не було. Отже, рапіра...

Привид почав вигинатись униз дугою, роззявивши зубастого рота.

Я кинула в нього рапірою — вона закрутилась у небі, як колесо.

Джоппін, заточившись у паніці, наштовхнувся збоку на Джорджа. Той, гарячково намагаючись на ремені хоч яку-небудь зброю, втратив рівновагу і впав.

«Я дам тобі все, чого бажає твоє серце...»

Рапіра пролетіла між їхніми головами. Посріблений клинок розтяв обличчя, сховане під каптуром.

Привид зник. Голос у моїй голові вщух. Хвиля потойбічної сили вирвалася з кола і збила мене з ніг. Локвуд щодуху — аж пальто затріпотіло за його спиною, — підбіг повз мене до могили. Проте там уже все було гаразд. І з Джорджем та Джоупіном — теж. Біля домовини панувала тиша. Літні зорі сяяли над нашими головами.

Гість уже пішов.

Увесь цей час Локвуд поводився напрочуд стримано. Він не говорив ні слова на кладовищі. Не говорив ні слова дорогою додому. Зачекав, поки ми замкнемо за собою двері, вимкнемо охорону проти привидів і покидаємо свої торбини в куток. Лише тоді його витримці настав кінець. Він попрямував разом з Джорджем до вітальні і, не звернувши уваги навіть на какао з чипсами, яким ми зазвичай ласуємо після роботи, заходився розпикати Джорджа по заслугі.

— Я дивуюсь тобі! — кричав він. — Ти ризикував не тільки своїм життям, а ще й життям цього бовдура Джопліна. Ще кілька секунд — і привид торкнувся б вас! Якби не Люсі, ти б не стояв тут переді мною! І *не треба* правити мені теревені, що Джерело нібито було знешкоджено! Хіба ти забув, що не можна підпускати сторонніх людей до активного Джерела в оперативній ситуації?! Ти ж *знаєш* це правило! Про що ти взагалі думав?!

Джордж уместився на своєму улюбленому стільці біля кавового столика. На його обличчі, звичайно невиразному, перемішались каяття, роздратування й байдужість.

— Ми говорили про напис на віку, — понуро відповів він. — Коли домовина опиниться в руках ДЕПРІК, ми більше її не побачимо. Тому Джоплін і запропонував...

— Тебе не повинно обходити, що там пропонує Джоплін! — не вгавав Локвуд. — Гадаєш, це тебе виправдає — мало не загинути через подряпини на старій домовині? Ти дивуєш мене, Джордже! Слово честі, дивуєш!

Насправді ж ні він, ні я анітрохи не дивувались. Однією з найприкметніших Джорджевих рис — поряд із сарказмом, терплячістю й надзвичайною кмітливістю, — є його потяг до всього незвіданого. Коли він не порпається в запорошених архівах, вивчаючи обставини майбутньої справи, тоді він порпається в запорошених архівах, вивчаючи Теорію Привидів і намагаючися з'ясувати, *чому* духи повертаються і *як саме* вони це роблять. Це стосується не тільки

нашого черепа в склянці, а й будь-якої речі, що має потойбічну силу. Залізна труна з кладовища, звичайно, теж підпадала під цю категорію.

Зрозуміло було й те, що цей учений сухар Джоуплін теж поділяв цю Джорджеву пристрась.

Локвуд замовк. Згорнувши руки на грудях, він чекав від Джорджа вибачень. Однак той ще не вичерпав своїх доказів.

— Так, я згоден, що й домовина, і її вміст небезпечні, — вперто твердив він. — А дзеркало, яке я там побачив, — то взагалі жах. Тільки їхня сила не піддається поясненню. Тому я і вважаю, що праця агента — це ще й розкриття сутності всього, з чим маємо справу. Цей напис міг дати нам підказку й щодо Бікерстафа, й щодо його духа.

— Навіщо?! — вигукнув у відповідь Локвуд. — Кому це потрібно? *Це не наша справа!*

Локвуд із Джорджем часто сперечались — і не тільки через чистоту у ванній кімнаті. Локвуда не цікавили ні сутність духів, ні їхні бажання чи наміри. Все, чого йому насправді хотілось, — якнайшвидше знищити їх. Тому, підозрюю я, його серйозно зачіпав відчайдушний Джорджів інтерес до привидів.

— Це радше справа Барнса, — провадив він уже спокійніше. — Нехай із цим морочиться ДЕПРІК, а не ми. Правда, Люсі?

— Правда! Це аж ніяк не наша робота, — я акуратно поправила край своєї спідниці. — Хоч часом тут і трапляється дещо цікаве... То ти прочитав цей напис, Джордже?

Джордж кивнув:

— Так. Ще до того, як з'явився привид.

— І що ж там написано?

— Там написано: *«Якщо ти дорожиш своєю душею, то покинь і забудь цю кляту коробку»*.

Я завагалась:

— «Покинь і забудь»?

— Це, мабуть, означало, що труну не слід відкривати.

— Ну, зараз таке казати вже трохи запізно...

Локвуд здивовано поглянув на нас і кахикнув.

— Скільки разів вам нагадувати, що це вже *не наша справа?* — лагідно промовив він. — І Бікерстаф, і його дзеркало. А тепер, Джордже...

— Стривай! — зненацька втруtilась я. — Ти згадав Бікерстафа? А як тоді бути з історією про його смерть, яку розповів нам Джоуплін? Адже тіло в труні анітрохи не було обгризене! А ще й куля у нього в голові!..

— Твоя правда, Люсі, — Джордж знову кивнув.

— Тому я вважаю, що його радше застрелили!

— Можливо... Мені теж так здалося...

— *Це нас не стосується!*— знову вигукнув Локвуд. — Якби цю справу не було закрито, це, можливо, й зацікавило б нас. Але роботу вже скінчено! Забудьмо про неї! Ми виявили й знешкодили Джерело — і нам за це заплатили!

— Правду кажучи, ми його не знешкодили, — заперечив Джордж. — І я можу це довести. Адже Бікерстафів привид вибрався з-під купи заліза й срібла! Такого досі не бувало. Ні, це справді варто окремого розсліду...

— Ні! Ні й ні! — повчальним тоном відказав Локвуд. — Ти, Джордже, випадково пересунув сітку, тому привид і вибрався. А ти мало не загинув! Ти, як завжди, поставився до цього легковажно! Турбуйся не тільки про власні інтереси!.. А *це* що тут робить?

Він показав пальцем на склянку з привидом, що стояла на кавовому столику. Череп було ледве видно крізь зеленкувату плазму. Сьогодні Джордж влаштовував з ним чергові експерименти. Денне сонце не справило на череп жодного ефекту — так само, як і гучна класична музика по радіо. Поряд зі склянкою громадились записники й папірці з нотатками.

— Ще один чудовий приклад! — провадив Локвуд. — Скільки часу ти марнуєш із цією жалюгідною склянкою! Краще б приділив цей час якомусь серйознішому розслідуванню, — це хоч трохи допомагало б нашій компанії!

Джорджеві щоки аж спалахнули від обурення:

— Про що це ти?

— Про нашу Вімблдонську справу! Ти прогавив геть усе, що стосувалось шибениць! Навіть цей йолоп Бобі Вернон розшукав більше корисних відомостей, ніж ти!

Джордж спокійно сидів на стільці. Він розтулив був рота, щоб заперечити, проте не став. Його обличчя було цілком байдужим. Він зняв окуляри й протер їх краєчком светра.

— Пробач. Я не повинен був так говорити. Це неправда, — мовив Локвуд, пропускаючи кінчики свого волосся крізь пальці.

— Ні, що ти, — сухо обіззався Джордж. — Відтепер я намагатимусь працювати краще.

— От і чудово.

Запала мовчанка.

— Хто-небудь хоче какао? — весело запитала я. Гарячий шоколад рано-вранці завжди поліпшує настрій. Ніч уже минала, скоро мало розвиднитись.

— Зараз я приготую, — Джордж підвівся зі стільця. — Принаймні *це* я вмю робити як слід... Тобі дві грудки цукру, Люсі? А тобі, Локвуде, з пінкою?

Локвуд похмуро поглянув на кухонні двері, що зачинилися за Джорджем:

— Я так шкодую за своїми останніми словами... — він зітхнув. — А тебе, Люсі, я хочу похвалити. Цей трюк з рапірою був надзвичайний.

— Дякую.

— Ти чудово влучила в ціль. Прямісінько між їхніми головами. Один дюйм ліворуч, і клинок потрапив би Джорджеві межі очі. Дивовижна точність.

Я байдуже махнула рукою:

— Просто... я зробила тоді все, що могла.

— Ти ж не цілилась навмисне? — уточнив Локвуд.

— Ні.

— Ти кинула рапіру навмання. Джорджеві просто пощастило, що він утратив рівновагу і впав. Інакше ти зробила би з нього шашлик.

— Умгу.

Він усміхнувся мені:

— Тільки... це все одно означає, що ти молодець. Ти — єдина, хто вчасно зреагував.

Як і завжди, від його похвали мої щоки трохи зарожевілись.

— Локвуде, — кахикнула я. — А цей привид Бікерстафа... *який* він? Раніше я таких не бачила. Ти бачив, як високо він виріс? Хто з Гостей на *таке* здатен?

— Не знаю, Люсі. На щастя, все це залізо, яке ми там порозкладали, зуміло його стримати. А тепер я повторю ще раз: це вже клопіт ДЕПРІК. — Він зітхнув і підвівся зі стільця. — Краще піду й

допоможу Джорджеві. Я знаю, що я скривдив його. А ще трохи побоююсь, чи не зробить він чого-небудь із моїм какао...

* * *

Коли Локвуд пішов, я витяглась на канапі і втупилась у стелю. Хоч як я натомилась після нічних подій, перед моїми очима досі оберталось побачене: Джордж із Джоупліном, що заклакли біля труни; вишкірене обличчя трупа Бікерстафа; моторошний сірий привид, що росте, росте аж до небес... Усі ці видива поволі змінювались переді мною, ніби я спостерігала за дитячою каруселлю.

Ліжко — ось що мені треба! Вмостившись у ліжку, я заплющила очі, — це теж не допомогло. Видива й далі переслідували мене. До того ж я пригадала той холод і скрадливий голос, який я чула біля могили. Він благав мене *дивитись*... Дивитись на що? На привида? Чи в дзеркало?

Добре, що я так цього й не довідалась...

— *Утомилась?*— хтось лагідно спитав мене.

— Так, трохи...

У мене в череві ніби відчинилась ліфтова шахта, і я шкереберть полетіла туди. Я розплющила очі. Двері досі були зачинені. За дві кімнати, з кухні, мені було чути розмову Локвуда й Джорджа.

А на стелі крутились зеленкуваті відблиски.

— *Бо ти певна, що побувала в пеклі,* — лунав далі цей тихий-тихий, чужий і водночас знайомий шепіт. Колись я вже чула його.

Повільно піднявши голову, я поглянула на кавовий столик, осяяний смарагдовим потойбічним світлом. Плазма в склянці вирувала, наче окріп у каструлі. В середині її було видно обличчя — хиже, жадібне. Кінчик носа-бульби притулився до посрібленого скла. Лиховісні очі блищали. Безвустий рот шкірився в посмішці.

— Ти... — тільки й промовила я. Мені так пересохло в горлянці, що я ледве могла говорити.

— *Не найкраще привітання,* — відповів голос, — *але чітке. Не можу заперечити. Це справді я.*

Я підскочила. Мені перехопило подих. Серце аж кипіло шаленою радістю. Так, я мала рацію: це Третій Тип! Цілком свідомий і здатний до спілкування! Шкода, що тут немає ні Локвуда, ні Джорджа, — треба

негайно покликати їх, довести, що це мені не мариться! Я кинулася до дверей.

— *Ой, тільки не клич їх, — пролунав болісний шепіт. — Побудьмо сам на сам — ти і я...*

Це змусило мене зупинитись. Сім місяців минуло відтоді, як череп востаннє говорив зі мною. Та тільки-но я відчиню двері, як він заговкне... Я ковтнула слину, намагаючись не зважати на шалений стукіт свого серця.

— *Гаразд, — хрипко відповіла я, вперше дивлячись на череп упритул. — Якщо ти цього хочеш, дай мені відповідь на кілька запитань. Хто ти такий? І чому розмовляєш зі мною?*

— *Хто я? — Плазма розпливлась, і я побачила на дні склянки бурій плямистий череп. — Ось хто я, — просичав голос. — Подивись на мене як слід. Тебе це теж чекає.*

— *Ой, який страх! — реготнула я. — Колись ти вже казав це мені. Стривай-но, як це було? «Смерть іде до всіх вас»? Що ж, пророк із тебе нікудишній. Я досі жива, а ти — така сама крапля слизу, ув'язнена в склянці. Гарне, нівроку, віщування!*

Плазма з'єдналась над черепом — так, ніби зімкнулись двері ліфта, — і обличчя змінилось. Тепер воно здавалось немовби трохи розірваним — так, ніби дві половинки дверей зійшлись нещільно, й видиво набуло якогось химерно-кривобокого вигляду.

— *Яка шкода, — зашепотіло воно, — що ти не дослухалась до моїх попереджень! Смерть у Житті а Життя в Смерті — ось що я хочу сказати. Проблема лише в тому, що ти дурна, Люсі. Ти не бачиш нічого, що коїться довкола...*

Я почула, як далеко в кухні забряжчали ложечки. І облизала губи:

— *Ця бридня мене не стосується.*

Голос застогнав:

— *Ти хочеш, щоб тобі все намалювали, як на картині? Напруж свої очі й вуха! Застосуй свій розум, дівчатко. За тебе цього ніхто не зробить. Твоя доля тільки в твоїх руках...*

Я хитнула головою, щоб трохи прочистити мозок. Потім узялась у боки й пильно подивилась на обличчя в склянці:

— *Це неправда! Не тільки в моїх руках. У мене є друзі.*

— *Хто? Розжирілий Джордж? Чи облудний Локвуд? — Обличчя скривилось у посмішці. — Еге ж, гарна компанія!*

— Облудний?.. — Щось у цьому голосі майже гіпнотизувало мене — так, що з ним просто неможливо було сперечатись. І водночас його глумливий тон викликав у мене відразу. Я мимоволі позадкувала.

— *Тільки не вдавай, ніби ти здивована,* — промовив голос. — *Потаємний, облудний. Ти ж знаєш, що це правда.*

Останні слова мене просто-таки розсмішили:

— Ні, цього я не знаю!

— *Тоді — вперед,* — провадив шепіт. — *Ти знаєш, де двері. Вперед!* Зненацька я відчула, як мені зараз потрібні мої друзі. Я більше не хотіла залишатись наодинці з цим зловтішним голосом.

Я рушила до дверей. Пальці намацали клямку.

— *До речі про двері... Я знаю, як ти одного разу стояла поверхом вище біля забороненої кімнати. Тобі кортіло увійти туди, авжеж?*

Я зупинилась:

— Ні...

— *От і добре. Ти б не вийшла звідти живою.*

Мені здалося, що під моїми ногами хитнулась підлога.

— Ні, — повторила я. — Ні.

І крутнула клямку.

— *У цьому домі є речі, страшніші за мене...*

— Локвуде! Джордже! — я прочинила двері — і раптом побачила, що кричу їм просто в здивовані обличчя. Локвуда це так приголомшило, що він пролив половину свого какао на килим у коридорі. Джордж ледве втримав у руках тацю з чипсами й бутербродами. Я хутко затягла їх обох до кімнати.

— Він говорить! — вигукнула я. — Привид у склянці! Дивіться! Слухайте!

Я нетерпляче тицьнула пальцем у склянку. Проте не треба говорити, що привид уміть замовк. Обличчя пропало в каламутній плазмі — спокійній і тихій, як брудна дощова вода. В центрі склянки, під металевими затискачами, глузливо шкірився череп.

Стенувши плечима, я глибоко зітхнула:

— Він розмовляв зі мною! *Справді* розмовляв! Якби ви прийшли хоч на хвилину раніше...

Я похмуро глянула на друзів, ніби то була їхня провина. Нічого не кажучи, вони стояли на місці. Джордж поправив на таці бутерброд.

Локвуд зітхнув, поставив чашки на столик і витер носовичком бризки какао з долоні.

— Сідай і випий какао, — запропонував він.

Я вирячилась на вишкірений череп. Мене переповнила лють. Я подалася вперед. Якби Локвуд не стримав мене, я копнула б цю склянку так, щоб вона полетіла через усю кімнату.

— Усе гаразд, Люсі, — сказав він. — Ми віримо тобі.

Я провела рукою по волоссю:

— Дякую.

— Сідай. Попоїж і випий какао.

— Гаразд.

Ми посідали їсти. Через кілька хвилин я сказала:

— Це було так само, як і минулого разу — тоді, в підвалі. Він заговорив до мене. І в нас відбулася розмова.

— Справжня розмова? — перепитав Локвуд. — Виходить, це все ж таки Третій Тип?

— Напевно.

— Що ж це була за розмова? — поцікавився Джордж.

— Вона дуже... роздратувала мене. — Я сердито позирнула на нерухому плазму в склянці.

Джордж тихенько кивнув:

— Так, Маріса Фітес писала, що розмовляти з Третім Типом небезпечно. Привид перекручує твої слова й грається з твоїми почуттями. Ти поволі потрапляєш під його владу — аж поки починаєш діяти несвідомо...

— Ні. Цим словом — «роздратувала» — я просто підсумувала нашу розмову.

— Що ж він сказав тобі? — запитав Локвуд. — Якими передбаченнями поділився?

Я поглянула на нього. Він спокійно сидів, сьорбаючи какао. Як і завжди, він здавався бадьорим — попри всі халепи останньої ночі, — вимогливим, упевненим...

«У цьому домі є речі страшніші за мене...»

— Хм-м, нічого цікавого, — відповіла я.

— Ну, хоча б що-небудь?

— Може, щось про життя після смерті? — нетерпляче запитав Джордж. Його очі за скельцями окулярів аж палали цікавістю. — Про

це хочуть знати всі! Старий Джоуплін казав мені, що їздить навіть на вчені конференції з цього питання — «що відбувається після смерті». Безсмертя... Доля людської душі...

— Я глибоко зітхнула:

— Він сказав, що ти *розжирілий*.

— Що?!

— Головним чином він говорив про нас. Він спостерігає за нами й знає наші імена. Він сказав...

— Сказав, що я *розжирілий*?

— Так, але...

— *Розжирілий*? Гарна тема для розмови з потойбічним світом!

— Та він тільки таке й торочив! — вигукнула я. — Всілякі безглузді дурниці! Він, напевно, злий. Хоче зашкодити нам, розсварити нас... Казав, що я дурна й не бачу нічого, що коїться довкола... Пробач, Джордже! Я не хотіла тебе образити. Сподіваюсь...

— Якщо мене цікавитиме моя вага, я краще куплю собі дзеркало, — відповів Джордж. — Це не так розчаровує мене. А от те, що не було жодних розмов про потойбічне... Шкода! — Він куснув бутерброд і зручніше вмовстився на стільці.

— А що привид казав про мене? — поцікавився Локвуд, дивлячись мені в обличчя своїми темними, спокійними очима.

— Е-е... всілякі дурниці.

— Наприклад?

Я хутко перевела погляд на бутерброди, зупинилась на одному — найбільшому — і взяла його з таці:

— О, шинка! Чудово!

— Люсі! — провадив Локвуд. — Нещодавно ми так само розмовляли з Мартіною Грей — розпитували її про зниклого чоловіка, а потім знайшли його труп на дні її власного морозильника. Не хитруй, а розповідай усе, як було. — Він легенько всміхнувся. — Слово честі, це не засмутить мене.

— Справді?

— То що ж він сказав? — коротко реготнув Локвуд. — Що в його словах було такого поганого?

— Ну, він сказав мені... я, звичайно, не *вірю* йому, й мене це анітрохи не цікавить... Одне слово, він натякав, що в *тій* кімнаті

ховається щось небезпечно. Ти знаєш — в отій кімнаті нагорі... — безпорадно закінчила я.

— Так, знаю, — твердо відповів Локвуд, ставлячи чашку на столик. — У тій самій, що не дає тобі спокою.

— Я тут ні до чого! — хрипко вигукнула я. — Привид у склянці сам заговорив про неї!

— Привид у склянці? Авжеж. Його, мабуть, займає те саме, що й тебе... — Локвуд згорнув на грудях руки. — То розкажи мені, що ж саме говорив тобі «привид у склянці»?

Я облизала губи:

— Це не має значення. Ти ж усе одно не віриш мені, то я більше нічого й не скажу. Піду краще спати.

Я підвелася. Локвуд теж підхопився.

— Ба ні! — заперечив він. — Після того, що ти розповіла нам, тобі не вдасться просто так піти зі сцени, як примадонні! Ану, кажи, що ти бачила в тій кімнаті?

— Нічого я там не бачила. Кажу тобі... — я помовчала. — То виходить, там *щось* є?

— Я тобі такого не говорив!

— Ти мав на увазі, що я могла там *щось* побачити!

Ми стояли, зирячи одне на одного. Джордж тим часом узяв собі ще один бутерброд. Аж тут у коридорі задзвонив телефон. Ми всі разом аж підскочили з несподіванки.

Локвуд вилаявся:

— Кому там, у біса, не спиться? Пів на п'яту ранку! — і пішов знімати слухавку.

— Здається, Маріса Фіттес мала рацію,— зауважив Джордж.— Ці Треті Типи влаштовують шарварок у голові й граються з почуттями. Погляньте хоча б на себе — сваритесь через дурницю...

— Це не дурниця! — зіпнула я. — Це питання довіри, якої...

— Як на мене, це питання нічого не варте, — провадив Джордж. — Мене, скажімо, цей привид назвав розжирілим... Хіба я *так* реагував на його слова?

Двері відчинились, і з'явився Локвуд. Гнів на його обличчі змінився подивом і стурбованістю.

— Ця ніч стає дедалі химернішою, — повідомив він. — Телефонував Сондерс. Із кладовища. Хтось удерся до каплиці, де

стояла домовина Бікерстафа. Одного підлітка з нічної варти поранено.
Пам'ятаєте оте трикляте дзеркало? Його вкрали.

Частина третя

Зникзе дзеркало

*Частина
третя*

ЗНИКЛЕ ДЗЕРКАЛО

Цей телефонний дзвінок не був останнім того ранку. Наступний пролунав години через чотири — вже по восьмій, коли ми намагалися заснути. Зазвичай за подібних обставин ми діяли таким чином: а) не звертали уваги (Локвуд); б) чемно просили зателефонувати пізніше (Джордж); в) посилали до дідька лисого (я — бо коли я втомлена, мене краще не турбувати). Проте оскільки нам телефонував не хто інший, як інспектор ДЕПРІК Барнс, який негайно викликав нас до себе, ми не скористалися жодним з цих варіантів. Уже через п'ятнадцять хвилин, так і не поснідавши, ми втиснулись у таксі й вирушили до Скотленд-Ярду.

Надворі знову був чудовий літній лондонський ранок — світло-сірі тінні падали на залиту сонцем дорогу. Всередині таксі, щоправда, було аж ніяк не сонячно. Блідий, як крейда, Локвуд цідив крізь зуби коротенькі репліки. Мішки під Джорджевими очима скидались на гамаки, в яких спочиває двійко польових мишенят. Дорогою ми майже не розмовляли.

Цей настрій цілком пасував і мені. Галова моя ладна була розвалитись. Я відчинила віконце й заплющила очі, щоб свіже повітря трохи охолодило й прочистило мої думки. Надто вже багато накопичилось подій за минулий вечір: привид на кладовищі, вишкірений череп у склянці, сварка з Локвудом, — і все це майже водночас! Важко було повірити! Та найбільше мене бентежили застереження черепа. Сходячи вниз, до таксі, я з гострим болем поглянула на заборонені двері. Вдень, при сонячному світлі, страх від слів привида вщух, і я зрозуміла, що даремно піддалася йому. Цей череп — брехуні Він просто хотів налякати мене, Джордж казав правду. Слід бути обережнішою — ще й з моїм талантом Слухача.

Та водночас ця розмова відбулася насправді! Ще з часів Маріси Фітес нікому в Лондоні так не щастило, як мені. Ця думка п'янила мене, поки я сиділа в таксі. Цікаво, хто з нас двох тут унікальний — я чи, може, череп?

Усміхнувшись до самої себе, я розплющила очі. Ми вже під'їжджали до Вікторія-стріт — і були майже на місці. Ось такі проповзло повз склади компанії «Світанок», де блищали щити з рекламою їхньої найновішої продукції — лавандових гранат та каністр для магнію, легших і зручніших у користуванні.

Джордж із Локвудом мовчки дивились уперед.

— Навіщо ми знадобилися Барнсу? — запитала я, трохи переставивши рапіру. — Через Бікерстафа?

— Так.

— І що ж ми цього разу неправильно зробили?

— Ти ж знаєш Барнса, — скривився Локвуд. — Хіба йому потрібні причини?

Такі тим часом зупинилось перед скляним фасадом Скотленд-Ярду, де містилася штаб-квартира ДЕПРІК. Ми заплатили водієві й зайшли всередину.

Головним завданням ДЕПРІК — Департаменту Психологічних Розслідів і Контролю — був моніторинг діяльності десятків агенцій по всій країні. До того ж ДЕПРІК відповідав за національну безпеку, пов'язану з повсюдним полюванням за привидами, й мав власні дослідницькі лабораторії в залізних бункерах, розташованих глибоко під Вікторія-стріт; у цих лабораторіях тамтешні науковці намагались дати раду пов'язаним з Проблемою загадкам. Проте саме в своїх невпинних спробах контролювати незалежні агенції — такі, як наша, — Департамент найчастіше втручався в наше життя, зокрема в особі свого педантичного й надміру відповідального інспектора Монтегю Барнса.

Його невдоволення «Локвудом і К^о» було інстинктивним. Йому не подобались наші методи, наші манери, навіть милий безлад нашої контори на Портленд-Роу. Щоправда, минулої весни від похвалив нас і навіть ушанував мене чудовими тюльпанами, які я потім посадила до коробок за вікнами. Кожен його «виклик» до Скотленд-Ярду означав, що ми повинні постати перед його столом, мов неслухняні школярі, й вислуховувати повчання.

На превеликий наш подив, нас не стали маринувати в приймальні, де було чути слабенький запах ектоплазми, а відразу запросили до інспектора.

Цієї години там усе було напрочуд спокійно. На стінній мапі Лондона світилися лише кілька вогників; телефони мовчали. Кілька ошатно вбраних чоловіків і жінок сиділи за столом, порпаючись у теках і збираючи свіжі рапорти. Прибиральниця зі шваброю підмітала сіль, попіл, залізні стружки — все, чого агенти ДЕПРІК понабирали на взуття минулої ночі.

У кутку, за окремим столом, громадився стос паперів, перед яким понуро сидів інспектор Барнс. І він був не сам: поруч усміхались чистенькі, самовдоволені Квіл Кіпс і Кет Годвін.

Я напружилась. Локвуд чвиркнув крізь зуби. Джордж гучно застогнав.

— Нас мало не вбили, — пробурмотів він. — Ми ледве не посварились. Ми не виспались. Але це вже занадто. Якщо я заскочу на його стіл і заверещу, не зупиняйте мене!

Побачивши нас, Барнс позирнув на годинник.

— Нарешті, — зітхнув він. — Вам, здається, випала важка ніч? Сідайте й наливайте собі кави. А уніформи у вас, як я бачу, досі немає. У тебе на футболці пляма від ектоплазми, Кабінсе? Точнісінько так, як і минулого разу. Та сама футболка й та сама пляма.

Кіпс усміхнувся. Годвін і оком не зморгнула. Їхня уніформа була, як завжди, чистенька — без жодної плями. Якби вам випало снідати разом з ними, їхній вигляд нізащо не зіпсував би вам апетиту. А от мій, як і водиться, — навпаки: нечесане, мокре після душу волосся, пожмаканий одяг...

Локвуд зацікавлено всміхнувся:

— Ми залюбки почекаємо, поки ви скінчите розмову з Кіпсом, пане Барнсе. Не хочемо переривати її.

— А якщо ви збираєтесь їх звільнити, то в мене є на прикметі дві вакансії, — додав Джордж. — На вокзалі Мерілебон потрібні наглядачі за туалетами. Їм навіть уніформу міняти не доведеться.

— Пан Кіпс і панна Годвін прибули сюди за моїм викликом, — пояснив Барнс. — Справа серйозна, тож однією командою агентів тут не обійтись. А тепер сідайте й припиніть це кепкування. Мені потрібна ваша цілковита увага.

Ми посідали. Кіпс налив нам кави. Цікаво, чи можна наливати комусь каву з елейною усмішкою? Якщо можна, то Кіпсові це пречудово вдалося.

— Я вже чув про вашу вчорашню роботу на Кенсел-Грін, — почав Барнс. — Пан Пол Сондерс із... — він погортав свої папери й з огидою заговорив далі, — із компанії «Солодких снів» надав мені головні відомості. Мене зацікавив той факт, що саме ви безпосередньо мали справу з цією домовиною. У світлі того, що нещодавно трапилось, мені потрібні всі подробиці, які ви тільки зможете мені повідомити.

— А що, власне, трапилось, пане Бернсе? — запитав Локвуд. — Сондерс цього ранку телефонував, але жодних подробиць не розповідав.

Барнс замислено поглянув на нас. Його очі були так само пильні, як і завжди, а під носом так само їжачились пишні вуса. Ці незвичайні вуса щоразу привертали мою увагу. Мені вони нагадували якусь дивну волохату гусінь із джунглів Суматри, досі ще невідому науці. Вони немовби жили своїм власним життям, достеменно передаючи настрої свого власника. Цього ранку, як я вже сказала, вони були рішуче наїжачені.

— Сондерс — бовдур, — провадив Барнс. — Він знав, що це завдасть йому клопоту й не доведе до добра. Він був у мене годину тому — благав пробачення й допомоги заради всього святого. Я з'ясував тільки те, що знайдену вами домовину було розграбовано, а її вміст — викрадено.

— Чи постраждав хто-небудь? — запитала я. — Я чула, що підліток із нічної варти...

— Усе по порядку, — перервав мене Барнс. — Насамперед мені потрібен повний звіт про те, що сталося, коли ви відкрили ту домовину. Про все, що ви бачили, що чули, — все, що стосується привида. Вперед!

Локвуд переповів йому історію нашої пригоди. Ми з Джорджем теж поділилися з інспектором своїми враженнями. Я помітила, що Джордж не дуже впевнено описує те, що трапилось, коли вони з Джоупліном перебували в колі. Він лише згадав, що привид Бікерстафа з'явився, тільки-но вони підійшли до труни. І не сказав ані слова про те, як вони вдвох там стояли — заціпеніло, безпорадно, не в силі поворухнутись.

Коли ж я згадала про голос, Локвуд насупився:

— Раніше ти мені цього не казала.

— Я щойно пригадала... Я певна, що то був привид. Він закликав нас кудись «дивитись». І обіцяв «дати все, чого бажає наше серце».

— Він звертався до тебе?

— Гадаю, радше до нас усіх.

Барнс позирнув на мене:

— Ваш Талант просто дивовижний, Карлайл. А тепер про річ, яка так вразила Кабінса... Ви, кажете, що то було дзеркало в дерев'яній рамі?

Ми з Джорджем кивнули.

— І все? — перепитав Квіл Кіпс. — Не дуже докладний опис!

— Ми не мали часу, щоб розгледіти його як слід, — пояснив Локвуд. — Усе сталося дуже швидко. Залишатись там, щоб докладно розгледіти дзеркало, було надто небезпечно.

— Як на мене, ви вчинили розумно, — зауважив Барнс. — Отже, здається, що ви натрапили на *два* можливі Джерела в одній могилі: тіло доктора Бікерстафа й дзеркало.

— Саме так, — погодився Локвуд. — Привид мав з'явитись із тіла, бо дзеркало тоді було накрите сіткою. Але судячи з Джорджевої розповіді, дзеркало так само випромінювало якусь потойбічну енергію.

— Гаразд, — Барнс дістав із своїх паперів кілька блискучих чорно-білих фотографій і поклав їх перед собою. — А тепер я розповім вам, що сталось рано-вранці. Після того, як ви пішли, пан Сондерс за допомогою техніки перевіз домовину до каплиці й закмнув її там. Завдяки вашим срібним сіткам і печаткам він був певен, що все буде в безпеці. Він оточив домовину залізним ланцюгом, поставив біля дверей каплиці хлопця з нічної варті і вирушив займатись іншими справами.

— Стривайте, — обірвав його Локвуд. Із ним відбулась одна з його звичайних змін: уся його втома немовби залишилась у таксі, й тепер він був енергійний, зацікавлений і зосереджений. — У цій каплиці Сондерс улаштував свою контору. Вони з Джоупліном мали працювати там. Де ж вони були до світанку?

— Якщо вірити свідченням пана Сондерса, вони з паном Джоупліном працювали на іншій ділянці кладовища. Більшість нічних вартових перебували разом з ними, хоча вряди-годи повертались до табору — взяти знаряддя, перепочити тощо. Близько пів на третю ночі вартовий біля дверей змінився. Сондерс спостерігав за цим і принагідно сам зазирнув до каплиці. Сказав, що там усе було спокійно, домовина стояла так само, як і раніше. На варту заступив підліток на

ім'я Террі Морган, одинадцяти років. — Барнс поглянув на нас і розкуйовдив пальцем вуса. — На світанку, десь пів на п'яту, вони скінчили основну роботу. На зміну Террі Моргану прийшов інший хлопець і побачив, що двері відчинено, а тіло підлітка лежить усередині.

Моє серце тьохнуло:

— Ні!..

— На щастя, й справді «ні». Він був живий. Проте йому проломили голову чимось важким. А потім той, хто вдарив хлопця, вліз у домовину, пробрався через усі ваші сітки й печатки — й викинув тіло Бікерстафа на підлогу.

Він перевернув фотографії на столі й підсунув їх нам. Кіпс узяв одну, Локвуд — ще одну. Ми всі схилились над столом, щоб краще розгледіти знімки.

Їх було зроблено всередині каплиці. На одній з фотографій я помітила письмовий стіл і частину віктаря. По всій підлозі було розкидано наше знаряддя: залізні ланцюги, срібну сітку, кілька печаток і амулетів, якими ми намагались убезпечити домовину. Сама домовина лежала посередині на боці. Муміфіковане тіло наполовину вивалилось із неї. Рештки доктора мали такий самий неапетитний вигляд, як і вчора: почорніле, висохле тільки в подертому плащі й запліснявілому костюмі. Одна довга, кощава рука була зігнута під неприродним кутом, ніби її перекусили в лікті; друга витяглась, немовби щось намацуючи. Залишки сивого волосся стричали круг черепа, мов ніжки здохлих павуків.

— Яка гидота, — буркнув Джордж. — Кет, тобі краще не дивитись на це обличчя.

Білявка насмішкувато позирнула на нас:

— Я до такого звикла.

Кіпс оглянув фотографію й насупився:

— Домовина, здається, дуже важка. Крадіїв мало бути кілька.

— Чудове зауваження, — обіззався Барнс. — Ви маєте рацію. Годину тому Террі Морган у лікарні прийшов до тям. Він був серйозно травмований, проте зміг розповісти, як на нього напали. Хлопець почув біля сходів шум, поглянув туди — й побачив чоловіка в темній лижній масці, що швидко наближався до каплиці. Тієї ж миті хтось ударив Террі ззаду по голові.

— Бідолашка, — сказала я. Кет Годвін, що сиділа навпроти, здивовано підняла брови. Я відповіла їй удавано-байдужим поглядом — я теж чудово вмію робити такі гримаси.

— А дзеркало тим часом зникло, — міркував уголос Кіпс. — Вони зробили це на світанку, щоб можна було викинути з домовини все захисне знаряддя. Це неабиякий ризик!

— *Найцікавіше* — це їхня швидкість, — міркував далі Барнс. — Домовину вперше відкрили близько півночі, а менш ніж через чотири години викрадачі були вже біля дверей! Як вони встигли дізнатись про це? Тільки від когось із учасників нічних подій.

— Або від тих, хто тільки-но звідти *пішов*, — додала Кет Годвін, посміхнувшись нам.

Я позирнула на Локвуда. Він тим часом уважно оглядав фотографію — так, ніби щось на ній спантеличило його. Тому він не звернув уваги на кпини Годвін.

— Хто знав про домовину? — спитала я.

Інспектор стенив плечима:

— Копачі, екстрасенси, підлітки з нічної варти... і ви.

— Якщо ви думаєте, що це зробили ми, — не витримала я, — то приходьте до нас із обшуком. Розпочинайте з Джорджевого кошика з брудною білизною. Там ми завжди ховаємо крадене.

Барнс зневажливо махнув рукою:

— Я не думаю, що його вкрали ви. Але хочу знайти і дзеркало, й крадіїв... Пане Локвуде!

— Він засинає, — обізвався Кіпс.

Локвуд поглянув на інспектора:

— Що? Пробачте... — він поклеїв фотографію на стіл. — Дзеркало? Ви хочете знайти його? Дозвольте запитати, навіщо?

— Ви самі знаєте, навіщо, — буркнув Барнс. — Від першого-ліпшого погляду на нього Кабінс мало не знепритомнів. Хтозна, що воно зробило з ним! До того ж усі подібні артефакти поліція вважає за небезпечні. Їхнє викрадення, продаж і поширення серед населення суворо заборонені! Зараз я дещо покажу вам...

Барнс виклеїв на стіл ще одну чорно-білу фотографію. На ній ми побачили одноманітний інтер'єр великої зали. Десятеро людей сиділи на дерев'яних стільцях і дивились на високу платформу, на якій стояв полісмен. Усі двері було перегороджено стрічками з написом: «Вхід

заборонено». Крізь високі вікна проникало сонячне світло. На столі посередині зали ми помітили річ, що скидалась на широку скляну вазу для фруктів.

— Це «секта з Карнабі-стріт», — пояснив Барнс. — Двадцять років тому. Вас тоді ще не було на світі. А я — вже там, отой молодий полісмен на знімку. Звичайна річ: купці людей захотілось «поспілкуватися» з мерцями й дізнатися таємниці потойбічного життя. Тільки вони не просто «спілкувались», а скуповували всілякі артефакти, сподіваючись, що це допоможе їм ближче познайомитись із Гостями. Бачите цю чашу? Туди вони складали свої безцінні покупки — кістки з кладовища біля в'язниці Маршалсі, часто навіть із кайданками. Продавці артефактів здебільшого підсовували їм підробки. Проте одного разу їм трапилося справжнє Джерело. Гість з'явився і приніс їм ось яке повідомлення...

Ми поглянули на людей, що сиділи на стільцях, похиливши голови.

— Стривайте! — не витримала Кет Годвін. — Ці люди... вони...

— Мертві, — щиро відповів Барнс. — Усі тринадцятеро, крім полісмена. У мене є ще десятки таких фотографій, проте я пожалію вас — не псуватиму апетит перед сніданком. — Він випростався й торкнув фотографії своїм волосатим пальцем. — Ось що я хочу сказати вам: потужні артефакти в чужих руках — це смерть! Це все одно, що бомби з запаленими гнотами! І це дзеркало — хай там де воно зараз, — не виняток. ДЕПРІК украй стурбований його зникненням і хоче знайти його. Зараз його пошук — це найголовніше.

Локвуд відсунув свій стілець від стола:

— Що ж, бажаємо вам успіхів. Якщо знадобиться наша допомога, звертайтеся до нас.

— Ваша допомога *вже* потрібна нам! — відповів Барнс. — Цього ранку я дуже заклопотаний. Сталася серйозна пригода в Ілфорд, тож більшість наших службовців зараз працюють там. А ви й так уже вплутались у цю справу з дзеркалом, і до того ж це *ваша провина*, що його відразу не передали нам. Розпочинайте пошуки. Вам заплатять як слід.

— То ви наймаєте нас? — вирячився на нього Джордж. — Невже ваші справи такі кепські?

Вуса інспектора смутно опустились:

— На щастя, агенція «Фітнес» послала до нас Кіпса з його командою. Їх теж залучено до цієї справи. Я хотів би, щоб ви працювали разом.

Ми засмучено подивились на наших суперників. Кіпс і Годвін відповіли нам холодними поглядами.

Я кахикнула:

— Пане Барнсе, Лондон — велике місто. В ньому стільки агентів! Ви *певні* що вам потрібні саме вони?

— Це все одно, що найняти божевільних! — підхопив Джордж. — Візьміть перших-ліпших людей із вулиці — вони будь-що кращі за Кіпса.

Барнс убивчо позирнув на нас:

— Знайдіть пропалий артефакт! Виявіть, хто й навіщо його викрав! Зробіть це якнайшвидше, поки ніхто не постраждав! І якщо хочете, щоб я й далі мав про вас хорошу думку... — він поворушив вусами, вишкіривши на мить зуби. — Працюйте разом! Без усяких кепкувань, образ і бійок! Зрозуміло?

Кіпс лагідно кивнув:

— Так, сер. Звичайно.

— А вам, пане Локвуде?

— Авжеж, інспекторе. Жодних проблем.

* * *

— Отже, так, — мовив Локвуд, коли ми разом вийшли з кімнати. — Ви йдете своїм шляхом, ми — своїм. Жодного шпигунства чи хитрощів з обох боків. Зараз ми підійшли впритул до коріння нашої суперечки. Чудова змога для поединку сам на сам — як ми умовлялися раніше. Згодні? Чи, може, відступите?

Кіпс коротко реготнув:

— Відступати? Аж ніяк! Наша угода досі в силі. Хто перший знайде дзеркало й принесе його Барнсові, той виграв. А той, хто програв, друкує в газеті допис про власну нікчемність. Так?

Локвуд, застромивши руки в кишені, поглянув на нас із Джорджем:

— Ви згодні?

Ми разом кивнули.

— А твоя команда нібито не дуже згодна... Може, хочете обговорити умови?

— Я згодна! — вигукнула Кет Годвін.

— А що думає Бобі Вернон? — поцікавився Джордж, оглядаючи порожній коридор. — Він теж, мабуть, десь поблизу?

Кіпс накупився:

— Бобі не *такай* малий. Він приєднається до нас згодом. І робитиме все, що я скажу.

— Тоді все гаразд, — погодився Локвуд. — Змагання розпочалося. Щастя вам!

Вони потиснули один одному руки, й Кіпс із Кет Годвін пішли собі.

— Тут недалечко туалет, — мовив Джордж. — Можеш помити руки.

— Нема часу! — похмуро всімхнувся Локвуд. — Ходімо. Пора перемагати!

Полудень минув. Сонце високо стояло в небі над кладовищем. Серед хрестів дзижчали бджоли, між обвитими плющем урнами й статуями пурхали метелики. Було спекотно; все навколо ладне було поринути в сон. Усе, крім Локвуда: той хутко вів нас стежкою вперед і розмовляв напрочуд швидко.

— Команда Кіпса вже повинна бути там, — говорив він. — Не звертаймо на них уваги. І не піддаваймося на жодну провокацію, особливо *ти*, Джордже.

— Чому саме я?

— Тільки *ти* часом дивишся на інших так, що це викликає в них лють... А тепер слухайте далі. Наїм треба працювати якнайшвидше. Наше повернення на Портленд-Роуд призвело до серйозного запізнення.

То була правда, та вчинити інакше ми не могли. Наїм слід було зібрати своє знаряддя, торбини, пояси — і як слід поснідати, а Джорджеві — ще й прийняти душ. Тож причини видавалися справді вагомими.

— Кіпсові дії очевидні, — продовжив Локвуд, коли з-за дерев показався дах каплиці. — Він розділить свою команду на два окремі напрями. Перший: дізнатися, що то за дзеркало і для чого таємничий Едмунд Бікерстаф використовував його? Хто він такий, цей Бікерстаф, поза всіма цими балачками про чаклунство й щурів? Цим напрямом, Джордже, займатимешся ти.

Джорджеві окуляри блиснули:

— Я негайно поїду просто до архіву.

— Зачекай. Спочатку нам треба разом оглянути місце злочину, особливо домовину. Потім ти вирушиш до архіву, а ми з Люсі візьмемося до другого напрямку: хто вкрав дзеркало і де воно тепер? Пошукаємо доказів, опитаємо свідків... — Він замовк, ніби йому ссянула несподівана думка. — До речі, я хотів дещо запитати у вас.

Про оту фотографію, яку нам показував Барнс. Ви не помітили там нічого дивного?

Ми вдвох хитнули головами.

— Ні? А мені здалось, ніби я побачив щось у домовині... Щось наполовину сховане під ногами трупа. Важко сказати, що саме, але...

Я насупилась:

— І що ж це, по-твоєму, було?

— Не знаю. Може, я й помиляюсь... О, хіба я не казав вам? Ось і Кіпсова команда!

Обігнувши каплицю, ми побачили, що в таборі копачів повно сірих курток. Дехто з агентів «Фітес» розмовляв з татуйованими робітниками, що сиділи на складаних стільцях, із тарілками на колінах, і намагались закінчити свій обід. Інші тинялися довкола, роблячи фотознімки й шукаючи слідів у бруді. Кілька здорованів з'юрмились круг підлітків з нічної варті і, здається, допитували їх. Один з агентів, кремезний юнак із копицею розпатланого волосся, люто вимахував руками. Бідолашні підлітки — ті самі, яких я бачила вчора ввечері, — аж поблідли з переляку.

— Упізнаєш його?— пробурмотів Джордж. — Це ж Нед Шоу.

Локвуд кивнув:

— Еге ж, один з Кіпсових охоронців. Рідкісний мерзотник. Його звинувачували в побитті агента з «Грімбл», але так нічого й не довели. Добридень, пане Сондерсе, пане Джопліне! Ми вже повернулись!

Нічні події, здається, не пішли на користь ні керівникові копачів, ні низенькому вченому. Сондерсове стурбоване обличчя аж посіріло, а з підборіддя стирчала щетина. На ньому був той самий пожмаканий костюм, що й учора. Джоплін, здається, почувався ще гірше: його очі були червоні від гніву та відчаю. Він стривожено чухав свою чуприну й моргав на нас із-за своїх маленьких окулярів. Лупа, ще помітніша, ніж досі, лежала на його плечах шаром сивого снігу.

— Просто жах! — волав він. — Нечувано! Украви таку цінну річ! Як огидно! Як мерзенно!

— А ще й поранили того бідолашного хлопчину з нічної варті, — нагадала я.

Учений не звернув на мене жодної уваги. Сондерс, одначе, спохмурнів:

— Навряд чи це *нечувано*, Альберте. Крадіжки в нас траплялись і раніше. Безпека в нас — наче те сито: самі дірки. Що, скажіть мені, сталось нового, крім шарварку й гамору по всіх усюдах? ДЕПРІК лютує, агенти снують довкола, як мухи!

Джоплін пирхнув:

— Я ж *казав* тобі, Поле: залишити домовину під надійною охороною! Один хлопчина біля дверей — хіба цього достатньо? А *ти* не послухав! Ти ніколи мене не слухаєш. Я хотів повернутись, щоб перевірити того хлопця, але ж ти сказав...

— З вашої ласки, ми хотіли б оглянути капицю, — розцвів в усмішці Локвуд.— Супроводу нам не треба. Ми знаємо дорогу.

— Я не певен, що ви знайдете там щось таке, чого не знайшли інші, — сумно промовив Сондерс. — Ви розумієте, що це хтось із своїх? Напевно, хтось із нічної варти! От невдячні жебрацюги! Я ж їм плачу такі гроші!

Локвуд поглянув на кількох підлітків з нічної варти, яких саме допитував Нед Шоу. Навіть із такої відстані було чути його розлючений голос.

— Бачу, що їм зараз непереливки, — зауважив Локвуд. — Дозвольте поцікавитись, чому ви підозрюєте саме їх?

Сондерс пирхнув:

— Що ж тут дивного, пане Локвуде? Ви тільки погляньте! Ось капиця, до якої можна увійти лише цими сходами. Просто перед нею — наш табір. До світанку, коли було скоєно крадіжку, більшість нічних вартових повернулися до табору. А кілька підлітків, як і завжди, тинялися біля вогнищ. Як злочинці могли прослизнути повз них непоміченими? Ось чому Кіпс вважає, що тут замішаний хтось із нічної варти!

— Чому ви думаєте, що злодії йшли саме повз табір? — запитала я.

— Це дорога до Західної брами, дитинко. До єдиного виходу з кладовища, відчиненого вночі! Всі інші брами замкнено, а огорожа надто висока, щоб через неї можна було перелізти.

Пан Джоплін, який досі не втручався до розмови й дивився, прикусивши губу, вглиб кладовища своїми розчервонілими очима, несподівано обізвався:

— Атож! Я ж *радив* тобі, Поле, замкнути цю браму! Тоді цієї крадіжки не було б узагалі!

— Ти замовкнеш коли-небудь? — зіпнув Сондерс. — Що тобі до того нікчемного шматка скла?

Джордж тим часом насуплено оглядав дальній куток каплиці, оточений густими кущами.

— Кіпсова версія не має сенсу, — зауважив він. — Злодії могли пролізти тут, із заднього боку каплиці — так само легко, як і повз табір, — і прокрастись цією дорогою до виходу.

— Аж ніяк! — заперечив Джоуплін. — Тут працювали ми з Сондерсом. З нами аж до ранку була нічна варта. Ми оглядали іншу ділянку кладовища. Хтось із десятків людей неодмінно помітив би злодіїв!

— Цікаво, — відповів Локвуд. — Що ж, ми будь-що залишимося і все оглянемо. Дякую, вельмишановні панове! Ми раді були зустрітись з вами!

Ми вийшли з каплиці.

— Сподіваюсь, ці два бовдури не вирушать за нами, — прошепотів Локвуд. — Нам потрібні спокій і тиша.

Двері до каплиці було перехрещено двома чорно-жовтими поліційними стрічками ДЕПРІК. Тільки-но ми підійшли, як із-за них, мигаючи від яскравого світла, вилізли Квіл Кіпс та його маленький науковець Бобі Вернон. На Верноні, що визирав з-за величезного планшета з паперами, були гумові рукавички, а на шиї висів здоровенний фотоапарат. Проходячи повз нас, він щось ретельно нотував в електронному записнику, причепленому до планшета.

Кіпс ліниво кивнув нам:

— Тоні, Кабінсе, Джулі! Привіт! — і затупотів сходами вниз.

— Люсі! — крикнула я навздогін йому.

— Краще б дати йому підніжку, — пробурмотів Джордж. — Миле, нівроку, вийде привітання.

— Будь сильніший, Джордже, — хитнув головою Локвуд. — Пам'ятайте: ніяких провокацій!

Ми трохи постояли біля входу в каплицю, оглядаючи місце нападу на бідолашного підлітка з нічної варті. Місце було трохи збоку від табору, й до того ж темне. Нападник, безперечно, підкрався з-за кущів, проліз сходами й зачаївся тут, де його ніхто не міг побачити. Замок на дверях було зламано чимось гострим — можливо, долотом.

Це було все, що нам пощастило виявити надворі. Тож ми втрюх майнули під стрічку, з вуличної спеки — до храмової прохолоди.

Від того часу, як було зроблено фотографію, що її нам показував Барнс, тут нічого не змінилось. Ланцюги, домовина, скорчене тіло доктора Бікерстафа — все було те саме, хіба що труп, на моє превелике полегшення, прикрили брудною рядниною.

Серед білого дня залізна труна здавалася більшою, ніж я її пам'ятала з ночі: величезна, масивна, поїдена іржею. З одного її боку, серед розсипаної солі та залізних стружок, лежала загублена палиця вартового.

Локвуд нахилився над ланцюгами й заходився оглядати кам'яні плити підлоги.

— Злодії присідали тут, біля залізного кола, — говорив він. — Бачите відбитки їхнього взуття в солі? Крадіжка відбулась на світанку — в час, коли Гості майже не з'являються. Проте злодії не дуже сподівались на це. Вони вдарили хлопця, забрали в нього палицю, за її допомогою підважили віко домовини й зняли срібну сітку. Далі вирішили зачекати, що буде. Одначе не сталось нічого. Все було спокійно. Тоді вони ступили в коло й перевернули труну, аж тіло випало на підлогу... — Локвуд примружив очі. — Навіщо, коли можна було просто так узяти дзеркало?

— Може, їм хотілось подивитись, чи немає там чогось іще?— припустив Джордж.

— А може, не хотіли торкатися решток Бікерстафа, — додала я. — Тут я їх розумію.

— Гаразд, годі, — обірвав мене Локвуд. — Будь-що домовину вони перевернули. А от чи було там щось іще... І чи є воно там зараз?

Він перескочив через труп і поглянув у домовину. Далі взяв з пояса рапіру й поворошив нею всередині *труни*. Потім випростався.

— Нічого немає, — сказав він. — Дивна річ. На тій фотографії...

— *Що* ти бачив на фотографії? — перепитала я.

— В'язку хмизу, — відповів Локвуд, відгортаючи з лица волосся. — Здається, то була в'язка хмизу. Проте хтозна — мені могло й примаритись... Зараз там її будь-що немає.

Кілька хвилин ми оглядали капицю. Я звернула особливу увагу на дерев'яні дверцята за вівтарною огорожею. Їх було замкнено висячим замком і забито потрійними болтами. Я замислено потягла за ручку.

— Напевно, вхід у катакомби, — припустила я. — Замкнений дуже міцно. Навряд чи злодії скористались ним. Це суперечило б свідченням підлітка з нічної варти.

— І справді надійно замкнено, — погодився Локвуд. — Гаразд, ходімо надвір.

— То що ви скажете про Кіпсову версію?— запитав Джордж, коли ми були вже на сходах. — Про те, що тут були замішані хлопці з нічної варти? Як інакше злодії могли пройти повз їхній табір?

Локвуд зморщив свого довгого, прямого носа:

— Сумніваюсь. Мені здається, тут радше...

Зненацька він замовк. Ми почули болісний крик.

Поки ми були в каплиці, табір заспокоївся. Сондерс, Джоуплін та робітники взялися до своїх справ, а Кіпса ніде не було видно. З нічної варти залишився тільки один підліток; над ним стіною височіли четверо здоровенних агентів «Фітгес». Хлопчина саме піднімав з землі свій жовтий кашкет у клітинку: я впізнала того самого дотепника, який учора чергував біля брами. Тільки-но він надяг кашкета, як найвищий з агентів — той самий Нед Шоу — нахилився й хлиснув його по голові. Кашкет знов полетів на землю, а хлопець хитнувся і мало не впав.

Шістьма швидкими кроками Локвуд підійшов до здорованя й поплескав його по плечу.

— Припини, будь ласка, — мовив він. — Він же вдвічі менший за тебе.

Шоу обернувся. Років йому було десь із п'ятнадцять, заввишки він був десь із Локвуда, тільки кремезніший. Обличчя — з міцною щелепою, навіть симпатичне, крім очей, що сиділи надто близько до носа. Як і всі агенти «Фітгес», він був у бездоганно випрасуваній уніформі, однак усе враження від неї псувала копиця скуйовдженого темного волосся. Вона була схожа на телятко яка, що зненацька звалилось Недові на голову.

Шоу спантеличено заморгав:

— Іди собі, Локвуде. Я не з тобою розмовляю.

— Я розумію, чому тобі так хочеться відлупцювати цього хлопчиська, — провадив Локвуд. — У мене самого руки сверблять. Тільки це буде не по правді. Коли вже тобі кортить побити когось, обирай вищого суперника.

Шоу так закопирив губу, ніби її накрутили на олівець:

— Я битиму всякого, кого тільки схочу.

— Навіть дітей? Це вже просто боягузтво!

Шоу глумливо посміхнувся, дивлячись кудись у далечинь кладовища. Здавалось, ніби його думки цілком спокійні та мирні... Раптом він обернувся і вдарив Локвуда просто в обличчя, точніше кажучи, спробував ударити, бо Локвуд тут-таки ухилився вбік. Шоу вмить подався вперед; Локвуд схопив його за руку й різко викрутив її. Водночас йому пощастило копнути Неда черевиком під коліно. Шоу скрикнув, утратив рівновагу, захитавсь — і впав, збивши з ніг ще одного агента. Обидва полетіли шкереберть на землю.

Обличчя Шоу спалахнуло гнівом. Він здригнувся, намагаючись підвестись, аж тут його грудей легенько торкнувся кінчик моєї рапіри.

— Наше правило «ніяких провокацій» напрочуд гнучке, — зауважив Джордж. — Можна, я теж його копну?

Шоу мовчки підвівся. Локвуд байдуже спостерігав за ним. Я опустила руку, проте й далі тримала рапіру наготові. Решта агентів «Фітес» узагалі не робили нічого.

— Якщо хочеш, продовжимо, — озвався нарешті Локвуд. — Назви тільки час.

— Авжеж, продовжимо, — кивнув Нед Шоу. — Не хвилюйся.

Він люто позирнув на Локвуда, тоді на мене. Його пальці тремтіли.

— Ходімо, Неде, — покликав його один з товаришів. — Цей шмаркач усе одно нічого не знає.

Нед Шоу завагався. Він пильно, оцінливо поглянув на хлопця з нічної варті. Потім нарешті знову кивнув і подав знак іншим. Ті без зайвих слів рушили геть, у бік могил. Хлопчина дивився їм услід мокрими блискучими очима.

— Не звертай на них уваги, — сказав Локвуд. — Вони не зможуть нічого тобі зробити.

Хлопчина випростався на весь свій не дуже високий зріст і сердито поправив кашкет.

— Знаю. Звичайно ж, знаю.

— Це просто бугаї, що хизуються власною силою. Боюся, що серед агентів таких чимало.

Хлопчина плюнув на траву біля могили:

— Еге ж. Агенти. Задаваки, ось хто вони. Начхати мені на тих агентів.

Запала мовчанка.

— *Ми* — теж агенти, — нарешті заговорила я. — Не такі, як Нед Шоу. Ми не користуємось його методами. І шануємо нічних вартових. Ми теж хочемо дещо в тебе спитати — тільки іншим чином. Ти не дістанеш жодного ляпаса.

Я лагідно всміхнулась хлопчині. Він у відповідь вирячився на мене.

— Я хотіла сказати, що *ми* не будемо тебе бити.

Хлопчина пирхнув:

— Тільки спробуйте! Сміх та й годі!

Локвудові ніздрі трохи здригнулись:

— Гаразд. А тепер послухай. Минулої ночі хтось украв небезпечний артефакт. У недобрих руках він може накоїти лиха в цілому Лондоні.

Хлопчина втомлено дивився собі під ноги.

— Крадіжка сталась, коли ваша команда була на варті. Одного з твоїх друзів, здається, серйозно поранили?

— Террі Моргана? — хлопчина ще дужче вирячив очі. — Цього шмаркача? Він мені не друг.

Ми здивовано поглянули на нього.

— От бачите, — прошепотів Джордж. — *Таким* свідченням можна вірити.

— Минулої ночі ти був біля Західної брами, — провадив залізним голосом Локвуд. — Якщо ти бачив що-небудь і це зможе допомогти нам, то краще розкажи. Можливо, це надасть нам потрібну підказку.

Хлопчина стелав плечима:

— Це все? Гаразд, бо я вже запізнився на обід, — він показав пальцем у бік табору. — Там, мабуть, іще залишились бутерброди. Бувайте. — І вже зібрався бігти геть.

Локвуд, що стояв у хлопця за спиною, подивився на кладовище, чи не проходить хтось поблизу, — узяв хлопця за комір і трохи підняв над землею.

— Я ж казав, — пояснив він, — що не люблю цих методів «Фітес». Ми не лупцюємо людей. У нас є свої, не менш дієві, методи. Бачиш оту капицю? Там стоїть залізна домовина. *Раніше* в ній був

труп, але зараз вона порожня. Через кілька хвилин там знову буде труп, якщо ти не відповідатимеш на мої запитання.

Хлопчина обливав сухі губи:

— Іди до біса. Ти брешеш.

— Ти так гадаєш? А ти знаєш Білла Джонса з нічної варти в Патні?

— Я ніколи не зустрічався з ним!

— Отож. Бо *він* поведився з нами так само. Люсі, Джордже! Хапайте його за ноги й заносьте всередину!

Хлопчина верещав і борсався, та ми невблаганно тягли його до капиці.

— Якби гадаєте? — запитав Локвуд. — П'яти хвилин у домовині вистачить, щоб він заговорив?

Я подумала:

— Краще десять.

— Гаразд, гаразд! — заверещав зненацька підліток. — Я все розповім! Відпустіть мене!

Ми опустили його на землю.

— Отак буде краще, — мовив Локвуд. — Ну, що ти нам скажеш?

Хлопчина поправив кашкет, що затуляв половину його обличчя.

— Я досі думаю, що ви брешете, — засапано промовив він. — Але я вже пропустив свій обід... — Він повів плечима, немовби для того, щоб розворушити язик. — Так, я був біля Західної брами цілу ніч. І нічого там не бачив. Після вас не приходив ніхто.

— І ти чергував там до світанку?

— До того, як зняли тривогу.

— Чудово, — Локвуд невідомо звідки дістав монету й простяг її хлопцеві. — Дістанеш іще, якщо допоможеш мені. Допоможеш, еге ж?

Хлопчина поглянув на монету:

— Можливо.

— Тоді розповідай далі! Всі — за мною! В нас обмаль часу!

Локвуд несподівано підскочив і побіг повз капицю до кущів.

— Ходімо! — гукнув він. — Сюди!

Хлопчина завагався, та жадібність урешті взяла гору, й він подався за Локвудом. Ми з Джорджем — так само.

Локвуд хутко пробирався вперед, пролазячи під гіллям і обминаючи порослі тереном надгробки. Він прямував слідом, видимим лише йому

одному. Продерся крізь кущі, залишивши каплицю позаду, й занурився в іншу, так само зарослу, ділянку кладовища.

— Саме так я й думав! — вигукнув він через плече. — Злодії знайшли інший шлях. Пробралися до каплиці через ці нетрі, якими можна вийти прямісінько до огорожі!

Він стрибнув на пам'ятник і виліз на верхівку статуї ангела, щоб краще оглянути околиці.

— *Тут* теж усе позаростало... — міркував він. — А що далі? Так! Нарешті! Ось і дорога. Спробуймо! — Зіскочивши вниз, він усміхнувся до вартового. — Цієї ночі, кажеш, не проходив ніхто? А *раніше*? Ти ж тоді так само стояв на варті. Не бачив нікого чужого? Наприклад, торговців артефактами?

Хлопчина біг, підтримуючи на голові кашкет: його немовби заворожила рішуча й спритна Локвудова поведінка. Де й поділась його ворожість; тепер він міцно стискав у брудній руці монету.

— Бачив, — засапано промовив він. — *Тут* коло кладовища, вони частенько тиняються.

— А якщо точніше?

— Двох. Їх тут добре знають, і вони завжди приходять разом. Саме тоді, коли тут найбільш людно. Робітники щоразу проганяли їх від табору.

— Чудово! — вигукнув Локвуд, біжучи далі стежкою між високими надгробками. — То їх було двоє? Чудово! Можеш описати їх?

— Одного, — відповів хлопчина, — звать Двейн Недлс. Піадкенький білявий молодик з вусиками. Ходить у чорному.

Джордж недовірливо пирхнув, як носоріг, що випускає газу:

— Двейн Недлс? Ой, як страшно! А ти не вигадуєш?

— А другий? — розпитував далі Локвуд.

Хлопець завагався:

— У другого погана слава. Він убивця. Кажуть, ніби минулого року вбив конкурента. Може, це й неправда...

Локвуд несподівано зупинився:

— Уночі на твого товариша напали двоє. Якщо перший — Недлс, то хто другий?

Хлопчина присунувся до нього й прошепотів:

— Він звав його «Джек Карвер».

З надгробків із кряканням пурхнула згряя гав. Залопотівши крилами, вони покружляли над деревами й зникли в небі.

Локвуд кивнув, дістав ще одну монету й простяг її недовірливому хлопчині.

— За хороші відомості діставатимеш хороші гроші. Якщо ми знайдемо Недлса й Карвера, одержиш удвічі більше. Зрозумів? А тепер опиши мені Карвера.

— Карвера? — хлопець почухав підборіддя. — Молодий, років десь за двадцять. Високий, як ви, тільки ширший у плечах і гладший. Волосся довге, рудувате. Шкіра — бліда, ніс — довгий. Очі — маленькі, кольору вже не пригадаю. Ходить у чорних джинсах і чорній байкерській куртці. Носить пояс — такий, як у вас, і помаранчевий рюкзак. А ще й чоботи — чорні, блискучі, як у скінхедів!

— Дякую, — відповів Локвуд. — Думаю, нам пора рушати далі.

Він знову подався стежкою вперед. Попереду з'явилась огорожа кладовища, майже схована за рядом розложистих лип.

Хлопчина тупотів поряд, заклопотано пхаючи монети по кишенях. Джордж хитав головою й бурчав:

— Двейн Недлс... Джек Карвер... Якщо в тебе багато грошей, Локвуде, не роздавай їх першим-ліпшим хлопчикам. Я незгірше за них умію вигадувати дурнуваті імена...

Аж тут Локвуд зупинився так рвучко, що ми мало не налетіли на нього ззаду.

— Погляньте! — вигукнув він. — Я так і знав! Ми на правильному шляху!

Він показав на землю перед нами. Там, у тіні дерева, лежала та сама річ, яку я відразу впізнала, хоч і бачила до того якусь секунду, в руці небіжчика в домовині. Пожмакана біла ряднина, якою було накрите дзеркало.

Ми підійшли ближче, проте дзеркала в ряднині, звичайно, вже не виявилось.

— Чому вони кинули її тут? — запитала я.

— Це смердюча ряднина з трупа, — пояснив Локвуд. — Навіть я не зміг би тримати її так довго. До того ж був уже ранок — час, коли артефакти втрачають свою потойбічну силу. Злодії знали, що тепер торкатися дзеркала буде безпечно. Мабуть, вони заховали його в рюкзак, перш ніж лізти через огорожу...

Він показав на крони дерев угорі. Поглянувши туди, ми побачили довгу липову гілку, чудово помітну на тлі світлого неба. Гілка сягала огорожі кладовища й зникала за нею. За огорожею з гілки звисав прив'язаний до неї мотузок.

— З того боку — Ріджентс-канал, — зауважив Локвуд. — Вони перелізли через огорожу і опинились на бечівнику. А потім утекли.

Джордж дивився на нього з-за надгробків.

— Хороша робота, Локвуде. Ти справжній детектив. Тільки в дечому ти помиляєшся.

— Справді? — трохи спантеличився Локвуд. — Де ж саме?

— Вони вилізли звідси не вдвох.

— Звідки ти це знаєш?

— Один залишився тут.

Ми поглянули на Джорджа. Він побокував. Поряд, між двома надгробками, на спині лежала людина. То був молодик у чорних джинсах, черевиках і куртці з каптуром. Гладкий, з пухнастими вусиками й блідою, прищавою шкірою. Молодик був мертвий, його тіло вже залякло, а руки зі скривленими, мов пазурі, пальцями були підняті аж до горла, ніби він від когось оборонявся. Проте це виявилось ще не найгіршим. Очі його були вирячені, а обличчя — скривлене в нападі такого жаху, що навіть Локвуд поблід, а я взагалі відвернулась.

Підліток з нічної варті кавкнув, ніби чимось подавився.

— Пробач, хлопче, — мовив Джордж. — За твоїм описом, це мусить бути Двейн Недлс.

— Він помер від дотику привида? — здивувалась я. — Це неможливо! Адже це сталося уже завидна!

— Ні, це не дотик привида. Він не набряк і не зблід. Його вбило *щось* інше — дуже швидким і моторошним чином.

Мені пригадалося дзеркало — невелике кружальце з чорного скла. Коли на нього поглянув Джордж, йому здалося, що його вивертає зсередини...

— Що ж? — прошепотіла я.

Джорджів голос несподівано посерйознішав:

— Судячи з його вигляду, Люсі, я можу сказати, що він помер зі страху.

П'ятдесят років існування Проблеми помітно змінили наше суспільство, і деякі з цих змін виявились досить-таки несподіваними. Коли великі Том Ротвел і Маріса Фітнес поділились із публікою своїми відкриттями, це викликало серед людей шок і паніку. Уже в першій своїй публікації — «Чому до нас приходять Гості» — вони припустили, що певні об'єкти, пов'язані з насильницькою смертю або травмами, можуть нести в собі «психологічний заряд» і бути «джерелами» або «ворітьми» для надприродних сил. Людські рештки, дорогі небіжчикам речі або навіть *будь-які* потенційні предмети бажання можуть підпадати під цю категорію — так само, як і місця вбивств або нещасних випадків. Ця сенсаційна думка спричинила загальне божевілля. Кожна річ, що могла мати хоч який-небудь психологічний вплив, викликала страх і огиду. Старовинні меблі та інший антикваріат безжально трошили чи викидали в Темзу. У Національній галереї один священник зірвав зі стіни й розтопав ногами безцінний старовинний портрет, бо він, мовляв, «якось хитро дивився» на нього. Все, пов'язане зі старовиною, викликало підозру. Стрімко зростав справжнісінький культ нового, залишки якого збереглись і донині. Смішною видавалась навіть думка про те, що хтось може всерйоз *зацікавитися* Джерелами — цими небезпечними речами, які слід негайно нищити. А роботу з їхнього знищення доручили агенціям.

Проте згодом з'ясувалося, що ці заборонені речі все ж таки *цікавлять* декого — і до того ж не одну категорію покупців. З'явилися як колекціонери, так і перекупи. Чорний ринок психологічно небезпечних предметів почав процвітати завдяки підпільним «продавцям артефактів».

Ще коли я навчалась у Джейкобса, на півночі Англії, мені казали, що трикляті торговці артефактами — цілковита моральна протилежність агентам. І ті, й інші полюють за Джерелами, але торговці роблять це заради власного прибутку, а агенти — заради

суспільного добра. І ті, й інші мають Таланти, але якщо агенти користуються ними, щоб захистити суспільство від Гостей, то торговці про таке й не думають. Агенти обережно поводяться з небезпечними артефактами, спочатку знешкоджують їх за допомогою срібла й заліза, а потім відправляють до «Крематорію Фітес» у Клеркенвелі. А от торговці, навпаки, продають свою здобич за найвищими цінами.

Країною ходили чутки про лиховісних колекціонерів, одержимих сектантів чи ще гірших осіб, які купували смертоносні Джерела з метою, що наводила на звичайних громадян справжній жах. Власне кажучи, торговці артефактами були злодіями, покидьками суспільства, які нишпорили по кладовищах і склепах, шукаючи здобичі для продажу. Не дивно, що добром це найчастіше не закінчувалось.

Проте кінець, який спіткав бідолашного Двейна Неддса, здавався нам ще страшнішим. Наша знахідка викликала страшенний переполох на всьому кладовищі Кенсел-Грін. Менше ніж за годину тут з'явився інспектор Барнс із цілим натовпом фахівців з ДЕПРІК, які негайно відсунули вбік Кіпса з його помічниками. Кіпса наша знахідка посправжньому схвилювала. Він відчайдушно крутився біля поліції, намагаючись знайти хоч які-небудь пропущені нами докази, аж поки Барнс наказав йому забиратися геть. Проте, правду кажучи, навряд чи фахівцям пощастило відшукати тут щось нове. Пошуки на березі каналу під огорожею не виявили жодного сліду ані Неддсового спільника, ані зниклого дзеркала. Справжня причина смерті торговця так само залишалась таємницею.

Одне слово, сонце вже сідало, коли ми нарешті розійшлися по окремих завданнях. Ми з Локвудом викликали таксі до Південного Лондона. Джордж, аж кречучи від хвилювання, вирушив розкопувати архіви. Хлопчина з нічної варти (що тепер удавав із себе справжнього агента й бундючно походжав кладовищем, нап'явши кашкета набакир) узявся до виконання своїх обов'язків, пообіцявши негайно зателефонувати нам на Портленд-Роу, якщо почує щось цікаве. Не знаю, що тут подіяло більше — Локвудове завзяття й харизма чи, вірогідніше, гроші, що бряжчали у нього в кишені, — тепер він в усьому слухався нас. А ми досі навіть не знали його імені.

— Отже, — запитала я Локвуда через п'ять хвилин, коли таксі вже мчало нас уздовж Еджвер-Роуд, — ти збираєшся нарешті сказати мені, куди ми ідемо?

Тонкі вуличні тіні купались у сонячному золоті. Крамниці переживали останній великий наплив покупців перед довгою, повільною, моторошною нічною порою. Ми, агенти, називали цю пору «позиченим часом», бо кілька зайвих світлих годин випадає лише в середині літа. В ці години багатьох людей переповнювало дивне завзяття — щось на зразок непокори близькій темряві. Люди намагались якнайбільше з'їсти, випити й зробити: крамниці сяяли світлом і веселощами, тротуари повнилися натовпом. Тільки-тільки засвітилися захисні ліхтарі.

Промені надвечірнього сонця вигравали на обличчі Локвуда. Він мовчав, поринувши в думки, та коли нарешті обернувся до мене, його очі аж блищали від азарту гонитви. Як і завжди, це саме почуття передалося й мені.

— Нам треба побачитись з однією людиною,— пояснив він. — Гадаю, вона зможе допомогти нам знайти нашого втікача.

— Що ж це за людина? Полісмен чи агент?

— Ні. Торговець артефактами. Тобто *продавчиня артефактів*. Її звуть Костомаха-Фло.

Азарт у моєму серці вщух. Я вирячилась на Локвуда:

— Продавчиня артефактів?!

— Так. Моя знайома дівчина. Коли смеркне, ми знайдемо її біля річки.

Він безжурно визирнув у вікно — так, ніби ми їхали просто по крамницях. Зненацька в мене загула голова — як тоді, коли зі мною розмовляв череп. Те саме відчуття, ніби світ довкола став химерно-кривобоким... «*Потаємний, облудний*», — пригадала я слова черепа. Звичайно, я нітрохи не вірила йому. Проте ми з Локвудом уже рік працюємо разом, а про Костомаху-Фло я сьогодні почула вперше...

— Ця продавчиня артефактів... — перепитала я. — Як ви з нею познайомились? Ти ніколи не розповідав про неї...

— З Фло? Це було давно. Я тоді тільки починав працювати агентом.

— Але ж ці торговці... вони поза законом, хіба не так? Жодному агенту не дозволяється приятелювати з ними!

— Коли це ти стала такою завзятою прибічницею правил ДЕПРІК, Люсі? Зараз нам будь-що потрібна допомога. Нас наздоганяє Кіпс. І до того ж ця робота небезпечніша й складніша, ніж я гадав...

— Ти маєш на увазі дзеркало? — Перед моїми очима досі лежало тіло з кладовища: вирячені очі, скривлений гримасою жаху рот...

— Так, дзеркало. Та навряд чи справа тільки в ньому. Барнс щось приховує від нас. Навряд чи це звичайне старе Джерело. Тому Джорджева праця зараз потрібна нам, як ніколи. — Локвуд мляво позіхнув. — Не хвилюйся, Фло — своя людина. Не така відлюдкувата, як інші торговці артефактами. Охоче поговорить із нами, хоча й вередлива... До неї просто треба мати правильний підхід... О, до речі! — Локвуд несподівано підхопився з сидіння, посунув убік хрестик із сушеної лаванди, що висів перед ним, і звернувся до водія: — Зупиніться, будь ласка, на станції Блекфрайрс, біля отого маленького газетного кіоска... — Він з усмішкою обернувся до мене. — Нам треба купити льодяників з лакрицею.

* * *

Між станцією Блекфрайрс і Саутворкським мостом, що з'єднує Сіті зі старовинним Саутворком, річище Темзи повертає на південний схід. Течія тут повільніша, й під час відпливу на південь від Саутворкського мосту оголюється широка смуга мулястого берега. Локвуд показав мені на цю смугу, коли ми прямували мостом у світлі останніх сонячних променів.

— Радше за все, Фло там, на березі, — сказав він. — Свої звички вона змінює так само рідко, як і білизну. Щоночі вона розпочинає свої пошуки тут, біля моста, куди припливом заносить усілякий мотлох. А потім вирушить нижче за водою.

— А що вона тут шукає? — запитала я, хоч уже й передбачала відповідь.

— Ти й сама знаєш. Кістки, артефакти, потонулі речі — все, що можна знайти в річковому мулі.

— Чудово, — відказала я. — Просто не можу дочекатися зустрічі з нею. — І поправила на поясі рапіру.

— Тільки не лякай Фло зброєю, — попередив Локвуд. — Найкраще буде, коли я переговорю з нею сам. Ходімо.

Ми пролізли через виїмку в парапеті й спустились кам'яними сходами, що оточували кам'яну основу моста, арка якого височіла над нами. Довкола тхнуло мулом і гнилизною. Ми вийшли на брукований провулок, що вів уздовж набережної. За нашими спинами височіли

темні, наче скелі, будівлі складів. Стовп з іржавим ліхтарем хилився до муру, наче засохле дерево: в ліхтарі мерехтіла абрикосово-рожева куля світла, що не осявала нічого, крім вузьких сходинок, які вели вниз, до води.

Довкола, в нічній пітьмі, клубочився річковий туман. Локвуд знову попередив мене:

— Тепер тихше. Я не хочу налякати її.

Ми зійшли сходами вниз. Від муру нам було видно північний берег — переламану смужку вогників на тлі величезної сірої маси лондонських шпилів. Вода відступила, понуро виблискуючи вдалині.

Усюди було спокійно й тихо.

Локвуд підштовхнув мене й показав уперед — туди, де над самісіньким берегом підстрибувало помаранчеве світло ліхтаря. Відблиски цього світла — примарні, наче Тінь, — мерехтіли на мокрій ріні, на болотяних травах біля річки, на принесеному водою мотлоху — дерев'яних і пластмасових уламках, шматках металу, пляшках, що стриміли з мулу. Поряд, зігнувшись і старанно обминаючи освітлені місця, прокрадалася згорблена постать. Вона раз по раз зупинялась і методично порпалась у смітті. Однією рукою вона тягла важкий лантух, що волочився за нею й залишав у мулі уривчасту борозну. І цей слід, і сама ця скорчена постать нагадували мені радше велетенського слимака з дна Темзи, ніж звичайну людину.

— Ти хочеш говорити з *цим чудовиськом?*— прошепотіла я.

Локвуд нічого не відповів і вирушив сходами далі. Я подалася за ним. Десь на півдорозі мої черевики захлюпали по вологому моховинню. Локвуд був *уже* на останній сходинці — і раптом зупинився, привітально підняв руку й гукнув у темряву:

— Агов, Фло!

Постать серед мулу завмерла. Я радше відчула, ніж побачила, як на нас дивиться здалека її бліде обличчя.

Локвуд повторив уже гучніше:

— Фло!

— А що, як і Фло? Я не роблю тут ніякої шкоди.

Відповідь пролунала пискливо й не дуже розбірливо. Нам варто було б підійти трохи ближче, та Локвуд поводився обережно. Він і далі стояв на останній сходинці.

— Фло! Це Локвуд!

Запала мовчанка. Постать рвучко випросталась, я навіть подумала, що вона зараз обернеться і втече. Аж тут пискливий голос пролунав знову — непевно й злякано:

— Це ти? Якого дідька тобі треба?

— Чудово, — буркнув Локвуд. — Вона саме в доброму гуморі. — Він кахикнув і знову гукнув: — Нам треба поговорити!

Постать, схоже, придивлялася до нас. Кілька секунд ми не чули нічого, крім плюскотіння води вздовж берега.

— Ні! Я зайнята! Ідіть собі!

— Я приніс тобі льодяників з лакрицею!

— Підкупити хочеш? Тоді сип грошенята! — Знову запала мовчанка. Аж раптом голова в постаті схилилась набік: — А що за льодяники?

— Підійди й подивися!

Я побачила, як постать поволі рушила до нас через смердюче болота. Найбільше вона скидалась на нічну відьму з дитячих кошмарних снів. Моє серце тьохнуло.

— Е-е... а що було б, — поцікавилась я в Локвуда, — якби вона була в *поганому* гуморі?

— Краще не питай, — відповів Локвуд. — Я сам бачив, як вона кинула одну дівчину-агента в річку. Отак ухопила за одну ногу — й кинула. *Тоді* вона, до речі, теж була в доброму гуморі. Але *ти* їй сподобаєшся, тут я певен. Тільки не балакай зайвого і залишайся на безпечній відстані. Я все зроблю сам.

Незграбна постать наблизилась до нас, тягнучи за собою лантух і несучи попереду ліхтар. Я помітила бліду, брудну руку й краєчок потріпаного солом'яного бриля на голові. Здоровенні чоботи чвакали по мулу та ріні. Ми з Локвудом мимоволі позадкували. Несподівано долинув стогін, потім — прокльони; лантух випав з руки й приземлився на каменях. Постать нарешті зупинилась і випросталась. Тепер вона стояла просто серед болота, під сходами, й дивилась угору, на нас. У світлі ліхтаря я нарешті розгледіла її як слід.

Першою несподіванкою — особливо зараз, коли вона позбулася свого тягаря, — виявилось те, що Фло була на пів голови вища за мене. Про її фігуру важко було сказати щось певне, бо людина при здоровому глузді навряд чи наважилася б зазирнути під її одяг. На ній була невимовно брудна синя куртка, що майже сягала її колін, геть

заляпана знизу вологою та мулом. Куртка була розстебнута: з-під неї визирала сорочка з бруднющим коміром і ще брудніша завелика кофтина, яка просто-таки висіла над старезними вицвілими джинсами. Ноги в неї чи самі собою були здоровенні — таких я не бачила ще ні в кого, — чи просто були взуті у високі чоловічі гумові чоботи, чи те й інше заразом. Носаки чобіт були вивернуті, наче лапи в качки, й гучно хлюпали по мулу й воді.

Стан Фло був двічі обкручений мотузком, що правив їй за пояс. На цьому поясі, між бганками куртки, щось висіло — можливо, то була навіть рапіра, яку не дозволено носити нікому, крім агентів.

З її згорбленою постаттю й кульгавою ходою вона могла б видатись підстаркуватою. Отож другою несподіванкою для мене став момент, коли Фло скинула свого бриля з широкими крисами. Під копицею волосся, світлого й жорсткого, як стара солома, було повно бруду — на чолі, в зморшках біля очей, у кожній найменшій заглибині. Це робило її схожою на звичайного лондонського бурлаку, який шукає собі безпечного прихистку на ніч. Проте насправді цей бурлака був дівчиною-підлітком — з невеличким кирпатим носиком, широким обличчям, рожевими, заляпанними мулом щоками і ясно-блакитними очима, що блищали, наче зорі, в ліхтарному світлі. Вуста її були широкі, скривлені в зневажливій усмішці, а голова — погрозово схилена вперед. Фло помітила мене з першого погляду, однак зосередила всю свою увагу на Локвуді.

— А ти не змінився, — сказала вона. — Такий самий красунчик.

Локвуд усміхнувся:

— Привіт, Фло. Давно не бачились.

— Авжеж. А ти й досі не можеш купити собі хороший костюм. Диви, не нахиляйся низько в *цих* штанях, а то сорому не оберешся. Я ж ніби казала тобі, щоб ти сюди більше не пхався.

— Справді? Я щось не пригадую. А я хіба не казав тобі про льодяники з лакрицею?

— *Це* нічого не змінює. Давай-но їх сюди! — вона взяла паперовий пакунок худюю рукою, схожою на кіготь, і засунула його кудись під куртку, непристойно присівши. А тоді пирхнула:

— А це що за дівача?

— Це Люсі Карлайл, моя помічниця, — відповів Локвуд. — Відразу скажу тобі, що вона не має жодного стосунку ні до ДЕПРІК, ні до

агенції «Ротвел». Вона — незалежний оперативник, працює зі мною, і я довіряю їй своє життя. Люсі, познайомся. Це Фло.

— Привіт, Фло, — сказала я.

— Для тебе — Флоренс Боннер, — пихато промовила дівчина. — Знайшов собі ще одне опудало, Локвуде?

Я сердито блиснула очима:

— Пробачте, я — професійний агент! Що значить «ще одне опудало»?..

— Послухай-но, Фло. Я розумію, що ти заклопотана... — перервав її Локвуд тим голосом, яким зазвичай розмовляв з дратівливими клієнтами й сердитими кредиторами, що висаджували наші двері, а потім розцвів у широченній сонячній усмішці. — Я не хотів турбувати тебе, але нам потрібна твоя допомога. Кілька слів — і підеш собі. Вчора стався злочин, поранено підлітка. Нам відомо, що це скоїв один торговець артефактами, але ми не знаємо, де його зараз шукати. Якби ти могла підказати нам...

Блакитні очі Фло примружились і зникли між брудними зморшками.

— Годі шкіритись, — відповіла вона. — Торговець артефактами... Як його звать?

— Джек Карвер.

Від річки війнуло холодним вітром, що розкуйовдив копицю волосся на голові Костомахи-Фло.

— Пробач. У нас закон мовчання. Своїх ми не виказуємо. Тільки так і виживаємо.

— Про це я чув, — відказав Локвуд, — тільки знаю, що ви не лише конкурентам горлянки ріжете, а й рідних бабусь за шестипенсовик продаєте.

Дівчина стенула плечима:

— Чого не зробиш заради власного здоров'я... — вона вхопилася за свій лантух. — А я не хочу, щоб мене винесло припливом на берег. Бувайте.

— Фло, я ж приніс тобі льодяники!

— Цього замало.

— Нічого не вийде, Локвуде, — мовила я. — Вона просто боїться. Ходімо.

Я взяла його за руку і обернула до сходів. Обличчя дівчини раптом витяглось і зблідло:

— Що ти сказала?

— Люсі, не роби дурниць...

Та я вже не могла мовчати. Костомаха-Фло так розсердила мене, що я вирішила сказати це їй щиро. Часом надмірна чемність лише під'юджує.

— Гарзд! — вигукнула я. — Нехай собі й далі хлюпочеться в бруді, поки ми ганяємось за чолов'ягою, що поранив підлітка й розграбував могилу. А ще в нього зараз страшний артефакт, який, можливо, загрожує цілому Лондону! Кожному — своє. Ходімо!

Стрибок — і поряд зі мною з'явилась її смердюча куртка, а брудне обличчя притулилося до мого. Я відсахнулась.

— Щось мені твої балачки не подобаються, — процідила Костомаха-Фло.

— Нічого, — лагідно відповіла я. — Я тобі не дорікаю. Кожному треба знати своє місце. І боятись небезпеки. Так заведено... А тепер відсунься, будь ласка, назад зі своїм лахміттям.

— Думаєш, я тут боюся небезпеки? Думаєш, моя робота така безпечна? — обличчям дівчини промайнула ціла череда почуттів — від гніву й відчаю до хитромудрого задуму, хоч в останньому — за темрявою, брудом на її обличчі та бурчанням у череві, — я впевнена не була. — Ось що я тобі скажу, — провадила вона, несподівано відліпившись від мене й легенько пострибавши вбік у своїх здоровенних чоботях. — Пропоную вам обладнання. Ви — мені, а я — вам. — Вона зупинилася серед мулу й підхопила ліхтар. — Підходьте сюди, якщо не боїтеся замочити ніжки. А потім я розповім вам усе про нього.

— Виходить, ти знаєш Джека Карвера?— спитав Локвуд. — І розкажеш про нього нам?

— Авжеж, — її очі блиснули, а рот вишкірився. — Тільки спочатку трохи покопайте ручками мул. Мені теж треба допомоги. Я тут дещо не змогла зробити сама.

Ми з Локвудом презирнулись. Правду кажучи, божевільна посмішка дівчини не викликала в нас великої довіри. Проте вибору не було — ми мали продовжувати своє розслідування. Ми зіскочили з піску в мул.

* * *

Через двадцять хвилин мої черевики геть просякли, а легінси вимокли аж до колін. Тричі я спотикалась і вичовгала одну руку в бруді. Те саме відбувалось і з Локвудом, та він зносив це без жодного нарікання. Ми прямували за ліхтарем Костомаха-Фло, що підскакував і пересмикувався в її руках, мов болотяний вогник. Вийшовши з-під непроглядної темряви моста, ми рушили Саутворкською набережною, від якої з правого боку відпливали кучеряві хвилі. Над річкою клубочився туман. На протилежному березі, мов чорна безформена скеля, височіла пристань. Червоні й помаранчеві вогні мерехтіли на кінцях кранових щогл і стріл.

— Ось ми й прийшли, — озвалась Костомаха-Фло.

Вона підняла ліхтар. З бруду двома рядами стирчали високі чорні дерев'яні стовпи — футів з дванадцять заввишки, — що позначали лінію давно зруйнованого причалу. Стовпи геть пообростали почорнілими водоростями й скойками. Подекуди на них ще збереглися залишки гнилого настилу. Найдальший із цих стовпів височів ліворуч від нас; там, де ми стояли, був лише м'який, перемішаний з дрібними камінцями мул.

Костомаха-Фло помітно пожвавішала. Вона кинула вбік свій лантух і підійшла до нас.

— Ось ми й прийшли, — повторила вона. — Тут те, що мені треба. Тільки я не можу до нього дістатись.

Локвуд дістав ліхтарик і посвітив ним довкола.

— Ану, покажи. Якщо ця річ важка, у мене є мотузок.

Фло реготнула:

— Та ні, неважка. Навіть маленька. Треба тільки почекати... Стійте на місці. Це ненадовго...

Сказавши це, вона майнула до найближчого стовпа, обійшла його й подалася до наступного, без упину хихочучи.

Я нахилилася ближче до Локвуда.

— Невже ти не бачиш, — прошепотіла я, — що вона *цілком* божевільна?

— Так, у неї дещо дивакувата вдача.

— Ще й така огидна! Пхе-е-е! Ти підходив до неї *близько*? Цей сморід...

— Знаю, — лагідно відповів Локвуд. — Запах справді трохи неприємний.

— Трохи?!! Мені від цього смороду аж носа закладає! Якщо...

Я замовкла, несподівано стривожившись.

— Що таке, Люсі?

— Ти нічого не відчуваєш? — запитала я. — Щось починається!

Я засукала рукави: мої руки вкрилися гусячою шкірою. Серце забилося вдвічі швидше, а шию залоскотало. Кожен агент знає, що ці прикмети віщують *прояв*.

— Наповзає страх, — провадила я. — І холод. А ще... чуєш цей запах? Ніби гнилизна....

Локвуд нюхнув повітря:

— Правду кажучи, я думав, що це від Фло.

— Ні. Це Гості...

Ми разом витягли свої рапіри й схвильовано втупились у морок. Десь далеко, між стовпами, стрибав ліхтар Фло й було чути її регіт. Туман заплубочився ще густіше, нас оточила пільма... Привиди наближались.

Локвуд першим побачив *прояв* — у нього кращий Зір, ніж у мене.

— Ось там, — прошепотів він. — Бачиш другий від кінця стовп?

Я скося позирнула крізь темряву й клуби туману. Якби я дивилась прямо — туди, куди показував Локвуд, — то не побачила б нічого. А зараз, дивлячись не на стовп, а на середину річки, я краєм ока помітила, що біля стовпа висить у повітрі світла пляма. Вона була ледве помітна, майже невидима, наче смужка вологи на скельці окулярів.

— Бачу, — відповіла я. — Схоже ніби на Тінь...

— Схоже, — трохи спантеличено мовив Локвуд. — Дивна річ. Ми ж на самісінькому березі Темзи, протічної води тут не бракує...

Велика таємниця Проблеми складається з незліченних дрібних таємниць, і однією з найвідоміших є той незаперечний факт, що Гості всіх типів і вдач *ненавидять* протічну воду. Вони не можуть перебувати біля неї, навіть на короткий час, і тим паче перепливати її. Кожен агент рано чи пізно пересвідчується в цьому. Джордж розповідав, що колись він урятувався від Спектра, пустивши воду з садового шланга й заховавшись за її тоненьким струменем. Саме тому в центрі Лондона під крамницями стільки каналів, а частенько торгівлю взагалі влаштовують на самій Темзі — на човнах.

Річка була за якихось двадцять ярдів від нас, та перед нами все одно мерехтіло примарне сяйво.

— Зараз відплив, — припустила я. — Вода відступила, а Джерело повинне бути сухим.

— Мабуть, так, — Локвуд присвиснув. — Я *такого* й не сподівався.

— Зате Фло сподівалась, — відповіла я. — Вона піддурила нас. Це пастка!

— Ба ні! — вигукнув її голос просто мені у вухо. Я підскочила, зіткнувшись з Локвудом, і крутнула в повітрі рапірою. Костомаха-Фло

наближалась до мене. Вона знову накрила рядниною ліхтар; її брудне безформене обличчя ніби плавало серед темряви.

— Кажеш, пастка? — просичала вона. — Це ваша частина угоди. Ми разом побрехались у бруді — що тут такого? Ти ж агент! Тобі не страшно!

— Там лише одна Тінь?

— Ти бачиш тільки одну? — вона так міцно стиснула губи, що все обличчя взялося зморшками, й зневажливо пирхнула. — Чудово! Для хорошого агента — просто неймовірно! Їх тут *дві* дурна дівахо. Біля тієї великої — ще одна, маленька.

Я знову поглянула в темряву:

— Другої я не бачу. Не вигадуй!

— Ні, Фло каже правду... — Локвуд притулив долоню до очей, вочевидь про щось серйозно замислюючись. — Є й друга. Ледве помітна, розпливчата, наче хмаринка. Більша Тінь скидається на жінку в капелюшку або шалі... довга спідниця... часів, мабуть, королеви Вікторії або Едварда Сьомого.

— Так, так! Старий привид! — підхопила Костомаха-Фло. — Напевно, мати й дитина разом кинулись у Темзу. Самогубство і вбивство — давня трагедія. Їхні кістки, мабуть, десь під цією пристанню... А ти не бачиш їх? — звернулась вона до мене. — Ну-ну!

— Зір — не мій Талант, — сухо відповіла я.

— Та невже? Ганьба та й годі! — Її голова здригнулась. — Гаразд, досить уже балачок. Тепер допомагайте мені. Робімо так. Разом підповзаймо до того стовпа — поволі, потихеньку, без галасу, щоб вони нічого не запідозрили. Це неважко. Ви стежите за ними, щоб вони там не хвилювались, поки я працюватиму своїм вірним ножиком. — Вона дістала з-під своєї брудної куртки короткий кривий клинок із подвійним зубцем на кінчику — щось на кшталт великого консервного ножа чи виделки, якою їдять заливного вугра. — Просто прикрийте мені спину. І все. Це недовго. Я швидко впораюсь.

Я аж скрикнула з огиди:

— То ми стоятимемо на варті, щоб ти викопала кістки мертвої дитини? А потім продала їх на чорному ринку?!

— Авжеж, — щиро кивнула Фло.

— Нізащо! Локвуде!..

Він стиснув мені руку:

— Ходімо, Люсі. Фло — людина розумна й кмітлива. Вона має потрібні нам відомості. Якщо ми хочемо їх дістати, треба допомогти їй. Усе дуже просто. — Ще один міцний потиск руки.

Фло вишкірилась у вдячній, навіть трохи дурнуватій усмішці:

— О, Локвуде, ти завжди так мило говориш! Це один з твоїх найкращих талантів. Не те, що в цієї похнюпленої кобили. Що ж, ходімо! Вперед! Слава чекає нас!

Ми з Локвудом без зайвих слів перевірили свої ремені й приготували рапіри. Тіні *завзвичай дуже* мляві й неквапливі: вони надто занурені в спогади про минуле, щоб звертати увагу на живих. Проте надто покладатись на це не варто: Фло, вочевидь, мала всі підстави поводитись якнайобережніше. Потихеньку ступаючи рінню, ми підійшли до великого чорного стовпа.

Високо над нами в нічному небі висіла біла хмаринка, її можна було прийняти за клубочок диму серед зірок.

— Чому вона *так високо*? — прошепотіла я. Фло прямувала попереду, мугикаючи щось під ніс.

— Це давня висота пристані. Місце, де жінка стояла, перш ніж кинутись у воду... Ти щось чуєш?

— Не можу сказати напевно. Може, жіноче зітхання, а може, вітер... А ти щось бачиш?

— Смертних вогнів немає. Якщо вони померли в протічній воді, їх і не може бути. Але я відчуваю... — Локвуд глибоко зітхнув. — Відчуваю тягар, що гнітить мене. А ти? Це тягар великого горя...

— Так, я теж відчуваю його. Потужний тягар від Тіні...

Локвуд зупинився:

— Стій, Люсі. Бачиш — Тінь ворухнеться? Здається, вона затремтіла...

— Ні. Щось не бачу... Поглянь на Фло! Де поділось її самолюбство?

Продавчиня артефактів уже була біля підніжжя стовпа. Поставивши ліхтар на землю, вона присіла навпочіпки — і порпалася своїм кривим ножом у бруді, серед мулу й камінців.

Локвуд поманив мене трохи назад, а сам, не зводячи очей з білої плями, що висіла над нами, став поряд із згорбленою постаттю Фло.

Тепер, коли привид був поруч із нами, тягар посилювався. Мене огорнув якийсь моторошний напад смутку. Плечі опустились, коліна

почали тремтіти. На очі мені навернулись сльози, а душу пронизувало жорстоке почуття безнадії. Я здригнулась — воно відлетіло. Я дістала з торбини на поясі жувальну гумку і, щоб заспокоїтись, заходилась гарячково жувати її. Колись на цьому місці людський смуток переріс у відчай і призвів до божевільного вчинку... Тепер від нього залишилось тільки відлуння — порожнє й безглузде, що охоплювало всіх, хто стояв поблизу.

Костомаху-Фло, одначе, цей смуток не зачепив. Вона шалено порпалась у бруді, кидаючи на всі боки грудки мулу. Раз по раз вона зупинялась, щоб роздивитись на чергову викопану рештку, перш ніж пожбурити її світ за очі.

У моїх вухах затарабанило. Зітхання, яке я вже чула, стало гучнішим. Біля пляма над стовпом помітно згусла.

Локвуд так само помітив це:

— Фло, вони заворушились.

Продавчиня артефактів, випнувши вгору сідниці, майже занурила голову у викопану діру.

— Чудово. Стає тепліше!

Тягар посилювався ще дужче. Вітерець над річкою вщух. Моє серце немовби придавило зверху каменем. Щелепи закусали гумку. Я чула, як ніж шкряботить по вогкій землі, й дивилась на білу пляму в повітрі. Тіні навіть скоса виглядали безформенними, хоч менша спершу здалась мені трохи схожою на дитину.

Аж тут я помітила, що більша Тінь здригнулась. Локвуд помалу позадкував.

— Тепліше! — повторила Фло. — Я вже чую!

— Вони ворущаться, Фло. Це ознака хвилювання...

— Тепліше!..

Тишу зненацька порушив несподіваний вереск. Я відсахнулась і ковтнула гумку. Біла пляма шугонула згори просто на голову Фло. Локвуд кинувся вперед, пронизавши пляму рапірою. Привид метнувся вбік від посрібленого клинка. Я встигла на мить побачити бганки спідниці й схоже на дим волосся. Тінь мовчки зупинилась над нашими головами, за кілька футів від мене, й зависла над землею.

Лють надала їй щільнішої форми. То була висока худорлява жінка в старомодній сукні з вузьким верхом і пишним, широким подолом. На її голові був світлий чіпок, з-під якого вибивалися довгі темні пасма

волосся, що наполовину ховали обличчя, а на шиї — намисто з весняних квіточок. Промені потойбічного світла обплутували постать, мов річкові водорості. Внизу до жінчиної спідниці притулилась маленька дитяча фігурка, що трималась за материну руку.

Мені пересохло в горлянці. Я позадкувала, гарячково пригадуючи свої тренування з Есмеральдою в нашій фехтувальній кімнаті. То була не тінь, а Холодна Діва — привид жінки, одержимої своєю давньою втратою. Здебільшого Холодні Діви — похмурі й байдужі духи, що не займають тебе, коли ти шукаєш їхнє Джерело. Проте ця, здається, була інша.

Вона блискавично кинулась на мене. Її волосся розкуйовдилось, на білому, мов кістка, обличчі застиг жах, а холодні чорні очі світилися божевіллям. Відчайдушно боронячись, я крутнула в повітрі рапірою. На мить мені здалося, що мене схопили кощаві руки, а у вухах ударив дзвоном вереск. Проте посріблений клинок захистив мене. Один міцний удар — і повітря очистилось, а дві примарні постаті — маленька дитина й заплакана жінка в старомодній сукні — мчали над мулом геть.

— Повертаймося до стовпа, Люсі! — окликнув мене Локвуд. — Ти стаєш з одного боку, я — з другого. Фло! Озовись! Що ти там робиш?

— Тільки не кажи «тепліше», — зіпнула я, підходячи до неї, — бо зараз полетиш до своєї ями сторч головою!

— Тепліше! — вперто повторила Фло. — Можна сказати, майже гаряче! Є кілька дрібних шматочків... Тільки де ж воно, це Джерело?

Я поглянула на Саутворкську набережну, вслід привидам-утікачам. Вони саме описували в повітрі дугу, повертаючись назад.

— Хай там де воно, це Джерело, вони не хочуть віддавати його тобі! — попередила я. — Швидше, будь ласка!

Фло вибралася з ями з повними жменями якогось дріб'язку:

— Оце, по-вашому, кістки? Це взагалі не кістки! А цей металевий коник, навіщо він мені?

— То забори це все разом, — запропонував Локвуд.

Білі плями тим часом підбирались ближче і вже кружляли над мокрим камінням.

— Я ж не лахміттям торгую! — обурено відповіла Костомаха-Фло. — У мене є свої стандарти, а в моїх покупців — сподівання!

Розлючені привиди поволі набували чіткої форми. Я знову побачила жінчине обличчя — тонкі темні вуста, вирячені очі...

— *Фло!*..

— Ну, гаразд, — вона підхопила свій лантух, розшморгнула його, — звідти повіяло солодким, приємним ароматом, — і кинула рештки всередину. Білі плями моргнули й зникли: на нас війнуло невеличким поривом вітру. В Локвуда за спиною легенько затріпотіло пальто. Довкола знову згустилась темрява. Коли я поглянула вгору, на верхівку стовпа, над нею не було нічого, крім зірок.

Фло міцно зашморгнула лантух. Я сіла на пісок, поклавши рапіру собі на коліна.

— До речі... — пробурмотів Локвуд, спершись об стовп. — Що це в твоєму лантусі?

— Лаванда. Справжнісінький лавандовий фарш. Міцніший навіть за срібло, поки запах не вивітриться. Утримає їх на деякий час, — вона всміхнулась мені. — А що тут трапилось? Я саме була заклопотана, не мала часу очима лупати.

— Ти *знала*, що вони можуть напасти, — сказала я. — Правда? Ти ж бувала тут раніше.

Костомаха-Фло скинула бриль і почухала копицю світлого волосся.

— А ти, здається, не така дурепа, як я думала... Гаразд, — повторила вона. — Я справді це передчувала.

— Ну, то й досить, — похмуро промовив Локвуд. — *Свою* обіцянку ми виконали. Тепер черга за *твоєю*.

* * *

У Лондоні мало закладів, що працюють уночі, та ще менше з них відчинені аж до ранку. Щоправда, є кілька місць для агентів або нічних вартових, де вони можуть відпочити. Так само це стосується й торговців артефактами. Спочатку Фло зупинила свій вибір на таверні «Заєць і нагай» у Саутворку, й ми хутко подалися туди.

Щоправда, вже невдовзі нас там спіткала невдача. Біля таверни було припарковано три сріблясті фургони з зображенням однорога. Кілька дорослих агентів «Фіттес», у супроводі озброєних полісменів ДЕПРІК із собаками, заводили до цих фургонів якихось людей. Хтось із затриманих пручався, хтось намагався втекти, собаки наздоганяли їх і тягали по землі. Причаївшись у дальньому кінці вулиці, ми

розгледіли Кіпса, Неда Шоу та Кет Годвін, що стояли біля дверей закладу.

Локвуд потяг нас назад у п'ятьму.

— Облава на торговців артефактами, — пробурмотів він. — Кіпс розширює коло своїх дій.

— Думаєш, він знає про Джека Карвера? — запитала я. — Навряд чи хлопчина все розповів йому...

— Про зв'язок між Карвером та Недлсом міг знати не тільки він... Тут ми все одно нічого не вдіємо. Куди ще ми можемо піти, Фло?

Продавчиня артефактів помовчала.

— Є тут недалечко одне місце, — нарешті прошепотіла вона.

Наступний її вибір упав на кав'ярню біля станції «Лаймгаус» — невеличку будівлю, куди заходили хіба нічні вартові після зміни. Двері й вікна тут було заграбовано залізом, а над ними висіли захисні ліхтарі. Всередині в пластикових коробках лежали карамельки та іриски, які так любили наймолодші відвідувачі. До дошки біля входу було пришпилено рекламні листівки, оголошення «пропонуємо роботу», «загублено — знайдено» та інші подібні папірці. По столах лежали часописи й комікси в строкатих обкладинках. П'ятеро похмурих підлітків сиділи за окремими столиками: вони їли й пили, втупившись у простір перед собою. Їхні палиці чекали на господарів біля дверей.

Ми з Локвудом замовили яєчню, копчену рибу та чай, а Фло — каву й грінки з джемом. Потім знайшли стіл у куточку й заходились вечеряти.

В яскравому світлі ламп Фло видавалась іще неохайнішою. Вона насипала в чашку з кавою вісім ложечок цукру й почала потихеньку відсorbувати.

— Ну, Фло, — мовив нарешті Локвуд, — тепер розкажи нам усе про Джека Карвера.

Вона кивнула й шморгнула носом, тримаючи в брудних пальцях чашку:

— Так, я знаю Карвера.

— Чудово. А де він живе, знаєш?

Вона коротко хитнула головою:

— Не знаю.

— А де він буває?

— Ні.

— А з ким знається?

— Ні. Знаю тільки Двейна Недлса. Але ж ви кажете, що він мертвий.

— А його захоплення? Чим він займається на дозвіллі?

— Не знаю.

— Але ти хоч знаєш, де нам шукати його?

Очі Фло спалахнули. Вона знову відсюрбнула кави, насупилась, і кинула в чорну рідину ще одну ложечку цукру. Тоді розмішала її — ми тим часом мовчки сиділи й чекали, — і нарешті, завершивши ритуал, промовила:

— Не знаю.

Я спересердя взялася за руків'я рапіри. Локвуд поправив серветку на столі.

— Гарзд, — сказав він. — Ти кажеш, що *знаєш* Карвера. Яка ж користь із такого знання — загального й водночас обмеженого?

Костомаха-Фло піднесла чашку до рота й гучно ковтнула кави.

— Я знаю його вдачу. Його репутацію. Знаю, що він робить із краденими артефактами. А ще знаю, як йому передати листа. Це все повинно цікавити вас!

Локвуд сів, згорнувши руки на столі:

— Так, ти маєш рацію. Тільки як ми передамо йому листа, якщо досі ніколи з ним не бачились?

— Тільки не кажи, — підхопила я, — що цей лист треба покласти до гнилого черепа й залишити опівночі в розритій могилі.

— Ні. Його краще пришпилити отам, — вона показала на дошку біля дверей. — Так спілкуються люди нашої професії. Живемо ми здебільшого самотньо. А таких дощок у Лондоні небагато. — Вона витерла носа пальцями, а пальці — об куртку. — Є ще одна — в «Зайці та Нагаї», але нею ми скористатись не можемо.

Я спохмурніла, та Локвуда ця звістка, здається, потішила.

— Цікаво. Саме так ми й зробимо. Кому адресувати листа?

— Напиши: «Для Цвинтарного Братства». Так називають торговців артефактами — таких, як я. Можливо, Карвер сам і не прочитає його, зате прочитає хтось інший і перекаже йому словечко.

— Це нам не підходить, — заперечила я. — Нам треба щось певніше. А що Карвер робить із украденими артефактами?

— Носить їх до Вінкмена. Можна мені ще кави?

— Ні, в біса! Спершу розкажи нам усі подробиці. А тоді вже — пий собі на здоров'я!

— Або замовимо тобі миску цукру, а ти поллеш його чайною ложечкою кави, — підхопив Локвуд. — Так буде навіть простіше.

— Сміх та й годі, — без жодної усмішки відповіла Фло. — З тебе завжди був непоганий комедіант. Гаразд, розкажу вам про того Карвера. Є два типи торговців артефактами. Перший — такі, як я: тихенько лазимо світом і збираємо забутий мотлох із надприродною силою. Не завдаємо нікому клопотів, і більше нам нічого не треба. А є ще другий тип — нетерплячі, їм ліньки порпатись на бережку. Їм треба швидкої вигоди, хай навіть ціною крадіжки. Ці хлопці грабують кладовища, тягнучи звідти все, що можна; а можуть обчистити й живу людину, навіть якщо це призведе...

Я поглянула на неї:

— До чого?

— До вбивства, — вона втішено поглянула на нас. — Тюкнути по голові, чи перерізати горлянку, чи задушити. А потім забрати їхнє добро собі. Ось такі в них правила гри. Чого це ви так поблідли? Невже це вразило вас? — вона вишкірила зуби в посмішці. — Оцей Карвер — саме з таких, один з найжадібніших. Він убивця. Я зустрічала його в таких місцях, як оце, й можу сказати, що від нього аж віє злобою.

— Віє злобою? — перепитав Локвуд. — Що ти маєш на увазі?

— Важко сказати. І очі в нього так блищать, і губи так стулені... і навіть стоїть він по-особливому. Я бачила, як він мало не вбив якоесь чолов'ягу — тільки за те, що той насмішкувато подивився на нього.

Ми трохи помовчали.

— Нам казали, що він рудоволосий, блідий і завжди ходить у чорному, — врешті зауважила я.

— Так. А ще кажуть, ніби в нього татуювання. Дуже прикметні.

— Дуже прикметні? — перепитала я. — Які ж?

— Не скажу. Ви ще надто молоді.

— Ми ж боремось із привидами-вбивцями щоночі! Як ми можемо бути «надто молоді»?

— Ну, якщо ви не здогадуєтесь, то ви й справді ще недоростки, — відповіла Фло. — Ось, до речі, й ваша риба. А мені ще кави... дякую, любонько! І підсипте ще цукру в цукорницю...

— Невже всі торговці артефактами — злодії, сміттярі та вбивці? — запитала я, коли офіціантка пішла. — Ваша робота, здається, не дуже весела!

Костомаха-Фло вирячилась на мене:

— Та невсе? А ваша, гадаєте, веселіша? Чи от їхня, скажімо? — вона кивнула в бік нічних вартових, що втомлено сиділи за своїми столиками. — Красно дякую! Бути на побігеньках у великих корпорацій? Стояти з цією триклятою палицею холодними ночами й виглядати Спектри? Я вже краще під мостом потиняюсь. Чухатиму собі сідницю й дивитимусь досхочу на зорі!

— Я розумію тебе, — зітхнув Локвуд.

— Авжеж! Ти ж учень Сайкса-Копача. Він навчав тебе як слід. Будь незалежним і танцюй під власний барабан!

— Ти щось знаєш про Локвудового наставника?!

В моєму голосі водночас пролунали образа й подив. Ця бруднуля знала про Локвудове минуле набагато більше, ніж я.

— Еге ж, — відповіла Фло. — Знаю. Люблю читати газети, перш ніж підтертись ними.

Я заціпеніла зі шматочком риби на виделці. Локвуд опустил руку з грінкою.

— Жаль бідолахи Сайкса, — незворушно провадила Фло. — Але я чула про успіхи вашої компанії. Тому ДЕПРІК спересердя й дряпається на стіну. Через те я й допомогла вам цієї ночі...

— Тобто ти будь-що допомогла б нам? — здивувалась я. — Навіть без прогулянки болотом?

— Атож!

— Що ж, хороша новина...

— А тепер розкажи наїм, хто такий Вінкмен, — утрутився Локвуд. — Щось я вже чув про нього...

Фло взяла в офіціантки другу чашку кави й повну цукорницю:

— Вінкмен... Джуліус Вінкмен. Один з найвідоміших перекупів краденого в Лондоні. Дуже небезпечний чоловік. Має крамничку в Блумсбері. Зовні — поважний добродій, але охоче подивиться на те, що ви колись викопали на кладовищі, чи поцупили з садиби в Мейфейрі, чи добули ще якимось потаємним чином. Пропонує — щедро, продає — швидко, живе — далеченько. У нього покупці по всьому Лондону — ті, що платять готівкою й не питають зайвого.

Якщо річ, потрібна вам, зараз у Джека Карвера, він насамперед понесе її до Вінкмена. А Вінкмен купить її і влаштує таємний аукціон, зібравши там своїх найкращих клієнтів. Тільки й думає, як збільшити свої прибутки.

Локвуд тим часом уже спорожнив свою тарілку.

— Дякую. Тепер у нас є хоч що-небудь. До речі, де вона — ця крамничка в Блумсбері?

Фло стонула плечима:

— Ти краще не потикайся до цього Вінкмена, Локі. Він ще гірший за Карвера. Хто йому переходить дорогу, з того не знаходять і решток. Дружина його — така сама відьма, а синочок — справжнісінька Божа кара. Обминайте цю сімейку — ось вам моя порада.

— І все-таки мені потрібна його адреса, — Локвуд постукав пальцями по скатертині. — Де відбуваються ці таємні аукціони?

— Не знаю. Вони ж *таємні!* Місце щоразу змінюється. Хоча я можу дізнатись, якщо ці хлопці з «Фіттес» залишили на вулицях хоч одного торговця артефактами...

— Це було б чудово. Дякую, Фло, ти нас справді виручила! Люсі, в тебе завжди є гроші, — можеш піти заплатити?

А ще, — він поглянув у бік дошки з оголошеннями, — позич у них олівець і попроси аркуш паперу.

Антикварна крамниця в Блумсбері, відома також як «заклад Вінкмена», стояла на Овл-Плейс — вузькій вуличці між Коптик-стріт і Мьюзеум-стріт, у центрі Лондона. То була крива, занедбана вуличка лише з трьома комерційними закладами: піцерією на розі Коптик-стріт, кабінетом китайського «цілителя душ», невеличкі двері якого причаїлись під дашком з бамбука й паперу, і, нарешті, широкою будівлею з двома великими вікнами, де й містилась антикварна крамниця.

Вікна виступали вперед, відбиваючи світло своїми діамантово-прозорими шибками. Всередині було темно, та з цієї пільми виступали деякі речі: статуя грецького вершника на коні з відламаним копитом, римська ваза, комод з червоного дерева, японська маска привида з широченною усмішкою — й таке інше. До дверей було приклеєно список кредитних карток, що приймаються тут, і розклад роботи, зокрема й після комендантської години. Ні ґрат, ні будь-якого іншого захисту на дверях не було: напевно, подружжя Вінкмен, що мешкало поверхом вище від крамниці, не бачило в цьому потреби.

Наступного дня після нашої зустрічі з Костомахою-Фло, десь чверть на четверту, двоє підлітків-туристів, сьорбаючи з картонних стаканчиків кока-колу, звернули з сонячної Мьюзеум-стріт у цю тінисту вуличку. На дівчині була футболка з рекламою «Справжніх мисливців за привидами», легенька спідниця до колін і босоніжки; на хлопцеві — синя бавовняна сорочка, мішкуваті шорти й кросівки. Очі підлітків ховались від сонця за великими темними окулярами; обоє дорогою гучно сміялись і жартували.

Проминувши кілька дверей, вони ніби знічев'я зупинились перед вікнами антикварної крамниці й трохи постояли там, розглядаючи запилюжені цікавинки у вітрині. Хлопець грайливо штовхнув дівчину під ребра й показав на двері. Дівчина кивнула. Туристи разом подалися до дверей і зайшли всередину.

* * *

Беручись до нашого розслідування «під прикриттям», ми з Локвудом чудово розуміли, як ризикуємо. Фло чітко пояснила, що за людина цей Вінкмен. Минулої ночі, на прощання, вона з-за рогу показала нам, де його крамниця, а потім зникла в темряві, залишивши по собі тільки хвилю страшеного смороду. Підходити впритул до закладу Вінкмена вона не наважилась.

Ми, одначе, наважились підібратися трохи ближче — аж поки побачили газовий ліхтар, що мерехтів у лівому вікні, й підвішену над ним японську маску привида, яка дуже скидалась на голову Летючої Нареченої. Локвуд припустив, що це, напевно, якийсь сигнал, і вирішив навіть простежити за крамницею, та ми для цього були надто втомлені. Та й ніч уже минала, і до того ж напередодні ми майже не спали. Покинувши Блумсбері, ми подалися додому, полягали нарешті спати й прокинулись тоді, коли сонячне проміння скоса зазірало до вікон.

Джордж уже пішов. На кухні ми знайшли цидулку, яку він нашкрябав на білій скатертині, що накривала стіл, — нашій давній «скатертині мислення». На ній завжди лежала ручка — ми писали на цій скатертині цидулки на пам'ять, списки покупок, листи й навіть робили малюнки Гостей, які зустрічались нам. Цього разу між порожньою тацею для пончиків, коробкою з-під гамбургера й двома брудними чайними чашками ми побачили напис:

Щасливого полювання! Побачимось пізніше. Дж.

А нижче — кілька рядків малорозбірливим почерком:

8 °С. 15 хв. Без змін.

10 °С. 15 хв. Без змін.

12 °С. 15 хв. Без змін.

14 °С. 6 хв. Плазма вирує. З'явилося обличчя.

14 °С. 12 хв. Рот ворухиться. Вираз — ненависть.

КУПИТИ ЩЕ ЧИПСІВ!

Кілька секунд ми роздивлялись на ці таємничі записи. Тоді Локвуд підійшов до духовки й повільно відчинив її. Туди було засунуто склянку з привидом: подекуди її поверхня трохи почорніла. Плазма стала майже прозорою, череп у її середині було видно напрочуд виразно, аж до борозенок на кістці й темних цяток на зубах.

Востаннє його було видно так чітко лише позавчора — тоді, коли він розмовляв зі мною. Я стривожено поглянула на Локвуда, який саме витягав склянку з духовки, не дивлячись на мене. Аж нарешті він випростався й провів долонею по обличчю.

— Зараз я надто втомлений, щоб сушити над цим голову. Та Джорджеві експерименти справді заходять надто далеко. Нагадай мені, щоб я сказав йому зо два слова ввечері.

Нам і справді вистачало клопоту, до того ж Локвуд уже прийняв рішення. У справі з вистежуванням Джека Карвера ми майже не просунулись. Минулої ночі ми залишили в кав'ярні цидулку, адресовану «Цвинтарному Братству». В ній містилось прохання, щоб кожен, хто має відомості про «вчорашню пригоду» на кладовищі Кенсел-Грін, зв'язався з нами, — й пообіцяли за це невеличку винагороду. Сам Карвер на таке прохання, звичайно, не відгукнувся б. Проте добра половина торговців артефактами завжди ладна була перегризти конкурентам горлянки. Хтось із них, можливо, міг би щось розповісти нам. Тим часом Фло обіцяла повідомити нас про все, що їй пощастить дізнатись про час і місце найближчого таємного аукціону. До того ж ми чекали на свіжі результати Джорджевих пошуків. Інакше кажучи, тут усе було в наших руках.

Залишався тільки «заклад Вінкмена».

Можливо, Карвер уже приніс украдене дзеркало Вінкмену, тож Локвуд вирішив, що варто хоча б подивитись на цю антикварну крамничку. У кращому разі ми могли довідатися, де зараз дзеркало; у гіршому — чувши про лиху репутацію перекула, ми воліли про це не думати. Але ж ми підемо туди замаскованими, та й не вдаватимемось ні до чого небезпечного. Все буде добре! Отож ми вдяглись, як звичайні туристи в літню пору, й дістались на метро до Блумсбері.

* * *

Маленький дзвіночок, що висів над дверима, шалено задзеленчав, коли ми увійшли до крамниці. Всередині було темно, прохолодно,

пахло пилом і трав'яними настоянками. Стеля була низька. Світло проникало через віконні шибки й запилюжені фіранки за нашими спинами і розсіювалось по старій потертій підлозі. Кімнату було захарашено столами, вітринами, стільцями та всіляким мотлохом. Навпроти входу ми побачили прилавок, за яким стояла жінка — висока, міцна й зловісна, мов скульптура якого забутого божества. Вона саме протирала клаптиком матерії невеличку статуетку. Верхівка її високої зачіски дістала аж до стелі, коли вона випросталась, щоб привітатися.

— Чим можу стати вам у пригоді?

— Дякую. Ми тільки подивимось, — відповіла я.

Я пильніше позирнула на неї: особа й справді міцна, років десь за п'ятдесят. Своім зростом і рум'яним обличчям вона нагадала мені мою матір. Волосся в неї було довге, фарбоване майже набіло, брови — тонесенькі, уста — міцно стиснуті, а очі — сіро-блакитні. На ній була квітчаста сукня з поясом. З першого погляду ця жінка здавалась лагідною й ніжною, та вже за мить це враження змінювалось аурую жорстокої впертості.

Ми знали, хто вона така. Фло докладно описала нам її. То була пані Аделаїда Вінкмен, що разом з чоловіком володіла цією крамничкою двадцять років — відтоді, як на їхнього попередника випадково впала індійська еротична скульптура.

— А у вас гарненька крамничка, — обізвався Локвуд, видувши з рота рожевий пузир жувальної гумки. Пузир гучно лопнув: Локвуд зтяг рештки гумки до рота і всміхнувся.

— Можете зняти окуляри, — запропонувала жінка. — Ми не вмикаємо світла, щоб не пошкодити наших артефактів.

— О, звичайно. Дякую, — відповів Локвуд, навіть не торкаючись окулярів. — А тут усе продається?

— Тим, хто має гроші, — відповіла жінка. Вона знову втупилась у статуетку, продовжуючи протирати її своїми грубими червоними пальцями.

Ми з Локвудом походжали крамницею, вдаючи байдужість і водночас придивляючись до подробиць. Довкола була химерна мішанина — цінні речі разом з відвертим непотребом. Старий коник-гойдалка — колись білий, а тепер давно пожовклий; кравецький манекен з поїденими міллю головою й плечима, настромлений на

прогнилу жердину; старезна металева ванна зі шлангом; бакелітовий радіоприймач; три чудернацькі ляльки доби королеви Вікторії з виряченими скляними очима. Побачивши цих ляльок, я аж здригнулась: навіть за тих часів вони могли насмерть перелякати дітей!

Ліворуч чорна завіска наполовину закривала вхід до якоїсь невеличкої кімнати. Зазирнувши туди, я помітила гвинтове крісло й над ним маківку чиєсь голови.

— А в цих ляльок є зв'язок із привидами?— запитав Локвуд.

Жінка навіть не підняла голови:

— Ні.

— Та невже! А мав би бути...

— Краще йдіть на Коптик-стріт. Там продається багато дешевих сувенірів, — відказала жінка. — Там ви знайдете щось більше до свого... — Вона не закінчила фрази.

— Дякуємо. Ми ж не збираємось нічого купувати, Сьюзі?

— Ні, — реготнула я, гучно смокчучи напій через соломинку.

Ми далі поодинці тинялись крамницею, розглядаючи речі. Я виявила, що з торговельної зали було два виходи: двері за прилавком, що вели до жилих кімнат (у вузькому коридорі було видно вицвілий перський килим і чорно-білі фотографії на стіні), і прохід за чорною завіскою. Там досі хтось був — я чула звідти шурхіт паперів і чиєсь пирхання.

До того ж, як і завжди, я напружила свій внутрішній слух. Звідти лунав слабенький шум — ні, навіть не шум, а ледве чутний, притлумлений звук, що ніби жадав звільнитись. Що це — дзеркало? Я пригадала шум на кладовищі — ніби дзижчання незліченних мух. Цей звук був не зовсім такий. Хай там що це — воно дуже близько...

Ми з Локвудом зустрілись у кутку, далі від завіски. Ми презирнулись. Локвуд, не сказавши ні слова, показав мені непомітно для жінки за прилавком три пальці. Цей код ми опрацювали заздалегідь: один палець — ходімо геть, два пальці — він щось знайшов, три пальці — треба відвернути увагу.

Три пальці! Мені треба починати виставу. Локвуд підморгнув і подався в інший бік зали.

Я поглянула на жінку. Клаптик у її руці ковзав, ковзав, ковзав по статуетці...

Моя рука мимоволі опинилась у кишені спідниці.

Дивна річ: скільки шарварку може наробити десяток монет, що впав на дерев'яну підлогу! Несподіваний брязкіт, гучний передзвін... Я навіть сама перелякалась.

Монети покотились під столи, під ніжки стільців, під постаменти скульптур. Жінка за прилавком підняла голову:

— Що там таке?

— Мої гроші! Розірвалась кишеня!

Не чекаючи відповіді, я незграбно полізла під найближчий столик. Підставки для прикрас, що стояли на ньому, захитались. Шукаючи монети, я ледве протиснулась між двома африканськими статуями птахів, схожих на фламінго, — цибатих, носатих і головатих. Голови цих статуй захитались наді мною.

— Припини! Негайно вилазь! — вигукнула жінка, вискочивши з-за прилавка. З-під стола я бачила, як до мене хутко наближаються її товсті червоні ноги, взуті у важкі черевики.

— Зараз, секунду! Тільки зберу свої гроші!

Переді мною був східний паперовий ліхтар. Старий, крихкий і, напевно, дуже цінний. Оскільки монетка цілком могла потрапити до нього всередину, я безцеремонно труснула його, не звертаючи уваги на вигуки пані Вінкмен, що люто ковзала між столами, намагаючись підібратись до мене. Поставивши ліхтар на місце, я рвучко розвернулась і зачепила гіпсову колону з якоюсь римською вазою. Ваза почала падати. Пані Вінкмен з дивовижною спритністю, якої я не сподівалась від неї, встигла спіймати її своєю розпухлою, мов ковбаса, рукою.

— Джуліусе! — скрикнула вона. — Леопольде!

Я почула, як зашурхотіла завіска. Хтось пробирався до мене, обходячи столики. Я побачила пару коротких міцних ніг, щільно обтягнутих вузькими штаньми і взутих у старі шкіряні сандалі. Шкарпеток не було, ноги рясно обросли волоссям, а жовтаві довгі нігті потріскались.

За мить із тієї самої кімнатки вискочила ще одна пара ніг — помітно менших за розміром, але дуже схожих на перші.

Стискаючи в тремтячій руці кілька монет, я спробувала ще глибше залізти під столик, та вже знала, що моя гра скінчена. Врешті я вже хотіла виповзти звідти, аж тут почула низький, лагідний голос:

— Що сталось, Аделаїдо? Дурні дітлахи загрались у піжмурки?

— Вона не хоче вилазити! — відповіла пані Вінкмен.

— Нічого, зараз ми її умовимо, — запевнив голос.

— Я вже тут! — гукнула я. — Тільки підберу свої гроші!

Розчервоніла, засапана й запилюжена, я підвелась і обернулась до них. Жінка стояла, згорнувши на грудях руки, й дивилась на мене так, що мені аж похололо всередині. Тільки лякатись часу не було. Поряд із нею стояв чоловік, що займав тоді всі мої думки. Джуліус Вінкмен.

Спершу він здався мені велетнем, який чи то потрапив під кабінку ліфта, чи миттєво перетворився на карлика через несподівану примху природи: кремезне, масивне тіло з величезною головою, товстою шиєю, могутніми плечима й випнутими, як бочка, грудьми. Руки були товсті й волохаті, ноги — короткі й криві. Чорне волосся — коротко підстрижене й змащене олією. На ньому був сірий костюм із закасаними по лікоть рукавами й біла сорочка без краватки. З-за коміра сорочки визирала волохата шия. Ніс — товстий, рот — широкий виразний; на носі криво сиділо золоте пенсне. Проте, незважаючи на всю помітну силу, він був не набагато вищий за мене. Я подивилася йому в очі — великі, темні, з довгими віями. Загалом же його обличчя було грубе й смагляве; випнуте підборіддя вкривала щетина.

За чоловіком стояв хлопчина — така собі зменшена копія батька. Його постать так само скидалась на перевернуту грушу з зачесаним назад волоссям і жаб'ячим ротом. На хлопчині були такі самі сірі штани й вузька біла сорочка. Проте я помітила й певні відмінності: бракувало пенсне, руки й шия були менш волохаті, а очі більше нагадували материні — блакитні й проникливі. Хлопець холодно позирав на мене з-за батькового плеча.

— Що ж ви тут робите? — запитав Джуліус Вінкмен. — Нишпорите в моїй крамниці?

Завіска з іншого боку кімнати смикнулась і знову нерухомо повисла.

— Я не хотіла завдати вам жодної шкоди, — пояснила я. — Просто розсипала гроші. — Я простягла йому руку з монетками. — Не хвилюйтесь. Я майже все зібрала. А решту залиште собі... — під їхніми поглядами моя усмішка швидко згасла. — У вас така гарна крамничка. Стільки цікавих речей. Вони, мабуть, дуже цінні? Скільки коштує цей коник-гойдалка — сотню чи дві? Такий гарненький... — Я мала за будь-яку ціну затримати їхню увагу на собі. — А ця ваза?

Скільки ви хотіли б за неї? Вона... грецька чи римська? Може, це підробка?

— Ні. Дозвольте мені дещо сказати вам, — Джуліус Вінкмен несподівано підійшов до мене й підняв волохатого пальця так, ніби хотів штрикнути ним мене в груди. На його руках були такі самі довгі й потріскані нігті, як і на ногах, а з рота пахло м'ятною гумкою. — І ось що я вам скажу. Це поважний заклад, і покупці в нас теж поважні. Малих розбишак, які влаштовують тут шарварок, ми сюди не запрошуємо.

— Я зрозуміла, — поспіхом відповіла я. Клятий Локвуд! Наступного разу нехай сам відвертає увагу господарів! — На все добре. — Я рушила до дверей.

— Зачекайте, — втрутилась пані Вінкмен. — Вас було двоє. Де другий?

— Ой, він уже, мабуть, пішов, — мовила я. — Він так засоромився, коли я розсипала гроші...

— Я не чула, як зачинилися двері!

Джуліус Вінкмен озирнувся. Шия в нього була така товста, що йому довелось обернутись усім тілом. Тоді всміхнувся. В його обличчі було щось химерно-жіноче, до чого аж ніяк не пасували густі волосся й щетина.

— Зачекаймо тридцять-сорок секунд, — сказав він. — А тоді побачимо.

Я збентежилась:

— Не розумію...

— Поглянь на її руку, тату! — несподівано мовив хлопчисько. — На її праву руку!

Це вже геть спантеличило мене:

— Вам потрібні ці гроші?

— Не гроші, — пояснив Джуліус Вінкмен, — а ваша рука. Молодець, Леопольде... Ану, покажи мені руку, мала брехунко, інакше я її тобі виверну!

Поza шкірою в мене пробіг мороз. Я без жодного слова простягла руку. Він узяв мою долоню й потримав її: його м'який дотик неабияк мене вразив. Далі він трохи поправив пенсне й нахилився нижче. А другу руку, вільну, легенько поклав поверх моєї долоні.

— Я так і думав, — сказав він. — Агент!

— Я ж казав тобі, тату! — заторохтів хлопчина. — Я ж казав тобі!

Я відчула, як на очі навертаються сльози. Шаленим зусиллям волі я зупинила їх. Так, я агент! І їм не залякати мене! Я висмикнула руку:

— Не розумію, про що це ви! Я просто проходила повз вашу дурну крамницю й зазирнула всередину. А ви чомусь на мене визвірились! Облиште мене!

— Актриса з тебе нікудишня, — зауважив Вінкмен. — Та навіть якби ти була театральним генієм, твоя рука все одно виказала б тебе. Ніхто, крім агентів, не має двох мозолів на долоні. Це сліди рапіри. Без тренувань, звичайно, вам не можна, отож ви увесь час і займаєтесь цим штриканням. Хіба ти про це не подумала? А тепер зачекаємо на твого друга. — Він позирнув на годинник, що виблискував на волохатому зап'ястку. — Гадаю, зараз він буде тут..

За завіскою спалахнуло світло й пролунав крик болю. Через кілька секунд завіска ворухнулась, і з-за неї вийшов Локвуд — блідий, скривлений, стиснувши пальці правої руки. Глибоко зітхнувши, щоб заспокоїтись, він поволі підійшов до подружжя Вінкменів.

— Мушу сказати, що ви не дуже ввічливі з гостями, — зазначив він. — Я просто оглядав оту вашу маленьку кімнатку, аж раптом мене вдарило електрикою...

— Дурні діти грають у дурні ігри, — так само лагідно промовив Джуліус Вінкмен. — Що тебе там зацікавило, хлопче? Бюро чи сейф?

Локвуд відгорнув назад волосся:

— Сейф.

— До нього під'єднано невеличкий електрошокер — навмисне для тих, хто про це не знає. Той самий механізм і в бюро. Але ти просто змарнував час, там немає нічого цікавого. Ну, хто ж ви такі й на кого працюєте?

Я не відповіла нічого. Локвуд поглянув на господарів з такою зневагою, як це тільки може зробити хлопець у літніх шортах і з попеченою рукою.

Пані Вінкмен хитнула головою. Ставши перед вікном і затуливши собою світло, вона немовби виросла ще більше:

— Замкнути двері, Джуліусе?

— Поріж їх на шматки, тату! — озвався хлопчисько.

— Не треба, мої любі, — Вінкмен глянув на нас. Усмішка досі сяяла на його обличчі, проте очі під довгими віями спалахнули

жорстокістю. — Мені байдуже, хто ви такі. Це не має значення. Я здогадуюсь, чого вам треба, але ви нічого не дістанете. Зараз я дещо скажу вам. У мене тут є захист проти людей, яких я не хочу бачити. Електрошок — лише його частина його, що підходить тільки для світлої пори. А якби в когось вистачило дуру влізти сюди вночі, я застосував би інші, серйозніші засоби. Часом мої вороги помирають *раніше*, ніж я встигну підійти до дверей. Зрозуміло?

Локвуд кивнув:

— Цілком зрозуміло. Ходімо, Сьюзі.

— Ні, — заперечив Джуліус Вінкмен. — Ба ні. Просто так ви звідси не підете.

Ведмежі лабети схопили мене за руку, а Локвуда — за комір. Без жодних зусиль Вінкмен потяг нас за собою. Тримав він нас міцно: я аж скрикнула з болю. Локвуд намагався пручатись, однак даремно.

— Погляньте на себе! — провадив Вінкмен. — Без вашого дурного знаряддя й цяцькованих рапір ви — просто шмаркачі. Шмаркачі! Для першого разу я вас прощаю. Наступного разу так легко не відбудетесь! Леопольде, двері!

Хлопчина скочив уперед і штовхнув двері. Світло вдарило нам в обличчя, дзвіночок лагідно дзеленькнув. Джуліус Вінкмен підняв мене й викинув надвір. Руку пронизало болем; я тяжко впала на коліна. За мить біля мене приземлився Локвуд, якому господар дав стусана ззаду. Я почула, як за нами повільно, але рішуче зачиняється вхід до антикварної крамниці Вінкмена.

Через годину двоє побитих юних туристів повернулись додому. Проплентавшись через браму, ми опинились на доріжці, викладеній побитою залізною плиткою, — в нас досі не доходили руки відремонтувати її. Поки Локвуд шукав ключі, я втомлено притулилася до стіни.

— Що в тебе з рукою? — запитала я.

— Погано.

— А зі спиною?

— Ще гірше.

— Все пройшло не дуже вдало, авжеж?

Локвуд нарешті відчинив двері.

— Я хотів подивитись, що там у нього в кімнаті. Хтозна, може, дзеркало виявилось б саме там. Але там лежали тільки спортивні газети, бухгалтерські книги і якісь недороблені дерев'яні штучки — їх, мабуть, майструє його красень-синочок. Ні, Вінкмен ховає небезпечні речі десь в іншому місці, — він зітхнув і підтягнув свої широченні шорти, проходячи передпокій. — Проте я все одно вважаю, що цей день ми не змарнували. Принаймні побачили на власні очі, що за чолов'яга цей пан Вінкмен і чого він вартий. Сподіваюсь, однак, що Джорджеві пощастило більше...

— Авжеж!

Локвуд штовхнув двері в кухню. Там за столом у чудовому гуморі сидів Джордж, із рота в якого стирчали олівець і скоринка хліба. Побачивши нас, він вирячив очі:

— Ти диви! Оце так шорти, Локвуде! Ти в них літати, часом, не вчишся? Тебе ж от-от вітром підхопить!

Локвуд мовчки стояв на дверях, понуро оглядаючи порожні пакунки з-під чипсів, чайні чашки, копії фотографій і розкриті записники, порозкидані на столі. Я взялася ставити чайник на вогонь.

— Шорти як шорти, — відповіла я. — Ми працювали під прикриттям, але нам не дуже пощастило. А ти, бачу, заклопотаний! Як

твої успіхи?

— Ну, дещо нарешті є, — відказав Джордж. — *Тепліше!* В теплі й може ховатись розгадка. Тільки не в сонячному — від нього плазма стискається. Вчора я поставив цю склянку з черепом у духовку, і невдовзі привид чудово проявився. Плазма почала ворухитись на ста п'ятдесяти градусах — магічне число! І обличчя з'явилося — і, можливо, навіть заговорило, даю вам слово честі! Тільки я нічого не зміг розчутити — для цього потрібна ти, Люсі. Та наскільки я зміг прочитати по його вустах, словниковий запас у нього непоганий! Порівняно з попередніми спробами це — велетенський стрибок! Який я молодець! — він переможно вмовився на стільці.

Мене аж обдало гнівом. Ці нескінченні експерименти вже просто-таки набридли. Адже нещодавно череп розмовляв зі мною за звичайнісінької кімнатної температури!

Локвуд пильно подивився на Джорджа. Я відчула, що в кімнаті запахло сваркою, і втрутилась:

— Ми вранці знайшли склянку в духовці. Це *трохи* здивувало нас... Я мала на увазі, як твої успіхи зі справою Бікерстафа?

— Не хвилюйся! *Тут* у мене теж є новини, — Джордж захрумтів скоринкою. — До речі, а чи бувають більші духовки? Склянка увесь час застрягає. Добре, що це привид, а якби це була, скажімо, різдвяна печеня?

— Еге ж, — холодно підтакнула я. — Що б тоді було? — і заходилася класти в чашки пакуночки з чаєм.

— Це справжній прорив! — захоплено провадив Джордж. — Тільки подумайте: ми могли б розмовляти з мерцями, *коли нам треба!* Джоуплін казав, що це давня мрія всіх учених. А якщо для цього достатньо однієї-двох великих духовок...

Локвуд зненацька підскочив до нього й крикнув:

— Замовкнеш ти нарешті зі своїм дурним черепом?! Не про череп зараз треба думати, Джордже! Хіба нам за нього платять? Ні! Хіба він загрожує всьому Лондону? Ні! Хіба ми за це змагаємось із командою Квіла Кіпса, щоб уникнути прилюдної ганьби? Ні, аж ніяк! А ти марнуєш час на всі ці склянки й духовки! Ми з Люсі сьогодні ризикували своїм життям, а тобі й діла до цього немає! — він тяжко перевів подих: Джордж дивився на нього, наче загіпнотизований. —

Усе, чого я хочу від тебе, — зосередься, *будь ласка*, на роботі!.. Гаразд? Що ти скажеш?

Джордж поправив на носі окуляри:

— Пробач, ти не міг би повторити все це ще раз? Через ці шорти я щось нічого не второпав.

Чайник гучно свиснув, заглушуючи коротку Локвудову відповідь. Я хутенько налила три чашки окропу, гримотячи ложечкою, й стукнула дверцятами холодильника, щоб хоч чимось перервати мовчанку. Атмосфера на кухні досі була напружена. Отож я, мов похмура офіціантка, подала хлопцям чай і пішла нагору перевдягатись.

* * *

Мені так само слід було поміркувати. День випав непростий, і пригода з Вінкменом вразила мене дужче, ніж я зізналась Локвудові. Лагідний дотик рук цього чоловіка і прихована жорстокість у його рухах... Моє туристичне вбрання зненацька стало ненависне мені. У своїй спальні на горищі я швидко перевдяглась у своє щоденне вбрання — темний топ, спідницю та легінси й чоботи. Убрання агента, яке ні з чим не сплутаєш. Дрібниця, звичайно, але на душі мені стало краще. Я підійшла до вікна й подивилась на мовчазну Портленд-Роу, що поволі потопала в сутінках.

Неспокійно на серці було не тільки мені. Локвуд раніше теж ніколи так не гнівався. Намір будь-що обігнати Кіпса з дзеркалом міцно засів у його голові.

А може, не тільки це? Може, його хвилювало й щось інше? Скажімо, череп. Череп із його лиховісним шепотом...

Ідучи вниз, я зупинилась на другому поверсі. По стінах висіли полінезійські пастки на привидів та амулети. Я була тут сама-одна. Я навіть чула знизу, з кухні, голоси Локвуда й Джорджа...

Переді мною були ті самі двері. Двері, які ніхто ніколи не відчиняв.

«У цьому домі є речі, страшніші за мене...»

Я підійшла навшпиньки до дверей і міцно притулилася до них вухом. Напружила свої внутрішні почуття — й *слухала, слухала...*

Ні. Там не було нічого. Хіба що я справді відчиню двері — й зазирну... Вони ж незамкнені. Що тут може статися?

А може, краще довіритись власному розумові й забути брехливі, облесні слова підступного привида в склянці? Так, мені хотілось хоч

трохи більше дізнатись про Локвудове минуле, але ж для цього існували й інші способи. Фло згадувала його колишнього наставника — з ним урешті нібито сталося щось прикре. Можна, за Джорджевим прикладом, посидіти деньок в архіві...

Хлопці досі сиділи за столом, з чашками в руках. Поки я ходила нагору, тут щось відбулося, бо зараз у центрі стола стояв таріль із свіжими бутербродами з шинкою, а довкола — мисочки з помідорами-чері, корнішонами й салатом. А ще — чипси. Виходить, усе гаразд! Я сіла, й ми почали їсти.

— Тепер усе гаразд? — поцікавилась я.

— Я попросив у нього вибачення, — буркнув Локвуд.

— Він намалював оту пропалу річ із домовини Бікерстафа, — пояснив Джордж. — Ту саму, яку ми бачили на фотографії. Що скажеш?

Я поглянула на «скатертину мислення». Малюнок був досить невправний — навіть для Локвуда: три-чотири паралельні лінії з гострими кінцями.

— Ніби набір олівців, — припустила я.

— Вони більші за олівці, — зауважив Локвуд. — Схожі радше на хмиз. Або на триногу від фотоапарата... пам'ятаєш, як фотографи з «Таймса» робили знімки могили пані Баррет? — Він куснув бутерброд. — От тільки куди вони поділись, невідомо... Гаразд, повернімось до нагальніших справ. Я коротко переказав Джорджеві наші останні пригоди. І вони його не потішили.

Джордж кивнув:

— Авжеж! *Повірити* не можу, що ви отак просто поперлись до Вінкмена! Навіщо було так ризикувати, якщо цей Вінкмен така страшна людина?!

— Ми прийняли рішення поспіхом, — відповів з повним ротом Локвуд. — Спіймали облизня, але так уже й буде. Часом, Джордже, треба ловити момент. Не можна марнувати життя за склянками й паперами. Ой, тільки не сердься на мене знову! Це просто порада!

— Я теж, до речі, на передовій, — буркнув у відповідь Джордж. — Хто першим зіткнувся тієї ночі з цим клятим дзеркалом? Я й досі відчуваю наслідки! Мене ніби кудись тягне, кличе... Я розумію, що на мене міг чекати такий самий кінець, як і на того торговця артефактами — там, на кладовищі! Гарненьке, нівроку, відчуття! — На його щоках

з'явилися червоні цятки. — Будь-що моє *марнування життя* добре прислужилось нам. Гадаю, ви не будете розчаровані. Принаймні зараз ми досягли більшого, ніж Кіпс із Бобі Верноном!

Надворі вже смеркло. Локвуд підвівся і опустив кухонні штори. Потім увімкнув ще одну лампу й знов уместився на стільці.

— Джордж має рацію. Поки ти, Люсі, була нагорі, я телефонував Барнсові. Кіпсові страшенно не щастить. Він анітрохи не просунувся вперед — ні з Джеком Карвером, ні з дзеркалом. У камерах ДЕПРІК повно лондонських торговців артефактами, але Карвера серед них немає. Де його шукати, вони не знають. Мені здалося, що Барнс навіть трохи розгублений. Я сказав йому, що ми потихеньку просуваємось.

— Ти розповів йому про Вінкмена? — запитала я.

— Ні. Я не хочу давати Кіпсові жодної підказки. Це наша головна надія на успіх. Фло може будь-якої хвилини повідомити нас про таємний аукціон.

— Чому ти досі ховав від нас цю Костомаху-Фло? — спитав Джордж. — Це корисний помічник. А що вона за людина?

— Мила, ніжна й лагідна, — обізвалась я. — Слово честі! Тобі підходить якнайкраще. Ви неодмінно заприятелювали б.

— Та невже? — Джордж поправив окуляри. — Справді? Чудово!

— Годі вже, Джордже, — втрутився Локвуд. — Краще розкажи нам про Бікерстафа й дзеркало.

Джордж упорядкував свої папери і акуратно склав їх біля тареля з залишком бутербродів. Де й поділось його роздратування, тепер він був у звичному діловому настрої.

— Гаразд, — відповів він. — Як я й сподівався, Національний Архів не підвів мене. Розпочав я з «Гемпстед Газетт» — із отієї статті про щурів, яку показував нам Альберт Джоуплін. Я легко знайшов її й скопіював. Найголовніше ви пам'ятаєте. Наш Едмунд Бікерстаф працював у неврологічній лікарні на Гемпстедському пустищі. Репутацію мав погану, хоч подробиці вкрай непевні. Однієї ночі він влаштував у себе вечірку для друзів — тоді й знайшли його тіло, майже цілком з'їдене щурами... Пхе-е-е! Навіть думати про це не хочеться, особливо коли смакуєш цими помідорами! Проте ходімо далі.

— А там не було сказано, що його могли застрелити? — поцікавилась я, пригадавши тіло в залізній домовині, в лобі якого

красувалася кругла діра. — Що спочатку він був застрелений, а вже *потім* з'їдений щурами?

— Ані слова. Хоча цілком можливо, що в газеті дещо приховали. Навмисне пропустили або не подали окремі моменти.

Локвуд кивнув:

— Гарзд. Годі вже про тих щурів! Що сказано в інших газетах?

— На жаль, не дуже багато. Гадаєш, ці щури заповнили всі перші шпальти? Ні, цей випадок вирішили потихеньку зам'яти. Щоправда, кілька згадок і подробиць я все-таки розшукав. В одній статті йдеться, що цей Бікерстаф мав бридку звичку гуляти вночі кладовищами.

— Що тут поганого? — я захрумтіла огірком. — Ми робимо те саме.

— Ну, ми ж не ліземо додому поночі з напханою торбою через плече. І не розкопуємо могили лопатою. Одна газета пише, що він часом брав із собою хлопця-служника, і той тягав за господарем у лантусі щось важке.

— Дивно, що ніхто не заарештував його, — зауважила я. — Адже свідків не бракувало...

— У нього, напевно, були впливові друзі, — провадив Джордж. — Я ще повернуся до цього. Зо два роки дім Бікерстафа порожнював, але потім — як писала та ж сама «Гемпстед Газетт», — хтось вирішив купити його, зазирнув туди й побачив у вітальні потаємний льох. І що ж він знайшов у тому льосі?— Джордж реготнув і значуще помовчав. — Нізащо не здогадаєтесь!

— Труп? — припустила я.

— Кістки? — Локвуд узяв собі ще чипсів.

— Так, — засмутився Джордж. — Коли ж це я встиг підказати вам?.. Так, там були заховані різноманітні рештки мертвих тіл. Деякі з них, до речі, — досить старі. Це підтвердило, що наш любий лікар уже давно розкопував могили, проте *навіщо* — так і залишилось нез'ясованим.

— І все це — без гучних заголовків?— здивувався Локвуд. — Щось мені це видається дивним.

— А друзі Бікерстафа? — накупившись, запитала я. — Джоплін казав, що їх там була ціла банда!

Джордж кивнув:

— Так, і тут я дещо відшукав. Одна газета назвала імена його можливих спільників — людей, що могли побувати на тій останній його вечірці. Молоді аристократи, на ім'я... — він погортав свої папери, — леді Мері Дьюлак і високоповажний Саймон Вілберфорс. Обоє — багаті й захоплені дивними ідеями. До того ж... — Джорджеві очі зблиснули. — З інших джерел я дізнався, що Бікерстаф був не єдиним, хто зник у 1877 році. Дьюлак і Вілберфорс також пропали тоді невідомо куди.

— І їх так само більше ніхто не бачив? — перепитала я.

— Саме так. Принаймні Вілберфорса, — Джордж усміхнувся. — Звичайно ж, проводилися розсліди, було обіцяно винагороду, влаштовано дискусію в парламенті, але ніхто відверто не пов'язував їхнього зникнення з Бікерстафом. Радше за все, це теж тихенько зам'яли. Щоправда, років через десять Мері Дьюлак несподівано з'явилась... — Він знову пошукав серед паперів на столі. — Де ж це воно? Нібито було тут... Ось, знайшов! Зараз прочитаю вам. Це «Дейлі Телеграф», літо 1886 року, майже через дев'ять років після історії з Бікерстафом.

ЗАТРИМАННЯ БОЖЕВІЛЬНОЇ

Так звану «дикунку з лісу Чертсі», божевільну жінку, чиє шалене виття лякало людей по сусідству кілька останніх тижнів, нарешті затримала поліція. На допиті в мерії хвора стверджувала, що її звать Мері або Мей Дьюлак і вона вже багато років живе по-звірячому. Її маячня, скуйовджене волосся й огидний зовнішній вигляд дуже стурбували присутню публіку, тож затриману негайно відвезли до психіатричної лікарні в Чертсі.

ЗАТРИМАННЯ БОЖЕВІЛЬНОЇ

Так звану «дикунку з лісу Чертсі», божевільну жінку, чиє шалене виття лякало людей по сусідству кілька останніх тижнів, нарешті затримала поліція. На допиті в мерії хвора стверджувала, що її звать Мері або Мей Дьюлак і вона вже багато років живе по-звірячому Її

маячня, скуйовджене волосся й огидний зовнішній вигляд дуже стурбували присутню публіку, тож затриману негайно відвезли до психіатричної лікарні в Чертсі.

Коли Джордж скінчив читати, запала тиша.

— Чи я один так вважаю, — заговорив нарешті Локвуд, — що з усіма, хто мав справу з Бікерстафом, коїлись прикрі речі?

— Сподіваюсь, що нас це не зачепить, — підхопила я.

— Я не знаю, що потім сталося з Дьюлак, — провадив Джордж. — Я хочу поїхати до Чертсі й переглянути тамтешній архів. Психіатричну лікарню закрили 1904 року. Є відомості, що з її бібліотеки було вилучено й передано до архіву документ під назвою «Сповідь Мері Дьюлак». Варто було б прочитати його...

— І справді варто, — погодився Локвуд. — Хоча якщо вона збожеволіла, то цілком могла надряпати трактат про поїдання кори й комах у лісі... Та дізнатися все одно хотілося б. Гаразд, Джордже. Це чудова ідея.

— А от про дзеркало, на жаль, нічого нового, — мовив Джордж. — Воно вбило на кладовищі Недлса, зробило щось химерне зі мною... Я не здивуюсь, якщо воно так само замішане і в смерті Бікерстафа. Звичайно ж, я шукатиму далі. Поки що мені трапилась лише одна цікава річ — те, що цей лікар справді працював у божевільні «Зелена Брама» на Гемпстедському пустищі...

— Джоуплін, здається, казав, що вона згоріла, — нагадала я.

— Так. 1908 року, давно вже покинута. Це місце не займали п'ятдесят років — аж поки хтось вирішив побудувати там житловий квартал...

Локвуд аж присвиснув:

— Вони що, здуріли?! Хто будує житлові квартали на місці старої лікарні, що згоріла за трагічних обставин?

Джордж кивнув:

— Отож. Було порушено найголовніше правило будівництва. Як ви, напевно, здогадуєтесь, там відразу проявились надприродні сили, й проект хутко згорнули. Коли я переглянув план цієї території, то відкрив дещо цікаве. Більша її частина — поросле травою пустище з рештками стін. Проте одна будівля вціліла...

Ми поглянули на нього:

— Ти маєш на увазі?..

— Будинок Бікерстафа стояв віддалік основної частини лікарні. Вогонь не зачепив його. Він зберігся донині.

— І що там тепер? — запитала я.

— Нічого. Напевно, просто пустка.

— А хіба може бути інакше? Хто при здоровому глузді поселиться в будинку з такою історією? — Локвуд зручніше вмовився на стільці.

— Чудова робота, Джордже! Завтра ж вирушай до Чертсі. А ми з Люсі спробуємо вийти на слід Джека Карвера. От тільки яким чином — не маю й гадки. Він зник надійно... Гаразд, піду до себе. Я страшенно натовмився! І пора вже, нарешті, скинути ці кляті шорти!

Він підвівся. Аж тут у вхідні двері постукали. Два удари: чітке «тук-тук».

Ми презирнулись. Один за одним поволі піднялися зі стільців і попрямували до передпокою.

Стукіт пролунав знову.

— Котра година, Джордже? — запитав Локвуд, хоч і не мав такої потреби, бо в передпокої було кілька годинників: круглий годинник на каміні, старовинні дзигарі в кутку — і, нарешті, африканська пастка на привидів з колекції Локвудових батьків, що показувала час за допомогою страусових пір'їн, кісток гепарда й мушлі молюска-кораблика. За будь-яким з цих пристроїв можна було визначити годину.

— За двадцять хвилин дванадцята, — відповів Джордж. — Уже пізно.

Було справді запізно для будь-якого смертного клієнта. Ніхто з нас, щоправда, цього не *сказав*, але подумали — всі разом.

— Ти ж замінила цю розхитану залізну плитку перед дверима, Люсі? — спитав Локвуд, коли пробиралися до дверей повз вішаки й стіл з кришталевим ліхтарем. Єдиним світлом, що проникало до передпокою, були непевні жовті промені з кухні. По стінах важкими тінями висіли племінні тотеми; самих дверей не було видно взагалі.

— Майже, — відповіла я.

— Майже замінила?

— Майже зібралася замінити.

Знову долинув подвійний стукіт.

— Чому б їм не подзвонити? — буркнув Джордж. — Там же написано: «Подзвоніть і чекайте»!

— Це не Кам'яний Молот, — поволі відповіла я. — І не Том-Тіньовик. Навіть пошкоджені залізні плити зупинили б їх...

— Твоя правда, — погодився Локвуд. — Це взагалі не привид. Це, напевно, Барнс або Фло.

— Звичайно, Фло! Хто ще тиняється вулицями такої пори!

— Авжеж, це вона. Треба впустити її.

— Так!

Одначе ніхто з нас не рушив до дверей.

— До речі, де відбулась ота нещодавня пригода? — запитав Джордж. — Коли привид постукав у вікно і вбив стареньку леді?

— То ж було вікно, Джордже! А тут — двері!

— Ну то й що? І те, й друге — прямокутний отвір! А що, як він зараз і на мене нападе?

Пролунав новий удар, цього разу один.

— Хай йому дідько! — буркнув Локвуд, пройшов через передпокій, засвітив кришталевий ліхтар і витяг рапіру зі стояка для парасольок, що стояв біля вішаків. Підбравшись до дверей, він гукнув:

— Агов! Хто там?

Ніхто не відповів.

Локвуд сердито скуйовдив собі волосся і взявся відмикати двері. Перш ніж відчинити їх, він обернувся до нас із Джорджем:

— Будьте напоготові. Можливо, комусь потрібна наша...

Двері прочинились, ударивши Локвуда по голові: його відкинуло назад аж до полиць. Маски й тикви-горлянки попадали на підлогу. До передпокою влізла чорна згорблена постать. Я побачила бліде спотворене обличчя й двоє очей, що горіли шаленим блиском. Локвуд спробував підняти рапіру, та постать кинулась на нього. Ми з Джорджем помчали йому на допомогу. Пролунав моторошний, хрипкий крик. Постать відпустила Локвуда й позадкувала просто під ліхтар. То була жива людина, що ковтала, наче риба, ротом повітря. Її довге руде волосся змокло від поту. На незнайомцеві були чорні джинси й куртка, а під курткою — чорна брудна футболка. На ногах — важкі черевики.

Джордж затамував подих. Мені сяйнула несподівана думка.

— Карвер! — сказала я. — Це Джек Карвер! Той, що вкрав...

Пальці незнайомця ковзали по шиї, ніби він намагався вичавити з горлянки хоч слово. Він знову ступив до нас — аж тут ноги його

підігнулись, і він тяжко впав обличчям на паркет. Локвуд нарешті відірвався від полиць, а ми з Джорджем тим часом заціпеніло дивились на Карвера. Перед нами лежало тіло, пальці якого ще й досі ворушились; на підлозі під ним розпливалась темна пляма, а глибоко в спині стирчав довгий, кривий кинджал.

Частина четверта

Мерці говорять

*Частина
четверта*

МЕРЦІ ГОВОРЯТЬ

Локвуд, як і завжди, зреагував першим.

— Люсі, тримай рапіру! — він кинув її мені. — Вийди надвір, подивись, що й до чого, а потім замкни двері зсередини!

Тільки-но я проминула тіло й столик із ключами, як круг мене завирувало холодне нічне повітря. Я переступила поріг і визирнула на вулицю. На доріжці, що вела до будинку, не було нікого, ворота стояли відчинені. Вуличний ліхтар осявав тротуар абрикосово-рожевим світлом. В одного будинку навпроти було освітлено ганок, у другого — ванну кімнату на горішньому поверсі. Всі інші будинки стояли без світла. З дороги було чути шум захисного ліхтаря, що саме вимикався; через дві хвилини він мав знов увімкнутись. Людей довкола не було. Вулицею ніхто не йшов і не їхав.

Тримаючи рапіру напоготові, я перейшла лінію з залізних плиток і прислухалась. Ціле місто мовчить. Лондон спить. А поки він спить, привидам і вбивцям — воля, Я вирушила назад до будинку, міцно замкнула двері й натягла перед ними залізні ланцюги.

Локвуд із Джорджем стояли над тілом Карвера. Джордж усіма способами намагався зупинити кров, а Локвуд притулив пальці до шиї пораненого.

— Він живий, — повідомив він. — Люсі, викликай «швидку допомогу». І ДЕПРІК теж. А ти, Джордже, допоможи мені перевернути його.

Джордж насупився:

— Навіщо? Якщо ми його пересунемо...

— Поглянь на нього! Він довго не протягне. Допоможи-но!..

Поки вони клопоталися з тілом, я побігла до бібліотеки й зателефонувала куди слід.

Коли я повернулася, хлопці вже повернули Карвера обличчям до полиць. Одна його рука опинилась під головою, а очі були напіврозплющені. Калюжа крові анітрохи не зменшилась. Локвуд

нахилився до його лица. Джордж із олівцем та папірцем у руках причаївся за Локвудовою спиною. Я стала біля Джорджа.

— Він ніби хоче сказати щось, — зауважив Джордж. — Тільки дуже невиразно. Ніби щось про «казино».

— Цить! — прошепотів Локвуд. — Яке там «казино»! Я чітко розчув: «кістка й скло». Мабуть, про дзеркало, яке він украв. Джеку! Джеку, ти чуєш мене?

— «Кістка й скло»? — мені зненацька пригадалася блискуча річ на грудях у трупа. Її рамка була нерівна й темна, — мені вона здалася радше дерев'яною. А може, то не дерево, а кістка? Яка? Або *чия?*

Джордж нахилився нижче:

— А мені здається — «казино».

— Замовкни, Джордже! — буркнув Локвуд. — Джеку, хто вдарив тебе? Скажи мені!

Поранений просто лежав на підлозі. Дивно було бачити його тут зараз, після всіх наших пошуків. Моторошний, безжальний торговець артефактами, Джек Карвер. Фло казала, що від нього аж віє злобою. Він убивця... Та зараз, салі ставши жертвою, він помітно змінився. Зовсім молодий, худорлявий, з випнутими вилицями. Узагалі враження було таке, що цей чоловік усе життя недоїдав. Куртка висіла на тонкій білій шії з червоними слідами нещодавнього гоління під щелепою. Футболка була геть брудна, та й від куртки добряче смерділо — так, ніби шкіру не вичинили як слід.

— Хто вдарив тебе? — ще раз запитав Локвуд.

Поранений раптово шарпонувся. Голова піднялась, вуста відкрились і закрились. Очі сліпо вирячилися *уперед*.. Ми позадкували, а Джордж упустив свого олівця. З рота Карвера долинули якісь нерозбірливі *звуки*.

— Що це? — прошепотіла я. — Що він бурмоче?

— Зараз я скажу вам! — нетерпляче махнув нам рукою Локвуд. — Записуйте!

Джордж почав порпатись на підлозі:

— Олівець... Божечки, він закотився під нього!

— Він каже: «Сім з нього. Сім, *а не один*»... Готово? Зачекайте, це ще не все!

— Я не полізу шукати олівець під нього!

— Далі: «Ти бачиш... *Бачиш стільки страхіть...*»

— Люсі! Дістань, будь ласка, олівця!

— Хто-небудь нарешті записуватиме?! — гаркнув Локвуд.

Прикусивши в паніці губу, Джордж витяг з-під тіла олівець і нашкрябав почуті слова на папірці. Ми всі ще нижче нахилились над пораненим. Він помирав. Його дихання тріпотіло, наче пташка.

— Де «кістка й скло», Джеку? — знову запитав Локвуд. — Кому ти їх віддав?

Висохлі губи знову заворушились.

Джордж раптом підскочив з криком:

— Жуйку! Він хоче жуйку! Є в когось жуйка? — він насупився. — Дайте йому нарешті жуйку!

— «Джуліус»! — обірвав його Локвуд. — Він каже «Джуліус», Джордже. Джуліус Вінкмен! Ти зовсім глухий! — Він знову нахилився. — Ти віддав «кістку й скло» Вінкменові, Джеку?

Поранений ледве помітно кивнув.

— Це Вінкмен поранив тебе?

Локвуд кілька секунд зачекав, поки Карвер зашепоче знову.

— Записуй, Джордже! — сказала я.

Джордж поглянув на мене. Локвуд спохмурнів:

— Що записувати, Люсі?

— Те, що він тільки-но сказав.

— Я нічого не чув!

— Він сказав: «*Ходімо зі мною*». Я виразно розчула!

Локвуд повагався:

— Я такого не чув... Та будь-що запиши це, Джордже. І відійди трохи далі від світла. Я подивлюсь на його вуста.

Ми побокували й заходились чекати. Чекати довелося довго.

— Локвуде, — нарешті мовила я.

— Що?

— Його, здається, вже немає.

Ніхто не поворухнувся. Всі мовчали.

Смерть — річ швидкоплинна. Навіть якщо ви спостерігаєте за людиною, мить смерті вислизає з ваших пальців. Ви не побачите такого раптового схилення голови, як у кіно. Натомість ви просто сидітимете над тілом, чекаючи, коли це відбудеться, аж поки зрозумієте, що ви вже проминули цю мить. Час збіг — дивитись уже нема на що.

Ми стали навколiшки біля нерухомого тіла торговця артефактами, затамувавши подих. І ніби намагались ще хоч трохи залишитися з ним — принаймні перші кілька секунд, куди б не линула зараз його душа.

Це було єдине, що ми могли для нього зробити.

Коли стало зрозуміло, що Карвера вже немає, життя ніби повернулось до нас. Одне за одним ми відсапували, кашляли, терли собі обличчя, чухались — одне слово, робили буденні речі, щоб переконати самих себе, що ми досі живі й здорові.

А перед нами лежало порожнє, нерухоме тіло.

— Не щастить цьому килимкові, — зауважив Джордж. — Я тільки-но вичистив його від какао, яке ми пролили на нього минулої ночі.

— Що тобі відповіли в «швидкій допомозі», Люсі?

— Те, що й завжди. Приїдуть, щойно буде захист. А захист повинен забезпечити Барнс.

— Гарзд. У нас ще є десять-п'ятнадцять хвилин. Джордже, ти ще встигнеш усе зробити.

Джордж вирячив очі:

— Що?

— Обшукати його кишені.

— Я? Чому я?

— У тебе найніжніші пальці.

— Ні, в Люсі вони ще ніжніші!

— А ще вона чудово малює, — зауважив Локвуд. — Люсі, бери записник. Замалюй, будь ласка, зняття вбивства, тільки якнайточніше.

Поки блідий Джордж порпався в кишенях небіжчикової куртки, ми з Локвудом заходились вивчати кинджал, що стирчав у спині Карвера. Мої руки аж трусились, коли я замальовувала в записник його обриси. Я ніяк не могла втримати в пальцях олівець. Дивно, як *справжня* смерть вражає людину. Гості, звичайно, *страшніші* але не справляють такого враження. Локвуд, однак, тримався так, ніби нічого не сталося. Смерть Карвера, схоже, нітрохи не схвилювала його.

— Кинджал доби Великих Моголів, — говорив він. — Індійський, можливо, шістнадцятого століття. Ефес оздоблено слоною кісткою й золотом. Руків'я з чорного шнура, щільно намотаного на метал. Кінець руків'я багато декоровано якимись молочно-білими каменями, не знаю, якими саме... Люсі! Це ніби опали?

— І гадки не маю... А чому ти думаєш, що це кинджал епохи Великих Моголів?

— Мої батьки вивчали східні традиції. Зібрали багато книжок на цю тему. Ця зброя схожа на церемоніальну. Лезо надто криве й тонке...

— Важко сказати. Його майже цілком увігнано в спину.

— Дивна річ — убивати людину такою зброєю, — міркував далі Локвуд. — Їй місце в музеї.

— Або в антикварній крамниці, — підхопила я. — Такій, яку Вінкмена.

Локвуд кивнув:

— Твоя правда. Закінчуй малюнок... Ти знайшов що-небудь, Джордже?

— Головним чином гроші. Ось погляньте.

Він простяг нам вузький брунатний конверт, геть напханий банкнотами. Локвуд швиденько перегорнув їх.

— Самі двадцятки, — сказав він нарешті. — Тут близько тисячі фунтів... А щось іще знайшов?

— Кілька монет, кишеньковий ніжик, гребінець і пожмакану цидулку. Її написано твоїм почерком на адресу «Цвинтарного Братства». А ще в нього на тілі кілька татуювань, над якими треба добре поміркувати.

— Цидулка в кав'ярні спрацювала швидше, ніж я сподівався, — зауважив Локвуд.— Я заберу її. А все інше покладіть на місце. І гроші теж. Його ще треба перевернути. Скоро тут буде Барнс. До речі, мовчіть про наші знахідки. Я не хочу давати Кіпсові жодного шансу.

Джордж несподівано вилаявся:

— Хай йому дідько! Склянка з привидам! Я ж казав Барнсові, що позбувся її!

— Тоді, заради Бога, негайно зачини духовку! У нас обмаль часу!

Локвуд мав рацію. Тільки-но ми перевернули труп Карвера, як почули, що до дверей уже підходить бригада «швидкої допомоги».

* * *

Це була не дуже велика радість — приймати в себе інспектора Барнса та його команду з ДЕПРІК, особливо тоді, коли в нашому передпокої лежало на підлозі мертве тіло. Кілька годин полісмени топтались у своїх чоботях по кімнатах, фотографуючи труп, кинджал

та пляму крові з усіх можливих боків, обшукуючи кишені небіжчика й складаючи знахідки до прозорих пакуночків. А поки все це діялось, нас випровадили до вітальні, щоб ми не заважали поліції працювати.

Особливо драгувало нас те, що Кіпс із своїми агентами, який теж з'явився тут, нікому не заважав. Здоровань Нед Шоу зі своєю розкуйовдженою копицею волосся оглядав перший поверх, розпитував лікарів і сперечався з полісменами. Маленький Бобі Вернон тинявся зі своїм планшетом довкола трупа, замальовуючи кинджал — так само, як це щойно робили ми. Він увесь час хитав головою й неприязно позирав на нас із-за дверей вітальні. Незворушна Кет Годвін намагалася знайти сліди потойбічної енергії, які міг залишити по собі вбитий. Вона так довго стовбичила в кутку, заплющивши очі й похмуро випнувши підборіддя, що мені вже кортіло повісити на неї, мов на вішак, Джорджеву куртку.

Врешті-решт тіло заховали в чорну торбину на «блискавці», завантажили до фургона й повезли геть. Килим згорнули й винесли. Оперативники засипали передпокій сіллю. Один з них, повільно пережовуючи гумку, просунув голову в двері вітальні.

— Усе гаразд, — повідомив він. — Може, насипати ще залізних стружок?

— Ні, дякуємо, — відповів Локвуд. — Ми зробимо це самі.

Оперативник скривився:

— Його ж убили. Шістдесят п'ять відсотків убитих повертаються на місце злочину вже першого року. Тридцять п'ять відсотків — пізніше. Це доконаний факт!

— Так, ми це знаємо. Все гаразд. Ми самі запечатаємо місце злочину. Ми ж агенти.

— Раніше я ніколи не бачив агентів у таких шортах, — буркнув оперативник і пішов собі.

— Я теж, — підхопив Барнс. — А я на цій роботі вже тридцять років.

Він постукав пальцями по канапі і вкотре поглянув на нас із докором. Інспектор уже пів години сидів у вітальні, допитуючи нас. Кілька разів поспіль ми розповіли йому про нашу нічну пригоду — від стукоту в двері до прибуття швидкої допомоги. Ми не приховали від Барнса нічого, крім останніх Карверових слів: за нашою розповіддю,

він нібито просто вдерся до будинку й відразу помер. Так само не згадали ми й про Локвудову цидулку.

Квіл Кіпс тим часом притулився до шафи, згорнув на грудях руки й скося позирав на нас. Годвін з Верноном сіли на вільні стільці. Нед Шоу ховався в затінку, мов гієна, що тільки-но навчилася стояти на задніх лапах, і не зводив очей з Локвуда. Це аж ніяк не скидалось на наші звичні посиденьки у вітальні. Тому ми й не запропонували гостям чаю.

— Єдине, чого я ніяк не зрозумію, — мовив урешті Барнс, — чому Карвер завітав саме до *вас*? — Його вуса найжачились, а обличчя сповнилось підозрою.

Локвуд, сидячи в кріслі, недбало поправив собі *рукав*. У такому вбранні було важко мати ошатний вигляд, проте Локвудові це вдавалось якнайкраще.

— Він, мабуть, десь почув, що ми цікавимось викраденим дзеркалом. Йому, напевно, хотілось поговорити з кимось обізнаним, розумним і кмітливим. А в цьому випадку ми були для нього єдиним вибором.

Кіпс вибалушив очі. Барнс нетерпляче вигукнув:

— Але чому він узагалі прийшов? Чому виліз із підпілля? Його ж розшукували!

— Я можу лише припустити, що це через Бікерстафа та його дзеркало, — відповів Локвуд. — Сила дзеркала, напевно, вразила його. Не забувайте, воно вбило на кладовищі його колегу Недлса. І хтозна, чого воно ще накоїло. Можливо, Карвер хотів щось пояснити, розповісти нам про нього...

Барнс узявся сердито походжати кімнатою:

— Це дзеркало пропало менше ніж дві доби тому — і вже вбило двох людей, які його викрили! Тільки подумайте: на вас, Кабінсе, чекала б така сама доля, якби ви не накрили його сіткою!

— Від його обличчя воно б першим тріснуло, — спробував покепкувати Кіпс.

— Його треба знайти! — стукнув себе кулаком по долоні Барнс. — Інакше це ще не кінець! Воно смертельно небезпечне. Воно вбиває всіх, хто трапляється довкола!

— Карвера вбило не дзеркало, — спокійно нагадав Локвуд.

— Так, але все одно він загинув через нього! Люди ладні вбивати, щоб заволодіти ним!

Локвуд хитнув головою:

— Можливо. Але в убивці дзеркала не було.

— Звідки ви знаєте?

— У Карвера були з собою гроші. Виходить, він уже продав його.

— Це нічого не доводить! Його могли вбити, щоб змусити замовчати!

— Якби я дав Карверові тисячу фунтів за дзеркало, а потім убив його, то забрав би гроші назад, — мовив Локвуд. — Ні, тут діяв хтось інший. Хтось такий, що має доступ до старовинних кинджалів. На вашому місці я розпочав би з цього, інспекторе.

Барнс пирхнув:

— Хай там хто вбивця, моя точка зору незмінна! — відповів він. — Це дзеркало — справжня загроза для суспільства! Ніхто не може почуватися безпечно, поки його не знайдено. А тим часом ваше розслідування не дає нічого! Завдяки Кіпсовим арештам ми напхали підозрюваними всі в'язниці Лондона, а користі з того — ніякої! Тоді як найголовнішого свідка знаходять мертвим тут на килимі! — Голос інспектора підвищився на кілька тонів, а вуса заворушились, як флюгери під вітром. — Цього недостатньо! Мені потрібні дії! І результати!

Бобі Вернон підскочив зі стільця, як старанний школяр, і вперше заговорив:

— Я досяг чудових успіхів в архівах, сер. Сподіваюся, що скоро в нашому розслідуванні відбудеться прорив.

— Ну, ми теж там працюємо, — засовався на канапі Джордж.

Кет Годвін тим часом роздратовано зирнула на нас.

— Інспекторе! — зненацька вигукнула вона. — Мені здається, що Локвуд не розповів нам усієї правди. Погляньте, як ховається Кабінс! І які винуваті очі в цієї дівчини!

— Як на мене, вони в неї завжди такі, — відповів Барнс і поглянув на двері, на яких уже стояв вузьколиций агент ДЕПРІК. — Що сталося, Добсе?

— Є свідки з сусідньої вулиці. Портленд-М'юз, 7. Пів на дванадцятую ночі вони чули знадвору голоси. Чоловічі, дуже гучні й

розлучені. Начебто сварились. Звідти до цього будинку ведуть криваві сліди. Убивство сталося там!

— Дуже дякую, Добсе. Все гаразд, ми вже йдемо, — Барнс поволі підвівся. — Мушу попередити вас, що приховування відомостей від інших агентів — це злочин. Я сподіваюсь на співробітництво між вашими командами. І чекаю результатів. Локвуде, Кабінсе, не забудьте про залізні стружки в передпокої!

Усі почали розходитися — спочатку Барнс із своїми людьми, потім Кіпсова команда. Сам Квіл Кіпс виходив останнім. Біля дверей він зупинився.

— Панно Карлайл, — мовив він, — дозвольте сказати вам кілька слів.

— То ви все-таки *знаєте* моє ім'я? — перепитала я.

Кіпс легенько всміхнувся, вишкіривши білі вичищені зуби:

— Облишмо жарти. Я хочу поговорити з вами серйозно. Не хвилюйтесь, я не збираюсь у вас випитувати жодної з тих маленьких таємниць, які Локвуд так старанно приховує від нас... Це все ж таки змагання, врешті-решт. Хоча, — він нахилився трохи ближче, обдавши мене міцним ароматом квіткових парфумів, — чи не думаєте ви, що з боку Локвуда було трохи нечесно збивати з ніг бідолаху Неда Шоу? Адже в нас не спортивне змагання...

— Шоу почав перший, — заперечила я. — Ідо того ж Локвуд не збивав його з ніг. Він...

Кіпс зневажливо махнув рукою:

— Нема різниці. Панно Карлайл, з вашої команди ви — найрозумніша. І Талант у вас теж надзвичайний, — якщо те, що я чув про вас, правда. Навіщо вам нидіти з цими невдахами? Подумайте про кар'єру. Я знаю, що ви колись приходили до «Фітес» на співбесіду, і вас не прийняли. На мою думку, — він знов усміхнувся, — вони зробили прикру помилку. У мене є впливові друзі в агенції. Я міг би влаштувати вас до нашої компанії. Тільки подумайте: замість того, щоб животіти тут, ви працюватимете в агенції «Фітес», де у вашому розпорядженні буде все!

— Дякую, — відповіла я, ледве стримуючись. Я вже не пам'ятала, коли востаннє так гнівалася. — Я цілком задоволена своєю роботою.

— І все-таки подумайте, — наполягав Кіпс. — Моя пропозиція залишається в силі.

— До речі, в нас теж є впливові друзі у вашій агенції, — додала я, перш ніж зачинити за ним двері. — Пенелопа Фіттес запросила нас на свою щорічну вечірку. Можливо, побачимось там, *якщо* вас теж запросили. На добраніч!

Зачинивши за ним нарешті двері, я постояла в передпокої, відсапуючи й намагаючись заспокоїтись. А тоді подалася до кухні, слухаючи, як під ногами тріщить розсипана сіль. Локвуд із Джорджем сиділи за столом із залишками нашої вечері. Мені здавалося, що це було так давно...

— З тобою все гаразд, Люсі? — запитав Джордж.

— Так... Я просто згадала про ту вечірку у «Фіттес», куди нас запросили. Ми й досі збираємось іти туди?

Локвуд кивнув:

— Авжеж. Особливо якщо впораємось із цією справою. Барнс надто вже хоче розшукати це дзеркало. Йй-право, він знає, як працює ця штука. Або принаймні знає про неї щось важливе.

— Ну, ми теж дещо знаємо, — зауважив Джордж. — Що там казав Карвер? «Ти бачиш... бачиш стільки страхіть...» Це, мабуть, про те, що він побачив у дзеркалі, — повірте мені!

Локвуд узяв зі стола висохлий бутерброд, оглянув його й поклав назад на тарілку:

— Якщо це саме дзеркало... Карвер називав його «кістка й скло». Може, його зроблено з кісток, які Бікерстаф викопував на кладовищах? Тоді в ньому може бути Гість — звідти й надприродна сила. Може, ті, хто дивиться в дзеркало, бачать там саме привида?

— Або *привидів*, — уточнила я. — «Сім, а не один».

— Ну, я *дещо* бачив там, — тихо промовив Джордж. — Дещо страшне, але хотів побачити більше... — Він утупивсь у вікно.

— Будь-що, — відповіла я, — якби ти подивився в нього довше, то напевно помер би зі страху. Як отой Недлс, торговець артефактами. Я певна, що Бікерстаф теж дивився туди. І, можливо, побачив щось таке, що від того збожеволів і застрелився.

Локвуд стенив плечима:

— Можливо...

— *Ні Все сталося зовсім не так.*

Локвуд підхопився:

— Треба розсипати в передпокої залізо. Скоро вже світатиме... — він поглянув на мене. Я аж здригнулась. Серце в мене тьохнуло, шкіра аж захолола.

— Що з тобою, Люсі?

— Я, здається, щось чула. Голос...

— Це не Карвер. Там повно солі.

Я подивилась у бік передпокою:

— Не знаю. Може...

— Тепер у нас є власний привид? — обізвався Джордж. — Чудово! Веселенька нічка!

— Зараз ми це виправимо, — Локвуд дістав з полиці біля дверей пачку залізних стружок і надірвав її. Джордж зробив те саме. А я досі стояла, заціпенівши з недовіри. В моїх вухах досі лунав таємничий шепіт.

— *Бікерстаф? Ні. Все було зовсім не так.*

Я облизала пересохлі губи:

— Звідки ти це знаєш?

Мов лунатик, я проштовхалась між Джорджем та Локвудом, обігнула кухонний стіл і підійшла до духовки. Простягла руку до її дверцят...

Локвуд щось гучно спитав у мене. Я не відповіла — й відчинила духовку. Кухня сповнилася зеленим сяйвом. У півночі виблискувала склянка; з її глибини шкірилося розпливчате, злобне обличчя. Воно нерухомо спостерігало за мною щілинками очей.

— Чому ти так кажеш? Звідки ти це знаєш? — повторила я.

Примарний сміх віддався у моїй голові:

— *Дуже просто. Я був там.*

Дозвольте мені описати це видовище кількома словами: я стою біля духовки, вирячившись на склянку. Привид нахабно посміхається мені. Джордж із Локвудом вибалушили очі й роззявили роти. Обличчя в склянці було так само огидне, як завжди, проте набагато виразніше. Саме цього я сподівалась усі ці довгі, нестерпні місяці, — миті, коли мої слова нарешті підтвердяться.

— Він говорить! — прошепотіла я. — Я чую його! Щойно чула!

— Щойно? — перепитав хтось із хлопців: чи то був Джордж, чи Локвуд, сказати я не могла. Обидва підійшли до мене.

— Так! Він каже, що знає про Бікерстафа. Каже, що *він там був!* І знає, як той помер!

— Що?! — Локвудове обличчя зблідло, а очі шалено блиснули. Повз мене він підібрався до духовки. Його осяяло зелене світло, а привид у склянці бридко втупився в нього. — Ні! Це неможливо!

— *Таємниці є не тільки в тебе,* — промовив привид.

Локвуд поглянув на мене:

— Він знову говорить? Я не чую ні слова, але щось... відчуваю. Ніби якийсь зв'язок... Мені аж мороз пробіг поза шкірою. Що він сказав?

Я кахнула:

— Він сказав... е-е... «Таємниці є не тільки в тебе». Пробач...

Локвуд пильно подивився мені в очі. На мить я відчула, що зараз він розгнівається. Проте натомість він підскочив з несподіваним завзяттям:

— Треба поставити його на стіл! Допоможи, Джордже! Мерщій!

Разом вони витягли склянку з духовки. Коли за неї взявся Джордж, обличчям привида пробігла ціла низка гримас — огидніших одна від одної.

— *Кате...* — прошепотів він. — *Я висмокчу життя з твоїх кісток...*

— Щось іще? — Локвуд знову відчув потойбічну активність.

— Ну... одне слово, йому не подобається Джордж.

— Що ж, це зрозуміло... Пусти-но мене ближче, Люсі. Відсунь убік тарілки. А ти, Джордже, постав сюди склянку. Чудово.

Ми нерухомо стояли, дивлячись на склянку з привидом. Плазма всередині курилась і вирувала, наче за скляними стінками шаленіла зелена буря. Обличчя розпливалось у ній, то ковзаючи туди-сюди, то обертаючись, то перевертаючись маківкою вниз — і при цьому не зводячи з нас свого моторошного погляду. Його очі скидались на отвори серед диму, а ніс — на стовп куряви. Вуста то змикались, то розмикались, не зупиняючись ні на хвилину. Я знову почула сміх — невиразний, приглушений, ніби він лунав глибоко з-під води. Від нього мені аж зводило нутроші.

— Думаєш, ми можемо поговорити з ним? — мовив Локвуд. — Розпитати його?

Я глибоко зітхнула:

— Не знаю. Він ніколи не чинить так само, як минулого разу.

— Ну, тоді хоч *спробуймо*, — Джордж аж тремтів з нетерплячки. Він притулився до скла й заморгав крізь окуляри на привида, який у відповідь презирливо втяг свої очі всередину. — Люсі! — несподівано сказав він. — Ти знаєш, яка ти видатна особа? Перша після Маріси Фітес, хто розмовляє з Третім Типом! Це сенсація! Ми *можемо* спілкуватися з привидом! Хтозна, про що ми можемо від нього довідатись, — про таємниці смерті чи потойбічного світу...

— І про Бікерстафа — теж, — нагадала я. — Здається, він не бреше.

Локвуд кивнув:

— Я в цьому майже впевнений.

Обличчя привида скривилось у лицемірній гримасі. У моїх вухах залунав шепіт:

— *Ти диви, яка довіра!*

— Люсі! — Локвуд знову відчув контакт. Натомість Джордж не помітив нічогісінько.

— Він сказав: «Ти диви, яка довіра!» — Я поманила обох. — Відійдімо. Я хочу про дещо попередити вас...

Ми перебрались в інший куток кімнати, де привид не міг нас чути.

— Якщо ми хочемо поговорити з ним, слід бути вкрай обережними, — прошепотіла я. — Не чіпляймося до його слів. Це тільки наробить

нам клопоту — я знаю це напевно. Він може наговорити нам грубощів, як це вже бувало. Ви почуєте ці слова з моїх вуст, але пам'ятайте, що це не я ображаю вас.

Локвуд кивнув:

— Так. Ми будемо обережні.

— Навіть якщо він знову назве Джорджа «розжирілим»...

— Гаразд.

— Чи «коброю в окулярах», чи якимось іще...

— Добре, добре, — буркнув Джордж. — Дякую. Ми зрозуміли.

— Просто не гнівайтесь на мене. Готові? Ходімо...

* * *

У кухні було темно. Світло ми викрутили майже до мінімуму, а штори на вікнах опустили. Кухонні шафи височіли в п'ятьмі, мов колони, а в повітрі ще зберігався запах нічного жаху — заліза, солі й крові. Зелене сяйво освітлювало стіни. В його центрі — на кухонному столі — стояла, наче ідол на вівтарі, склянка з привидами, що аж вигравала потойбічним спектром. Плазма в склянці вирувала й переливалась, та моторошне обличчя з невидючими очима нерухомо висіло за склом.

Джордж знайшов кілька пакуночків чипсів з оцтом та сіллю і роздав кожному з нас по одному. Ми посідали круг кухонного стола.

Локвуд сидів спокійно, ніби байдуже, спокійно склавши руки на колінах. Він дивився на склянку холодним, недовірливим поглядом. Джордж приготував записник і зі щирою цікавістю нахилився вперед. А я? Як і завжди, я намагалась наслідувати Локвуда, та це було вкрай важко. Моє серце билось надто швидко.

Що там радила за таких обставин Маріса Фітес? *Чемність, спокій, обережність.* Духи бувають облудні, небезпечні й підступні — і *не беруть наших інтересів до уваги.* Останнє я могла легко підтвердити. Я скося поглянула на Локвуда: минулого разу, коли привид заговорив, він мало не посварив нас і заронив у мою душу безглуздий сумнів. А тепер ми збираємося *разом* розмовляти з ним? Мені несподівано спало на думку, яка небезпека може чекати на нас.

Маріса Фітес також застерігала, що від тривалого спілкування з Гостем людина може збожеволіти.

— Привіт, духу, — сказала я.

Очі привида розплющились. Він утупився прямисінько в мене.

— Хочеш поговорити з нами?

— Он які ви чемні, — прошепотів голос. — *Сьогодні ви вже не збираєтесь підсмажити мене на ста градусах?*

Я повторила все до останнього слова.

— На ста п'ятдесяти, — весело відповів Джордж, черкаючи олівцем у записнику.

Очі привида зупинились на ньому. До моїх вух долинуло ніби голодне клацання зубів.

— Від імені агенції «Локвуд і К°», — мовив Локвуд, — прошу у вас вибачення за таку нечемність. Ми дуже раді зможі поговорити з Гостем з Іншого Світу. Перекажи це йому, Люсі.

Я чудово знала, що привид чує Локвуда так само виразно, як і мене. Кришку вже тривалий час було відкрито, тож повз нього так чи інакше не проходили наші розмови. Проте я цього разу була офіційним посередником. Я вже розтулила вуста, щоб переказати Локвудові слова, та перш ніж я встигла щось вимовити, привид уже відповів йому. Коротко, точно й ущипливо. Мені залишилось тільки повторити.

Локвуд здивувався:

— Мило... Стривай, це точно привид сказав, а не ти?

— Звичайно, привид.

Джордж аж присвиснув:

— Я навіть не знаю, чи варто *це* записувати...

— З ним не треба церемонитись, — зауважила я. — Повірте мені. Це підступна істота, й нема чого вдавати, ніби це не так. Отже, ти кажеш, що знав Бікерстафа? — я обернулась до склянки. — І як ти доведеш це?

— *Так* — зашепотів привид. — *Я знав його.*

— Він каже: «Я знав його». Він був твоїм другом?

— *Він був моїм господарем.*

— Він був його господарем.

— *Як Локвуд — твоїм...*

— Як... — я завагалась. — Ну, це не стосується справи!

— Кажи все, Люсі, — мовив Локвуд. — Не звертай уваги.

— Так, — підхопив Джордж. — Треба все записати.

— «Як Локвуд — твоїм». Тепер ви раді? Здається, цей череп — просто бовдур!

Я поглянула на друзів. Локвуд байдуже чухав носа, а Джордж, усміхаючись, нотував слова привида в записнику.

— Джордже, — ущипливо промовила я, — нагадай-но мені імена Бікерстафових спільників. Як їх звали? Саймон Вільберфорс і...

— Дьюлак. Мері Дьюлак.

— Духу, хто ти? Мері Дьюлак? Чи Саймон Вільберфорс? Як тебе звуть?

Плазма зненацька завирувала так, що я аж прикипіла до стільця. Кімнату осяяв зелений спалах. Рот привида скривився:

— *По-твоєму, я можу бути дівчиною?! Яке зухвальство! Ні! Я — жоден з цих йолопів.*

— «Жоден з цих йолопів», — переказала я. — Тоді хто ти?

Я чекала на відповідь. Та привид замовк. Обличчя в склянці трохи розпливлось і перемішалось із виром плазми.

Джордж узяв з пакуночка жменю чипсів:

— Якщо він такий соромливий, запитай його про «кістку й скло» і про те, чим займався Бікерстаф. Це найголовніше.

— Так. Запитай, наприклад, чи справді він грабував могили? — підхопив Локвуд. — І навіщо? І як саме він помер?

Я потерла собі лице долонями:

— Зачекайте. Я не можу запитати про все відразу. Краще по порядку...

— *Ні!* — наполегливо прошепотів мені голос у самісіньке вухо. — *Бікерстаф не грабував могили Він був великою людиною. Ясновидцем! І його спіткав сумний кінець...*

— Який? Щури?

— Постривай, Люсі! — Локвуд торкнувся моєї руки. — Ми ж не чуємо, що він каже!

— Пробач... «Він був великою людиною. І його спіткав сумний кінець».

— *Я ще сказав — «ясновидцем». А ви про це трішки забули...*

— Так. І ще ясновидцем. Пробач, — я засоромлено поморгала, а тоді знову поглянула на череп. — До речі, чому я повинна просити вибачення в тебе? Це ти називаєш великою людиною, яка зберігала в підвалі цілі лантухи людських кісток!

— *Не в підвалі А в майстерні за таємною стіною.*

— Це був не підвал, а майстерня за таємною стіною... — Я поглянула на друзів. — Чи знали ми про це?

— Так, знали, — відповів Локвуд. — Джордж розповідав нам про це сьогодні ввечері. Інакше кажучи, тут для нас немає нічого нового...

— *Ти знаєш, що двері до Локвудової таємної кімнати оббиті зсередини залізними смугами,* — промовив несподівано голос. — *Як ти гадаєш, Люсі, навіщо? Що він там, по-твоєму, зберігає?*

Запала мовчанка. Я відчула, як у мої вуха бухнула кров, і перед очима все попливло. Я помітила, з яким вичікуванням дивляться на мене Локвуд із Джорджем.

— Н-нічого, — нарешті поспіхом сказала я. — Він нічого не сказав.

— *Мала брехунка... Перекажи їм мої слова.*

Я мовчала. У моїх вухах залунав сміх привида.

— *Здається вам нічого сказати?* — зашепотів далі голос. — *Гаразд. Хоч вірте мені, хоч не вірте, я бачив кістку й скло, хоч і не бачив, що господар користувався ними. Господар мені його не показував. «Це не для твоїх очей», — казав він. Я навіть плакав, бо то була дивовижна річ...*

Я повторила його слова, як змогла, хоч це було непросто: голос тепер лунав тихо й замислено, тож я ледве могла його розчути.

— Все це чудово, — зауважив Локвуд, — але навіщо потрібні ці «кістка й скло»?

— *Для знання* — відповів голос. — *Для просвітлення О, я стежив за ним... Я знав, що він ховає свої дорогоцінні нотатки в кабінеті під дошками підлоги. Ключ до його таємниць був у моїх руках. Я міг дізнатись про все... Але ж він був великою людиною. Він довіряв мені. Хоч як мені хотілось, я не зазірав туди... Розумієш, Люсі?*

Останню фразу я не стала повторювати. А решту слів переказала, не заглиблюючись у зайві подробиці.

— *Він був великою людиною,* — тихо провадив привид. — *І його спадщина нині з вами, хоч ви надто сліпі щоб побачити це. Всі ви надто сліпі...*

— Спитай ще раз, як його звать! — наказав Локвуд, коли я все це повторила. — Без подробиць усе це не має значення!

Я спитала. Привид нічого не відповів. Тиск у моїй голові зненацька послабшав. Обличчя в склянці розчинялось у липких потоках плазми. Зелене світло поволі згасало.

— Він іде від нас! — вигукнула я.

— *Як його звать?!* — повторив Локвуд.

— Ні! — втрутився Джордж. — Спитай його краще про Інший Світ! Мерщій, Люсі!..

— *Надто сліпі...*

Шепіт ущух. Плазма за склом заспокоїлась. Привид зник.

На дні склянки спокійно лежав старий бурий череп.

Джордж тихо вилаявся, зняв окуляри й потер очі. Локвуд лягнув у долоні і рвучко обернувся до мене, ніби я чимось образила його. Я відчула, що мені болять спина — напевно, від серйозного напруження. Ми втрюх не зводили очей зі склянки.

— Отже, за сьогодні в нас один убитий, один поліцейний допит і одна розмова з привидом, — підсумував Джордж. — Клопіткий, я сказав би, деньок!

Локвуд кивнув:

— А дехто зараз просто сидить і дивиться телевізор.

* * *

Наша розмова з черепом цілу ніч не давала нам спати. Нам навіть не хотілось розходитись по своїх кімнатах. Хоч як ми були засмучені тим, що привид не відкрився нам, нас усе ж таки надто вразив сам факт такої розмови. Якщо вірити Джорджеві, це було перше спілкування з Третім Типом після смерті Маріси Фіттес. Були повідомлення й про інші такі бесіди, та їхні учасники невдовзі чи помирали, чи божеволіли, чи те й друге разом. Принаймні досі не траплялося жодного переконливого свідчення про таку розмову. Я тут була єдиною — мій Талант міг стати нам у великій пригоді, якщо скористатись ним як слід. Локвуд був не менш схвильований, і навіть сам приготував нам бутерброди з шинкою (подія так само рідкісна, як і спілкування з Третім Типом). Наминаючи їх, ми розмовляли про те, що нам робити далі: чи то відразу розголосити цю подію публіці — до цього схилився Джордж, — чи спробувати розговорити череп іще раз, тепер уже при незалежних свідках: на цьому наполягав Локвуд, певний, що навряд чи хто з наших конкурентів повірить цій історії.

Я майже не брала участі в цій суперечці. Я, звичайно, раділа й своєму успіхові, й похвалам друзів, та водночас почувалася змороною. Розмова з черепом висотала з мене всі сили, й зараз мені хотілося

тільки спати. Отож я не втручалась у міркування хлопців, а коли Локвуд почав говорити про те, чи зможемо ми одержати ще якісь серйозні відомості від привида, я не приєдналась і до цієї бесіди. Локвуд із Джорджем читали й перечитували записане — й що більше разів перечитували, то завзятішою ставала їхня суперечка.

Череп згадав про те, про що ніхто, крім нас, більше не знав. Про папери Бікерстафа, сховані під дошками підлоги його кабінету. Секретні папери!

Папери, які могли містити ключ до загадки дзеркала.

Папери, які могли досі лежати там, у покинутому будинку на Гемпстедському пустищі.

Це вже було цікаво.

Локвуд зауважив, що привид цілком міг дурити нас. Шанс на те, що він справді знав про тісний зв'язок між Бікерстафом і дзеркалом, був не такий уже й високий. Та навіть якщо череп сказав правду, ці секретні папери, мабуть, давно вже згнили — або їх навіть поїли щури (тут ми всі засміялись). Проте шанс залишався. Папери могли зберегтись. І це варто було перевірити. Джордж із цим погодився, а я була надто втомлена, щоб сперечатись. Отож, перш ніж іти спати (до речі, за вікном уже світало), ми обговорили наші подальші плани. Наступного дня, якщо не буде ніяких несподіванок, ми влаштуємо експедицію до Гемпстеду.

Коли я нарешті покинула кухню, за вікном уже виспівували пташки. Починався новий чудовий ранок.

Зачиняючи за собою двері, я озирнулась. Склянка й досі стояла на столі, де ми її залишили, — так мирно й спокійно. Плазма стала майже прозорою...

А череп шкірився до мене, як і личить черепові.

Ви, звичайно, думаете, що відвідувати місце з такою строкатою історією, як у руїн садиби Бікерстафа, найбезпечніше при денному світлі. Цей розумний варіант, на жаль, не підходив нам з кількох причин. По-перше, після такої клопіткої ночі ми не вставали з ліжок аж до полудня, а решту дня витратили на підготовку й телефонні дзвінки до відповідних установ, щоб отримати доступ до покинутої будівлі. По-друге, Джорджеві кортіло негайно вирушити до архіву в Чертсі, щоб розшукати там «Сповідь Мері Дьюлак» — старий документ, пов'язаний зі спільницею Бікерстафа. Джордж сподівався, що цей матеріал хоч якось прояснить ті моторошні події, які відбулись у садибі лікаря багато років тому. До того ж, на п'яти йому наступав Бобі Вернон — він читав в архівах ті самі газети, що й Джордж, і цілком міг дійти такого самого висновку.

І, нарешті, останньою (і найголовнішою) причиною того, чому ми не могли завітати туди до заходу сонця, була я, тобто мої своєрідні Таланти. Після нашої розмови з черепом Локвуд підносив їх аж до небес. Поки ми збиралися в дорогу, він чи не вперше за увесь час, що ми працюємо разом, не скупився на похвалу.

— *Тут* не може бути сумнівів, Люсі, — говорив він, розкладаючи на підлозі акуратним рядком соляні бомби. — Твої здібності феноменальні, й ми повинні користуватись кожною нагодою, щоб ти могла їх виявити. Хтозна, що ти можеш відчутти в будинку Бікерстафа поночі? Я маю на увазі не тільки Слух, ай Дотик...

— Так, — смутно відповіла я. — Можливо.

Зрозуміло, що ця розмова не дуже мене тішила. То правда, що часом мені щастило вловити відгомін минулого, коли я торкалась об'єктів зі слідами потойбічної сили, та це не завжди було приємно. Я передчувала, що в будинку Бікерстафа мені теж буде не до веселощів, хоч як із цього приводу бадьорився Локвуд. Тому я й не розділяла його нинішнього радісного настрою.

Денне світло трохи пом'якшило страх від слів, які прошепотів череп. Одначе мені не подобалось, що ми збирались іти дорогою, запропонованою саме ним. Тож перше, що я зробила, коли зійшла вниз до кухні, — якнайміцніше закрутила склянку й завісила її полотном. Мені не хотілося, щоб він бачив нас, коли це не потрібно нам самим. Він і без того наробив нам уже чимало шкоди.

Закінчивши роботу з поясами, я взялася за термометри, свічі, ліхтарі, сірники, пляшечки з лавандовою водою та інше знаряддя, перевіряючи, чи все працює як слід. Локвуд щось бурмотів собі під ніс, поповнюючи запас залізних стружок. До речі, привид у склянці згадував і про нього: так само пошепки, як і про таємні папери Бікерстафа, він говорив про таємну кімнату Локвуда на другому поверсі.

Я обернулась, щоб зачинити вікно, яке виходило в двір. Двері, оббиті зсередини залізними смугами? Це може означати тільки одне... Але ж це смішно! І водночас — як можна вірити одним словам привида й не вірити іншим?

— Люсі, — сказав Локвуд, ніби прочитавши мої думки, — я саме міркував про нашого приятеля-привида. Ти єдина, хто розмовляв з ним. Ти відчула його натуру. Як ти гадаєш, чому він зненацька заговорив?

Перш ніж відповісти, я трохи помовчала.

— Не знаю. Правду кажучи, я не вірю жодному його слову, хоч гадаю, що справа Бікерстафа зацікавила його. Пам'ятаєш нашу розмову тієї ночі, коли ми повернулися з кладовища? Ми говорили саме про Бікерстафа — так само, як і вчора. Досі він кілька місяців чув від нас про десятки інших справ, та ніколи не втручався. А тепер заговорив, ще й двічі за три дні! Навряд чи це простий збіг!

Локвуд саме наповнював каністру залізними стружками. Він повільно кивнув:

— Твоя правда. Ми повинні бути пильними, аж поки зрозуміємо, чого він хоче. Проте він згадав ще одну цікаву річ. Сказав, що Бікерстафове дзеркало — «кістка й скло» — потрібне для «знання» й «просвітлення». Як ти гадаєш, що це може означати?

— Не маю уявлення.

— Просто... Джордж уже дивився в це дзеркало. Лише одну мить, і все-таки... — він поглянув на мене. — Як по-твоєму, Люсі? Чи все з

ним гаразд?

— Ну, часом Джордж трохи неухажний. Але ж він завжди такий...

— Так, але все-таки слід би за ним простежити... — Локвуд усміхнувся теплою, лагідною усмішкою, від якої все довкола здавалось простішим і зрозумілішим. — Якщо пощастить, він принесе нам сьогодні новенькі відомості про Бікерстафа. А ще я сподіваюсь невдовзі почути свіжі вісті від Фло. Кожне її слівце про аукціон у Вінкмена — це попутній вітер у наші вітрила!

Проте Локвудові надії анітрохи не справдились. Костомаха-Фло тоді так і не з'явилась. А майже о п'ятій годині повернувся Джордж, украй натомлений і похмурий.

— Там у Чертсі коїться казна-що, — мовив він, умоствоившись на стільці. — Я був у тамтешньому архіві, й мені сказали, що «Сповідь Мері Дьюлак» і справді зберігалась у них. А коли її почали шукати — виявилось, що її немає! Її вкрали! І вони навіть не знають, коли! Як давно! І тим паче не знають, чи існує хоч одна копія цього документа. Ось тобі й маєш!

— А може, це Бобі Вернон? — запитала я. — Він не приходив туди перед тобою?

Джордж зітхнув:

— Ні. Я йду попереду, він збирається до Чертсі завтра. Цей рукопис викрав хтось інший... Що ж, поживемо — побачимо. Дорогою додому я телефонував Альбертові Джопліну, питав його думку щодо можливих копій «Сповіді». Він чудовий дослідник. Можливо, тут він допоможе нам...

Локвуд насупився:

— Джоплін? Ти краще нікому не розповідай про нашу роботу. А що, як він розкаже Кіпсові?

— О, Альберт — людина певна! Він мій приятель. До речі, мушу сказати, що він посварився з паном Сондерсом. Сондерс просто лютує через усю цю халепу в Кенсел-Грін. Йому довелось призупинити розкопки, відпустити нічних вартових без платні... Джоплін дуже переймається цим... — він поправив окуляри й озирнувся. — Ось такі в мене новини. А що у вас?

— Я розмовляв з місцевою владою в Гемпстеді, — відповів Локвуд. — Територія лікарні «Зелена брама» досі покинута й обгороджена, але туди можна дістатись вулицею під назвою Вайтстоун-Лейн. Люсі,

знайди-но її на мапі! Так... Ми поїдемо туди останнім автобусом перед комендантською годиною. Будинок Бікерстафа стоїть скраю ділянки. Його ніхто не замикає, бо жодна людина при здоровому глузді туди не поткнеться.

— Місце саме для нас, — зауважила я.

Локвуд позіхнув:

— Що ж, часу в нас іще багато. Піду й потренуюсь із рапірою на манекенах. А потім трохи перепочину. Якщо хоч половина історій про цей будинок — правда, то нам випаде веселенька нічка.

* * *

Гемпстед-Гілл, зелене північне передмістя Лондона, — цілком шляхетна місцина, принаймні денної пори. Якби наш похід був звичайною прогулянкою, то вулиці західної частини Гемпстед-Гілла видавались би для цього найзатишнішим місцем. Широкі тротуари, обсажені деревами й обставлені рядами захисних ліхтарів, витончено звивались довкола Гемпстедського пагорба. Самотні джэнджуристі будиночки гніздилися в глибині розлогих садків. Навіть сутінки, що швидко спускались на землю, дихали відчуттям достатку й добробуту.

Це відчуття не покидало нас уздовж майже всієї Вайтстоун-Лейн — короткої широкої вулиці, забудованої віллами доби королеви Вікторії, що пролягала околицею пустища. Доглянуті газони й живоплоти, кущі азалій на клумбах — густі, мов жебрацькі бороди, — все це цілком пасувало до гемпстедських звичаїв. Проте кінець вулиці видавався вже вбогішим, а два останні будинки взагалі порожнювали. За ними дорога закінчувалась біля високих, іржавих залізних воріт, обкручених колючим дротом. Яскраві трикутні помаранчеві знаки ДЕПРІК попереджували про вхід до забороненої зони. Так, то був вхід до лікарні «Зелена брама», що вигоріла понад століття тому й відтоді стояла пустою.

Крім колючого дроту, ворота було обкручено старим іржавим ланцюгом. Ніякого замка на них ми не побачили. У ньому просто не було потреби.

Локвуд натяг рукавички й почав розмотувати ланцюг; його ланки були тверді й міцні.

— Джордже, ти казав, що тут збиралися будувати житловий квартал, — нагадав він. — І облишили цей задум через прояви

надприродних сил. А що то були за прояви?

Джордж поглянув крізь ворота на темне пустище. Хоч як тепло було цього вечора, він надяг на голову вовняну шапку, а на руки — рукавички без пальців. Убраний він був у темну нічну куртку, джинси й робочі черевики, а до пояса причепив додатковий ремінь з каністрами й соляними бомбами. До того ж, на мій подив, він зібрав собі ще один рюкзак помітно більший і важчий за той, що приготувала я. Рюкзак був страшенно важкий, і Джорджеве обличчя аж лисніло потом.

— Звичайні прояви, — відповів він. — Ти ж знаєш, як це буває.

Локвуд нарешті розмотав ланцюг і різко штовхнув ворота. Вони відчинились із рипінням, схожим на звук переламаної кістки. Ми одне за одним прослизнули крізь ворота — і увімкнули кишенькові ліхтарики. Потрісканий асфальт під нашими ногами поріс густою, довгою травою. Вогні наших ліхтариків танцювали по нерівній, грудкуватій землі. Довкола росли високі буки, молоді дубки й берези. Дорога між деревами звивалася ліворуч.

— Ця дорога приведе нас до лікарні, — зауважив Джордж. — Іти треба десь із пів милі. Отуди, до пагорба.

Локвуд кивнув:

— Чудово. Веди нас.

Ми мовчки рушили вперед. По ногах черкала висока трава. Над землею досі парувала денна спека. Зійшов місяць — і пустище потонуло в сріблястому сяйві. Білі хмари громадились у небі, наче примарні замки.

— Що значить «звичайні прояви», Джордже? — спитала я. — Тіні?

— Так. Головним чином Тіні й Тумани. Ледве помітні прояви, що плавають у повітрі. До речі, не забувайте, що довкола лікарні безлюдно. Тут поблизу ніхто не хотів залишатись.

— Тобто нічого небезпечного немає?

— У руїнах самої лікарні — ні. А от будинок Бікерстафа — інша річ.

Ми піднялись на невеликий пагорб. Лондонські вогні вдалині мерехтіли неоновим морем. Довкола панувала тиша. Комендантський час уже розпочався, й місто поринуло в мовчанку.

— Зупинімось на хвилинку, — попросив Джордж. — Мені треба перепочити.

Він зняв рюкзак і скинув його на землю. Рюкзак був справді здоровенний, і до того ж якоїсь дивної викривленої форми.

— Що тут у тебе, Джордже? — спитала я.

— Нічого. Деяке додаткове знаряддя. Не хвилюйся. Фіззарядка мені тільки на користь.

Я насуплено поглянула на рюкзак:

— Від якого часу ти...

Аж тут я здогадалась. Зрозуміла, що він — цей рюкзак — мені нагадує. Тоді нахилилась і розстебнула його, присвічуючи ліхтариком. У його промені ми побачили пластикову кришку й увігнуті стінки знайомої посрібленої склянки...

— Череп?! — вигукнула я. — Ти притяг його сюди?!

Джорджа, здається, зачепили мої слова.

— «Притяг» — це ще легко сказано. Так, ектоплазма не має ваги, але ти навіть не знаєш, як тяжко її носити... О, моя бідолашна спина...

— І коли ж ти збирався сказати мені про це?

— Я взагалі не хотів говорити тобі. Ми ж не знаємо достеменно, де кабінет Бікерстафа. А череп знає. Отож на випадок, якщо ми не знайдемо кабінет, Локвуд вирішив...

— Що?! — я обернулась до нашого керівника, що тим часом зацікавлено оглядав кущик кропиви. — Локвуде! Ти знав про це?

Він кахикнув:

— Ну...

— Він лише запропонував, — поспіхом сказав Джордж. — Це була його ідея. І мені спало на думку, що він теж допомагатиме нести цю склянку. А натомість я тягну її всю дорогу, наче віслюк... О, моя бідолашна спина...

— Замовкни нарешті зі своєю бідолашною спиною! Ви здуріли, чи що? Ви хочете, щоб я говорила з небезпечним Третім Типом у зоні, де може бути безліч інших Гостей? Ви, напевно, обидва збожеволіли? Гадали, що я на таке погоджусь?

— Ні, — відповів Джордж. — Тому й не казали тобі.

— Забудьте про це! — з огидою вигукнула я. — Куди поділася твоя обачність, Локвуде? Я поки що при здоровому глузді — й негайно забираюся звідси!

— Не треба нервуватись, Люсі, — відповів Локвуд. — Це цілком безпечно. Склянка — в рюкзаку, а кришку міцно прилаштовано.

Привид ніяк не зможе проявити себе чи заговорити з тобою. Він лише запасний варіант на випадок, якщо ми не знайдемо ті папери.

— Тих паперів, радше за все, взагалі не існує, — буркнула я. — Не забувайте, що нам про них розповів цей підступний привид у склянці! Хіба можна йому вірити?

— Я й не кажу, що можна. Але він запевнив нас, що працював з Бікерстафом. Повернення в цей дім може заохотити його до дальшої розмови.

Я не дивилась на Локвуда: він зараз усміхнувся б, а мені було не до усмішок.

— Як просто в тебе все виходить! Береш мене і тягнеш до цього будинку...

— Тут справді відбулись моторошні речі, — відповів Локвуд. — Та це не означає, що тут досі живуть привиди. Духа Бікерстафа тут немає — він на кладовищі. Дзеркала — так само. Що іще може зашкодити нам?

Він добре знав, *що іще* може нам зашкодити. Ми всі це знали. Та я не відповіла нічого, лише підхопила свій рюкзак і рушила за хлопцями.

Дорога звернула вбік від дерев. Лондонські вогні залишились далеко позаду. Серед трави нарешті з'явилися темні руїни, здебільшого низькі й геть порослі мохом, лише подекуди вони сягали висоти другого поверху. То були залишки згорілої лікарні. Мої відчуття насторожились; повіяло огидним холодом і страхом. Серед каміння ліниво пурхали бліді нічні метелики. Я підозріливо поглянула на них, проте метелики виявились звичайнісінькими. Ми обережно подались уперед.

— Я бачу Смертні Вогні, — прошепотів Локвуд. — Ледве помітні, серед руїн.

Я на мить прислухалась — і почула тихе-тихе тріскотіння вогню, вигуки, чийсь далекий вереск... Несподівано звуки вщухли. Лише вітер ніжно шурхотів листям.

Пройшовши ще трохи далі, ми дісталися до найвищої з уцілілих стін. Я краєм ока помітила примарну сіру постать, що стояла на дверях і стежила за нами. Поза шкірою в мене пробіг холодок.

— Перший Тип, — мовив Локвуд. — Тінь або Причасний. Нічого страшного... Так, а що там? — він показав на верхівку пагорба.

— Те, що нам треба, — відповів Локвуд. — Будинок Бікерстафа.

На тлі осяяного місяцем неба виросла чорна споруда, що стояла осторонь руїн. Будинок — великий, незграбний, споруджений із грубої темно-сірої цегли, — був оточений невисоким муром. Фігурний дах із численними димарями мав кілька крутосхилів, з яких подекуди пообпадала черепиця й стирчали, мов ребра, балки. Великі вікна, порожні й чорні, немовби пильно дивились на нас, як це зазвичай буває в покинутих домах. Стежка з гравію вела від воріт до захарашеного садка, де трава сягала нам аж до колін.

Ми стали на воротах, узявшись за руків'я рапір. Джордж дістав з кишені пакуночок м'ятних льодяників і роздав їх нам усім.

— Я так і думав, що видовище буде не з найгарніших, — зізнався Локвуд, смокчучи льодяник. — Проте зовнішній вигляд — це ще не все. Пам'ятаєте оту скотобійню в Дептфорді? Зовні — страх та й годі. А всередині — нічогісінько.

— Еге ж, для тебе — нічогісінько, — заперечила я, — бо ти нагорі балакав з господарем. А нас із Джорджем Безрукий загнав у підвал.

— Так, я пригадав... Я, напевно, мав на увазі щось інше. Будь-що це не означає, що тут неодмінно трапиться якась халепа. Навіть якщо тут когось жорстоко вбили... Передай-но мені ще один льодяник, Джордже!

Я уважно слухала його заспокійливі слова. Усе ж, «Локвуд і К°» — агенція, що давно вже має справу з покинутими будинками. Врешті-решт, саме нас залучив до цього розслідування Барнс, і саме ми хочемо втерти цим носа Кіпсові. І, врешті, саме нас Пенелопа Фітес запросила на свою вечірку! Отож ми розправили плечі і рушили стежкою вперед.

— Тільки пам'ятайте, — бадьоро говорив Локвуд, щоб розігнати й нічну тишу, й наші похмурі думки, — у нас тут дві мети. По-перше, ми шукаємо документи, про які згадував череп. По-друге, ми шукаємо будь-які надприродні сліди, залишені Бікерстафом чи його друзями. Просто, чисто й швидко. Прийшли — зробили — пішли. І жодних проблем.

Ми підійшли до будинку. Я відразу помітила східці, порослі пліснявою, розхитані двері й віконниці, що абияк затуляли розбиті вікна. На стовпах ганку було вирізьблено маленьких демонів — такий собі натяк, що добром це все не закінчиться.

Від густого куща під однією із стін віяло міцним солодким запахом. Повітря довкола було тепле й задушливе. Джордж піднявся східцями й зазирнув у маленьке скляне віконце біля дверей.

— Нічого не видно, — повідомив він. — Хто піде перший?

Я насупилась:

— Що, знову? Завжди я перша...

— Ні, не завжди, — заперечив Локвуд. — Могилу пані Баррет першим відкривав я. А залізну домовину Бікерстафа — Джордж.

— Так, але ж до того...

— Годі сперечатись, Люсі. Сьогодні твоя черга. Не хвилюйся, ми тебе прикриємо. До того ж, як я вже казав, там немає нічого небезпечного. Лише сліди чийхось давніх спогадів.

— А хіба не з них виникають Гості, Локвуде? Давні спогади... Ну, гаразд. Тільки чому ми не прийшли сюди в зручнішу годину — наприклад, опівдні?

Відповідь, щоправда, я знала й сама. Лише поночі можна виявити приховані сліди потойбічної сили. Лише поночі пам'ять покинутого будинку може ожити.

Я штовхнула двері, сподіваючись, що їх замкнено. І не вгадала. Двері без жодного звуку відчинились, і зсередини повіяло гнилизною.

Я відчула, як поза моєю шкірою пробіг мороз — і волосся на голові заворушилось. Можливо, Локвуд має рацію, й тут немає жодного Гостя. Але ж це будинок, останній власник якого присвятив багато років моторошним окультним дослідженням — пробував, напевно, всілякими негідними способами викликати душі померлих, і врешті його спіткав таємничий і жалюгідний кінець... Погляньмо щиро: перед нами справді *сліди давніх спогадів*, які не вдасться вивести звідси звичайним провітрюванням.

Але ж я — агент... і таке інше. Ну, одне слово, ви знаєте.

Отож я без вагань — тобто *майже* без вагань — ступила за двері.

Добре, що в темному передпокої мені відразу не впала на голову якась гидота чи падло. В нашій професії це *вже* результат Я прислухалась, як робила це завжди, — й не почула ніяких потойбічних голосів чи криків. Довкола панувала тиша. Було лише чути, як позаду мене Локвуд із Джорджем ставлять на підлогу свої торбини.

Передпокій був порожній, з високою стелею й нестерпним смородом вогкості й цвілі. Я вимкнула ліхтарик, і мої очі швидко звикли до темряви. Місячні промені проникали сюди крізь діри в даху, освітлюючи сходи в дальньому кінці кімнати. Сходи були зігнуті, потемнілі від вологи й пошкоджені часом та дощами. Подекуди дерев'яні сходи геть вигнили й попровалювались. Поруччя обліпили білі грудки плісняви; з-за плінтуса стирчали кущики трави. Стеля теж укрилася цвіллю. Старі сухі листки, занесені сюди нескінченними осінніми вітрами, застинали підлогу й шурхотіли, мов папір, під нашими ногами.

На стінах не було жодних написів, які часто трапляються в покинутих будинках: ще один доказ сумнівної репутації цього місця. Не було ні меблів, ні взагалі жодних речей. Під стелею, вздовж стін, простяглись панелі з червоного дерева. Подерті шпалери затріпотіли від теплого вітерця, який ми принесли з собою знадвору. Світильників також ніде не було, лише діри в стінах показували їхні колишні місця.

Десь тут, серед гнилизни, доктор Бікерстаф працював з людськими рештками, вкраденими з сусідніх кладовищ.

Десь тут він помер. А шури...

Ні. Зараз не час пригадувати всі ці подробиці. Я відчула, як б'ється моє серце. Тривога й страх — найголовніші два почуття, якими живляться Гості. Я хитнула головою й спробувала зосередитись на роботі.

— Локвуде... — покликала я. Він хутко обернувся до мене.

— Смертних Вогнів немає. А що в тебе, Люсі?

— Усе спокійно.

Він кивнув:

— Чудово. А в тебе, Джордже?

— Температура — шістнадцять градусів. Нормальна. Усе гаразд.

— Добре, — Локвуд пройшов трохи далі: під його ногами зашелестіло листя. — Працюємо швидко й спокійно. Оглядаємо кабінет Бікерстафа й шукаємо його лабораторію чи майстерню, де він проводив свої експерименти. В газеті йшлося про потаємний льох у вітальні — отже, це десь на першому поверсі. Де кабінет, ми поки що не знаємо. Якщо вдасться натрапити на залишки потойбічної енергії, це вже робота Люсі, тільки вона зможе розібратися в них. На контакт із черепом без її згоди ми не виходимо.

— Правильно, — погодилась я.

— Найцікавіше — нагорі, — зауважив Джордж напрочуд рівним голосом. Схоже було, що це місце чимось вразило його. — У кімнаті, де були щури.

— Якщо вони тут справді *були*, — відповів Локвуд. — Будь-що спробуємо дістатись і туди.

З передпокою ми зайшли до найближчої кімнати. Кімната теж була порожня — тільки голі дошки й залишки тиньку, осяяні місячним світлом. Стеля була ціла, в кімнаті тхнуло вологою. Я провела рукою вздовж стін, шукаючи потойбічних проявів, і не знайшла нічого. Простір був чистий і спокійний.

Ми спробували пошукати в наступній кімнаті — те саме. Жодних температурних змін, жодного смороду чи відчуття страху. Ми зазирнули до третьої, протилежної кімнати. Її особливе розташування й візерунчаста ліплена стеля наводили на думку, що це була розкішна приймальня, де Бікерстаф частував гостей чаєм. На стінах, однак, не було ні шпалерів, ні обшивки — самі дошки й тиньк у місячному світлі. Мені спало на думку неприємне порівняння: що сам Бікерстаф, що його будинок — від обох залишилися гнилі кістяки.

Коли ми повернулись до передпокою, я відчула слабеньку вібрацію. Щось у ній було знайоме...

— Локвуде, Джордже! — прошепотіла я. — Ви відчуваєте?

Хлопці прислухались. Локвуд хитнув головою. Джордж стенов плечима.

— Ні, — похмуро відповів Джордж. — Мої відчуття не такі гострі, як... — і зненацька перелякано вигукнув: — *Що це?!*

Я теж це побачила. Темна смужка — довга, низька, швидка — вислизнула з найдалшого кутка кімнати, промчала під стіною і майнула в бік вікна, уникаючи місячного світла. А потім пробігла повз нас уздовж плінтуса.

Брязнуло залізо. Локвуд однією рукою наставив рапіру, а другою клацнув ліхтариком і спрямував його промінець на маленьке, темно-буре тільце.

— Миша, — прошепотіла я. — А я думала...

— Я теж! — уголос підхопив Джордж. — Думав, що це щось більше. Можливо, щур.

Локвуд вимкнув ліхтарик. Миша вмить утекла. Ми радше відчули, ніж побачили, як вона мчить геть.

— Облишмо вже цих щурів, — сухо промовив він. — З усіма все гаразд? Ходімо нагору!

— Зачекайте, — я похмуро втупилась у місце, звідки вибігла миша. — Коли ти світив ліхтариком, мені здалося...

Я взяла свій ліхтарик і спрямувала його на стіну. В тиньку, осяяному променем світла, чітко пролягала тоненька лінія — обриси дверей. Підійшовши ближче, ми побачили завіси, припасовані до стіни, й маленьку замкову щілину.

— Чудово, Люсі, — прошепотів Локвуд. — Раніше, коли тут були шпалери чи стояла шафа з книжками, ці двері було непросто знайти.

— Гадаєш, це прохід до майстерні Бікерстафа?

— Радше за все. Спробуймо пройти туди. Дерево за стільки літ геть прогнило, а завіси ледве тримаються. Думаю, проберемось.

Тільки-но Локвуд штовхнув двері, як вони прочинились, а верхня частина звалилася з завіси. Перед нами відкрився вузький прохід у глибину будинку. Жодне світло не проникало туди. Локвуд увімкнув ліхтарик і посвітив. Прохід був порожній і закінчувався ще одними дверима. Від запаху вологи й цвілі аж нудило.

Зараз нам слід було діяти з подвійною обережністю. Перш ніж увійти, ми виміряли температуру повітря й записали результат. А потім, пригнувшись, — Локвуд майже сягав головою одвірка, — рушили коридором уперед. Просувались ми повільно, за кожними кількома кроками напружуючи свої Таланти й роблячи нові вимірювання. Нічого тривожного поки що нам не траплялось. Температура знизилась, але зовсім трішки. Локвуд не виявив жодного

Смертного Вогню. До мого слуху долинав якийсь непевний відгомін, проте нічого розібрати до ладу я не могла. Павуків — і на стелі, й на підлозі — було чимало, однак не стільки, щоб це мало серйозне значення. Дотик до стіни теж не дав жодних відчуттів.

Джордж почувався пригніченим. Він ледве йшов і мало говорив, геть забувши про свої звичні ущипливі зауваження. Врешті, коли він помітно відстав, я сказала про це Локвудові, що теж звернув увагу на незвичайну Джорджеву поведінку.

— Що ти про це думаєш? — запитала я. — Це *біль*?

— Можливо. Сьогодні він уперше після того, як побачив те дзеркало, потрапив до місця з потойбічною аурою. Простежмо за ним як слід.

Найпідступніша з чотирьох ознак неминучого прояву духа — *біль*. Інші ознаки — це, як відомо, *холод*, *сморід* і *страх*. *Біль* — це відчуття смутку й тягаря на душі, яке напливає так повільно, що ти сам цього не помічаєш і врешті не маєш сили підняти рапіру. *Біль* призводить до того, що ти потрапляєш у пастку, й ця пастка — відразу до життя, щастя та радощів, — часто призводить до фатального кінця. Ось чому досвідчені агенти спостерігають один за одним, коли працюють у команді. Отож ми з Локвудом — тихенько, не звертаючи на себе уваги, — стали обабіч Джорджа, захищаючи його.

Нарешті ми наблизились до дверей у кінці проходу. Тільки-но мої пальці торкнулись їхньої ручки, як я відчула страшенний холод і вловила далеке відлуння голосів, здебільшого чоловічих, що з запалом розмовляли. До голосів домішався тютюновий дим і ще запах якихось їдких, міцних хімікалій. Уже наступної миті відлуння згасло.

— Я знайшла слід, — повідомила я.

— Стійте нерухомо, — долинув з-за спини Локвудів голос. — Дивіться й слухайте. Не відчиняйте дверей.

Якусь хвилину ми стояли мовчки. Нарешті Локвуд дав відбій.

— Гарзд, — сказав він. — Заходимо, як тільки ти будеш готова, Люсі.

Що ж, це був мій обов'язок. Я глибоко зітхнула, вхопилася за ручку дверей — і ступила до кімнати.

* * *

Мене оточила п'ятьма. Я відчула, що довкола — велика кімната. Мені, звичайно, закортіло увімкнути ліхтарик, та я стрималась і стояла нерухомо. Ззаду було чути, як зачиняються двері. Хлопці не говорили ні слова, та я почула в темряві їхні кроки. Вони підійшли до мене зовсім близько — ближче, ніж звичайно, — й за це я була щиро вдячна їм. За те, що ми разом серед цього непроглядного мороку.

Я спробувала придивитись, та не побачила нічого. Прислухалась — і почула тільки легеньке відлуння, яке тут-таки вщухло. Я чекала, поки Локвуд подасть сигнал увімкнути ліхтарика.

Проте сигналу не було.

— Ви готові? — нарешті спитала я. — Я нічого не відчуваю. А ви? Зненацька я зрозуміла, що поруч зі мною нікого немає.

— Ти готовий, Локвуде? — запитала я трохи голосніше.

Відповіді не було.

В іншому кутку кімнати хтось гучно кахикнув.

Страх ножем пронизав моє серце. Я вхопила з пояса ліхтарик, увімкнула й повела ним на всі боки.

Ще одна порожня кімната — з голими стінами й запорошеною підлогою. Один-єдиний віконний отвір, замуrowаний цеглою. Посередині кімнати — масивний стіл, покритий залізом.

Проте мене тут нічогосінько не цікавило, бо я в цій кімнаті була *сама*. І Локвуд, і Джордж кудись пропали.

Аж тут, почувши, як відчиняються двері, я обернулась — і промінь мого ліхтарика освітив їх обох. Вони стояли спинами до мене, опустивши рапіри, й не зводили очей з проходу.

— Що ви, в біса, там робите?! — не витримала я.

— Хіба ти не чуєш, Люсі? — прошепотів Локвуд. — Шурхіт!

— Ніби шури, — підхопив Джордж. — Я думав, що вони біжать за нами, але... — Він, здається, вперше помітив мене. — О, ти була тут?

— Авжеж, була! — поза шкірою мені пробіг холодок. — А хіба не *ви* були в кімнаті зі мною?

— Ні... Забери цей ліхтарик! Ти мені очі засліплюєш! — вигукнув Джордж.

— Ми думали, що ти стоїш біля нас, Люсі, — пояснив Локвуд.

— Ні. Я зайшла сюди й думала, що ви прямуєте за мною... А ви *певні* що вас тут не було? — я пригадала тихі кроки в темряві. Мій

голос напружився. — Я відчувала, що ви біля мене...

— Ми не помітили, як ти увійшла сюди. Нас спантеличив цей шурхіт...

— Дивно, як ти не почула його, — зауважив Джордж.

— Отож-бо й воно, що не почула! — вибухнула я гнівом. — Якби почула, то хіба полізла б сюди сама-одна?!

Локвуд торкнувся моєї руки:

— Усе гаразд, Люсі. Заспокойся. Розкажи наїм, що тут трапилося.

Я глибоко зітхнула, щоб утамувати тремтіння:

— Підходьте ближче, і я все розповім вам. Тільки відтепер тримаймося разом. І не звертаймо уваги на жоден шурхіт.

* * *

Таємна кімната, як ми й сподівались, виявилась майстернею Бікерстафа. Проте ніяких слідів потойбічної енергії ми в ній спершу не відшукали. Локвуд поставив ліхтар на підвіконня біля замурованого отвору. У його світлі Джордж вирушив уздовж стін, пильно оглядаючи їх. Іншого виходу з кімнати не було. По стінах залишились іржаві кріплення від газових ламп, що стриміли з-під облупленого тиньку. Меблів у кімнаті не було, крім стола з прикрученими до підлоги ніжками. Залізна стільниця була загорошена й засипана тиньком. Уздовж країв пролягали глибокі борозни, що спускались по ніжках до невеликих жолобків у підлозі.

Локвуд провів пальцем по одній борозні.

— Гарненькі, нівроку, жолобки, — сказав він. — Для крові. Це хірургічний стіл для розтину трупів. Середина дев'ятнадцятого століття. Я бачив такий у Королівському медичному коледжі. Здається, саме тут наш любий доктор Бікерстаф проводив експерименти з мертвими тілами. Шкода тільки, що стіл залізний. Інакше ти, Люсі, могла б знайти на ньому цікавий відгомін минулого...

Я дістала з рюкзака пляшку води, відпила й тепер завзято жувала шоколадку. Візит до цієї кімнати трохи вибив мене з колії, проте невдовзі страх переріс у дещо міцніше. Якби духи схотіли застерегти мене, вони не зробили б цього кращим чином... Я жбурнула обгортку від шоколадки вбік.

— У цій кімнаті збирались люди, — сказала я. — Чоловіки. Курили й обговорювали свої експерименти. Я це вже знаю, але хочу довідатись

більше. Помовчіть, будь ласка. Зараз я дещо спробую...

Я підійшла до протилежної стіни, якнайдалі від залізної стільниці. Тут колись був камін. Його ґратці було забито камінцями, уламками дерева й тиньку. Мені здалося, що саме тут Бікерстаф та його друзі стояли, курили й обговорювали те, що лежало на столі. Саме тут по них могли залишитись найбільш відчутні сліди.

Я торкнулась кінчиками пальців стіни. Холодна, волога, навіть якась жирна на дотик... Я заплющила очі й прислухалась.

Із минулого полинув невиразний звук. Я ніби вчепилась у нього — й звук ущух.

Потойбічне відлуння — дивна річ. Воно приходить і відходить, дужчає й слабшає; відгомін минулого пульсує десь глибоко-глибоко. Саме тому Дотик — дуже непевний, хиткий Талант. П'ять разів ви можете торкатись того самого місця — й нічого не вловите, а за шостим разом потойбічна сила проявиться так потужно, що зіб'є вас із ніг. Я обмацала камінні ґратці, сам камін і навіть замуроване вікно, та врешті лише забруднила пальці.

Час минав. Я чула, як Локвуд шаркотить ногами, а Джордж тиняється поряд. Обидва, на щастя, мовчали, не заважаючи мені зосереджуватись.

Я вже зібралася дістати з рюкзака пакунок «Серветок для Агентів» («Ідеально витирають кіпоть, могильну землю та плями ектоплазми»), коли випадково зачепилася за стіну біля дверей. Мої пальці немовби пронизало блискавкою. Я відсахнулась, але тут-таки, зрозумівши, що це було, — знову приставила руку до холодного грубого тиньку.

І відразу — ніби хтось увімкнув радіо, — почула довкола голоси. Заплющила очі, обернулась лицем до середини кімнати — і вмить уявила все, що навіювали ці звуки.

Навколо хірургічного стола стояли кілька чоловіків. Я чула гомін їхньої розмови, сміх, пахощі міцного тютюну. Посередині стола щось лежало. Один голос — гучніший, наполегливіший, — перекривав інші. Гомін ущух, і натомість забряжчали келихи. Звуки пропали...

...І вибухнули знову. Цього разу то був різкий, невпинний свист, ніби хтось заклопотано щось пиляв. Я чула, як скрипить лезо. Знову запала мовчанка... і в кімнаті з'явилось щось нове. Я відчувала його присутність у несподіваному холоді, в нападі страху, від якого в мене

цокотіли зуби. До цього додався ще й моторошний звук, який я вже чула раніше, — ніби дзижчання незліченних мух.

У темряві пролунав голос:

— *Спробуй Вілберфорса. Він готовий. Він усе зробить.*

Пиляння негайно вщухло. Дзижчання ж, навпаки, посилилось; моторошний холод навалився на мене, ніби хотів проковтнути, — так само, як три ночі тому, коли я стояла біля могили Бікерстафа. Я з болю розтулила уста. І цієї ж миті мені прямісінько у вуха вдарив крик, — здавалося, що кричав цілий хор голосів:

— *Поверніть нам наші кістки!*

Я відірвала руку від стіни. Холодний серпанок негайно скотився з мене, і я знову відчула гнітюче тепло порожньої кімнати.

Джордж із Локвудом стояли біля стола й не зводили з мене очей.

Я дістала з торбини термос, ковтнула гарячого чаю й лише тоді заходила розповідати, що я почула.

— Дзижчання мух, — насамкінець сказала я. — І несподіваний холод... так само, як тоді, на кладовищі. Мені здається, Бікерстаф виготовив своє дзеркало саме тут.

Локвуд затарабанив пальцями по столу:

— Так, але що це за дзеркало? Ось у чому питання. Дивишся туди — і що бачиш?

— Не знаю. Але цей бовдур дійсно змайстрував щось дуже страхітливе.

— А цей голос, який ти чула... Як ти гадаєш, то Бікерстаф?

— Можливо. Хоч, як на мене, він був більше схожий на...

Коли хтось із нас замовкає на півслові, це не віщує нічого доброго. Здебільшого це означає, що годі вже балачок — треба негайно рятувати своє життя.

— Чуєте? — запитала я.

З-за дверей долинуло тихеньке шкряботіння. *Щось* лізло, прокрадалось, шкандибало проходом і щомиті наближалось до нас.

— Прикрутіть ліхтарики, — прошепотів Локвуд.

Кімната майже занурилась у темряву. Було достатньо ясно, щоб ми виразно бачили двері, й достатньо темно для того, щоб не заважати нашим відчуттям. Ми без слів відійшли на звичні позиції: я стала праворуч від дверей, Джордж — ліворуч і трохи далі, на випадок, якщо привид зірве їх із завіс, а Локвуд — просто перед дверима, готуючись

відразу кинутись в атаку. Рапіри ми тримали наготові. Я витерла ліву руку об легінси. Це найбільш неприємний момент — чекати, коли нарешті з'явиться Гість. Момент, коли ти знаєш, що привид уже близько, але найголовніший страх іще попереду. Доводиться відвертати власну увагу, щоб не дати цьому страхові скувати тебе. Саме задля цього я обмацала свій ремінь і перевірила, чи все знаряддя на місці, — аж поки остаточно переконалася, що все гаразд.

Тихі звуки залунали ще виразніше. Крізь тріщину в дверях пробився білий промінець світла. Підлогою потяглась вузька тінь.

Локвуд повів рукою — в повітрі блиснув метал. Я теж підняла свою рапіру.

Невидима сила штовхнула двері, які з розмаху лягнули Джорджа по обличчю. Щось засичало, тріснуло — й до кімнати заскочила темна постать. Локвуд кинувся з рапірою вперед.

Почувся тривожний крик...

На мить усі заціпеніли. Локвуда наче скувало морозом. Моя рапіра зависла в повітрі, а м'язи здерев'яніли відразу після того, як я почула брязкіт каністри об підлогу — і до мене долинув виразний запах солі й заліза.

Я витягла ліхтарик і увімкнула його на повну потужність. Його промінь освітив Локвуда, кінчик рапіри якого зупинився за кілька дюймів від горла Квіла Кіпса: той саме підняв одну ногу, щоб ступити вперед. Виряченими очима він утупився вперед, а його груди аж підскакували від гарячкового дихання. Вістря власної Кіпсової рапіри коливалось на короткій відстані від Локвудового живота.

Позаду нього, біля дверей, скупчились Кет Годвін з ліхтарем у руці, Нед Шоу, що саме збирався жбурнути ще одну бомбу, й крихітка Бобі Вернон, чії очиці визирали з темряви звідкілясь із-за лівої пахви Шоу. Обличчя в усіх були спотворені сумішшю подиву й страху.

Тиша панувала далі: її порушувало хіба що Джорджеве бурчання за дверима.

Аж тут Локвуд і Кіпс із вигуками огиди відскочили один від одного.

— Що ти тут у біса робиш? — прохрипів Кіпс.

— Те саме я хочу спитати в тебе.

— Це не твоє діло!

— *Саме моє*, — заперечив Локвуд, сердито скуйовдивши собі волосся. — Зараз ви влізли саме в *моє діло*. Ти наражаєшся на небезпеку, Кіпсе. Я мало не проткнув тобі шию рапірою.

— Я? А ми думали, що це Гість! Якби не моя блискавична реакція, я б тебе геть випатрав!

Локвуд підняв брову:

— Оце вже навряд. Ти врятувався лише тому, що я вчасно побачив, що це ти, й відбив твій удар у мій живіт прийомом Бедекера — Флінна. Тобі пощастило. А могло й не пощастити!

Знову запала тиша.

— Гаразд, — мовив Кіпс, — якби я краще розумів, про що ти тут розводишся, то відповів би тобі як слід.

Він почепив свою рапіру на пояс. Локвуд зробив те саме. Нед Шоу, Бобі Вернон і Кет Годвін похмуро зайшли до кімнати. З-за дверей з'явився Джордж, потираючи носа, який після удару став ніби ще коротшим. Якусь хвилину всі мовчали, а потім забряжчали рапіри та інша зброя, яку Кіпсова компанія сердито кинула вбік.

— Отже, — почав Локвуд, — ви просто пішли за нами вслід? Це не робить вам честі.

— За вами вслід? — зневажливо зареготав Кіпс. — Ми, друже, пішли вслід за Бобі Верноном та його знахідками в архіві. Я не здивуюсь, якщо це *ви* пішли вслід за нами.

— Нам це не потрібно. Нас сюди привели Джорджеві пошуки.

Бобі Вернон захихотів:

— Справді? Після того цирку у Вімблдоні Кабінс *ще працює* у вас?

Локвуд насупився:

— Ми з нетерпінням готуємось до нашої перемоги, Квіле. До речі, не пишіть для «Таймса» надто довгої статті. Половини сторінки з визнанням власної поразки цілком вистачить.

— Якщо Кіпс, звичайно, *справді* вміє читати й писати, — підхопив Джордж.

Нед Шоу пирхнув:

— Добирай слова, Кабінсе!

— Пробач. Зараз я скажу по-іншому. Я певен, що в джунглях острова Борнео є мавпи, більш письменні за нього...

Шоу вибалушив очі й сягнув рукою до пояса:

— Гаразд, якщо так...

Локвуд відгорнув край пальта і взявся за рапіру. Кіпс, Джордж і Годвін умить зробили те саме.

— Припиніть! — вигукнула я. — Негайно припиніть ці дурниці!

Шість облич обернулись до мене.

Я стиснула кулаки. Гукнула я досить голосно, а може, ще й тупнула ногою. Я бачила, що мушу зупинити хлопців. Їхній гнів виходив з-під

контролю, а отже, небезпека, що загрожувала нам, ставала дужча й відчутніша. Сварка в будинку з привидами — річ не дуже добра, якщо не найгірша взагалі.

— Хіба ви не відчуваєте? — прошепотіла я. — Атмосфера змінюється! Ви збурюєте енергію будинку! *Негайно* замовкніть!

Запала тиша. Всі мене послухались, хоч як їм було соромно й ніяково.

— Дякую, Люсі, — зітхнув Локвуд. — Твоя правда.

Інші кивнули.

— Щодо гніву — згоден, — пробурмотів Джордж. — А кепкування? Хіба воно теж приваблює Гостей?

— Цить!

Ми зачекали. В повітрі згущувалась напруга.

— Чи зможемо ми зупинити його? — запитав нарешті Квіл Кіпс. — Чи вчасно ми прийшли сюди?

Поки він говорив це, ліхтар у руці Кейт Годвін мерехтів, згасав і спалахував знову. Джордж узяв з пояса термометр і подивився на нього:

— Температура падає. Зараз десять градусів. А коли ми тільки-но прийшли сюди, було чотирнадцять.

— І повітря густішає, — пробурмотів Бобі Вернон. — Чути сморід.

Я кивнула:

— А я чую шурхіт.

Кет Годвін теж почула його. Її обличчя посіріло:

— Шурхотить, ніби... ніби...

Ніби безліч маленьких хвостатих, кігтястих тваринок пробиралися будинком до нас. За стінами, під дверима, у водостічних рурах, під дошками підлоги — всюди в цій моторошній, задушливій кімнаті лунав тихий шурхіт. Правду кажучи, ми всі зрозуміли, що це таке, але ні я, ні Кет Годвін не вимовили цього фатального слова.

— Готуйте ланцюги, — наказав Локвуд. — Годі вже порожніх думок.

— До роботи! — підхопив Кіпс.

Слід віддати їм належне: за всієї своєї подібності до зграї голодних шакалів, агенти «Фітес» були чудово натреновані. Вони швидше за нас розпакували свої торбини й за двадцять хвилин виклали коло з

ланцюгів. Нед Шоу досі скося позирав на нас, проте інші зберігали діловитий спокій. Головне зараз — вижити. Ми всі — в небезпеці.

— Затишно вийшло, — обізвався Джордж. — До речі, Кіпсе, в тебе чудовий одеколон.

— Дякую.

— Замовкніть! — прошепотіла я. — Слухаймо!

Отже, ми стояли й мовчали — семеро агентів, замкнених у колі. Ліхтар і далі шалено мерехтів. Я нічого не бачила, але виразно чула, як настирливий шурхіт підбирається дедалі ближче... Звук лунав звідусіль, ніби нас із темряви, з усіх боків хтось переслідував. Кет Годвін засапано дихала, їй добре було чути цей шурхіт, та чи чули його інші — я сказати не могла. Здавалося, що невидимі шалені істоти біжать по стінах. Кігті шкрябали по тиньку над нашими головами й ніби забирались кудись усередину будинку... Аж тут, досягши стелі, моторошний звук почав ущухати.

— Вони пішли, — сказала Кет Годвін. — Пропали... Як гадаєш, Люсі?

— Так, повітря ніби очистилось... Зачекай! Виходить, ти знаєш моє ім'я?

— Температура знову підвищується, — обізвався Джордж. — Уже дванадцять градусів...

Напруга зникла. Всі несподівано відчули, як близько на нас чатувала небезпека. Ми швидко вийшли з кола й прибрали ланцюги.

Дві наші команди стояли й дивились одна на одну.

— Послухай-но, Квіле, — мовив Локвуд. — У мене є пропозиція. Сваритись тут не годиться. На це в нас буде інше місце й час. Нам не дуже приємно працювати разом, тож розділімось. Шукаймо, де кому до вподоби, тільки не заважаймо одні одним. Так буде чесно?

Кіпс неквапом обтрушував манжети — так, ніби злякався, що міг підхопити від нас бліх.

— Гарзд. Тільки, будь ласка, без несподіваних появ. А то ще випадково без голів залишитесь.

Без зайвих слів ми покинули майстерню й подалися назад у прохід. Коли ми повернулися до передпокою, Локвуд зупинився.

— Кіпс недовго сидітиме там, — прошепотів він. — Спочатку вони оглянуть майстерню, зміряють температуру, а потім — і дуже скоро — вирушать навздогін за нами. Якщо тут є якісь папери, їх треба

відшукати негайно. Люсі! Я розумію, що тобі цього не хочеться, але зараз саме час порадитись із нашим приятелем-черепом!

Я без великої охоти розстебнула Джорджів рюкзак.

— Не дуже це мені подобається, та коли в нас обмаль часу... — я дістала з рюкзака склянку й крутнула кришку. — Духу! Ти впізнаєш це місце? — спитала я, нахилиючись нижче. — Де був кабінет твого господаря? Можеш сказати нам?

Скло залишалось холодним і темним.

— Підсунься ще ближче, — запропонував Локвуд.

— Ще ближче? Я й так уже мало Джорджеві шию не лоскочу!.. Духу, ти чуєш мене? Чуєш? Дурниці це все, та й годі! Тільки час марнуємо...

— *Нагорі.*

Я відсахнулась, побачивши в склянці зелений спалах. Проте й голос, і сяйво тут-таки вщухли.

— Каже, що це нагорі, — поволі відповіла я. — Він чітко промовив: «Нагорі». Та чи справді...

Проте Локвуд був уже на півдорозі до дверей.

— Чого ви чекаєте? — вигукнув він. — Мерщій! Час минає!

Прогнилі сходи не давали нам піднятись нагору так швидко, як нам хотілось. Вони ледве-ледве витримували нашу вагу. До того ж, нам доводилось переступати через купи каміння й тиньку. Крізь діри в стелі сяяли зірки. А ще дорогою нам доводилось раз у раз змірювати температуру, прислуховуватись і приглядатись, чекаючи не тільки на Гостей, але й на наших суперників. Температура нагорі трохи впала, чулося тихе тріскотіння й свист. Окрім того, Локвуд помітив незначні сліди ектоплазми. А вгорі на нас чекала ще одна несподіванка.

— Погляньте на плінтус! — зауважила я. — Що це за темні плями вздовж нього?

Джордж нахилився й посвітив туди ліхтариком.

— Сліди якогось жиру, — сказав він. — Схоже, ніби вони залишились по тисячах...

— *Щурів,* — нетерпляче закінчив Локвуд, перестрибуючи через дві останні сходинки. — Забудьте про них. Ходімо!

Ми опинилися на великому квадратному майданчику під обваленим дахом. Він лежав майже просто неба, й підлогу геть засипало сухим листям і галуззям, що перемішалось з брудом та

рештками гнилих дощок. Холодне місячне сяйво проникало сюди з-поміж гнилих балок, що залишились від даху. Коридор, який вів углиб будинку, був наполовину завалений камінням. Сходи повертали вбік, знову ведучи нас до передньої частини будинку. Попереду видніли відкриті проходи до трьох кімнат.

— *Так...* — прошепотів мені на вухо голос привида. — *Тут...*

— Ми на місці, — сказала я. — Кабінет Бікерстафа — в одній із цих кімнат.

Тільки-но я назвала це ім'я, як потойбічний звук аж ударив мені у вуха, перетворившись із віддаленого тріскотіння на оглушливий гуркіт. Порожнім будинком промчав легенький вітерець, підхопивши за собою з підлоги листя й обривки паперу. Зі сходів попадали уламки тиньку й гнилого дерева.

— Цього імені краще тут не згадувати, — застеріг Локвуд. — Яка температура, Джордже?

— Вісім градусів. Стабільна.

— Залишайся тут і стеж, чи не йде сюди Кіпс. Люсі, ходімо зі мною.

Ми без жодного звуку перетнули майданчик. Я озирнулась на Джорджа, що саме зайняв місце біля перил, звідки було добре видно сходи й частину передпокою. Настрій у нього, здавалося, був спокійний, про втому ніщо не свідчило. Біль, наскільки я могла судити, його вже не турбував.

З розв'язаного Джорджевого рюкзака визирала верхівка склянки з привидом, у якій ледве жевріло зелене сяйво.

— *Так...* — шепотів голос. — *Так, моя розумнице... Ви вже близько...*

Зараз цей шепіт здавався мені радше нетерплячим.

— *Середня кімната... Під дошками підлоги...*

— Він каже, що це в середній кімнаті, — повторила я.

Локвуд підійшов до середнього проходу, зазирнув туди — і вмить відсахнувся.

— Холод! — сказав він. — Просто-таки пронизує!

Я зняла з пояса термометр і просунула до кімнати. Мою руку відразу обдало пекучим холодом.

— Усередині — п'ять градусів, — повідмила я. — А тут — вісім. Серйозна різниця!

— І не тільки холод, — Локвуд дістав з-під пальта темні окуляри й поспіхом начепив їх. — Тут ще й павуки. І величезний Смертний Вогонь! Отам, біля вікна.

Смертного Вогню я не бачила. Для мене це була звичайна простора кімната з великим віконним отвором. Як і по всьому будинку, тут не було жодних меблів. Я спробувала уявити, який вигляд ця кімната мала за часів Бікерстафа: письмовий стіл, стільці, портрети на стіні, книжкова шафа — чи навіть дві, годинник на каміні... Ні, це неможливо. Минуло забагато часу, тож загрозлива порожнеча здолала все.

Струмінь місячного світла, проникаючи через віконний отвір, осявав усе сонним, туманним сріблом. Раз чи два в моїй голові лунав тихий шум, та майже щоразу він раптово вщухав, ніби вичавлений тяжкою тишею, що панувала в кімнаті.

Зі стелі по кутках звисали щільні, запорошені шари павутиння.

Так, то було воно — лігво привида цього будинку. Моє серце болісно тьохнуло, а зуби зацокотіли. Я ледве тамувала паніку. Що там розповідав Джоуплін? Люди стояли надворі й бачили, як у вікні щось ворухиться...

— Локвуде, — прошепотіла я. — Це та сама кімната, де були щури. Тут помер Бікерстаф. Нам не треба сюди заходити...

— *Не бійтеся* — обізвався в моїй голові голос привида. — *Вам потрібні папери? Посередині підлоги, під дошкою. Просто підійдіть туди...*

— На хвилинку заглянемо, а потім вирішимо, що робити, — сказав Локвуд. Я не бачила його очей за скельцями темних окулярів, але відчувала його обережність. Він стояв на порозі й не наважувався увійти.

— Цього череп і хоче, — наполягала я. — Йому не можна вірити. Ти ж це знаєш! Просто ходімо звідси, Локвуде. Ходімо геть!

— Після всього, що ми зробили? Аж ніяк! І до того ж сюди щохвилини може завітати Кіпс!

Локвуд підтяг на руках рукавички й ступив у кімнату. Я, зціпивши зуби, вирушила за ним.

Температура впала так різко, що я навіть у пальті відчула мороз поза шкірою. Шум також несподівано посилювався, ніби хтось крутнув регулятор. Повітря геть просякло солодкавим запахом, схожим на

аромат куща за вікном. Запах був міцний, нав'язливий і трохи віддавав гнилизною. Звідки він линув, було незрозуміло.

Ні, в цій кімнаті мені нізащо не хотілося залишатись.

Ми потихеньку пробиралися серед місячного сяйва, тримаючи руки на рапірах і оглядаючи підлогу. Дошки, тверді, мов камінь, сиділи здебільшого міцно.

— Це десь посередині кімнати, — сказала я. — Якщо вірити черепові.

— Корисний, нівроку, череп... Ця дошка може піддатись. Люсі, стій на варті.

За мить він уже став на коліна й заходився обмацувати довгим пальцем краї дошки. Я взяла з пояса рапіру — й поволі обійшла кімнату. Я просто не могла стояти тут нерухомо.

Я підійшла до дверей: Джордж, стоячи біля перил, поглянув на мене й махнув рукою. З його рюкзака досі сочилося зелене сяйво. Я наблизилася до вікна: з нього мені було видно вимощений плитами ганок, дорогу, що вела з пагорба, верхівки дерев. Біля порожнього каміня я торкнулася пальцями почорнілих ґратців...

* * *

Мене вмить огорнули спогади з минулого. В кімнаті було тепло, в каміні тріскотів вогонь.

— Ось, друже! Це для вас. Саме вас ми обрали для цієї великої мети. Ви будете першим!

Долинув інший голос:

— Просто станьте перед ним і зніміть полотно. І скажіть нам, що ви побачите.

— А ви хіба дивились у нього, Бікерстафе? — запитав хтось зляканим голосом. — Першим, звичайно, годилося б бути вам...

— Ні, цю ласку ми робимо валі, любий мій Вілберфорсе. Це ж ваше заповітне бажання, авжеж? Ну-бо, друже! Ковтніть вина для хоробрості... Отак! Я готовий записувати ваші слова. Так... Знімаємо полотно... Тепер дивіться, Вілберфорсе! Дивіться й кажіть нам...

Холод, крик жаху, а разом з ними — дзижчання мух:

— Ні! Не можу!

— Присягаюсь — ви можете! Держіть його! Хапайте його за руки! Дивіться, нехай вам біс! *Дивіться!* І розкажіть усе нам! Розкажіть про

дива, які ви там побачите!

Єдиною відповіддю знову був крик. Крик дужчав, дужчав... аж раптом обірвався.

* * *

Моя рука безсило впала. Я завмерла, вирячивши очі. В кімнаті не було ні звуку, ніби цілий будинок затамував подих. Я не могла поворухнутись. Мене ніби поглинуло відлуння страху, пережитого небіжчиком. Страх, однак, помалу відпускав мене. Моргаючи й відсапуючи, я пригадала, де ми. Тим часом у центрі кімнати Локвуд відсунув одну з дощок і тепер стискав у руці кілька пожовклих, зіжмаканих паперів.

— Ну, як тобі? — усміхнувся він. — Череп сказав правду!

— Ні... — я схопила його за руку. — Не про все! Послухай мене! Тут помер не Бікерстаф, а Вілберфорс! Бікерстаф примусив його заглянути в дзеркало просто отут, у цій кімнаті! І дзеркало вбило його, Локвуде. Вілберфорс помер у цьому будинку, і я певна, що його дух досі тут! Ходімо звідси! Ні, не кажи нічого! Просто ходімо!

Локвуд зблід. Він піднявся з колін, і цієї самої миті між нами з'явився Джордж. Його очі блищали нетерпінням.

— Ви знайшли їх? Знайшли папери? Що там сказано?

— Почитаєш пізніше, — відповів Локвуд. — Я ж наказав тобі стежити за сходами!

— О, там усе гаразд. Усе спокійно... Так! Написано від руки, й малюнки є. Цікаво...

— Тікаймо! — вигукнула я. Мені у вуха знов ударив шум. А місячне світло у вікні немов стало трохи яскравішим.

— Так, — погодився Локвуд. — Ходімо.

Ми обернулись і побачили на порозі здоровила Неда Шоу. Якби хтось причепив до його спини й ліктя завіси, з нього вийшли б незграбні, проте цілком надійні двері.

— Джордже, — запитала я, — як давно ти пішов зі сходів?

— Секунду чи дві назад. Хотів подивитись, що тут у вас діється.

В очицях Шоу блиснула перемога й водночас підозра:

— Ну, що тут у тебе, Локвуде? Знайшов що-небудь?

— Поки не знаю, — щиро відповів Локвуд, ховаючи папери в торбину.

— Ану, дай сюди, — мовив Шоу.

— Ні. Пропусти нас, будь ласка.

Нед Шоу захихотів і притулився до одвірка:

— Не пущу, поки не покажеш.

— Тут не місце для суперечок, — утрутилась я. І справді, температура в кімнаті падала, а місячні промені курились, як хмари, ніби поволі оживаючи.

— Ти, мабуть, не знаєш, — почав Локвуд, — що в цій кімнаті...

Шоу знову захихотів:

— Я все бачу сам! Смертний Вогонь і сморід! І навіть трохи примарного туману.. Луг справді не варто затримуватись.

Локвуд примружив очі.

— Якщо так, — сказав він, піднімаючи рапіру, — то ми йдемо просто зараз!

Він ступив уперед. Шоу трохи повагався, а потім хитнувся назад, начебто й справді був дверима на завісах, і пропустив нас.

— Дякую, — мовив Локвуд.

Чи це подіяв Локвудів тон — безжурний і водночас зневажливий, чи мій презирливий погляд, чи посмішка на Джорджевому обличчі, чи просто власна нетерплячка, — та Нед Шоу врешті не витримав. Він витяг рапіру і миттєвим випадом ткнув Локвуда в спину. Я знала цей прийом — то був випад Коміяма, призначений для Спектрів, Мороків, Плакунів, але будь-що не для людей.

Я зробила ще швидший удар і зупинила Недів клинок, коли він уже продер матерію Локвудового пальта, трохи нижче від лівої руки. Локвуд скрикнув і відскочив убік.

Червоний, засапаний Шоу кинувся на Локвуда, як розлючений бугай. Локвуд, обертаючись, підняв рапіру і розсік рукав свого супротивника двома паралельними лініями. Подертий рукав повис клаптями. Шоу шалено заревів.

На сходах затупотіли кроки. До кімнати вбіг Кіпс. Кет Годвін і коротунчик Бобі Вернон поспішали за ним. В усіх напоготові були рапіри.

— Локвуде! — вигукнув Кіпс. — Що тут діється?

— Він перший почав! — репетував Шоу, відчайдушно боронячись від Локвудових ударів. — Він напав на мене! Рятуйте!

— Брехня! — вигукнула я. Та Кіпс уже мчав в атаку. Він штовхнув Локвуда в бік — так, щоб той не міг його бачити. Підлий і водночас такий притаманний «Фіттес» прийом. Мій власний гнів, який я ледве тамувала ще з тієї ночі у Вімблдоні, вибухнув. Я кинулась уперед із піднесеною рапірою.

Та перш ніж я досягла Кіпса, мене перейняла Кет Годвін. Наші клинки зіткнулись із гучним, дзвінким брязкотом. Перший удар Кет мало не вибив рапіру з моєї руки, та я вчасно стиснула пальці й зосередилась. На мить ми зіштовхнулись: я відчула лимонний запах її парфумів, побачила плетиво ниток на її сірій куртці. Ми розійшлись і почали кружляти одна круг одної. Пил з долівки здійнявся в повітря й заклубочився сріблястою хмарою. В кімнаті було холодно. У вухах дзижчало.

Джордж тим часом був уже біля Локвуда — захищав його від Кіпсовихта Вернонових ударів. Локвуд тим часом перетворював на лахміття другий рукав Шоу. Клапті матерії лежали тут і там на підлозі, залитій місячним світлом.

Годвін відгорнула волосся з очей. Її обличчя так напружилось, що здавалось мармуровим,— так само, як, напевно, й моє. Частина мого розуму волала, щоб ми зупинились і заспокоїлись. Однак у будинку з привидами це непросто, тут навіть найдрібніші почуття ростуть і спотворюються. Так, я була розлючена, як і всі ми. Та мене дивувало, як атмосфера цього будинку збільшувала цю нашу лють до краю: Джордж просто-таки розчавлював Вернона шаленими ударами, водночас видираючись із рук Кіпса, що вхопив його за ногу: Локвуд холодно й методично патрав рапірою куртку Шоу, а Годвін...

Кет Годвін кидалась на мене дедалі швидше й спритніше. Бліда, з виряченими очима, вона дряпнула кінчиком рапіри мій правий зап'ясток біля самісінького руків'я зброї. Я скрикнула з болю й відпустила рапіру. Між пальцями зацебеніла кров.

Я сторопіло поглянула на неї... й побачила те, що було за її спиною. Роззявивши рота, я позадкувала.

— Здаєшся? — запитала Годвін.

Я хитнула головою й показала на порожню середину кабінету.

Там, у місячному сьайві, під вікном, з підлоги виростала темна постать.

Кімната повнилась лиховісним мовчанням. Місячне проміння корчилось і яскравішало. Примарний туман густішав біля підлоги. Морозне повітря огортало нас зусібіч. Запах огидно-солодкавої гнилизни перехоплював подих.

Кет Годвін пробурмотіла щось нерозбірливе, позадкувала й стала поряд зі мною. Інші опустили рапіри й завмерли.

Постать піднялась на повен зріст.

— О Боже! — промовив хтось. — Бікерстаф!

Ні, то був не Бікерстаф. Тепер я це знала. Не Бікерстаф, а Вілберфорс — той, хто колись зазирнув у дзеркало. Та навіть цього факту було замало, щоб передати увесь жах від побаченого.

Привид мав обриси людини — це було чітко помітно, — та водночас у ньому проглядалося щось *неправильне*. Він скидався на високого чоловіка у фрак, тулуб якого ніби перекошило й скрутило. Голову взагалі сплющило, ніби на маківку хтось поклав гирю. Руки розпухли, груди й живіт химерно бралися хвилями. Майже все тіло ховалось у п'їтмі: розрізнити деталі було неможливо.

Постать корчилась і хиталась, ніби танцюючи під якусь внутрішню музику. Кожен її порух випромінював страх. Мої м'язи задерев'яніли; я відчула, як рапіра тремтить у мене в руці.

Погойдуючись, мов п'яний, схиливши голову й вивертаючись із моторошною спритністю, привид чітко вирізнявся на тлі вікна, осяяного місяцем. Віконна шибка позаду нього почала вкриватись ниточками паморозі.

Аж тут тіло привида так скорчилось, ніби його роздирали на шматки. Галова обернулася до нас: замість обличчя ми побачили чорну діру, що всмоктувала світло. До мене долинув відчайдушний голос:

— *Бікерстнафе! Ні! Не показуйте мені дзеркало!*

Хтось із нас — чи не Кет Годвін, — скрикнув з жаху.

Що ж, я розумію її. Адже привид дер сам себе на частини.

Він кидався туди-сюди, наче мокрий собака. Шматки його чорної субстанції летіли на всі боки. Дрижачи, мов драглі, вони падали на підлогу, звивались, видовжувались — і врешті, заповнивши собою кімнату, скупчились біля дверей.

— Щури! — вигукнув Локвуд. — Назад, до сходів! Тікаймо!

Його крик обірвав наше заціпеніння: ми один по одному приходили до тями. Та огидні істоти були вже довкола нас. Три щури — вугільно-

чорні, зі скаженими жовтими очима, — кинулись у наш бік. Одного з них Джордж зустрів ударом своєї рапіри. Щур вибухнув: фонтан синьої ектоплазми оббризкав Вернонові куртку, і той аж заверещав зі страху. Локвуд кинув соляну бомбу, і другий щур спалахнув блідим полум'ям. А третій задряпався вгору стіною.

Тим часом біля вікна, в блакитному сяйві, пекельна постать присідала й підскакувала, ніби танцюючи. З залишків гнилих м'язів стирчали білі блискучі кістки. Шматки тіла, обертаючись на примарних щурів, відлітали до стелі й стін. Більшість із них, упавши на підлогу, щодуху мчали до дверей.

— Назад! — повторив Локвуд. Він поволі відступав, методично відбиваючи рапірою істот, що кидались на нього. Ми з Джорджем допомагали йому, як могли. Шоу тим часом розкидав широким колом залізні стружки, а Годвін жбурляла направо й наліво соляні бомби.

А Кіпс? Він уже втік. Я чула, як його черевики боязко тупотять сходами. Зате Бобі Вернон стояв у паніці, не намагаючись ні атакувати, ні відступати. Його рука з рапірою немічно обвисла, а очі втупились у кощаву примару.

Відомо, що Гості завжди відчують людську неміч.

Щури наступали на Вернона вздовж стін: один навіть упав йому на голову. Локвуд умить підскочив, підняв клинок і розтяв щура навпіл. Плазма розсипалась блакитними іскрами.

Вернон застогнав. Локвуд схопив його за комір і потяг до сходів. Зліва, справа — звідусіль на нас кидались чорні потвори. Я жбурнула соляну бомбу, щоб відігнати їх. Увесь майданчик перед кімнатою засипало сіллю й залізом; щури, охоплені вогнем, дременули на всі боки.

Ми вже були на сходах. Локвуд штовхнув Вернона вниз, перестрибнув через щура, що корчився біля плінтуса, й помчав сходами. Я відступала останньою і озирнулась назад, на порожню кімнату. Від привида біля вікна залишились хіба що кістки — та й вони вже розсипались на десяток чорних прудких тварюк, що засновигали вздовж стін.

— *Благаю!* — лунав далекий відчайдушний голос. — *Не показуйте мені дзеркало!*

Я мчала вниз, до відчинених дверей у коридорі.

— *Не показуйте!..*

Я випала з дверей через ганок прямисінько в довгу, вологу, освітлену місяцем траву. Мене огорнула тепла літня ніч; тільки зараз я зрозуміла, як холодно було в будинку. Шоу й Годвін уже лежали на землі. Вернон притулювся до одного з стовпів на ганку. Джордж із Кіпсом, кинувши геть рапіри, зігнулись, упершись руками в коліна, й відсапували.

Проте Локвуд дихав рівно й спокійно. Я поглянула на вікно *другого* поверху. Там у блакитному сяйві досі видніла тонка, мов палиця, постать і гасали щури. Вони підскакували, збігались під стіни й знову розбігались. Часом вони знову збирались у постать добродія у вікторіанському фракку, а потім виривались із нього, оголюючи кістки.

Аж раптом сяйво зникло. Будинок знову занурився в темряву.

Я відвернулась. У моїй голові пролунало коротке, зловтішне хихотіння. У Джорджевому рюкзаку спалахнув і згас непевний зелений вогник.

Тепер довкола не було жодного привида — нікого, крім сімох зморених агентів на тихому нічному пагорбі.

Частина п'ята

Велика ніч

— Треба його знищити! — кричала я. — Це єдиний вихід. Занесімо його до крематорію! І нехай там сплять його!

— Ну... — пробурмотів Локвуд. — Ти певна, що це розумне рішення?

— Звичайно ж, ні! — втрутився Джордж. — Цього не можна робити! Він надто важливий і для нас, і взагалі для науки. І до речі, Люсі, це не аргумент — жбурляти мені в голову повидло. Заспокойся!

— Заспокоюсь, — буркнула я, — коли тут не буде цього клятого черепа!

Я з такою люттю кинула ложку в банку з повидлом, що вона відскочила й хляпнула в масло.

— *Боже милый...* — пролунав у моїй голові насмішкуватий шепіт. — *Ну й характер! Оце так видовище!*

— Замокни! — гаркнула я. — А то й тобі дістанеться!

Надворі був ранок. Це означало чисте небо, черговий пізній сніданок і — принаймні в моєму випадку — звільнення від накопиченого гніву. Він і не думав виявлятися під час довгої дороги додому з Гемпстеда; його не збурили ні мій уривчастий сон, ні склянка на столі, яку я відразу побачила в кухні. Та згодом, коли ми обговорювали нічні події, я почула хрипке хихотіння привида — і врешті не втрималась. Я підскочила до склянки, і Локвуд в останню мить завадив мені розбити її на друзки.

— Кажу вам, що він навмисне заманив нас до того будинку! — не вгавала я. — Він знав і про цю моторошну кімнату, й про привид Вілберфорса! Тому він і сказав нам про папери, тому й повів нас нагору! Це мстива, зла тварюка! А ми — дурні, бо слухаємо його балачки! Він сміявся з нас цілу ніч і сміється зараз!

— Але ж папери ми знайшли, — спокійно відповів Локвуд. — Про них він не збрехав.

— Це був просто спосіб заманити нас у пастку! Невже ви не бачите? Він грає на наших слабких сторонах! А якби ви чули, яку

гідоту він шепоче мені! Проте вас це не займає — ви ж не можете його почути...

— *Отакої!* — прошепотів голос. — Ні, *почнімо спочатку. Минулого разу ви самі благали в мене відповіді Чому ж тепер ви такі невдячні? Я надав вам папери а ними й змогу трохи розім'ятись. Хіба міг вам завдати великого клопоту мізерний дух Вілберфорса?* — Привид знову захихотів. — *Я чекаю вашої подяки!*

Я вирячилась на склянку. Сонячне світло вигравало на її поверхні; від примарного обличчя не було й сліду. Проте в моїй пам'яті знову промайнула остання ніч — голос із минулого, який я почула у вітальні: «*Спробуй Вілберфорса Він готовий. Він усе зробить...*»

Голос видався мені знайомим. Цікаво, звідки я його знаю?

— Це він! — я показала на череп. — Це *він* розмовляв з Бікерстафом у майстерні. Казав, ніби нічого не знає про дзеркало, а сам був там, коли його виготовили! І сам, до речі, пропонував, щоб Вілберфорс зазирнув туди!

Череп вишкірився до мене з середини плазми:

— *Вражає! У тебе справді Талант Яка шкода що бідоласі Вілберфорсу забракло сили розповісти про побачене! Але тепер дзеркало мого господаря знову повернулось у світ. Можливо, хтось зуміє скористатись нам і досягне просвітлення...*

Я переказала ці слова хлопцям. Локвуд нахилився ближче:

— Чудово! Він сьогодні балакучіший. Запитай-но його, Люсі, як *діє* це дзеркало.

— Я нічого не хочу питати в цієї підступної тварюки! До того ж навряд чи він розкаже це нам...

— *Постривай,* — обізвався привид. — *Попроси як слід. Трішки чемності — і все буде гаразд...*

Я поглянула на череп:

— Будь ласка, розкажи нам, як *діє* це дзеркало.

— *Дзуськи! Ви сьогодні не дуже чемні — сушіть самі собі голови.*

Я відчула, як привид зникає. Плазма заклубочилась і заховала череп від очей.

Скрипнувши зубами, я повторила його слова. Локвуд засміявся:

— Він, здається, перейняв кілька фраз із наших звичайних суперечок.

— На жаль, трохи більше, ніж я хотіла б почути, — буркнула я.

— Ну, ну! Не піддаваймось на його маніпуляцій — застеріг Локвуд. — І ти, Люсі, насамперед. — Він міцно надяг на склянку кришку, уриваючи будь-який можливий зв'язок із привидам, і накритий її полотном. — Він потроху надає корисні відомості, та, як на мене, нам треба частіше відпочивати від нього. Залишмо його поки що в спокої.

Задзвонив телефон, і Локвуд пішов брати слухавку. Я теж покинула кухню. В мене гула голова — примарний шепіт ще й досі відлунював у моїх вухах. Без розмов з черепом я почувалась набагато краще. Та це ненадовго, скоро хлопцям знову закортить, щоб я побалакала з ним.

У вітальні я вирішила трохи перепочити. Визирнула у вікно й подивилась на вулицю.

Там стояв шпигун.

То був наш давній знайомий Нед Шоу. Блідий від втоми, з розкуйовдженим волоссям, він стояв, мов поштова скринька, по той бік дороги й незворушно зирив на наші двері. Те, що він так і не заходив додому, підтверджувала куртка, розірвана Локвудовою рапірою. З картонним стаканчиком кави в руці він мав напрочуд жалюгідний вигляд.

Я подалася назад до кухні. Локвуд щойно повернувся туди, а Джордж саме заклопотано мив посуд.

— За нашим домом стежать, — зауважила я.

Локвуд кивнув:

— Чудово. З цього видно, що справи їхні — швах. Це Кіпсова відповідь на наше викрадення паперів. Він знає, що в нас є дещо важливе, і йому страшно, що він сам проминув цю річ. Тому вони стежитимуть за тим, що ми робитимемо далі.

— Нед Шоу простояв тут цілісіньку ніч. Мені майже жаль його!

— А мені — ні. Мені досі болить там, де він штрикнув мене рапірою. До речі, Люсі, що з твоїм порізом?

Я подивилась на перев'язану ранку — туди, куди влучив клинок Кет Годвін:

— Усе гаразд.

— До речі, про клинки, — зауважив Локвуд. — Щойно телефонував Барнс. ДЕПРІК дещо довідався про кинджал, яким убили Джека Карвера. Пам'ятаєте, я казав, що це індійська зброя доби Великих Моголів? Я мав рацію, тільки зі століттям промахнувся. Насправді це початок вісімнадцятого століття. Дивно...

— Звідки ж тоді його вкрали? — спитав Джордж. — З якого музею?

— Тож-бо й дивно, що жоден музей не оголосив про крадіжку. Ми досі не знаємо, звідки він. Майже такий самий є в Лондонському міському музеї. Його знайшли в могилі одного британського вояка на кладовищі Мейда-Вейл зо два роки тому. Той парубчина служив в Індії, і разом з ним поховали дещо з тамтешніх цікавинок. Потім їх викопали, перевірили в ДЕПРІК і виставили в музеї. Їхній кинджал зараз на місці. Тож звідки взявся *наш* — загадка.

— Мені здається, з антикварної крамнички в Блумсбері, — відповіла я. — Від нашого приятеля Вінкмена.

— Вінкмен — найголовніший підозрюваний, — погодився Локвуд. — Але чому тоді він не забрав назад своїх грошей?.. Швидше мий посуд, Джордже. Мені хочеться скоріше поглянути на знайдені папери.

— Можете допомогти мені, — запропонував Джордж. — Тоді справді вийде трохи швидше.

— Ну, ти й так уже майже закінчив... — Локвуд сперся об підвіконня і втупився в стару яблуню, що росла в садку. — Отже, що нам відомо? Що нового ми *дізнались* за останню ніч? Просунулись у цій справі чи ні?

— Барнса потішити майже нічим, — відповіла я. — Дзеркало у Вінкмена, а *навіщо* воно потрібне, ми досі не знаємо.

— Ми знаємо більше, ніж ти гадаєш, — заперечив Локвуд. — Ось як я це бачу. Едмунд Бікерстаф — разом з оцим чолов'ягою з нашої склянки — змайстрував дзеркало, що діє дуже моторошним чином на всіх, хто в нього дивиться. Самі його творці не наважувались туди зазирнути, хоч череп казав, що воно дає *просвітлення* — але охоче піддавали цьому ризикові інших. Вілберфорс зазирнув туди й заплатив за це своїм життям. З невідомих причин — можливо, через те, що Бікерстаф утік у паніці, тіло Вілберфорса залишилось у будинку. Коли його відшукали, щури вже закінчили свою роботу. Але що ж тоді сталося з Бікерстафом? Більше його ніхто не бачив, але ж *хтось* поховав його разом з дзеркалом на Кенсел-Грін! Ще й надряпав на домовині застереження!

— Я думаю, що то була Мері Дьюлак, — припустив Джордж. — Ось чому я так хочу розшукати її «Сповідь».

Локвуд кивнув:

— Хай там хто це зробив, але Бікерстафа поховали. А ми розкопали його могилу. З'явився його привид і мало не вбив Джорджа.

— Дзеркало так само вбило б Джорджа, — додала я. — якби ми швидко не заблокували його.

— Ви так гадаєте?— обізвався Джордж, дивлячись у вікно. — Але хтозна? Можливо, все й обійшлося б. Може, мені вистачило б сил опиратись небезпеці й подивитись туди... — Він зітхнув. — Гаразд, із посудом я закінчив. Передайте мені отой рушник.

Локвуд подав йому рушник.

— Є ще одна таємниця, — додав він. — Здається, хтось прохопився Карверові й Недлсові про дзеркало. Вони пробрались на кладовище — і врешті Недлс загинув. Карвер продав комусь — радше за все, Джуліусу Вінкмену — дзеркало за грубі гроші, однак потім був убитий — невідомо ким. Отже, ми *вважаємо*, що дзеркало зараз у Вінкмена, й це — суттєвий плюс, який дозволить нам обіграти Кіпса з його бандою бовдурів! — Він ляснув у долоні. — Як ви гадаєте? Як вам такий підсумок?

— Чудовий! — Ми з Джорджем нетерпляче совались за столом. — А тепер пора поглянути на папери Бікерстафа!

— Гаразд. — Локвуд уместився на стільці поруч і дістав з кишені пожмакані документи, які ми вночі знайшли в кімнаті з привидом. То були три великі аркуші пергаменту, позначені слідами часу й таємної схованки, — промоклі, брудні, поточені черв'яками. Кожен аркуш із обох боків був щільно списаний тонким, мов павутиння, почерком, що подекуди переривався невеличкими малюнками.

Локвуд нахилив папери ближче до світла й спохмурнів.

— Хай йому дідько, — буркнув він. — Латина. Чи давньогрецька?

Джордж поглянув на документи поверх окулярів:

— Це точно не грецька. Можливо, середньовічна латина... Щось химерне.

— Ну *чому* всі ці таємничі папери й написи завжди пишуться мертвими мовами? — буркнула я. — Пам'ятаєте, в нас така сама халепа була з медальйоном Ферфекса... Чи з надгробком на кладовищі Сент-Панкрас...

— Ти нічого не можеш прочитати тут, Джордже? — запитав Локвуд.

Джордж хитнув головою:

— Ні. Але я знаю, хто *зможє* це зробити. Альберт Джоппін чудово знається на всьому цьому історичному мотлоху. Він розповідав мені про Біблію шістнадцятого століття, яку знайшов на кладовищі під час розкопок. Її теж було написано латиною. Я можу показати ці папери йому й попросити перекласти. Звичайно, взявши з нього обіцянку мовчати...

Локвуд стиснув губи й нерішуче потарабанив пальцями по столу:

— У ДЕПРІК теж є знавці мов... Але ж вони розплетуть про все Барнсові, а той — Кіпсові. Мені твоя ідея, Джордже, не дуже до вподоби, та вибору в нас немає. Занеси ці папери Джоппіну... Ні — нехай він краще сам завітає до нас. Я не хочу, щоб Нед Шоу перейняв тебе й викрав документи саме тієї миті, коли ти вийдеш надвір...

— А що з малюнками? — запитала я. — Тут нам теж потрібен фахівець?

Ми порозкладали аркуші пергаменту на столі і схилились над невеличкими малюнками. Їх виявилось кілька. Кожен малюнок було намальовано чорнилом як ілюстрацію до певного місця в тексті. Намальовано їх було не дуже майстерно, проте докладно. З зображених людських постатей, з їхнього вбрання, з загального стилю було помітно, що малюнки дуже давні.

— Це не вікторіанська доба, — зауважив Джордж. — Це, мабуть, копія з середньовічного рукопису. І текст, напевно. — так само. Бікерстаф розшукав десь цей рукопис і скопіював. Звідти, гадаю, він і черпав свої ідеї.

На першому малюнку був чоловік у довгому плащі, що нахилився над ямою. Довкола була ніч; у небі сяяв місяць, судячи з довгих тіней від дерев. У ямі лежав кістяк; чоловік простяг туди руку й діставав з нього довгу білу кістку. У другій руці він тримав довгий тонкий хрест, відганяючи ним бліду постать, що виростала поряд просто з землі.

— Грабування могил, — мовив Локвуд. — І використання заліза або срібла для боротьби з привидами.

— Такий самий дурень, як ми, — втрутилась я. — Це простіше робити вдень.

— Можливо, це *слід* робити тільки вночі, — поволі промовив Джордж. — А вдень — неможливо... Що там на наступному малюнку?

На наступному малюнку був ще один чоловік у плащі — вочевидь, та сама особа, — що стояв на пагорбі під шибеницею. В небі так само

сяяв місяць, нависали важкі хмари. На шибениці гойдалося спотворене тіло — жмуток кісток і лахміття. Чоловік саме відтинав у повішеного руку довгим кривим ножом. У другій руці він також тримав хрест, відганяючи ним цього разу двох духів: одного, що ширяв, мов хмарина, біля тіла повішеного, й другого, що стояв на землі біля стовпа шибениці. З собою чоловік мав розшморгнутий мішок, у якому було видно кістку з першого малюнка.

— Заводити друзів цей чолов'яга не вміє, — зауважив Локвуд. — Цим двом привидам він, здається, дошкулив як слід.

— Отож-бо й воно, — прошепотів Джордж. — Його навмисне цікавлять кістки, з якими пов'язані Гості. Іншими словами, він шукає Джерела. Що там далі?

На наступному малюнку чоловік робив те саме, цього разу в якійсь кімнаті з мурованими стінами. Алькови або ніші в стінах були геть заповнені кістками й черепами, а біля ніг чоловіка лежав відкритий мішок. Чоловік брав з найближчої стінної полиці череп, недбало виставляючи хрест проти *трьох* блідих постатей — двох уже знайомих нам привидів і одного нового.

— Це катакомби або склеп, — припустив Локвуд. — Місце, куди складають кістки, коли кладовище переповнене. Ці три малюнки показують найкращі місця для пошуку Джерел. А четвертий... — він перевернув пергамент і несподівано замовк.

Я зойкнула.

Четвертий малюнок відрізнявся від попередніх. На ньому було зображено чоловіка, що стояв сам-один у кімнаті з мурованими стінами, куди крізь прочинені двері заглядало сонце. Чоловік працював біля дерев'яного стола, майструючи щось із кількох кісток. Здавалося, що він намагається з'єднати ці кістки і облямувати ними якусь маленьку круглу річ.

Дзеркало...

— Це інструкція, — сказала я. — Інструкція, як виготовити таке дзеркало. І цей бовдур Бікерстаф дотримувався її якнайточніше. А п'ятий малюнок там є?

Локвуд узяв останній аркуш пергаменту й перевернув його.

Там справді був п'ятий малюнок.

У його центрі було намальоване дзеркало, що стояло на вершку низенького стовпа чи постаменту. Постамент було увито плющем і

прикрашено великими білими квітами. Ліворуч від нього, трохи нахилившись до дзеркала, стояв чоловік. Одну руку він притулив до очей і стривожено дививсь у скло. І ця тривога була марною, бо по той бік стовпа юрмились люди в подертому вбранні. Усі вони були висохлі, мов трупи. В декого збереглися обличчя з пасмами волосся; інші вже перетворились на кістяки. З-під плащів визирали кошаві руки й ноги. Одне слово, жодна з цих постатей не скидалась на живу людину. Вони дивились із того боку дзеркала на чоловіка так само пильно, як і він на них...

Ми мовчки розглядали пергамент і намальовані на ньому фігурки. В осяяній сонцем кімнаті панувала могильна тиша.

— Я досі не розумію... — нарешті сказала я. — *Навіщо* потрібне це дзеркало?

— Щоб дивитись, — кахикнув Джордж.

Локвуд кивнув:

— Це не дзеркало. Це вікно. Вікно в потойбічний світ.

Тук-тук...

Нечасто нам доводилось так лякатись усім водночас. Звичайно, дух пані Баррет допоміг нам побити рекорд із синхронних стрибків у довжину, але ж то було вночі. А зараз, удень? Ні. Це неможливо. До того ж нічого страшного не сталося — просто чиїсь нігті зашкрябали об шибку й позаду нас, у кухонному вікні, з'явилася чиясь тінь. Ми обернулись. До шибки притулилась чиясь кошава рука. Далі я побачила тонку шию, гострі плечі й світлі пасма волосся на потворній, безформній голові. Я підхопилася з табуретки; Локвудів стілець полетів аж до холодильника. Джордж відскочив так далеко, що заплутався в швабрах, які стояли біля дверей, і тепер злякано відбивався від них.

Якусь мить ніхто не міг промовити ані слова. Та врешті здоровий глузд перемиг.

Це *не може* бути привид! Скоро полудень! Я ще раз подивилась у вікно.

На тлі сонця таємнича постать видавалась майже чорною. Та коли вона поворухнулася, я розібрала обриси подертого солом'яного бриля й похмурого брудного обличчя.

— Це ж Фло! — вигукнув Локвуд.

— Костомаха-Фло? — заморгав з подиву Джордж. — Це *дівчино*!?!

— Сподіваюсь, що так. Достеменно це довести неможливо.

Обличчя за вікном пересувалось туди-сюди. Здавалось, ніби Фло щось говорить; нарешті її вуста стривожено скривились, а рука нетерпляче махнула в повітрі.

— Ви ж казали, що вона мила, ніжна й лагідна! — приголомшено мовив Джордж.

— Та невже? Ми щось не пам'ятаємо... — Локвуд повів рукою в бік кухні. Обличчя у вікні ворухнулось і пропало. — У неї, напевно, є новини про Вінкмена! Чудово! Це саме те, що нам треба. Зараз я приведу її. Люсі, заховай папери! Джордже, дістань цукор і постав чайник!

Джордж поглянув на замащену брудними пальцями шибку:

— Гадаєш, їй захочеться чаю? Такі дівчата воліють чогось міцнішого...

— Кави, — обірвала його я. — І, будь ласка, ніяких дотепів на її адресу. Вона дуже драгівлива й відповідь тобі як слід.

— Які там дотепи... — буркнув Джордж.

Птахи в садку замовкли — вражені, напевно, появою постаті, що наближалась до кухонних дверей. На дверях уже стояв Локвуд; через секунду Костомаха-Фло увійшла до кухні в своїх величезних чоботях і принесла з собою полотняний лантух, похмурий настрій і болотяний сморід. Завмерши біля входу, вона мовчки дивилась на нас.

Удень її синя куртка здавалась геть вицвілою, а щодо голови, то важко було сказати, де закінчується волосся й починається солом'яний бриль. По джинсах розпливлась величезна пляма сірого мулу, а кругле обличчя оздоблювали всі можливі відтінки бруду. Іншими словами, всі моторошні наслідки нічної роботи було добре помітно. Блакитні очі дивились із сумнівом і тривогою, а зухвальства в поведінці майже не залишилось, ніби денне світло трохи наполохало її.

— Ласкаво просимо, — сказав Локвуд, зачиняючи двері. — Добре, що ти прийшла.

Продавчиня артефактів мовчала. Вона оглядала кухню — шафки, посуд, їжу на столі. Мені вперше спало на думку питання: де вона їсть і спить, коли не працює на річці?.. Я кахикнула:

— Привіт, Фло. Хочеш кави?

— Еге ж, не відмовлюсь... хоч і не звикла пити її о такій годині. — Зараз її голос був тихший і спокійніший, ніж уночі. — А тут у вас

затишно, Локі. Навіть особистий охоронець є.

— Нед Шоу? — перепитав Локвуд. — Ти його помітила?

— Так, я його помітила. А *він* мене — ні, бо саме дрімав з газетою в руках. Хоч я все одно зайшла сюди ззаду — перелізла в садок через мур, далі від чужих очей. Я не хочу ганьбити себе спілкуванням з такими, як ви. — Вона посміхнулася, вишкіривши напрочуд білі зуби.

— Правильно робиш, — погодився Локвуд. — Молодець.

Джордж, який тим часом готував каву, значуще кахикнув.

Локвуд насупився:

— О, пробач... Дозвольте вас познайомити. Фло, це Джордж. Джордже, це Фло. Ну, Фло, що ж ти нам принесла? Чула що-небудь новеньке про Джуліуса Вінкмена?

— Чула, — відповіла Фло. — Аукціон буде завтра ввечері. — Вона помовчала. — Для Вінкмена це надто *швидко*. Ця річ у нього лише два дні, а він уже задумав продати її. Звичайно, може, вона просто дуже цінна, та подекують, що йому просто кортить мерщій її позбутись. Чому? Бо вона вкрай огидна. Всілякі ходять чутки...

— А про те, що Вінкмен убив Карвера, теж говорять? — запитала я.

— Так, я чула про цю *невеличку* пригоду. — мовила Фло. — Він ніби помер отут, у вашому домі. Що це з тобою. Локі? Тобі набридла поважна репутація? Ні, про те, що вбивця Вінкмен, не кажуть. Та я сама певна, що він міг би вбити Карвера. Подейкують, що це дзеркало завдає прикрощів усім, хто має з ним справу. Один з людей Вінкмена зазирнув туди, кати поряд нікого не було, й помер... Подайте мені, будь ласка, цукорницю.

Джордж підсунув їй чашечку кави на невеличкій таці.

— Дай їй ще столову ложку, — порадила я. — Щоб заощадити час.

Блакитні очі позирнули на мене, проте Фло не відповіла нічого й відразу взялася до кави.

— Отже, про аукціон, — вела вона далі. — Біля станції Блекфрайрс, на північному березі Темзи, багато старих складів судноплавних компаній. Зараз ці склади здебільшого стоять порожні, й туди ніхто не заходить, крім таких волоцюг, як я. От Вінкмен і накинув оком на одне таке місце — колишній склад «Ростокської риболовної компанії», прямисінько біля берега. Він облаштує його для аукціону,

проведе торги й забереться геть. Усе триватиме дуже швидко — якусь годину чи дві.

Локвуд пильно поглянув на неї:

— А коли відбудеться аукціон?

— Опівночі. Тільки для запрошених покупців.

— Там є охорона?

— Ще й яка! Справжнісінькі бугаї!

— Ти добре знаєш це місце, Фло?

— Так. Колись прочісувала той берег.

— А чи буде завтра опівночі приплив?

— Так, буде. Великий... — вона сердито позирнула на мене, і я тихенько зітхнула. — А в тебе що сталося?

— Тільки-но згадала! — відповіла я. — Завтра ж дев'ятнадцяте червня, субота! Вечірка в агенції «Фітгес»! Я геть забула про неї!

— Я теж, — погодився Локвуд. — Проте чому б нам не вбити двох зайців одразу? Справді... Ніч у нас вийде неабияка!— Він підійшов до стола. — Джордже, давай чайник! Люсі, неси печиво! Фло, сідай, будь ласка, за стіл!

Ніхто з нас не поворухнувся. Ми всі заціпеніло дивились на нього.

— Двох зайців одразу?.. — перепитав Джордж.

— Це дуже просто, — відповів Локвуд, і його усмішка осяяла цілу кімнату. — Завтра ввечері ми насолодимось вечіркою. А потім спробуємо викрасти дзеркало.

Є тільки одна річ, страшніша за напад примарних щурів: збиратись на звану вечірку й не мати в чому піти. Згідно з дрес-кодом, про який Локвуд вичитав у журналі світських новин, чоловікам належало бути у смокінгах, а жінкам — у сукнях-коктейль. Агентам теж дозволяють приходити в уніформі й з рапірами, але оскільки в агенції «Локвуд і К^о» *не було* уніформи, це нічим не могло зарадити. В моєму гардеробі, щоправда, можна було знайти кілька речей, які підпадали б під визначення «сукні», та до «суконь-коктейль» їм запевно було дуже далеко. Отож суботнього ранку, перед щорічною вечіркою в «Фіттес», я в паніці вирушила на Риджент-стріт по магазинах. Ближче до півдня я повернулась геть засапана, навантажена пакунками й картонними коробками. У передпокої я зустріла Локвуда.

— Не знаю, чи підійде для вечірки хоч щось із цього, — зізналась я, — та сподіваюсь, що все-таки підійде. А що надягнете ви з Джорджем?

— Ну, в мене тут дещо є. А ось Джордж не визнає ніяких смокінгів і не сушить собі голову цією вечіркою. Зараз вони з Джопліном уже дві години поспіль розглядають отой рукопис.

Із вітальні я почула бурмотіння двох голосів, що напрочуд швидко перебивали один одного.

— Джоплін зміг його прочитати?

— Не знаю. Він каже, що той рукопис дуже нерозбірливий.

Вони з Джорджем лупають очима над тими паперами, наче сови. Ходімо туди. Джопліна вже пора випровадити. Час готуватися до вечірки. А мені ще треба забігти на хвилинку до Фло.

Альберта Джопліна ми не бачили вже три дні. Правду кажучи, я майже забула про його існування. Коли ми зустрілися з ним востаннє — невдовзі після крадіжки на Кенсел-Грін, — цей кладовищенський архіваріус був засмучений і злий. Він лаявся на всі заставки, обурюючись заходами безпеки на місці розкопок. Сьогодні ж, вочевидь, його настрої поліпшився. Коли ми увійшли до кухні, вони з

Джорджем сиділи обабіч кавового столика; обидва голосно розмовляли й сміялись, переглядаючи папери Бікерстафа, що лежали перед ними. Джоуплін за ці останні дні анітрохи не змінився — був такий самий низенький і згорблений, з припорошеними лупою плечима. Проте обличчя його аж сяяло, а очі палали. Якби він мав хоч трішки більше підборіддя, воно б випнулося з хвилювання. Він саме гарячково нотував щось у записнику.

— О, привіт, пане Локвуде! — вигукнув він. — Я щойно закінчив переписувати текст. Дуже дякую, що ви показали його мені! Це справді надзвичайна знахідка!

— То ви переклали його? — запитав Локвуд.

Джоуплін провів рукою по копиці волосся, з якої знялась у повітря сіра хмаринка пороху:

— Поки що ні. Та я зроблю все, що можу. Здається, це якась середньовічна італійська говірка... більше поки не зрозуміло. Я попрацюю з цими паперами й відразу поверну їх вам. Ми вже чудово обговорили це з паном Кабінсом. Здається, ми зліплені з одного тіста! Який у нього допитливий розум!

Джордж скидався на кота, якому не тільки дали сметани, а ще й погладили за те, що він її з'їв.

— Пан Джоуплін думає, що це дзеркало — річ надзвичайно важлива, — сказав він.

— Так, Едмунд Бікерстаф випередив свій час, — погодився Джоуплін, підводячись. — Він, звичайно, трохи божевільний, але справжній першовідкривач, — архіваріус почав складати папери й ховати їх до своєї торбини. — Викрадення дзеркала — це, як на мене, справжня трагедія. Однак не менша трагедія в тому, що коли його знайдуть, воно негайно потрапить до ДЕПРІК. Їхні фахівці не дуже шанують подібні речі... Між іншим, я щойно казав панові Кабінсу, що іншого документа, потрібного вам, — «Сповіді Мері Дьюлак». — мені так само не вдалося знайти. Не знаю, в якій іще бібліотеці може бути її копія, — хіба що в Чорній Бібліотеці агенції «Фіттес», але туди мені ходу немає.

— Нічого, — відповів Локвуд. — Це не так важливо.

— Бажаю вам щастя у ваших пошуках, — закінчив Джоуплін. Він усміхнувся нам, зняв свої круглі товсті окуляри й протер їх краєчком піджака. — Якщо вам уже вдалося щось з'ясувати, то, може, ви

поділитесь зі мною хоч дрібкою... Ні, ні, я сам бачу, що прошу у вас забагато. Пробачте, будь ласка.

Локвуд холодно відповів:

— Ніхто з нас не коментує нашої роботи. Сподіваюся, що Джордж знає про це так само. З нетерпінням чекаю вашого перекладу рукопису, пане Джоуплін. Дякую за те, що приділили нам свій час.

Уклоняючись і всміхаючись, низенький архіваріус пішов. Локвуд дочекався, поки Джордж повернеться з передпокою.

— Сьогодні Кіпс поставив стежити за нашим домом Кет Годвін, — повідомив він. — Я сказав Джоупліну, щоб він нічого не розповідав їй, якщо вона його питатиме.

— Бачу, що ви з ним добре заприятелювали, — зауважив Локвуд.

— Атож. Альберт каже розумні речі. Особливо про ДЕПРІК. Коли їм щось дістається — то все, ти вже більше не побачиш цієї речі. А це дзеркало — напевно щось особливе! Сама думка про вікно до потойбічного світу — надзвичайна! Адже відомо, що Джерела пов'язані з привидами і забезпечують їм прохід до світу людей. А це дзеркало зроблене з *багатьох* Джерел, тож цілком імовірно, що цей прохід достатньо великий, щоб туди можна було зазирнути... — він скося поглянув на нас. — Зрозумійте: якщо ми сьогодні роздобудемо дзеркало, то непогано було б спочатку випробувати його самим, а тоді вже віддати ДЕПРІК. Я принесу його сюди, й ми...

— *Не будь бовдуром, Джордже!* — вигукнув Локвуд так, що ми аж підскочили. — «Непогано»? Ти що, забув, що це дзеркало вбиває людей?!

— Мене ж воно не вбило, — заперечив Джордж. — Так-так, я знаю, що дивився туди лише секунду. Та можливо, що ми знайдемо безпечний спосіб...

— Це Джоуплін наговорив тобі такого? Бридня! Він йолоп, а ти — не кращий, якщо тобі спало на думку воловодитись із такими штуками! Ні. Тільки-но ми дістанемо дзеркало, як одразу віддамо його Барнсові. І все! Зрозумів?

Джордж вирячив очі:

— Зрозумів...

— Тепер ще одне. Що ти розповів йому про нинішній вечір?

— Нічого, — Джорджеве обличчя залишалось так само невиразним, тільки на щоках виступили дві червоні плями. — Я нічого

не казав йому.

Локвуд суворо поглянув на нього:

— Сподіваюся, що це правда... Гаразд, забудьмо. Нам треба ще як слід підготуватись.

І справді, готуватися треба було доволі серйозно. Кілька наступних годин ми збирали все необхідне до двох окремих і майже одночасних заходів. Наші торбини, напаковані величезною кількістю каністр із магнієм, були готові до роботи — так само, як і наше буденне вбрання і взуття. Локвуд із Джорджем, обминувши пильний погляд Кет Годвін, що стояла на Портленд-Роу, вирушили на кілька годин у власних справах. Я тим часом начистила наші найкращі рапіри і заходилася приміряти сукні й черевики перед дзеркалом у вітальні. Жодне з цих убрань мені так і не сподобалось, та врешті я зупинилась на темно-синій сукні до колін, із широким вирізом. Мої руки в ній скидались на ковбаси, ноги — на тумби, ще й на животі вона бралася брижами. Проте в цілому вийшло непогано. До того ж на сукні був ремінець, за який я могла застромити рапіру.

Сукня викликала сумнів не тільки в мене. Хтось із хлопців скинув зі склянки носовичок, і в ній негайно з'явилось обличчя, що страшенно кривилося з огиди, коли я проходила поряд.

Хлопці повернулись пізно, аж надвечір, і ми швиденько пообідали. Зовні мої друзі теж змінилися. Джордж, на мій превеликий подив, викопав десь у нетрях своєї спальні смокінга, що так обвис на руках і спині, ніби колись належав орангутангові. Проте в цілому вигляд у нього був більш-менш пристойний. Локвуд вийшов із своєї кімнати в найвишуканішому з своїх костюмів і чорній краватці. Волосся в нього було зачесане назад, блискуча рапіра звисала з пояса на срібному ланцюжку.

— Ти справжня красуня, Люсі, — сказав він. — Тобі теж дуже личить цей смокінг, Джордже. До речі, Люсі, в мене тут є дещо для тебе... Пасуватиме до твоєї чудової сукні.

Він узяв мене за руку і поклав на долоню срібне кільце з невеличким діамантовим кулоном. Воно й справді надзвичайно пасувало до мого вбрання.

— Що це? — здивувалася я. — Де ти його взяв?

— Воно моє. Коли носиш його, тримай рота на замку — так буде елегантніше. О, я вже чую сигнал таксі! Вирушаймо.

* * *

Штаб-квартира славетної агенції «Фітес» містилась на Стренді, біля Трафальгарської площі. Ми прибули туди відразу по восьмій годині вечора. З нагоди урочистої вечірки частину вулиці було перекрито. Біля вокзалу Черинг-Крос юрмились люди, спостерігаючи за прибуттям гостей.

Обабіч мармурових дверей у чашах горів вогонь. Уздовж стін, на освітлених щитах заввишки в два поверхи, були зображені єдиногоги з ліхтарями на передніх копитах. Під ними було просто й гордовито виписано срібними літерами: «50 РОКІВ».

Фіолетовий килим з висушених стеблин лаванди вкривав доріжку, що вела до входу. Її відгородили від натовпів репортерів з фотоапаратами й телекамерами, за якими тяглися переплутані кабелі, й від жадібних до автографів шанувальників. На Стренді вишикувалась черга з лімузинів, готових висадити своїх пасажирів.

Наше таксі зупинилось, буркнувши й випустивши хмаринку диму. Локвуд тихенько вилаявся:

— Хай йому дідько! Я ж знав, що краще буде їхати на метро. Та зараз уже нічого не вдієш. Ти як слід заправив сорочку. Джордже?

— Не хвилюйся. Я навіть вичистив зуби.

— Отакої! Оце так подвиг! Гаразд, ходімо. І поведьмось якнайчемніше!

Ми вийшли з таксі й поринули у вир фотоспалахів і клацання об'єктивів (що тут-таки обірвалися, бо ніхто не знав, хто ми такі). З-за огорожі до нас потяглися руки з записниками для автографів. Під ногами м'яко хрустіла запашна лаванда. Ми пройшли повз чаші з вогнем, від яких обдало теплом мою шкіру. На прохолодному мармуровому ганку швейцар у сірій лівреї взяв у нас запрошення і мовчки пропустив уперед.

Рік минув відтоді, як я була тут востаннє. Рік минув відтоді, як я завалила свою співбесіду. Я чудово пам'ятала приглушене золотаве світло, низенькі темні канапи й столи, захарашені рекламними брошурами. Пригадала й набридливий запах лаванди, й бундючну обстанову. Того разу я не пройшла далі стойки секретаря й тихо плакала під чавунним погруддям Маріси Фітес у дальшому кінці вестибюлю. Це погруддя, до речі, дотепер стояло в тій самій ніші й суворим поглядом шкільної вчительки спостерігало, як усміхнені

підлітки з «Фітес» проводять нас коридором з мармуровою підлогою й старовинними померклими картинами на стінах.

Коридор закінчувався великими дверима, прикрашеними зображенням двох здиблених єдинорогів. Служники в сріблястих куртках, схожі між собою аж до ямочок на підборіддях, бадьоро привітали нас, відчинили двері — і ми опинились у вирі гомону й витонченої пишноти.

Приймальня була велика, розкішна, освітлена кришталевими люстрами. Високі стелі були оздоблені візерунчастою ліпниною й панелями з зображенням деяких найславетніших досягнень агенції «Фітес». Серед них я побачила поєдинок Маріси Фітес із Димним Мороком у лазнях на Бонд-стріт, розправу Маріси Фітес і Тома Ротвела з Гайгетським Жахом під опівнічний бій дзигарів, трагічну смерть першої жертви в лавах агенції — бідолашної Грейс Піл... Легендарні, героїчні моменти, знайомі нам зі шкільних років. Тут починалось усе. Тут психологічні розсліди стали справжнім мистецтвом. Тут було створено «Посібник Фітес» — основу нашої освіти...

Я глибоко зітхнула, розправила плечі й ступила вперед, намагаючись не спіткнутись на своїх кумедних високих підборах. Офіціант із срібною тацею запропонував напої. Я хутенько вхопила склянку помаранчевого соку і озирнулась.

Хоч було ще досить-таки рано, довкола вже зібрався чималий натовп — і не треба було жодного Таланту, щоб сказати, що сюди зійшло найвишуканіше товариство Лондона. Гладенько поголені й зачесані чоловіки в лискучих, мов пантерові шкурки, чорних смокінгах захоплено розмовляли з жінками в шикарних сукнях, оздоблених коштовностями. Я десь читала, що з появою Проблеми поширилась мода на яскраві тканини, й тут у цьому можна було цілком переконатись. Деякі вбрання аж засліплювали, коли подивитись на них надто зблизька. Те саме стосувалось і прикрас на жіночих шиях. Я помітила, що Джордж дедалі частіше й завзятіше протирає свої окуляри.

Попри всю цю пишноту, мене збентежив ще й вигляд тутешнього товариства. Я не відразу зрозуміла, чому. Тільки потім мені сяйнула думка, що я ніколи ще не бачила стільки *дорослих* нічної пори. Юні офіціанти заклопотано снували в натовпі, розносячи напої й канапки.

Траплялись тут і агенти, здебільшого з «Фітнес», хоч я побачила й кількох із «Ротвел» — їх легко було впізнати за темно-червоними куртками й бундючною поведінкою. Всі інші — дорослі. Ні, подія й справді була надзвичайна!

По всій залі аж до стелі височіли стрункі колони з посрібленого скла. Кожна колона сяяла світлом власного кольору. То були славнозвісні Реліктові колони, за огляд яких туристи платять шалені гроші. Зараз їхнього вмісту не було видно через натовп. На помості біля дальшої стіни струнний квартет грав щось веселе й бадьоре: сумну музику після комендантської години забороняли, щоб не навіювати людям похмурих думок. Довкола лунали веселі балачки й сміх. Ми проштовхались через море усміхнених масок.

Локвуд відсorbнув зі своєї склянки. Він здавався безжурним і невимушеним. Щодо Джорджа, то він — усупереч своїм зусиллям — і тепер мав трохи пом'ятий вигляд, ніби його щойно витягли з ями. Я була певна, що мої щоки зачервонілись, а волосся скуйовдилось. До того ж я була значно молодша за багатьох жінок у залі.

— Ось ми і в центрі подій, — зауважив Локвуд.

— А мені тут *так* незатишно...

— Усе гаразд, Люсі! В тебе чудовий вигляд! Ти просто народжена для таких вечірок. Тільки не задкуй, бо ти мало не прохромила отій леді сідниці рапірою.

— Ой лишенько! Невже?

— І не крутись так, бо ще розріжеш навпіл офіціанта.

Джордж кивнув:

— Я раджу тобі краще взагалі не ворушитись, — він узяв у хлопця з таці канапку і з сумнівом подивився на неї. — Що нам робити далі? Хоч хто-небудь знає, з *чим* вона — ця бісова канапка? Радше за все, з грибами та ектоплазмою. Гляньте, вона аж піною вкрилась!

— Зараз саме годиться відпочити перед нашим наступним завданням, — мовив Локвуд. — З Фло ми зустрічаємось за чверть до дванадцятої, тож у нас іще сила-силенна часу. Тут є люди з уряду, з великих промислових компаній і товариств. Можливо, це наші майбутні клієнти, якщо цього вечора ми впораємось як слід. Отож поки що нам краще розділитись і з кимось поговорити.

— Гаразд... — відповіла я. — З кого ж ми почнемо?

Локвуд надув щоки й видихнув:

— Я навіть не знаю.

Ми стояли в кутку, тихенько сьорбаючи свої напої. Нам було видно спини гостей і оздоблені діамантами точені шиї жінок, що кружляли у вальсі. Їхній веселий сміх немовби звів перед нами мур, потрапити за який ми не мали жодної змоги.

— Ти когось упізнав тут, Локвуде? — спитала я. — Ти ж читаєш стільки часописів...

— Ну... отой високий білявий бородань — це Стів Ротвел, голова агенції «Ротвел». А отой червонолиций, з бакенбардами, — це, *здається*, Джозія Делоні, лавандовий магнат. Я не збираюся навіть підходити до *нього*. Він уславився тим, що звелів відшмагати батогом двох агентів «Грімбл», коли вони випадково розбили якусь сімейну реліквію, виганяючи привида з його особняка. Ота жінка, що розмовляє з ним, — нова голова компанії «Залізо Ферфекса». Анджеліна Кроуфорд, Ферфексова небога. З нею мені теж не хотілося б мати справу після того, як ми вбили її дядечка...

— Але ж вона про це нічого не знає!

— Не знає. Та все одно нам це не личило б...

— А ось і Барнс! — мовив Джордж. І справді, недалечко ми побачили інспектора, що похмуро підносив келиха з шампанським до своїх пишних вусів. Так само, як ми, він стояв осторонь натовпу. — І Кіпс! Цікаво, хто його сюди пропустив? На цю вечірку, *здається*, запрошують кого завгодно!

Повз нас пройшла група агентів, серед яких був і Кіпс. Він показав на нас пальцем і щось промовив. Агенти вибухнули реготом і рушили далі. Я засмучено поглянула на люстри над нашими головами:

— Мені не віриться, що ти колись працював тут. Джордже.

Джордж кивнув:

— Еге ж, працював. Точнісінько в цій будівлі.

— Вона більше скидається на палац, ніж на агенцію.

— Тутешні приймальні дуже розкішні. І Чорна Бібліотека — так само. А контори зовсім не такі вишукані. Кіпс, на жаль, — типова для цієї фірми особа.

Локвуд несподівано скрикнув. Я поглянула — в нього аж засяяли очі.

— Облишмо поки що мою останню пропозицію. Балачки — це бридня, нікому не потрібна нудота. А от бібліотека... Де вона,

Джордже?

— За дві кімнати звідси. Тільки її зачинено. Туди мають доступ лише агенти найвищого рангу.

— Як ти гадаєш, чи зможемо ми пробратись туди?

— Навіщо?

— Я щойно пригадав розповідь Джоปลіна про «Сповідь Мері Дьюлак». Він казав, що її копія може зберігатись тільки в Чорній Бібліотеці. Якщо ми тут, то слід...

Цієї миті натовп розступився, і Локвуд заговк. До нас підходила висока, напрочуд гарна жінка. Вона була вбрана в тонку сіру сукню, що з кожним її порухом переливалася сріблом. Срібні браслети прикрашали її зап'ястки, а срібне кільце — шию. Чорне волосся спадало на плечі неслухняними локонами. На худому обличчі виразно видніли вилиці, а повні губи зімкнулись у владній усмішці. Спочатку я вирішила, що вона лише трохи старша за мене, та з її темних, серйозних очей променіла сила, яка приходить тільки з тривалим досвідом.

— Пані Пенелопа Фітес, — оголосив блідий кремезний чоловік із стриженем сивим волоссям, що визирав з-за її плеча.

Проте я й так упізнала, хто це така. Ми всі її впізнали й водночас здивувались. На відміну від свого головного конкурента Стіва Ротвела, голова агенції «Фітес» уникала публіки. Я уявляла пані Фітес низенькою діловитою особою середнього віку, схожою на її уславлену бабусю. Її поява вмить нагадала мені, яка незграбна я в цій сукні та черевиках на підборах. Хлопці виструнчились, силкуючись поводитись впевненіше. Навіть Локвуд зачервонівся. На Джорджа я не дивилась, та він, напевно, збентежився ще дужче.

— Ентоні Локвуд, мадам, — відрекомендувався Локвуд, чемно схилиючи голову. — А це мої помічники.

— Люсі Карлайл і Джордж Кабінс? — перепитала леді. — Я дуже рада бачити вас. — Її голос виявився нижчим, ніж я сподівалась. — Мене дуже вразив ваш успіх у Кумб-Кері-Голлі, і я вдячна вам за те, що ви знайшли тіло мого друга. Якщо вам знадобиться моя допомога, сміливо звертайтеся. — Її темні очі оглянули по черзі нас усіх. Я ствердно всміхнулась, а Джордж у відповідь щось пропищав.

— Ваше запрошення — велика честь для нас, — відповів Локвуд. — Тут надзвичайно гарно.

— Так, тут зберігається чимало скарбів з нашої колекції. Найпотужніші Джерела! Всі вони знешкоджені й замкнені до цих колон із посрібленого скла від «Світанку», з залізними капітелями й постаментами. Ходімо, я дещо покажу вам...

Вона спокійно рушила крізь натовп, що розступався перед нами. В середині найближчої скляної колони, що променіла блідо-зеленим світлом, на металевому каркасі висів поламаний кістяк.

— Це найславетніший з наших артефактів, — сказала Пенелопа Фітес. — Рештки Довгого Г'ю Генретті, колишнього розбійника, чий привид відомий як Фантом Брудної Дороги. Моя бабуся й Том Ротвел знайшли його тіло 1962 року, в ніч проти Іванового дня. Ротвел викопав його, а Маріса аж до світанку лякала привида, вимахуючи в повітрі залізною лопатою, — господиня хрипко реготнула. — Вона завжди казала, що їй пощастило, що вона добре грає в теніс, звідки б іще їй узяти такий окомір і витримку? Проте психологічні дослідження були тоді ще в пелюшках, тож обоє не знали до ладу, *що* вони роблять...

Кістяк був заляпаний бурим брудом, у черепа бракувало нижньої щелепи й кількох верхніх зубів. Ніг не було так само, крім половини стегна, що звисала з тазу.

— Здається, цей Г'ю Генретті не в найкращій формі, — зауважила я.

Пенелопа Фітес кивнула:

— Кажуть, що здичавілі собаки розкопали його кістки й відгризли ноги. Це й могло розгнівати привида...

— Курячий сатай? — перед нами виріс юний офіціант із закусками на золотій таці. Джордж узяв одну, а ми з Локвудом чемно відмовились.

— Пробачте, — мовила Пенелопа Фітес. — Обов'язок господині так напружує! Не дозволяє залишатись надовго з одними людьми, навіть найцікавішими... — Усміхнено підморгнувши Локвудові й розгублено кивнувши нам із Джорджем, вона хутко подалася геть. Натовп знову розступився, пропускаючи її та блілого чоловіка, й відразу зімкнувся.

— Що ж, *вона* краща, ніж я сподівався, — зауважив Локвуд.

— Еге ж, — погодилась я.

Джордж, пережовуючи свій сатай, стенив плечима:

— Коли я працював тут, вона не була така лагідна. Звичайні агенти ніколи її не бачать, бо вона не виходить із своїх кімнат. Усім керує цей сивий чолов'яга — її особистий помічник, — його очі докірливо блиснули за окулярами. — Він, до речі, й звільнив мене.

Я поглянула в натовп, та Пенелопа Фіттес із помічником там уже не було.

— Він, здається, не пам'ятає тебе...

— Атож! Хто я такий, щоб про мене пам'ятати? — Джордж устромив паличку від ратая в горщик із папороттю й підтяг обвислі штани. В його очах несподівано блиснув вогник люті. — Ти щойно згадав про Чорну Бібліотеку, Локвуде. Цікаво, чому ми досі ще не влаштували туди прогулянку?

Він тихенько рушив уздовж стіни. Тим часом за вікном густішали літні сутінки. Від кольорових прожекторів на землю падали чудернацькі тіні. Химерне світло всередині колон яскравішало й переливалось: у деяких із них з'являлись привиди, що невидючими очима зирили на нас і без упину кружляли на місці.

— Ви певні, що нам слід це робити? — запитала я.

Ми причаїлись біля дверей і спостерігали за натовпом, вичікуючи слушної миті, щоб вислизнути геть. Недалеко від нас Пенелопа Фіттес жваво розмовляла з гарненьким молодиком з акуратними світлими вусиками. Якась жінка з височенною зачіскою, схожою на вулик, зареготала з чийогось жарту. На помості джазовий ансамбль загравав якусь сумну блюзову мелодію. З бічних дверей рікою полинули офіціанти, кожен з яких ніс тацю з іще розкішнішою стравою, ніж попередній.

— На нас ніхто не звертає уваги, — мовив Джордж. — Ну-бо!

Ми подалися за ним до дверей і опинились у просторій мармуровій залі. Тут були двері до шістьох ліфтів: п'ятеро бронзових і одні сріблясті. Стіни були завішані портретами юних агентів — хлопців і дівчат, усміхнених і серйозних, ошатно вбраних у формені сірі куртки. Під кожним портретом було встановлено рапіру й вінок.

— Зала Загиблих Героїв, — прошепотів Джордж. — Я нізащо не хотів би опинитись тут. Бачите отой ліфт із сріблястими дверима? Він веде просто до кімнат Пенелопа Фіттес.

Джордж провів нас кількома коридорами — дедалі вужчими й скромнішими, — вряди-годи зупиняючись і приховуючись. Гомону

вечірки вже було майже не чути. Локвуд досі тримав у руці свою склянку з напоєм. У смокінгу він пересувався так само легко, як і завжди. А я без упину хиталась на своїх дурнуватих високих підборах.

Нарешті Джордж зупинився біля важких дерев'яних дверей.

— Ми пішли цією дорогою, щоб нас ніхто не помітив. — пояснив він. — Це службовий вхід до Чорної Бібліотеки. Головні двері, радше за все, замкнено на ніч. Тут зберігається власна книгозбірня Маріси Фітес, присвячена Гостям, та інші рідкісні речі. Ви ж розумієте, що нам суворо заборонено сюди заходити? Якщо нас упіймають, то негайно заарештують — і прощай тоді, наша агенція!

Локвуд відсьорбнув із склянки:

— А яка ймовірність, що сюди хтось зайде?

— Коли я працював тут, то міг хіба що зазирнути в замкову щілину. Сюди допускається лише вище керівництво. Зараз усі вони на вечірці — ми опинились тут саме вчасно. Тільки довго так не триватиме.

— Нам часу вистачить, — запевнив Локвуд. — Швиденько глянемо — і все. До того ж грабунок завжди веселіший за світські балачки. Я це кажу щоразу. Ану, спробуймо: ці двері теж замкнено?

Двері були не замкнені, тож за секунду ми опинились у бібліотеці.

Чорна Бібліотека агенції «Фітес» виявилась просторою восьмикутною кімнатою заввишки в два поверхи, увінчаною скляною банею. Крізь поверхню бані було видно темне вечірнє небо, однак ліхтарі, прикріплені круг неї зовні, осявали бібліотеку лагідним світлом. Усі стіни було заставлено книжковими полицями; між поверхами проходив металевий балкон, до якого в двох місцях вели кручені сходи. Підлогу застеляв паркет із темно-червоного дерева, посередині якого світлішими плитками було викладено зображення здибленого білого єдинорога. Посередині кімнати стояли читальні столи й скляні шафи з книжками та іншими предметами. Просто навпроти нас видніли зачинені й замкнені двері. Звідкілясь лунало гудіння електричного генератора; крім нього, в кімнаті не було чути жодного звуку. Повітря здавалось нам прохолодним і трохи туманним.

Уздовж полиць сяяли вмонтовані лампи, що в напівтемряві бібліотеки скидались на світлячків. Самі ж книжки були здебільшого в дорогих шкіряних палітурках — пурпурових, темно-брунатних або чорних. Тільки тут, на першому поверсі, цих томів було, напевно, багато сотень.

— Справляє враження... — прошепотів Локвуд.

Джордж, зрозуміло, опинився тут у своїй рідній стихії бібліотеки, поряд із чипсами та чудернацькими експериментами, були його коником. Проте він знервовано закушував губу, оглядаючи балкон і вишукуючи там якнайменші ознаки руху.

— Насамперед нам потрібен каталог цього зібрання. — нарешті сказав він. — Каталог мусить бути десь тут, на одному з столів. Мерщій допоможіть мені! Тут не можна залишатись надовго!

Ми тихенько пройшли за ним до освітленого центру кімнати. Довкола панувала тиша. Тільки з-за дверей я чула приглушене відлуння далекої вечірки.

На столі біля самісіньких дверей лежала велика книга в шкіряних палітурках. Джордж із вигуком нетерпіння розгорнув її.

— Ось він, каталог! Тепер нам треба подивитись, чи є тут «Сповідь Мері Дьюлак».

Поки Джордж гортав сторінки, я роздивлялась на скляні шафи. Локвуд робив те саме.

— Ще артефакти... — бурмотів він. — Просто нескінченна колекція! Ти диви — це ж в'язальні дроти зі справи Четемського Проштрикувача!

— А тут, здається, чийсь мариновані легені, — придивилась я до таблички поряд із черговим експонатом.

Джордж схвильовано зацитькав:

— Годі вже вам! Тут не місце... — зненацька він зупинився. — Є! Неймовірно! В них є «Сповідь»! Том номер С/452! Він десь у цій кімнаті!

Локвуд рішуче спорожнив свою склянку з напоєм:

— Чудово. Де нам його шукати?

— Оглядайте всі полиці. Номери стоять на корінцях книжок!

Я побігла до полиці і заходилась оглядати корінці томів. На кожному справді стояв номер, надрукований золотим шрифтом на шкірі.

— Тут усі на літеру «А», — сказала я.

Локвуд помчав до найближчих сходів і, долаючи по дві сходинки за один раз, поліз нагору. Ось його черевики вже затупотіли по металевому балкону.

— В/53, В/54... Тут усі лише на «В»... Перевірю далі.

— Який номер потрібен? — перепитала я.

— Цить! — Джордж раптово завмер на місці. — Чуєте?

З-за дверей долинули голоси. В замок клацнув ключ.

Мені не було часу дивитися, що роблять хлопці. Я майнула до найближчої скляної шафи і, почувши, як відчиняються двері, зігнулась, підтягти сукню й притуливши коліна аж до підборіддя.

На мить у тишу бібліотеки увірвався гамір вечірки, та його перервав удар дверей, що зачинились.

— Тут буде спокійніше, — промовив тихий, такий знайомий жіночий голос.

Пенелопа Фітес!

Я примружила очі і вчепилась зубами в коліно. Оцей мені Локвуд! Його новий божевільний задум привів нас до катастрофи! Краще б ми

відпочивали й веселилися, бо на нас іще чекала небезпечна ніч із Вінкменом!

Залунали кроки по паркету у напрямку центру кімнати, де щойно був Джордж.

— Що ви хотіли сказати, Гебріеле? — спитала Пенелопа Фітес.

Я розплющила очі. Моє серце тьохнуло. З-за краю шафи визирало посріблене вістря рапіри, ніжно виблискуючи в лагідному світлі ліхтарів.

Чемний чоловічий голос відповів:

— Агенти хвилюються, панно Фітес. Вони відчують, що ви не дуже допомагаєте їм у роботі.

Пролунав хрипкий короткий сміх:

— Я допомагаю їм усім, чим можу. Якщо вони не спроможні упоратись із викликами, це вже не моя проблема.

Я тим часом почала тихенько затягати рапіру за шафу.

— Ви хочете, щоб я так і сказав їм? — перепитав чоловік.

— Звичайно, так і перекажіть. Я ж їм не нянька!

— Так, мадам. Але ж ви — їхня натхненниця... Ой, що це?

Я заціпеніла й прикусила губу. По моїй щоці струмочком побіг піт.

— Бальзамовані легені Барреджа-отруйника, — відповіла Пенелопа Фітес. — Моя бабуся дуже цікавилась такими злочинами. Ви навіть не *повірите*, які речі є в її колекції. Деякі з них ще й зараз діють. Ні, ці легені, звичайно ж, нешкідливі. В них уже давно немає енергії...

— Дивний вибір для оздоблення бібліотеки, — зауважив чоловік.

— Мені б тут не йшла на думку жодна книжка...

Знову пролунав сміх:

— Ті, хто приходить сюди, не звертають на це уваги. Тут думають про вищі матерії.

Голоси стали дещо тихші — їхні власники, мабуть, відійшли трохи далі. Я хутко сховала рапіру за шафу і надзвичайно обережно визирнула звідти.

Футів за п'ятнадцять, спинами до мене, стояли двоє: Пенелопа Фітес і понурий чолов'яга середнього віку. На ньому був чорний смокінг із краваткою, тож я припустила, що це один з гостей: мені також пощастило розгледіти товсту шию й гладке рожевощоке обличчя.

— До речі, про артефакти,— провадила Пенелопа Фітгес. — Тут у мене є дещо для вас... — Вона несподівано поворухнулась, і я знову сховалась за шафу. Підбори господині гучно затупотіли по паркету. — Вважайте це за вияв моєї доброї ваті.

Куди вона пішла — чи в мій бік, чи ні, — мені видно не було. Я ще міцніше притулилась до задньої стінки шафи.

Зненацька щось спонукало мене поглянути вгору. Просто наді мною на поверхні балкона, на животі, лежав Локвуд. Чорний смокінг майже ховав його в темряві, зраджувало тільки бліде обличчя. Я подала йому знак відвернутись.

— Люсі!— прошепотів він самими губами.

— Що?

Його відповіді я спочатку не зрозуміла. Він ворухнув губами кілька разів, переводячи погляд від мене до центру кімнати. Аж нарешті я зрозуміла, що він каже мені: «Моя склянка!»

Я ще раз визирнула з-за краєчка шафи і моє серце знову тьохнуло. На невеличкій скляній вітрині в центрі кімнати стояла Локвудова склянка з-під пуншу. Вона блищала так яскраво, ніби її підсвітили прожектором. Було видно навіть залишок червоної рідини на денці.

Пенелопа Фітгес саме підійшла до цієї вітрини й стала перед нею. Склянка опинились на рівні її плеча. Господиня відкрила шухляду під вітриною і щось дістала звідти.

Зараз вона погляне вгору — й помітить склянку...

Ні. Пенелопу Фітгес цієї миті займало інше. Закривши шухляду, вона обернулась до свого супутника:

— Ми все відремонтували. Й перевірили. Працює чудово. Сподіваюсь, Товариство Орфея краще, ніж раніше, скористається цією річчю.

— Ви дуже ласкаві, мадам. Вони будуть безмежно вдячні вам. На знак подяки я повідомлятиму вас про всі їхні експерименти.

— Чудово. Ви, напевно, вже не повернетесь на вечірку. Ця коробка надто помітна... Можете вийти цією дорогою.

Підбори знову заклацали — і я, на свій жах, помітила, що сиджу саме біля дверей, якими ми увійшли. Зараз господиня з гостем пройдуть повз мою схованку... Поборовши нерішучість, я розігнула спочатку одну ногу, потім другу й тихенько піднялася на пальцях. Тепер я вже не сиділа, а стояла навшпиньки, тулячись, як і раніше,

спиною до шафи. Однією рукою я міцно стиснула рапіру, щоб вона не зачепилась за шафу й не брязнула. Все це тривало швидше, ніж я зараз розповідаю...

Я мовчки чекала. Локвуд на балконі обернувся обличчям до стіни й зовсім злився з темрявою. Кроки стали гучнішими, й Пенелопа Фітес із супутником пройшли повз мене, за якихось кілька футів від шафи. Я виразно відчула запах парфумів господині. Чоловік ніс під рукою дерев'яну коробку — не дуже велику, дюймів по дванадцять завширшки й завдовжки і дюймів з чотири-шість заввишки. На кришці коробки було вирізьблено дивний невеличкий символ — вигнуту арфу з трьома струнами. Навіть у такій надзвичайній ситуації я зморщила лоба, пригадуючи, де могла бачити цей символ раніше.

Пенелопа Фітес відчинила гостеві двері, й це надало мені змогу поворухнутись. Я хутко майнула за інший ріг шафи — туди, де господиня ніяк не могла мене побачити.

Двері зачинились: чоловік, напевно, пішов, не прощаючись. Пенелопа Фітес обернулась і пішла назад. Тільки-но вона порівнялась зі мною, як я нишком переповзла на своє дотеперішнє місце.

Я чула, як господиня проходить бібліотекою. Опинившись у центрі, вона раптом зупинилась. Я вже уявляла, як вона озирається. Подумала про Джорджа, про Локвудову склянку... й ще міцніше примружила очі. Аж тут кроки залунали знову. З-за дверей на мить долинув гамір вечірки, в замку клацнув ключ — і нарешті запала тиша.

Я з полегкістю видихнула повітря.

— Чудово, Люсі, — обізвався Локвуд з балкона. — Ти спритна, як краб... А куди подівся Джордж?

І справді, куди він подівся? Я оглянула порожню бібліотеку...

— Допоможіть хто-небудь! — долинув тихий голос із-під стола. — Я, здається, серйозно тут застряг..

* * *

Коли ми повернулися до зали, вечірка була саме в розпалі. Музика грала ще бадьоріше, офіціанти наповнювали келихи ще швидше, гості танцювали ще завзятіше, а їхні обличчя розчервонілися ще дужче. Ми знайшли собі тихеньке місце біля шоколадного фонтану у вигляді єдинорога і взяли ще напоїв.

— Тобі треба виступати в цирку, Джордже, — зауважив Локвуд. — За такі викрутаси тобі платитимуть чималі гроші!

— Подумаю над цим, якщо мені не пощастить в агентах. — відповів Джордж. — Я, здається, десь іще не розігнувся... Ви знайшли книжку?

Локвуд поплескав себе по кишені. Менше ніж за хвилину ми дістали звідти «Сповідь Мері Дьюлак» — тоненьку книжечку в чорних палітурках, яка лежала на горішній полиці другого поверху.

— Ціла й неушкоджена, — промовив Локвуд.

Джордж усміхнувся:

— Чудово! У нас уже успіхи, а ми ще не перейшли до головного. Чи встигнемо ми зараз погортати її?

— Боюся, що ні, — відповів Локвуд. — Краще берімося до напоїв. Зараз за двадцять хвилин одинадцята. Пора вирушати.

— Ви вже йдете, пане Локвуде? — несподівано опинився біля нас інспектор Барнс. Він похмуро стояв на тлі шоколадних бульбашок від фонтану, тримаючи в руці склянку з рожевим коктейлем. — Я сподівався перекинутись із вами словечком...

На превелике наше невдоволення, з-за його спини, мов тонка лиховісна тінь, визирав Квіл Кіпс.

— З охотою, — відповів Локвуд. — Чи сподобалась вам вечірка?

— Кіпс щойно розповів мені, — провадив Барнс, — що ви могли виявити якісь цікаві документи в Гемпстеді. Що це за документи, й чому ви не передали їх нам?

— Я залюбки зробив би це, інспекторе, — відповів Локвуд. — Та зараз уже пізно, а сьогодні нам випав дуже клопіткий день... Можна, ми заїдемо до вас завтра вранці?

— А чому не сьогодні? Можна й просто зараз...

— Тут не дуже зручне місце для такої розмови. Забагато галасу. Завтра вранці в Скотленд-Ярді було б *набагато* краще. Ми візьмемо з собою документи... — Локвуд лагідно, догідливо всміхнувся; Джордж тим часом крадькома позирнув на годинник.

— Ви кудись поспішаєте? — поцікавився Барнс. Його вузькі блакитні очиці підозріливо поглянули на нас. — Мабуть, дуже хочете спати?

— Так. Уночі Джорджева голова обертається на гарбуз. Ось погляньте на нього самі...

— То ви завтра покажете мені ці документи?

— Неодмінно.

— Гаразд. Чекаю вас рано-вранці. І ніяких вибачень і виправдань. Якщо не прийдете, я сам завітаю до вас.

— Дякую, пане Барнсе. Сподіваємось, що ми матимемо для вас хороші новини.

* * *

— Щось невчасно вони з'явилися, — мовив Локвуд, коли ми наближались до головного виходу. — Кіпс напевно знає, що ми не спатимемо цієї ночі.

Я озирнулася і побачила худорляву постать, що тут-таки майнула за колону.

— Еге ж. Він стежить за нами просто зараз.

— От уже проноза, — буркнув Джордж.

— Тепер нам просто так не забрати наше знаряддя. Треба відірватись від Кіпса. Доведеться ловити нічне таксі.

Ми хутко пройшли фіолетовим килимом повз чаші з вогнем, де курилась лаванда, до ряду автомобілів, що чекали на бруківці. Усі автомобілі мали срібні ґратці й залізні емблеми офіційної служби нічного таксі. За нами, на поважній відстані, причаївся Кіпс. Побачивши, що ми попрямували до таксі, він облишив усяку обережність — і приєднався до нас.

— Не звертайте на мене уваги, — відповів він, помітивши наші погляди. — Просто я теж рано лягаю спати.

До нас під'їхав автомобіль.

— Портленд-Роу, будь ласка, — голосно сказав водієві Локвуд.

Ми сіли, й таксі рушило. Озирнувшись, ми побачили, як Кіпс сідає в наступний автомобіль. Локвуд нахилився вперед — і заговорив до водія:

— Я заплачу вам п'ятдесят фунтів. Їдьте на Портленд-Роу, як я сказав вам, але дорогою зупиніться на Трафальгар-сквер. Ми вийдемо так, щоб пасажир отого таксі за нами нічого не помітив. Гаразд?

Водій здивовано заморгав:

— То ви втікачі?

— Ні. Ми агенти.

— Хто переслідує вас? Поліція?

— Ні, такі самі агенти. Це довго пояснювати. Просто зробіть те, що я попросив. Чи може, нам краще вийти відразу, забравши з собою п'ятдесят фунтів?

Водій потер носа:

— Якщо хочете, я зачекаю, поки він під'їде близько й зупинюсь так, що його таксі вріжеться в тротуар. Або дам задній хід, щоб він теж позадкував. За п'ятдесят фунтів я охоче зроблю таку річ.

— Ні, не треба. Просто непомітно висадіть нас.

Усе йшло якнайкраще. Автомобіль з муркотінням обігнув Трафальгарську площу; Кіпсове таксі тим часом причаїлося за лімузином, що від'їжджав від штаб-квартири «Фітес». Ми повернули на Кокспер-стріт, у бік Геймаректа й Пікаділлі, й помчали повз захисні ліхтарі й дим лавандових вогнищ. Коли ми завернули за ріг Пел-Мел, таксі сповільнило швидкість; ми з Джорджем і Локвудом вибрались із нього і майнули під колонаду найближчої будівлі. Таксі з ревом рушило далі. За мить повз нас промчав ще один автомобіль: на передньому його сидінні згорбився Кіпс, що вочевидь давав накази водієві. Обидві машини швидко зникли в темряві, й довкола запала тиша.

Ми поправили рапіри й подалися пішки назад.

* * *

Уночі вокзал Черинг-Крос зазвичай порожнює, проте його послугами можна скористатись. Ми забрали своє знаряддя з камери схову, де Локвуд із Джорджем залишили його ще вдень, і зайшли до туалетів перевдягтись. Я відчула себе добре тільки тоді, коли скинула цю дурнувату сукню й черевики на високих підборах. Залишила тільки кольє, яке дав мені Локвуд, сховавши його під футболкою й чорною курткою. Усе вбрання, яке ми приготували, було чорне і якнайлегше — вночі ми мали пересуватися швидко й невидимо.

Ми рушили вздовж східної набережної Темзи. Місячне світло перетворило поверхню річки на сріблясту луску; річище, наче змія, вилось перед нами через ціле місто. Саме тепер, як попереджувала Фло, приплив мав бути найбільший. Хвилі набігали на берег, розбиваючись об каміння.

Разом з убранням змінився й наш настрій. Ми мовчки прямували вперед. Решта ночі мала бути неспокійна й загрожувала серйозною

небезпекою. Я досі відчувала на своїй руці огидний дотик Джуліуса Вінкмена — тоді, коли ми зіткнулись із ним у його антикварній крамниці; його ніби випадкові жорстокі вислови дотепер лунали в моїй голові. Мати з ним справу було не менш ризиковано, ніж полювати на будь-якого привида. А ще ризикованіше було покладатись у цій справі на вельми непевну особу...

— Ми, здається, надто вже довірилися цій Костомасі-Фло, — зауважила я.

— Не хвилюйся, — кивнув Локвуд. — Вона неодмінно прийде.

Ми проминули Іннер-Темпл із його адвокатськими конторами і опинились під мостом Блекфрайрс. Небережна несподівано закінчилась величезною кам'яною спорудою, яка височіла над самісінькою водою. Звідси починалися ряди старих складів. Їхні просторі покинуті будівлі стриміли над Темзою, наче скелі, а з-поміж них, мов поламане гілля дерев, стирчали портові крани.

Ми ступили на бруковану доріжку, що вела до складів і пропадала в темряві. Повітря було холодне, довкола не світився жоден захисний ліхтар. Я відчула, що поблизу є Гості, та поки їх не було видно, я не сказала нічого.

— Я, мабуть, піду з вами, — зненацька промовив Джордж. — Вам, напевно, знадобиться моя допомога.

— Ти знаєш свої обов'язки, — відповів Локвуд. — У кожного з нас своя роль. Ти залишишся тут із Фло. Бережи наше знаряддя, Джордже. Я сподіваюсь на тебе.

Джордж пирхнув. Його рюкзак був величезний — помітно більший, ніж тоді, коли він тяг склянку з привидом. А ми з Локвудом не мали в руках навіть торбин.

— Я просто подумав, що вам самим там буде небезпечно, — наполягав Джордж. — А якщо вам знадобиться допомога з цим дзеркалом? А якщо в цього Вінкмена охорона потужніша, ніж просто пара мамул? Він може...

— Замокни, Джордже, — зіпнув Локвуд. — Пізно вже щось міняти.

Ми мовчки вирушили далі. Вузька доріжка петляла між будинками; її освітлював тільки промінець місячного світла. Нарешті Локвуд сповільнив ходу й показав пальцем уперед. Доріжка перед нами розгалужувалась. Із правого боку вийнуло свіжим річковим

повітрям. Попереду видніли стіни іншого покинутого складу. Найближчі його вікна було заколочено дошками; на тлі сріблястого неба чорніли димарі.

На мурованому фасаді будівлі облупленими літерами було написано: «*РОСТОКСЬКА РИБЛОВНА КОМПАНІЯ*». Ми з Локвудом та Джорджем зупинились і прислухались. Якнайкраще місце для таємного аукціону Вінкмена: жодного ліхтаря, тиша довкола. Як і в багатьох частинах міста, вночі тут геть усе вимерло.

Ми рушили вперед. Несподівано запах вологи й бруду став помітно дужчим. Із темряви висунулась тонка біла рука, схопила Локвуда за пальто й потягла до себе.

— Ні кроку далі! — прошепотів знайомий голос. — Вони тут!

Після наших нещодавніх розмов з Костомахою-Фло я досі не була певна, чи з'явиться вона тут узагалі. Вона, звичайно, трохи з дуринкою, та не з такою, щоб занадто ризикувати. Локвуд обіцяв їй за допомогу все, що завгодно: льодяники, гроші, артефакти з нашого підвалу. Та я відчувала, що їй усе одно не дуже хочеться допомагати нам у цій небезпечній справі. Проте Фло була тут — в усій своїй немитій красі — і повела нас темним проходом між баками зі сміттям, з яких вона ніби тільки-но вилізла.

— Мовчїть, — шепотїла вона. — Ані звуку... Вони не повинні помітити вас.

— Що там із часом, Фло? Усе як було? — запитав Локвуд, позирнувши на годинник. — Зараз уже пів на дванадцятку.

Бїлі зуби дївчини блиснули в темряві:

— Умгу. Вїнкмен уже прибув п'ятнадцять хвилин тому. Приїхав фургоном і вивантажив увесь крам. Бїля дверей поставив двох охоронцїв. Ще кїлька ярдїв — і ми натрапимо просто на них. А сам пішов усередину з трьома своїми людьми й хлопчиськом. Вони охоронятимуть перший поверх.

— А що то за хлопчисько? — пошепки спитала я. — Його син?

Фло кивнула:

— Еге ж, він. Бридкий, як жаба. Цїєї ночї тут буде багато шмаркачїв-екстрасенсїв. Дорослим потрібні свїжіючїй вуха. — Вона випросталась. — Якщо хочеш туди потрапити, Локї, то доведеться лїзти вгору.

— Гарзд. Покажи, куди йти, Фло.

Ми підїшли до рогу будївлї. Звїдси було чути лагїдний шурхїт хвиль Темзи, а кам'янисту дорїжку тут змїнив прибережний пісок. Будївля височїла просто над мулистим берегом; уздовж порослої мохом цегляної стїни тяглася вгору товста, чорна залїзна стїчна рура. Фло показала на неї пальцем:

— Ця рура проходить повз вїкно. Можете влїзти туди по нїй.

— Щось вікно дуже маленьке, — скривилась я.

— Ти дивишся не туди! Я про інше вікно, воно вище, звідси його майже не видно!

— Е-е... гаразд.

— Це єдиний шлях потрапити туди так, щоб вас не помітили, їм і на думку не спаде стежити за горішніми поверхами.

Я подивилась на стічну руру, що шалено звивалась уздовж стіни, мов лінія, накреслена вередливою дитиною. Правду кажучи, я й не думала, що нам доведеться лізти у вікно.

— Чудово, — відповів Локвуд. — Ми впораємось. А ти, Фло? У тебе є човен?

Фло показала на річку. Там на березі видніла якась довга, низька дерев'яна довбанка. Хвилі тихенько бились об її борти.

— Оце її човен? — прошепотів Джордж, нахилившись до мене. — Я думав, що це якась гнила колода!

— Я теж, — відповіла я так само пошепки, та пильні вуха Фло вловили нашу розмову:

— Що таке?! Це моя красуня «Матильда»! Я витягла її з Брентфордських очисних споруд біля Дагенгемської чинбарні! І щоб більше я не чула про неї ані словечка!

Локвуд поплескав Фло по плечу, а тоді тихенько витер руку об пальто:

— Твоя правда, Фло. Пливти на ній — справжня честь для нас. Джордже, ти запам'ятав наш план? Здіймеш шарварок і чекай нас із Фло на «Матильді». Якщо все буде гаразд, ми приєднаємось до тебе — чи принаймні передамо тобі дзеркало. Якщо нічого не вийде, то переходимо до запасного плану — вирушаємо додому поодиноці.

Джордж кивнув:

— Зрозумів. Щастя тобі. І тобі теж, Люсі. Ось твоє знаряддя, Локвуде. Тут маски й торбина, вони знадобляться вам.

Примостивши рюкзак на піску, він дістав звідти полотняну торбину, схожу на лантух Фло, тільки помітно меншу. З неї вийшло сильним запахом лаванди. Далі Джордж витяг дві чорні лижні маски, які ми негайно заткнули за свої ремені.

— Дякую, — відповів Локвуд. — Тепер треба звірити наші годинники. Через п'ятнадцять хвилин — рівно опівночі — розпочнеться аукціон. На тебе, Джордже, ми чекаємо двадцять хвилин

на першу — до того, як вони встигнуть завершити обладку з дзеркалом. — Він показав на стічну руру. — Хто полізе першим, Люсі? Я чи ти?

— Цього разу, — відповіла я, — *тільки* після тебе.

* * *

Було б добре сказати, що лазання по стічній рурі чимось нагадує щасливе сільське дитинство — теплий літній день, коли ти разом зі своїми спритними друзями дряпаєшся на дерево. На жаль, я змалку боялась висоти: найвищою річчю, на яку мені доводилось вилазити, була вишка на дитячому майданчику, з якої я врешті впала і обідрала собі шкіру на гомілці. Отож ті кілька хвилин, коли я лізла вслід за Локвудом, зі страхом долаючи дюйм за дюймом, були аж ніяк не найщасливіші в моїй кар'єрі. Залізна рура була надто широка, щоб я могла зімкнути на ній пальці. На щастя, її було прикріплено до стіни круглими заклепками — зручними, мов сходини, щоб хапатися за них і ступати по них. Та майже всі вони заіржавіли, а рештки фарби, що залишались на них, липли до моїх рук чи сипались на землю. З Темзи дув лютий вітер, він розвівав мені волосся так, що воно лізло в очі, а рура аж дрижала. До того ж вікно було дуже високо. Один раз я зробила помилку й глянула вниз. Я встигла побачити Фло, що саме забиралася до свого човна, і Джорджа, який досі стояв біля рюкзака й не зводив з мене очей. Вони здавались маленькими, наче мурашки. Зі страху в мене спітніли долоні, а серце тьохнуло так, ніби я вже падала на землю. Отож я зчепила зуби, заплющила очі, і розплющила їх тільки тоді, коли маківка моєї голови торкнулась закаблуків Локвудових черевиків.

Локвуд притулився до стіни і, дивовижним чином не падаючи, колував кишеньковим ножом у вікні. Віконниця була стара, ветха. Невдовзі вона піддалась і випала всередину. Тоді Локвуд ще трохи поторсав металеву заціпку, кленучи її на всі заставки. Аж нарешті вікно, знову змусивши руру шалено затреміти, відчинилося. Стрибок — і Локвуд опинився в будинку. За мить він уже простягав мені руку, допомагаючи влізти у вікно.

Кілька хвилин ми постояли в темряві. Випили води, а я зачекала, поки мої руки й ноги перестануть тремтіти. В будинку смерділо

трухлятиною й пилом, але не гнилизною, як у садибі доктора Бікерстафа.

— Котра година, Люсі?

— За п'ять хвилин дванадцята.

— Чудово! А ти як гадаєш, Люсі? Джордж повинен уже бути на місці, якщо вони з Фло не перекинулись у човні.

Я увімкнула ліхтарик і обвела ним порожню кімнату. Колись тут, напевно, була контора управителя: на стінах висіли старі дошки з кресленнями та розрахунками.

— Коли ми закінчимо, — сказала я, — тобі треба буде поговорити з Джорджем.

Локвуд тим часом визирнув у коридор:

— Навіщо? З ним усе гаразд.

— Ні. Мені здається, що він почувається зайвим. Ми завжди робимо найголовніше, а він стоїть на варті.

— У кожного з нас свій Талант, — відповів Локвуд. — Просто Джордж не дуже підходить для такої роботи. Хіба міг би він видряпатись сюди по цій рурі? Це аж ніяк не означає, що його завдання не таке важливе. Якщо вони з Фло запізняться, чи їхній човен перекинеться, чи вони переплутають вікна, то ми з тобою, напевно, загинемо... — Він помовчав. — Пробач, але ця розмова трохи дратує мене. Ходімо, нам ще треба знайти дорогу вниз.

Поверх, куди ми потрапили, виявився справжнім лабіринтом з конторських кімнат і коридорів; на пошук сходів униз ми змарнували більше часу, ніж сподівалися. Час тепер грав проти нас, та ми все одно зупинялись і прислуховувались на кожному розі. Я рахувала поверхи й намагалась запам'ятати дорогу до нашого відчиненого вікна. Ми спустились аж на шість поверхів, перш ніж побачили легеньке світло, що ковзало по цегляних стінах, і почули гомін багатьох голосів. Тоді ми зрозуміли, що потрапили прямісінько на Вінкменів аукціон.

— Усе по порядку, — прошепотів Локвуд. — Надягаймо маски.

Лижні маски були необхідні, щоб захистити наші обличчя від уваги мстивого Вінкмена. В масках було жарко й лоскотно, крізь них ледве можна було щось побачити, й до того ж вовна лізла в рот — і говорити було майже неможливо. І все ж таки чимось вони тішили мене.

Відчинивши скляні двері, ми вийшли на обнесену огорожею доріжку, звідки було видно широчезний простір — серце складу, що

тяглося уздовж усього поверху. Уявити справжню величину цього простору було неможливо; лише невеличка його частина — саме під нами — була добре освітлена. Ми з Локвудом пригнулись і підібрались до краю парапета, щоб краще роздивитись довкола. Звідси на долішній поверх вели металеві сходи. Тут ми перебували в безпеці: нас неможливо було помітити в майже цілковитій темряві за межами світлого кола.

Вінкмен, вочевидь, діяв точно за розкладом. Три хвилини по дванадцятій — і аукціон уже був у розпалі.

* * *

В одному кінці зали стояли три високі лампи на металевих підніжжях. Їх розташували в формі трикутника, тож місце між ними слугувало немовби сценою. Скраю цієї сцени ми побачили ряд із шести стільців, на трьох із яких сиділи дорослі, а на трьох інших — підлітки. Позаду в затінку височіли двоє здорованів і зирили вперед, скидаючись на незграбні статуї.

В острівці світла між лампами стояли ще два стільці, один з яких займав той самий хлопчина з антикварної крамниці. На ньому була сіра куртка, а змащене олією волосся ясно виблискувало. Він засунув свої товсті короткі ноги під стілець, переплів їх і з нудьгою на обличчі слухав батька.

Сам Джуліус Вінкмен височів посередині сцени.

Цієї ночі торговець артефактами був убраний у сірий костюм з відкритими грудьми й білу сорочку з розстебнутим коміром. Перед ним стояв складаний стіл, покритий чистою чорною скатертиною. Волохатою рукою Вінкмен акуратно поправив на носі золоте пенсне і показав на коробочку з посрібленого скла, що лежала на столі.

— Перший лот, друзі! — оголосив він. — Гарненька штучка! Платинова цигарниця початку двадцятого століття. Налезла бригадному генералові Горейсу Снелу. Була в його нагрудній кишені тієї ночі, коли генерала застрелив його суперник у сердечних справах, сержант Вілл Каразерс, у жовтні 1913 року. На ньому досі помітні сліди крові, що містять, сподіваюсь, потойбічну енергію. Леопольде, тобі слово!

Обізвався син торговця:

— Потужний потойбічний залишок: відлуння пострілу й вигук під час Дотику. Гостей не містить. Рівень ризику — низький.

Посунувшись на стільці, хлопчина знову переплів ноги.

— Невеличка цукерка перед головним сюрпризом, — додав Вінкмен. — Чи зацікавився хтось? Початкова ціна — триста фунтів!

З висоти нам важко було розгледіти таку дрібницю, однак ми помітили, що на столі лежать ще два футляри. В одному з них, вищому, було замкнено іржавий меч, до того ж із привидом: навіть у світлі ламп я помітила моторошне блакитне сяйво, в якому пульсувала ектоплазма. У другому футлярі, набагато меншому, можна було розгледіти керамічну фігурку, що скидалась на якусь чотириногу тварину. Зсередини фігурка теж мерехтіла потойбічним світлом, яке було ледве видно крізь посріблене скло.

Жодна з цих речей, одначе, не зацікавила мене. Бо з *іншого* боку від Вінкмена — там, де перетинались промені всіх трьох ламп, — стояв ще один невеличкий столик, накритий щільним чорним полотном. Підлогу довкола столика на досить безпечній відстані було обгороджено міцними залізними ланцюгами й засипано сіллю та залізними стружками.

До моїх вух долинув знайомий огидний звук — дзижчання безлічі мух. Я штовхнула Локвуда в бік і показала пальцем на столик. Той коротко кивнув.

Аукціон тим часом тривав. Один з покупців — ошатний низенький чоловік у смугастому костюмі — перемовився з дівчачою, що сиділо поряд, і зробив першу ставку. Другий гість — бородань у пожмаканому плащі-дощовику — поставив більшу суму, й між ними зав'язався торг. Третій з Вінкменових клієнтів тим часом сидів нерухомо. Він наполовину відвернувся й безжурно грався полірованим чорним руків'ям свого ціпка. То був худорлявий молодик із білявими кучерями й вусами. Раз по раз він поглядав на скляні футляри й питав про щось хлопчину, який сидів біля нього. Та найбільше увагу молодика привертав невеличкий столик під чорним полотном у центрі кімнати.

Щось у цьому молодикові здалось мені знайомим. Локвуд так само вирячився на нього. Тоді нахилився до мене й щось пробурмотів.

— Що? — прошепотіла я. — Нічого не розумію!

Локвуд відгорнув нижню частину маски:

— Де тільки Джордж роздобув їх? Слова не можна промовити... Я хотів сказати, що цього молодика ми бачили на вечірці. Він розмовляв з Пенелопею Фітес, пам'ятаєш?

Так. Оглянувши ще раз кімнату, я чітко пригадала його. Зараз його чорний костюм і краватку ховало від чужих очей ошатне буре пальто.

— Вінкменові клієнти — вихідці з вишуканого товариства, — провадив Локвуд. — Цікаво, хто ж вони такі?..

Перший лот аукціону закінчився. Цигарниця дісталась чоловікові в смугастому костюмі. Вінкмен підійшов до футляра з мечем, та перш ніж заговорив, білявий молодик підняв руку в світло-брунатній шкіряній рукавичці:

— Переходьмо до головного, пане Вінкмене. Ви ж знаєте, навіщо ми тут зібрались.

— Так швидко? — стривожився Вінкмен. — Але ж це справжня зброя хрестоносців! Французький «есток»! У ньому міститься давній Спектр або Примара — дух сарацина, якого було вбито цим мечем. Рідкісна річ...

— Цього разу вона не цікавить мене, — відповів молодик. — У мене таких уже кілька. Покажіть нам дзеркало, про яке ми чули так багато. Ви згодні, панове?

Він озирнувся. Бородань кивнув, чоловіку смугастому костюмі схвально махнув рукою.

— Бачите, Вінкмене? — провадив молодик. — Покажіть нам цю річ!

Усмішка на обличчі Джуліуса Вінкмена нітрохи не змінилась, проте очі за скельцями пенсне примружились:

— Авжеж, авжеж! Ви завжди чесно й відверто висловлюєте свої думки, добродію. За це я й так шаную вас... Ось! — він обернув своє незграбне тіло до маленького столика й стяг полотно. — Отже, друзі, рекомендую вам надзвичайну рідкість, за якою останні кілька днів полює увесь ДЕПРІК. «Кістка й скло» — дзеркало Едмунда Бікерстафа!

Він кинув полотно вбік.

Ми так довго ганялися за цією річчю, що в моїх думках вона набула майже містичної ваги та страху. Саме вона знищила бідолаху Вілберфорса, завдала на кладовищі смертельного удару викрадачеві артефактів, убила одного з помічників самого Вінкмена. Отримати це

дзеркало прагнули всі — Барнс, Кіпс, Джоуплін, Локвуд, Джордж і, нарешті, я сама. Заради нього вбивали, через нього помирили. Воно містило в собі щось химерне й моторошне. Я помітила тільки короткий спалах у домовині Бікерстафа, однак ця блискуча, глибока темрява залишила в моїй пам'яті виразний слід. І ось, нарешті, це дзеркало перед нами — таке маленьке, мізерне...

Вінкмен виставив його, як музейний експонат, на оксамитовій подушечці в центрі великого куба з посрібленого скла. З нашої схованки важко було визначити його справжній розмір: мені здавалося, що воно має не більше ніж шість дюймів у діаметрі, тобто завбільшки з десертну тарілочку. Чорне скло посередині виявилось грубішим і нерівнішим, ніж я сподівалася. Рамка була кругла, темно-бура, зроблена з багатьох склеєних до купи твердих тоненьких частинок. З багатьох кісток.

Мушине дзижчання вдарило мені у вуха. Двоє підлітків на стільцях тихо запхинькали. Всі уважно й нерухомо дивились на дзеркало.

— Мушу зауважити, що це зворотній бік, — промовив з усмішкою Вінкмен. — Поліроване скло — з того боку. А тут необроблене, схоже на гірський кришталь.

— Покажіть його з іншого боку, — сказав бородань. — Як можна робити ставки, коли ти не бачиш товар? Ви шахруєте, пане Вінкмене.

Усмішка Вінкмена стала ще ширша:

— Аж ніяк. Як і завжди, найголовніше для мене — безпека клієнтів. Ви знаєте, яку репутацію має ця річ. Інакше навіщо б ви прийшли сюди? Навіщо б ви торгувалися за річ, за яку я виставляю початкову ціну в п'ятнадцять тисяч фунтів? Дзеркало дуже небезпечне. Вам відомо, як ризикує той, хто дивиться в нього. Може, воно показує якісь неймовірні дива — не знаю. Не мені про це говорити. Спершу купіть його, а тоді вже досліджуйте.

— На таких умовах ми не можемо купити його, — буркнув бородань. — Поверніть його до нас лицьовим боком!

— Крутіть собі його, скільки хочете, — Вінкмен досі всміхався. — Тільки спочатку заплатіть гроші.

— Що іще ви можете розповісти нам про це дзеркало? — запитав низенький чоловік у смугастому костюмі. — Моїм колегам потрібні відомості, яких ви досі не надали нам!

Вінкмен поглянув на сина:

— Леопольде, хіба ти не все сказав?

Хлопчина підскочив:

— Із цією річчю треба поводитись у край обережно. Крім небезпеки, що йде від самого дзеркала, кістки з його рами можуть виявитись самостійними Джерелами. Свого часу я нарахував довкола нього шість чи сім проявів. Їхня енергія — дуже потужна, пронизана гнівом і люттю. Щодо самого скла, то його поверхня виділяє інтенсивний холод, як під час дотику привида. Кожен, хто погляне туди, опиняється в стані гіпнозу і вже не може відвести від дзеркала очей. Найчастіше це призводить до фатальних наслідків. Рівень ризику — найвищий.

— Отже, панове, — підхопив Вінкмен, коли Леопольд знов уместився на стільці, — ось вам короткий висновок. Можете підійти ближче разом зі своїми помічниками.

Клієнти один за одним підвелись і наблизились до скляного футляра: дорослі — з цікавістю, підлітки — нерішуче й боязко. Шепочучись між собою, вони оточили стіл.

Локвуд відгорнув маску й нахилився до мене:

— Двадцять хвилин на першу. Будь наготові й стеж за вікнами.

Уздовж протилежної стіни тягся ряд великих прямокутних вікон, що визирали в нічне небо. Десь унизу, під ними, зараз стоять Джордж і Фло — Джордж саме готує своє знаряддя. Вони бачать світло й знають, де відбувається аукціон. Я переступала з ноги на ногу, відчуваючи холодну твердість руків'я рапіри.

Це може статися будь-якої миті...

Унизу тим часом натовп ще тісніше з'юрмився довкола скляного футляра. Бородань роздратовано запитав:

— Тут у рамі, внизу, просвердлено дві дірки. Навіщо?

Вінкмен стелує плечима:

— Не знаю. Можливо, для підставки. Навряд чи хтось наважувався тримати це дзеркало в руках.

Локвуд біля мене тихенько зойкнув.

— Ось воно що! — прошепотів він. — Пам'ятаєш оті палиці з фотографії домовини Бікерстафа? Я мав рацію. То була підставка, до якої кріпили дзеркало.

— Але ж у Вінкмена її немає, — зауважила я.

— Звичайно, немає! Адже Карвер не взяв її. Ні, підставку поцупив хтось інший після того, як було зроблено фотографію, — він скося поглянув на мене. — І мені чудово зрозуміло, хто це був.

Локвуд був таким завжди — любив викладати найцікавіші відомості в найнедоречніший час. Я вже хотіла розпитати його про все як слід і навіть тупнути ногою, якщо знадобиться, та ось Вінкмен наказав своїм клієнтам розійтись по місцях, і торг мав от-от розпочатись.

Локвуд позирнув на годинник:

— Де ж, урешті, Джордж? Пора вже починати!

— Панове, панове! — говорив тим часом Вінкмен. — Ви вже порадилися з екстрасенсами? Якщо у вас немає запитань, то не марнуймо час — переходьмо до головного. Як я вже оголосив, початкова ціна цієї унікальної речі...

— Зачекайте! — підняв руку білявий молодик із вусами. — У мене є питання!

Вінкмен усміхнувся на весь рот:

— Будь ласка! Прошу!

— Ви щойно повідомили нас про надприродні ризики. А як щодо ризиків з точки зору закону? Тих, що впливають із убивства Джека Карвера? Карвер приніс вам дзеркало — й дістав від вас кинджал у спину. Ми, звичайно, не засуджуємо ваших методів, проте вони привертають забагато чужої уваги! Це вбивство зараз розслідують і ДЕПРІК, і деякі агенції!

Усмішка вмить зникла з обличчя господаря, ніби хтось її вимкнув:

— Ми не вперше зустрічаємось із вами, добродію. Хіба я не заслужив вашої довіри? Хіба ви не задоволені тим, що я продавав вам? З вашого дозволу, я зараз скажу дві речі. По-перше, Карвера я не вбивав. Він завітав до мене й пішов собі живий і здоровий. По-друге, це дзеркало я купив цілком чесно, присягаюся своїм любим сином Леопольдом, який зараз сидить перед вами! — Джуліус Вінкмен притулив свою волохату лабету до грудей. — А щодо ДЕПРІК чи агенцій... — Він плюнув на підлогу. — Ось якої я думки про них! Проте всі, хто боїться наслідків, можуть покинути це місце ще до початку торгу, — він став у центрі сцени й широко розкинув руки. — Отже?..

Цієї миті за вікном спалахнуло біле світло. Ніхто всередині складу, крім нас, не помітив, як воно більшає, яскравішає, а потім знову гасне.

— Тепер наша черга, — прошепотів Локвуд і натяг маску. Вінкменові тим часом ніхто не відповів. Молодик лише стенув плечима, а решта сиділи по своїх місцях.

Вінкмен кивнув:

— Гарзд. Досить уже балачок. Ваші ставки?

Бородань підняв руку.

Аж тут шибка в найближчому вікні розлетілась від шаленого вибуху.

Ми знали, що шибка у вікні розлетиться вже від першого вибуху магнію. Проте ми ніяк не сподівалися, що цей вибух рознесе *ціле* вікно й заодно кілька шибок у сусідніх вікнах. Ефект вийшов набагато кращий, ніж ми очікували: стіна друзок — мов айсберг, що тоне, — скотилася всередину, огорнута хмарою солі, заліза й білого магнієвого полум'я.

І ще до того, як ця злива уламків осіла на підлозі, крізь отвір у вікні до кімнати влетіли ще дві каністри з вогнем.

У момент, коли ці каністри вибухнули, ми з Локвудом уже мчали сходами вниз, тримаючи в руках рапіри й нові заряди магнію.

Гуркіт вибуху та брязкіт розбитого скла оглушили нас навіть крізь вовняні маски. Цього, одначе, ми й сподівались. Гості й господарі дістали по заслугі: їхні постаті було добре видно крізь сріблястий серпанок диму.

Підлітки-екстрасенси підскочили зі стільців і з криками майнули в темряву. Охоронці кидались туди-сюди, захищаючи свої голови від зливи з солі й скла. Два Вінкменові клієнти попадали на коліна, ніби на Страшному суді. Білявий молодик нерухомо сидів на своєму стільці — його, напевно, паралізував страх. Вінкменів син безпорадно похитувався на місці. Сам Вінкмен озирався на всі боки, як розлючений бугай, нервово ламаючи пальці й витягаючи шию, на якій аж понабрякали судини.

Помітивши, як ми біжимо сходами, він вибалушив свої чорні очі.

Цієї миті друга й третя Джорджеві каністри впали на підлогу кімнати. Спалахнули ще два стовпи сліпучо-білого вогню. Вінкмена відкинуло вбік: він ударився об стіл, на якому лежало дзеркало, й тяжко гепнув униз, зачепившись за один з ліхтарів і розтросивши його. Розпечені залізні стружки злетіли в повітря червоногарячим каскадом.

Довкола панували жах і безлад. Чоловік у смугастому костюмі з криком качався по підлозі; з рукавів його піджака курилися струмені

диму. Вінкменів син упав на стілець, розламавши його своєю вагою. Бородань перелякано зойкнув і кинувся навтікача.

Лише білявий молодик не ворушився, зирячи вперед невидючими очима.

Тим часом ми з Локвудом уже підбігали до кімнати. Ми розуміли, що увесь цей шарварок подарував нам лише кілька секунд, і хоча Джорджева робота перевершила всі наші надії, часу все одно було обмаль. Я мала далі відвертати увагу гостей, поки Локвуд забере дзеркало. Я замахнулась і пожбурила четверту каністру з вогнем у бік охоронців. Локвуд кинув ще одну, п'яту, каністру — і влучив нею просто в футляр із посрібленого скла.

Гримнули ще два вибухи. Перший остаточно спантеличив охоронців, а другий розбив футляр на друзки. Вінкмен, що відчайдушно намагався підвестись, зник у спалаху сріблястого полум'я.

Локвуд перескочив через залізні ланцюги — і вривався в хмару диму, тягнучи за собою слід із лавандових пахоців. В одній його руці я помітила полотняну торбину.

Коли скляний футляр тріснув, дзижчання в моїх вухах відразу посилилось. Я вгледілася в туман і побачила, як Локвуд схиляється над столом, а над ним виростають чийсь примарні силуети. Хор незліченних голосів вигукнув:

— *Поверніть нам наші кістки!*

Локвуд розшморгнув торбину з лавандою, і рукою, затягнутою в рукавичку, сховав туди дзеркало. Дзижчання вмить замовкло. Силуети розвіялися. Голоси вщухли.

Локвуд вибіг із димової хмари просто на мене.

Аж тут, за кілька ярдів від нас, піднявся зі свого стільця білявий молодик з вусами. Він потягся до свого ціпка з полірованим руків'ям, що лежав поряд на підлозі. Міцно стиснув руків'я і витяг із ціпка довгий тонкий клинок. Тоді кинув дерев'яні піхви вбік і ступив до нас. Я взяла з пояса ще одну каністру з магнієм, замахнулась...

— *Стій! Стрілятиму!*

Вінкмен піднімався з-за стола. Обличчя його почорніло, волосся розкуйовдилось, пенсне з'їхало набік. Його піджак був поцяткований слідами від горілої солі, що курилися димком. А в руці тремтів невеличкий чорний револьвер.

Я заціпеніла з каністрою в руці. Локвуд так само застиг біля мене.

— Сподівалися втекти? — запитав Вінкмен. — Надумали пограбувати мене? Зараз я вб'ю вас обох!

Локвуд поволі підняв руки й щось пробурмотів мені. Крізь маску я не змогла розібрати ані слова.

— Треба з'ясувати, хто ви такі, — провадив Вінкмен, — і хто послав вас сюди. Та я зроблю це згодом, на дозвіллі. А зараз облиш цю каністру, дівчисько. Ви в полоні.

І справді, з димного затінку з'явилися охоронці з пістолетами. Молодику брунатному пальті досі наставляв на нас свій блискучий клинок.

Локвуд знову щось промовив, та я ніяк не могла розчути його.

— Поклади каністру! — наполягав Вінкмен.

— Що ти кажеш? — прошепотіла я. — Нічого не чути!

— Хай йому дідько! — Локвуд розірвав нижню частину маски. — Футляр з мечем! Це Джерело! Розбий його!

Мені справді пощастило, що я не випустила з руки каністру. Скляний футляр з іржавим мечем стояв за п'ять-шість футів від нас, на рівні голови Вінкмена. Часу на роздуми не було. Я високо жбурнула каністру і впала на підлогу. Локвуд зробив так само, тож Вінкменові кулі просвистіли над нами. Ніхто з нас не побачив, чи точно я влучила, але брязкіт розбитого скла підказав нам, що все гаразд. У кімнаті відразу залунали крики.

Піднявши голову, я помітила, як несподівано змінилась поведінка наших ворогів. Тепер ніхто з них не звертав на нас уваги. З уламків розбитого футляра, серед яких криво стирчав іржавий меч, піднімалась примарна синя постать, круг якої шипіли й курилися димом частки заліза та солі. Вона була трошки вища за звичайний людський зріст і розмита, а подекуди — зокрема в центрі грудей — навіть зовсім невидима. Лише по краях було добре помітно сліди від одягу й висохлої шкіри. А на місці голови, немов голочки паморозі, сяяли дві крапки — очі.

Від Фантома віяло холодним повітрям. Безногий, він плив кімнатою, наче хмара. Охоронців огорнула паніка: один з них вистрілив у привида, ще один обернувся й вискочив у коридор. Вінкмен підхопив уламок посрібленого скла і жбурнув ним у духа. З

протягнутої руки Фантома вдарив фонтан ектоплазми, і я почула скрушне зітхання.

Молодик із клинком прийняв захисну позицію й поволі рушив до примарного силуету.

Нам з Локвудом було ніколи спостерігати за ними. Ми побігли геть із кімнати. Я перша вискочила на сходи.

Ззаду долинув шалений крик. Із диму вискочив Вінкменів син з ніжкою стільця в руці. Локвуд різонув його рапірою по зап'ястку. Хлопчака заверещав і вхопився за руку. Ніжка стільця впала на підлогу.

Ми помчали вгору, долаючи водночас по три сходи. З-за спини лунали вигуки, прокльони, тихе зітхання привида. Біля парапета я озирнулась: майже весь поверх затягло сріблястим димом. Примарна синя постать кидалась уперед, намагаючись обминути срібне вістря клинка. Чиясь міцна фігура, кульгаючи, гналася за нами.

Ми пробігли через скляні двері, які Локвуд тут-таки замкнув на дві заціпки й негайно приєднався до мене. Коли двері забряжчали, ми вже подолали кілька поверхів.

— Ці заціпки трохи затримають їх, — прошепотів Локвуд. — Нам треба злізти по рурі до того, як вони помітять нас, інакше ми сидітимемо тут крячками.

До нас долинув постріл. Брязнуло розбите скло.

— Він прострелив собі дорогу, — зауважила я. — Однією кулею для нас менше...

— Люблю я твій оптимізм, Люсі. На якому ми зараз поверсі?

— Ой... Я й полічити забула. Нам потрібен шостий.

— А скільки ми вже пробігли?

— Треба, напевно, ще зо два... Ось, здається, наш поверх. Нібито тут.

Локвуд перевірів двері, проте заціпок на них не виявилось. Ми помчали коридором.

— Де та кімната?

— Ось... Ні, це не таї Вони всі однакові!

— Ми влізли сюди з рогу будинку... Ось вона! Відчинене вікно!

— Ні, це не та кімната, Локвуде! На стінах немає дощок із паперами!

Локвуд визирнув у вікно й поглянув у темряву:

— Ми, здається, забігли надто високо. Вище, ніж залізли спочатку. Рура тут є, але просто під цим вікном підозрілий вигин. *Тут* ми злізти не зможемо.

— Тоді спускаймося на потрібний поверх!

— Доведеться.

Та коли ми підбігли до сходів, то почули швидкий тупіт ніг одним-двома поверхами нижче й побачили, як по стіні ковзає промінь ліхтарика.

— Назад! — промовив Локвуд. — Мерщій!

Ми повернулися до кімнати. Локвуд на митах показав мені, щоб я стала на варту біля дверей. Я притулилася до стіни, чекаючи й тримаючи напоготові останню каністру з Грецьким Вогнем.

Локвуд висунувся з вікна й вигукнув:

— Джордже! Джордже!

Він прислухався до вікна. Я прислухалася до коридору. І там, і там було тихо, хоч мені ця тиша здавалась напруженою.

— Джордже! — покликав ще раз Локвуд.

Знизу, з темряви біля річки, нарешті пролунало:

— Я тут!

Локвуд підняв полотняну торбину:

— Спускаю вантаж! Ти готовий?

— Готовий!

— Забирай його й тікай!

— А ви?

— Нема часу! Наздоженемо тебе пізніше. Запасний план — пам'ятаєш?

Локвуд кинув торбину в темряву. А тоді, не чекаючи Джорджевої відповіді, заскочив назад у кімнату й звернувся до мене:

— Лізьмо вгору, Люсі. Це наш єдиний вихід. Вилізьмо на дах, а тоді побачимо.

У коридорі залунали обережні кроки. Я визирнула з-за дверей. Вінкмен і ще двоє чоловіків — один з його охорони, а другого я не впізнала, — поволі підкрадалися до нас. Я жбурнула в дальшу стіну каністру й помчала до Локвуда. Підлога піді мною хитнулася. Спалахнув сріблястий вибух, що змінився різноголосими криками.

— Ставай на підвіконня, — шепотів Локвуд. — Тепер підтягнися. Швидше!

То був ще один з тих випадків, коли не можна думати про труднощі, інакше програєш. Тому я, не дивлячись ні вниз, у провалля з блискучою річкою, ні вгору, в безкрає місячне небо, просто скочила на підвіконня, підтяглась і міцно вчепилась у руру. Намацавши ногами опору, я полізла вгору.

Цього разу лізти мені було легше з двох причин. По-перше, я рятувала собі життя, тож не дуже переймалася поривами вітру, облупленими рештками фарби й навіть страхом упасти. По-друге, шлях тепер був коротший: я подолала тільки один поверх і вже опинилась на іржавому краю чорного бляхованого даху. Все це зайняло в мене якусь хвилину, не більше. Я зупинилась тільки один раз, коли мені здалося, що знизу лунає крик — чи то сердитий, чи то болісний. Та поглянути туди я не могла, лише молилася, щоб Локвуд безпечно доліз услід за мною. І справді, видряпавшись на дах, я почувала, як хтось шкребеться слідом, і побачила поруч із собою Локвуда.

— З тобою все гаразд? — запитала я. — Мені щойно почулося...

Локвуд скинув маску й пригладив волосся. Він ледве відсапував, і на його щоці виднів невеличкий поріз.

— Так. Не знаю, хто це кричав, але він дістав по заслугі. Шкода тільки, що, випадаючи з вікна, він прихопив з собою мою новеньку італійську рапіру.

Тамуючи дихання, ми трохи постояли на колінах.

— Добре хоча б те, — промовив нарешті Локвуд, — що за нами тут не женеться Вінкмен. А щодо всього іншого... — він стенив плечима. — Що ж, зараз подивимось, який у нас є вибір.

Вибір у нас, на жаль, був обмежений. Ми стояли на пласкому даху над самісінькою Темзою. З одного боку була кам'яна стіна, за якою, напевно, містилися електрогенератори. Вона тяглась уздовж річки, й ми не могли підрахувати її довжини. З другого боку, далеко внизу, місячне світло виблискувало на поверхні самої річки.

Я уважно поглянула вниз, та не побачила ні Фло, ні Джорджа, ні їхнього човна.

— Що ж, — мовив Локвуд. — Це означає, що вони встигли втекти. Або, звичайно ж, потонули. Будь-що дзеркало зараз не у Вінкменових руках.

Я кивнула:

— А краєвид тут гарний. Місто таке миле, коли не видно привидів... Отже?

Локвуд усміхнувся мені:

— Отже...

З іншого краю даху щось зашкряботіло. Локвуд негайно натяг свою маску. На парпеті з'явилися чийсь руки, а потім угору підтяглась якась постать. То виявився білявий молодик. Брунатного пальта на ньому вже не було, а смокінг був поцяткований дірами від ектоплазми. В цілому ж він був, здавалось, у чудовому стані. Як і ми, він видряпався сюди по рурі.

Підхопившись, молодик обтрисився й витяг із-за пояса клинок.

— Чудово, — сказав він. — Ви просто молодці. Такої гонитви я ще ніколи не переживав. До речі, ваш останній вибух Грецького Вогню мало не вбив Вінкмена, а це, як на мене, цілком непогано. Проте гру, здається, нарешті скінчено. Віддайте мені дзеркало.

— Це не ваше дзеркало, — твердо відповів Локвуд.

Молодик насупився:

— Пробачте? Щось я вас не розумію.

Я тихенько штовхнула Локвуда в бік:

— Маска!

— Умгу, — Локвуд відгорнув нижню частину маски. — Пробачте. Я хотів сказати, що це *не ваше* дзеркало. Ви за нього не платили. І навіть не торгувались.

Молодик захихотів. У нього були ясно-блакитні очі й напрочуд лагідне обличчя.

— Розумію вас. Але Джуліус Вінкмен унизу аж кипить гнівом. Він розірве вас на шматки голими руками. Я не такий жорстокий; навпаки, я можу зробити так, що ми всі від цього виграємо. Віддайте мені дзеркало, а я відпущу вас. І скажу Вінкменові, що ви втекли й забрали дзеркало з собою. І всі будуть задоволені. Ви залишитесь живі, а я дістану дзеркало, не сплативши цьому чудовиську Вінкмену ані мідяка.

— Непогана пропозиція, — відповів Локвуд. — І дуже спокуслива. Я залюбки погодився б на неї. Тільки, на жаль, дзеркала в мене немає?

— Як це — немає? Де ж воно?

— Я жбурнув його в Темзу.

— О-о-о... — застогнав молодик. — Тоді мені справді доведеться вбити вас.

— Навіщо? Краще відпустіть нас, як личило б порядному спортсменові, — запропонував Локвуд.

Молодик засміявся:

— Про спорт тут не йдеться. Це особливе дзеркало, і я всім серцем жадаю одержати його. До того ж я не вірю, що ви його просто викинули. Може, вбити спочатку тебе, а дівчина сама мені все розкаже?

— Агов! — окликнула я молодика. — Я озброєна!

— Доведеться, мабуть, так і зробити, — провадив молодик і хутко рушив до нас. Ми презирнулись.

— Із ним ми впораємось і поодинці, — мовив Локвуд. — Тільки нашого становища це аж ніяк не змінить... — Він поглянув униз, на Темзу. — А може...

— Знаю, — відповіла я. — Тільки не зможу, Локвуде.

— Усе буде гаразд. Фло трохи з дуринкою, та довіритись їй можна. Принаймні в таких речах, як глибина річки...

— Щось ми надто часто кудись стрибаємо, — зауважила я.

— Розумію. Нічого, це буде востаннє.

— Ти обіцяєш мені?..

Ми щодуху побігли нерівною поверхнею даху. А потім, тримаючись за руки, скочили вниз.

Я відпустила Локвуда й міцно заплющила очі, тому не бачила ні мерехтіння зірок, ні вогнів міста, лише почула ззаду чийсь крик. Лише *потім* — мабуть, через п'ять чи сім секунд. — я розплющила очі, щоб переконатись, чи ми ще живі, й побачила під ногами мовчазні мерехтливі води Темзи. Я заходилась пригадувати правила, як треба стрибати в воду, щоб не переламати об її поверхню всіх своїх кісток, — коли моє тіло ніби оперіцили батогом, і я опинилась на десятифутовій глибині, випустивши вгору ціле Гроно бульбашок. І падала далі...

Аж ось моє падіння почало сповільнюватись — і я зависла в темряві без жодної думки, без жодного почуття, без усякого зв'язку з життям. Течія підхопила мене, підкинула вгору... і я зненацька в паніці згадала своє ім'я — й те, що я ще жива. Ковтаючи холодну воду, я відчайдушно заборсалась — аж поки мене викинуло на поверхню.

Мене кружляло в маслянистому вирі десь на середині Темзи. Я лежала на спині, кашляючи й відсапуючи. Локвуд був поруч, він міцно тримав мене за руку. Поглянувши ще раз у місячне небо, я востаннє побачила худорляву постать, що стояла на краю даху. А потім чорні води понесли нас геть.

Частина шоста

Задзеркалля

*Частина
шоста*

ЗАДЗЕРКАЛЛЯ

— Що ж, — зауважив Локвуд, — якщо вимірювати успіх за числом ворогів, яких ми нажили, то ця ніч була надзвичайно щаслива.

За чверть до третьої години ночі ми сиділи в нашій маленькій кухні на Портленд-Роу. Ми варили яйця, смажили грінки, а чайник тихенько парував на плиті. Всюди було мило й затишно, якщо не рахувати склянки з черепом на столі. Череп помітно пожвавішав — примарне обличчя шкірилось і підморгувало нам з середини плазми. Проте настрої у нас був не той, щоб звертати на нього увагу.

Ми з Локвудом знову почувалися бадьоро. Вже це було дивом, адже ще якісь дві години тому ми виборсались із води на брудну рінь південніше від Тауер-Бридж. Нам довелось мокрими чимчикувати аж до вокзалу Черинг-Крос, і лише там — після того, як ми перевдяглись, — усе почало змінюватись на краще. На превелике щастя, ми ще й спіймати нічне таксі. А тепер — виміті й зігріті — ми ладні були погодитись, що виконали своє завдання якнайкраще. І до того ж швидше за Джорджа — він досі ще не повернувся.

— Авжеж, це справжній успіх! — підтвердила я, перекидаючи з долоні на долоню гарячу грінку. — Ми втерли носа Вінкмену! Дзеркало Бікерстафа у нас! Уранці занесемо його Барнсові й закриємо справу. А Кіпс програв суперечку — і це найкраще!

Локвуд тим часом гортав брошуру, яку ми викрали в бібліотеці агенції «Фіттес» якихось кілька годин тому, — мені здавалось, що відтоді минула ціла вічність. Ми залишили її в камері схову на вокзалі Черинг-Крос, тож їй не довелося поплавати в Темзі.

— Кіпс із командою, здається, більше не стежать за нами, — зауважив він. — Вони, звичайно, зрозуміли, що ми перехитрили їх із таксі. Якби тільки Джордж повернувся скоріше! Минуло вже стільки часу!

— Він, мабуть, не зміг спіймати таксі. Навряд чи його хтось візьме після плавання в тій смердючій довбанці. От він, напевно, й

добирається пішки. Його шафка на вокзалі була порожня — значить, туди він дістався безпечно.

— Твоя правда, — Локвуд облишив брошуру і взявся до варених яєць. — До речі, я мав рацію щодо «Сповіді Мері Дьюлак». Там здебільшого всякі дурниці. Балаканина про заборонені знання й пошуки таємниць творення світу. Будь-що це не принесло бідолашній Мері щастя, адже вона десять років прожила в дуплі дерева. Куди тобі покласти яйце — до чашечки чи на тарілку?

— До чашечки, будь ласка... Як ти думаєш, Локвуде, хто був отой чоловік на даху?

— Не знаю. Вінкмен звертався до нього «добродію» — мабуть, якийсь аристократ... — Локвуд подав мені чашечку з яйцем. — Напевно, чи якийсь багатий колекціонер, чи сучасний послідовник Бікерстафа — майстер пхати носа до того, що його не стосується. До речі, Мері Дьюлак пише, що Бікерстаф був справжнісіньким чудовиськом. Почитай сама — на третій або четвертій сторінці.

Поки Локвуд вечеряв, я взялася за «Сповідь». Незважаючи на солідні шкіряні палітурки, книжка виявилась зовсім тоненька, на кілька сторінок, і більше за все скидалась на зібрання окремих розрізнених фраз. Судячи з усього, той, хто робив копію з оригіналу, проминав місця, які здавались надто нудними чи безглуздими. Як і казав мені Локвуд, то здебільшого була розповідь нещасної жінки про життя серед дикого лісу, перемішані з незрозумілими філософськими міркуваннями про смерть і потойбічний світ. Однак частина, присвячена Бікерстафові, виявилась менш нудною. Я читала П. доїдаючи своє варене яйце:

Хто він був — Бікерстаф, чия проклята тінь не відпускає мене всі ці останні десять років? О, то був геній! І найхитромудріша людина з усіх, кого я знала в своєму житті! Так, я вбила його. Так, ми поховали його глибоко в землі й запечатали могилу залізом, та я досі бачу його серед темряви, тільки-но заплющу очі Я й зараз бачу його перед собою в оксамитовому плащі, за виконанням отих темних ритуалів. Я й досі бачу, як він виходить із майстерні з закривавленим різницьким ножем у руці Я й досі чую його моторошний голос, який підкорює нас його волі, наче ляльок О, які ж ми були нерозумні, слухаючи його! Він обіцяв нам цілий світ,

*обіцяв просвітлення! А натомість призвів до руїни й божевілля.
Через нього я втратила все!*

Далі Мері Дьюлак коротко розповіла про різновиди кори й плісняви, якими вона мусила житись усі ці роки, проведені в лісі біля Чертсі. А тоді повернулася до попередньої теми.

У ньому завжди жив морок — і в його тильних вовчих очах, і в його дикому шаленстві з якнайменшої причини. Я ніколи не забуду, як він зламав руку Луканові коли той упустив свічку, чи як скинув Мортімера зі сходів. Ніколи не забуду! Так, ми ненавиділи й боялись його. Та навіть голосу нього був солодкий, як мед. Він гіпнотизував нас розповідями про свій Великий Задум, про той дивовижний Засіб, який він змайструє, якщо ми попрацюємо як слід. Разом з його слугою — хитрим і підступним хлопчиськом, чії очі виразно бачили привидів, — ми ходили кладовищами, збираючи матеріали для цього Засобу. Хлопчисько захищав нас від мстивих духів, поки ми заманювали їх до склянок. Бікерстаф казав, що тільки поєднана сила цих привидів змусить його Засіб працювати. І як працювати! Дзеркало послаблює матерію світу й показує кільком щасливцям — о, який жах! яке блюзнірство! — відблиск Небес!

Я поглянула на Локвуда:

— Що ж видно крізь дзеркало Бікерстафа? Навряд чи небо...

Він хитнув головою:

— Я теж так гадаю. Ти ж знаєш, Люсі, що ми мали рацію. Рацію щодо цього дзеркала. Бікерстаф і його спільники намагались побачити щось заборонене для всіх. Зазирнути за смерть і дізнатися, що там, по той бік життя. Вони всі були божевільні — і Бікерстаф, і вся його компанія. І наш приятель за склом — так само, — він кивнув у бік склянки. В порожніх очних ямках черепа жевріли вогники, ніби привид дивився на нас. А його посмішка була широка й промовиста.

— Цієї ночі він, здається, в доброму гуморі, — зауважила я. — Шкіриться без упину відтоді, як ми прийшли. До речі, я щойно подумала... отой злий хлопчисько-служник, про якого пише Дьюлак... може, це...

— Хтозна? — Локвуд скося позирнув на череп. — Хоч я не здивувався б. — Він зручніше вмонтувався на стільці. — Дзеркало, дякувати Богові, в нас, а отже, ним більше ніхто не скористається. Закладаюся, що Бікерстаф не дивився туди сам, він використовував для цього інших. Тому його привид і був такий огидний. Добре, що ти почастивала його своїм посрібленим клинком.

— Коли я чула його голос на кладовищі, — пригадала я, — він гіпнотизував мене. Точнісінько так само, як пише Дьюлак. Знаєш, що не можна, а все одно хочеться послухатись... Джорджа й Джоеліна він теж, напевно, причарував, хоч вони й не чули його до ладу. Пам'ятаєш, як вони заціпеніли біля домовини?

— Еге ж... От бовдури! — Локвуд позирнув на годинник. — Люсі! Якщо Джордж не прийде найближчим часом, мене це справді стривожить. Доведеться йти на пошуки Фло й питати, де вона залишила його.

— Він зараз прийде. Ти ж знаєш, який він млявий. Поглянь краще сюди! — Я простягла Локвудові книжку, розкриту на останній сторінці. — Це те, що ми шукали. Останнє зізнання Дьюлак!

Так, я вбила людину. Та чи можна назвати це злочином? Ні! Коли я постану перед Божим Судом, то оголошу, що не вбивала, а боронилась, відчайдушно рятувала свою душу! Едмунд Бікерстаф збожеволів! Він так відверто вимагав у мене життя ніби приставив ніж до горла! Його кров на моїх руках, та я невинна.

Вілберфорс помер. Ми всі бачили це: він подивився на Засіб і загинув. Знялася велика паніка Ми побігли до наших екіпажів — геть від цього проклятого місця, присягаючись зректись Бікерстафа назавжди! Та він не дозволив. Уже за годину він разом зі своїм мовчазним хлопчиськом-слугою був у мене, й вони принесли з собою Засіб. Я боялась, однак пустила їх до себе. Доктор хвилювався чи мовчатиму я про смерть Вілберфорса? Чи можна мені довіряти? Хоч як я запевняла його, він шаленів дедалі дужче. Нарешті він виголосив присуд: щоб довести свою відданість, я мушу подивитись у дзеркало! Хлопчисько вмить заскочив мені за спину й скрутив рука Бікерстаф витяг з кишені Засіб і підняв до моїх очей. Я поглянула туди лише на мить — на єдину мить, проте

відчула, як руйнується мій здоровий глузд, як ціпеніють мої руки й ноги.

Так би все й скінчилось, та на столі лежав револьвер мого батька Я вивільнила руки й схопила зброю. Бікерстаф із криком вчепився в мене. Я вистрелила куля вцілила прямісінько йому в чоло. Потім я вистрелила в хлопця та він крутнувся наче вугор, і втік. Часом, нехай Бог простить мене, я шкодую за цим. Шкодую, що не вбила і його.

Я не розповідатиму, як ми здихатись і доктора і його творіння. Ми боялись, що інші повторять наші дурощі й шукатимуть знань, які не призначені для Людини. Я лише сподіваюсь, що ми знешкодили Засіб якнайнадійнішим чином, і тепер він не завдасть шкоди нікому.

Закривши брошуру, я кинула її на стіл.

— Ось, виходить, як помер Бікерстаф, — сказала я. — Мері Дьюлак застрелила його, а потім вони з друзями поховали доктора на кладовищі Кенсел-Грін. Ми розплутали цю загадку. Справу закрито!

Я взяла тарілку, щоб віднести її до мийки... й зненацька зупинилась, поглянувши на стіл.

Локвуд навпроти мене кивнув:

— Мері Дьюлак не зазначила, що заволодіти цим дзеркалом хотіли всі. І всіх вабило те, що в ньому можна було побачити, — хоч побачене вбивало кожного, хто туди зазірав. Колекціонери на аукціоні ладні були викласти за нього тисячі фунтів. Барнсові теж кортить отримати його. Джоплін через нього без упину переслідує нас. А Джордж... навіть він нічим не кращий за них! — Локвуд сумно посміхнувся. — До речі, Джордж із Джопліном напрочуд схожі. Навіть окуляри протирають однаково. А чи казав я тобі, що це Джоплін міг поцупити підставку під дзеркало з домовини Бікерстафа? Вони з Сондерсом були єдині, хто мав тоді доступ до капиці. Повз таку річ Джоплін не міг... Люсі! Що це з тобою?!

Я досі дивилась на стіл — на «скатертину мислення» з усіма її написами й малюнками. Вона завжди була перед нашими очима, та я зазвичай не приглядалась до неї. А тепер випадково придивилась — і в моїх жилах по-справжньому захолола кров.

— Локвуде... — почала я.

— Що?

— Це... було тут раніше?

— Так! Цьому малюнку вже кілька місяців. Дивно, що ти помітила його тільки зараз. Скільки разів я казав Джорджеві, щоб він такого не малював, — ми ж, урешті, снідаємо за цим столом! Може, поміняти скатертину?

— Я не про малюнок! Подивись на цей напис: *«Пішов до приятеля поговорити про дзеркало. Скоро повернуся. Дж.»*

Ми презирнулись.

— Це, мабуть, написано нещодавно... — пробурмотів Локвуд.

— Коли?

Він завагався:

— Не знаю.

— Поглянь! Ось ручка, якою він це писав. Лежить поряд!

— Це означає... — Локвуд заморгав. — Ні, це неможливо! Ні в якому разі!

— «Приятель»... — повторила я. — Ти ж розумієш, про кого він пише?

— Ні, він не міг!..

— Він повернувся сюди з дзеркалом. І не дочекався нас, а вирушив до Джоупліна.

— Він *не міг!* Не міг цього зробити! — вражено повторив Локвуд. — Нізащо не повірю! Я ж казав йому!

У кімнаті щось заворушилось — тихо й глухо. Я обернулась до склянки. Вона світилась огидно-зеленим сяйвом. Обличчя привида сміялось.

— Він знає все! — вигукнула я. — Привид! Мусить знати, це ж було тут!

Я підхопилась і підскочила до склянки. Повернула важіль — і в мої вуха вдарив моторошний регіт.

— *Загубили когось?* — насмішкувато поцікавився привид. — *Чи, може, монетку під стіл упустили?*

— Розкажи нам! — крикнула я. — Що ти бачив?

— *Цікаво, скільки ще ви збиралися думати?* — заходився кепкувати привид. — *Хвилин з двадцять, еге ж? Я сподівався кращого. Хом'яки — й ті швидше здогадалися б...*

— Що тут відбулося? Куди пішов Джордж?

— Джордж, здається, вирушив шукати прикроців на свою голову, — вишкірився череп. — Як на мене, він скоїв страшенну дурницю. Проте мене це не обходить — після того, що він зі мною виробляв...

Я відчувала, як страх переповнює моє серце, а м'язи холонуть. Кволим голосом я повторила відповідь привида. Локвуд проскочив повз мене, вхопив склянку і так грюкнув нею об стіл, що тарілки підскочили в повітря.

Обличчя в склянці крутнулось, ніс притулився до стінки:

— Агов! Обережно! Що ви робите з плазмою?!

Локвуд учепився пальцями собі у волосся:

— Скажи йому, нехай відповідає як слід! Якщо він не розповість, куди подівся Джордж, то ми...

— І що ви мені зробите? — обізвався привид. — Нічогісінько! Я вже мертвий.

Я повторила його слова, а потім стукнула пальцем по склу:

— Ми знаємо, що ти не любиш спеки! І зробимо твоє посмертне буття трохи теплішим.

— Атож, — підтакнув Локвуд. — І не в духовці, а в «Крематорії Фіттес» у Клеркенвелі!

— Ну той що? — пирхнув привид. — Ви знищите мене — й чим це допоможе вам? А може, я саме цього й хочу — покинути землю?

Локвуд, коли я переказала йому ці слова, розтулив рота — і тут-таки стулив його знову. Ба й справді, бажання та мрії привида важко досягнути — що тут скажеш? Тільки я знала, що сказати. Знала про те, чого завжди хотілося саме цьому привидові, про те, що займало його й за життя і зараз, по смерті. Я відчувала його бажання, воно певною мірою передалось мені. Це була хоч якась користь від тривалого спілкування з духом. Невеличка, проте все ж таки користь.

Я знову нахилилася до склянки:

— Ти ж любиш ховати від нас усілякі дрібниці? Наприклад, як тебе звуть чи ким ти був раніше? Нас, правду кажучи, це не дуже займає. Та дещо — й до того ж не дуже приємне — ми про тебе знаємо. Скажімо, те, що ти один з друзів Бікерстафа: може, слуга, а може, ні, і у вас були спільні мрії. Ти допомагав йому змайструвати оте кляте дзеркало — «кістку й скло».

І хотів подивитись, як воно діє. А навіщо це тобі? Навіщо тобі зазирати за інший бік смерті й бачити, що там за її межами? Бо ти

боявся. *Ти хотів упевнитись, що після смерті будь-що не залишишся сам.*

Обличчя в склянці позіхнуло, вишкіривши вицвілі зуби:

— *Справді? Як цікаво! Принесіть мені гарячого какао і розбудіть, коли ти закінчиш.*

— Річ у тім, — безжально провадила я, — що той самий страх не відпускає тебе й нині. Ти досі не хочеш залишатися сам. Ось чому ти раз по раз заговорюєш зі мною й корчиш гримаси. Тобі *відчайдушно* хочеться спілкування.

— *З тобою?*— привид вибалушив очі так, що вони аж закрутились. — *Ні дай мені нарешити перепочити! Якби я хотів поговорити з кимось до ладу, то знайшов би..*

— Кого? — пирхнула я. — А найголовніше — як? Ти — просто голова в склянці, а ми — все, що в тебе є. Ні, ми не віддамо тебе до крематорію. І мучити теж не будемо. Якщо ти не допоможеш нам, ми просто закрутимо кришку, сховаємо склянку в торбину й закопаємо в хорошій могилі — затишній, глибокій, де ніхто тебе не знайде. Балакатимеш там сам із собою, скільки захочеш. Як тобі така пропозиція?

— *Ви не зробіть цього,* — відповів привид, і я вперше почула у нього в голосі побоювання. — *Не забувайте, я потрібен вам! Я Третій Типі Я принесу вам багатство! Принесу славу!*

— Дурниці. Наш друг для нас важливіший. Питаю тебе востаннє, черепа: де він?

— *А я думав, що Кабінс — просто жорстока тварюка...* — обличчя з виразом шаленої злоби відступило вглиб плазми. — *Гаразд, — поволі промовило воно. — Звичайно, я скажу вам. Тільки не думайте, що я піддався на ваш шантаж. Просто мене тішить, що це чекає на вас усіх.*

— Далі! — вигукнув Локвуд, коли я старанно повторила йому всі слова привида. І стиснув мою руку: — Молодець, Люсі!

— *Це було так,* — зашепотів привид. — *Кабінс і справді заходив сюди Десь на годину раніше за вас. У нього в брудній торбині було дзеркало мого господаря. А невдовзі після нього прийшов ще один. Низенький чолов'яга зі скуйовдженим волоссям і в окулярах, схожий на мишу.*

Я повторила. Ми з Локвудом знову презирнулися: «Джоплін!»

— Вони були тут недовго. Коротко переговориш й пішли І забрали з собою торбину. Кабінс ішов неохоче, якимось не дуже впевнено. В останню мить він повернувся й залишив вам цидулку. Він, здається, ще бореться проти мого господаря. А той, другий, — ні. Той уже підкорився йому.

— Бореться? Проти кого? — моє серце ніби пронизало холодним списом.

Зуби черепа блиснули в примарній усмішці:

— Мій господар говорив з ними. Ти можеш побачити це в їхніх очах. Особливо в того, другого, — він безтямно жадає знань. Проте Кабінс теж одержимий. Хіба ви не помітили?— привид тихенько захихотів. — Ви, мабуть, ніколи й не дивились йому в очі...

Мені аж заціпило. Пригадалася примара на кладовищі, що височіла над Джорджем, і лагідний, наполегливий голос: «Дивися! Дивися! Я дам тобі все, чого бажає твоє серце...» Я згадала, як Джордж із Джоупліном, мов зачаровані, стояли над залізною домовиною. Згадала уривчасті Джорджеві фрази, його недугу в будинку Бікерстафа, його неухважність, замислені згадки про дзеркало... Ці спогади неначе обдали мене морозом. Локвуд кілька разів звертався до мене, перш ніж я відповіла йому до ладу.

— Ми ж знали, що він постраждав і від дзеркала, й від привида! — хрипко промовила я. — Знали й не звертали уваги! Бідолаха Джордж... А ти, Локвуде, — як ти міг бути таким сліпим! Йому просто-таки кортіло дослідити це дзеркало. Воно увесь час займало його! А ти лише дорікав йому, віддаючи його душу привидові!

— Так, дорікав! Звичайно! — кричав Локвуд ще голосніше. — Бо Джордж завжди був такий! Завжди божеволів від артефактів та іншого старого мотлоху! Отакий він. І як ми могли знати, що з ним коїться?! — Локвудове обличчя зблідло, очі потьмяніли. — Ти справді вважаєш, що він у волі привида?

— Чи привида, чи дзеркала! Сам він ніколи такого не зробив би — піти, покинувши нас...

— Звичайно ж, ні. Та якщо в нього вселився привид... Тоді я вб'ю його, Люсі.

— Це вже не знадобиться, якщо їм вистачило дуру подивитись у дзеркало...

Локвуд скрушно зітхнув:

— Гаразд. Подумай, куди вони могли піти? Де живе Джоуплін?

— І гадки не маю. Проте він, здається, казав, що постійно працює на кладовищі Кенсел-Грін...

Локвуд ляснув пальцями:

— Правильно! І не тільки на землі. Ти бачила сіру лупу в його волоссі? Це не лупа! — Він щодуху помчав у підвал, загримотівши черевиками по залізних сходах. — Мерщій? — гукнув він мені. — Збирай усе знаряддя, яке залишилось! Запасні рапіри, каністри — все, що є! І викликай нічне таксі. Треба *поспішати!*

* * *

За десять хвилин ми на кухні вже чекали таксі. У нас були рапіри — старі, взяті з тренувальної кімнати, й два запасні ремені, геть подерті й пропечені ектоплазмою. Ще в нас залишилось кілька торбин залізних стружок, дві соляні бомби — і жодної каністри з магнієм. Усе інше ми потопили в Темзі або використали під час атаки на аукціоні.

Схвильовані, ми стояли біля стола, вкотре перевіряючи свої запаси. За нами із склянки спостерігало обличчя привида. Тепер воно мало веселий вигляд.

— *Я б на вашому місці не тривожився* — говорив привид. — *Ходіть краще спати. Все одно ви його вже не врятуєте.*

— Замовкни! — гримнула я. — Локвуде, що ти там казав про Джоупліна? Про сіру лупу в його волоссі? Ти мав на увазі...

Локвуд нетерпляче затарабанив пальцями по столу:

— Це могильний пил, Люсі. Могильний пил з катакомб під капицею. Джоуплін увесь цей час досліджував їх, хоч це й заборонено. Нишпорив під землею, шукаючи всілякі старовинні речі, щоб задовольнити свій інтерес. І все, що знаходив, забирав собі. Як, скажімо, підставку під дзеркало з домовини Бікерстафа... — він вилаявся. — Де ж це кляте таксі??

Локвуд узявся знервовано походжати туди-сюди. Я ж, навпаки, завмерла на місці. Дещо з його слів моторошним чином ув'язувалось із моїми міркуваннями.

«І все, що знаходив, забирав собі...»

— Локвуде! — моє серце закалатало в грудях.

— Що?

— Коли Барнс телефонував нам, він сказав, що кинджал доби Великих Моголів з міського музею дуже схожий на той, яким було заколото Джека Карвера. Можливо, парний до нього. Пам'ятаєш, де знайшли той кинджал з музею?

Він кивнув:

— На кладовищі Мейда-Вейл, у Північному Лондоні.

— Правильно. А коли Сондерс із Джопліном уперше прийшли до нас, то розповіли, що раніше працювали в іншому місці. Пам'ятаєш, де саме?

Локвуд вирячився на мене:

— Здається, на кладовищі Мейда-Вейл... О, ні!

— Джоплін, мабуть, знайшов пару з двох кинджалів, — провадила я. — Один віддав до музею, а другий залишив собі. А потім... — я подивилась у коридор, засипаний сіллю, — потрапивши під вплив Бікерстафа та його дзеркала, він, побоююсь, використав цей другий кинджал за його безпосереднім призначенням.

Зі склянки долинув хрипкий регіт:

— *Це найкращий вечір у моєму посмертному бутті! Тільки погляньте на себе! Вашим обличчям ціни немає!*

— Я нізащо не повірив би, що таке можливо, — прошепотів Локвуд. — Виходить, Джордж зараз у більшій халепі, ніж ми гадали...

З вулиці долинув сигнал таксі. Я підхопила свою торбину.

— *Веселенької вам нічки!* — обізвався привид. — *Перекажіть мої вітання Кабінсові — чи радше тому, що від нього залишилось... Ой, що це ви робите?!*

Локвуд узяв з кутка рюкзак і хутко натяг його на склянку.

— Не радій так, — сказав він. — Ти теж поїдеш з нами.

Західну браму кладовища Кенсел-Грін було відчинено. Маленька вартівня порожню вал а, а коли ми нарешті побачили крізь гілля дерев каплицю, біля неї не світився жоден ліхтар. Ми прийшли перед самісіньким світанням: зорі в небі вже блідли, а на обрії з-за Східних доків от-от мало показатися сонце, прогнавши всі нічні тіні геть із Лондона. Птахи, однак, ще й не починали співати.

Табір компанії «Солодких снів» біля каплиці теж був темний і порожній, відра з вугіллям — холодні. Екскаватори стояли нерухомо, їхні стріли похилились, наче шиї в сонних чапель. Виходить, пан Сондерс і справді припинив свої розкопки й залишив кладовище мерцям. Ми з Локвудом швиденько проминули покинутий табір і затупотіли сходами каплиці.

Жовту поліційну стрічку було розірвано. З-за дверей крізь тоненьку, мов лезо бритви, щілину солилося світло.

Локвуд приставив пальця до вуст. Увесь час, поки ми їхали, він мовчав і супився, ледве-ледве спромагаючись на слово.

Цього, однак, я нізащо не могла б сказати про свого *другого* супутника.

— *Ви все одно заізнались,* — сичав голос привида мені у вухо. — *Кабінс напевно не зміг подолати спокуси й зазирнув у дзеркало. Зазирнув, задихнувся й помер — ось вам мій прогноз...*

— *Краще сподівайся, що це не так,* — зіпнула я. — *Бо інакше... ти знаєш, що ми з тобою зробимо.*

У відповідь у рюкзаку за моєю спиною шалено завирувала плазма.

Відтоді, як ми вийшли з дому, привид у склянці шепотів без упину — то люто погрожував, то благав, то фальшиво співчував нам. Іншими словами, він був неабияк збуджений, і лише мої застереження змушували духа припиняти балачки, хоч насправді це сердило його ще дужче. Я залюбки жбурнула б склянку до першого-ліпшого куща, та не могла цього зробити. Адже привид знав Бікерстафа, знав таємниці його дзеркала, й це могло будь-якої миті стати нам у пригоді.

Локвуд тихенько поглянув на мене і взявся за важку металеву ручку дверей. Я примружила очі, готуючись перейти з темряви до яскравого світла. Одним швидким порухом Локвуд штовхнув двері, вони рипнули — й сяйво засліпило нам очі. Ми ступили всередину.

У капиці все було так само, як минулого разу, вранці після крадіжки: письмові столи пана Сондерса й пана Джопліна, захаращені паперами; газові обігрівачі на підлозі; великий чорний катафалк на металевій платформі; кафедра й вівтар з блискучою огорожею. Все було тихе й нерухоме. Всередині капиці нікого не було.

Я прислухалась, чи не долине до мене дзижчання дзеркала, та не почула нічого.

Локвуд помацав найближчий обігрівач:

— Теплий. Проте не дуже. Цієї ночі тут хтось був.

Я поглянула в куток, засипаний брудними купками стружок і солі:

— Залізна домовина на місці — ось, поглянь. А тіла Бікерстафа немає.

— *Мій господар поряд*, — зненацька зашепотів привид. — *Я відчуваю: він тут...*

— Де? — запитала я. — Як нам знайти його?

— *Звідки мені знати? Я ж сиджу в цій склянці Випустіть мене, і я краще це відчуватиму.*

— Нізащо.

Локвуд підійшов до невеличких дерев'яних дверей за вівтарною огорожею. Він посмикав, поторсав їх, проте двері не піддавались.

— Замка немає, — зауважив він. — Заціпки відсунуто. Виходить, хтось замкнув ці двері всередині.

— А ти певен, що вони в катакомбах? — запитала я. — Я нізащо не наважилася б полізти туди.

— Але це так! — Локвуд аж підскочив і шалено озирнувся. — Пам'ятаєш ці малюнки з паперів Бікерстафа? Катакомби — найкраще місце для таких бовдурів, як цей Джоплін! Місце для пошуків артефактів, для потрібного моторошного настрою! І до того ж там тебе ніхто не потурбує! — він вилаявся. — Кошмар та й годі! Як же туди потрапити?!

— *От уже сліпі кажани!* — промовив привид. — *Завжди ви дивитесь і не бачите. Навіть тоді коли вхід перед вами...*

Я спересердя грюкнула кулаком по рюкзаку:

— Ану, замовкни! Інкаше я зараз же...

Аж тут я заціпеніла, вирячившись на великий чорний мармуровий поміст посередині капиці. Катафалк! За вікторіанських часів на ньому спускали домовини до катакомб! Я зойкнула:

— Катафалк! Сондерс, здається, казав, що він досі діє!

Локвуд ляснув себе долонею по лобі:

— Так, діє! Звичайно! Мерщій, Люсі! Треба перевірити шафи, кутки, вітгар... Десь тут повинен бути механізм!

— *Та невже?* — пирхнув череп. — *Слово честі ви просто йолопи! Все одно, що вчити котів читати!*

Ми метушилились туди-сюди по капиці, зазираючи в кожен закуток та затінок, проте стіни всюди були голі — жодного важеля чи кнопки.

— Щось ми, мабуть, проминули, — бурмотів Локвуд, крутячись на п'ятах і суплячись. — Це мусить бути десь поруч...

— Шукаймо ще раз! Мерщій! — Я відчинила невелику шафу й викинула звідти купу запліснявілих церковних книжок та паперів. Важеля, однак, не виявилось і там.

— *Ви безнадійні!* — шепотів тим часом череп. — *П'ятирічна дитина — й та впоралася б швидше...*

— Замовкни!!!

— Ми повинні потрапити туди, Люсі. Хтозна, що там робить Джоуплін... — Локвуд обмацував долонями дальшу стіну. — Які ж ми були дурні! Він постійно вештався в нас під ногами. Пхав носа куди не слід, ще до того, як викопали домовину. Барнс навіть казав нам, що торговцям артефактами хтось розповів про дзеркало, інакше вони б не довідались про нього так швидко. Джоуплін — один з тих, хто міг це зробити. А ми його навіть не підозрювали...

— Ми не мали на те приводу, — заперечила я. — Пам'ятаєш, як його засмутила ця крадіжка? Навряд чи він причетний до неї...

— Я думав так само. Та що заважало Джоупліну вдавати щирий смуток і *водночас* бути винним? Зараз я певен, що він найняв Джека Карвера, щоб той викрав для нього дзеркало. Адже Карвер і раніше викрадав артефакти для Джоупліна. Пам'ятаєш, Сондерс казав, що в них часто траплялись крадіжки? Це все Джоуплін — він забирав цікаві речі собі. Та цього разу Карвер піддурив його. Зачув великі гроші й продав дзеркало Вінкмену. Джоуплін не тямив себе з гніву!

— Твоя правда, — погодилась я, вкотре оглядаючи стіну — голу, білу, без жодної тріщинки чи павутинки, не кажучи вже про якийсь вимикач. — Розлютився й заколов продавця артефактів своїм коштовним кинджалом.

— Саме так. Джоплін — боягуз, що й мухи не скривдив би. Проте череп каже правду: якщо в нього вселився дух Едмунда Бікерстафа й довів його до божевілля...

— *Так!* — прошепотів череп. — *Мій господар так і робить! Обирає слабких і підкорює їх своїй волі... скажімо, як я — Люсі. Наказую тобі Люсі: розбий мою скляну в'язницю й випусти мене! Ви-и-пусти!*

— Відчепись! — буркнула я. — Локвуде... ти справді вважаєш, що Джоплін переслідував Карвера?

Локвуд, хутко обмащуючи стіни в дальшому кутку каплиці, заговорив ще хутчіше:

— Так. Він наздогнав його, коли той поспішав до нас. Вони посварились. Коли Карвер зізнався, що продав дзеркало, Джоплін оскаженив. Ударив Карвера кинджалом, проте той усе-таки встиг дістатись до нас. І Джоплін, звичайно ж, вирішив, що втратив дзеркало назавжди. Як же він помилився! Ми самі, шукаючи цю річ, надавали йому всі потрібні відомості! А тепер Джордж сам приніс йому дзеркало — і Джоплін одержав те, чого бажає його серце! А ми тим часом... *не можемо спуститись до цих дурних катакомб!*

З вигуком відчаю Локвуд копнув стіну ногою. Так, ми обнищпорили всю кімнату — і даремно. Він мав рацію: дороги до катакомб *не було*.

— А якщо подивитися зовні? — запропонувала я. — Можливо, там є інший вхід...

— Можливо. Тільки я не знаю, скільки нам доведеться його шукати... Гаразд, — погодився Локвуд. — Ходімо, погляньмо.

Ми побігли до дверей, відчинили їх — і завмерли. Перед нами на ганку, на тлі досвітнього неба, стояли три знайомі постаті в сріблясто-сірих куртках: Бобі Вернон, Кет Годвін і Нед Шоу — коротун, білявка й мамула з команди Квіла Кіпса. Щоправда, самого Кіпса з ними не було. Ми вирячилися на них.

— Де Квіл? — запитала Кет Годвін. — Що тут коїться?

— Що ви зробили з ним?— підхопив Нед Шоу. — Тільки без витівок, Локвуде! Відповідай!

Локвуд хитнув головою:

— Зараз нам, на жаль, не до балачок. Джордж, здається, потрапив у халепу.

Кет Годвін стиснула зуби; в її очах водночас блиснули сумнів і ворожнеча.

— Кіпс, здається, так само, — нарешті промовила вона.

— Він телефонував нам годину тому, — додав Бобі Вернон. — Сказав, що стежить за вашим приятелем Кабінсом — той нібито пішов з кимось на кладовище. І звелів нам приєднатись до нього. Ми обшукали тут усе, та його ніде немає...

— Виходить, ви досі стежите за нами? — зіпнула я. — Який сором!

— Краще вже стежити, ніж водитись із злочинцями, як ви. — пирхнула Годвін.

— Облишмо це все, — обірвав її Локвуд. — Якщо Кіпс зараз із Джорджем, вони обидва в небезпеці. Кет, Бобі. Неде! Нам потрібна ваша допомога, а вам — наша. З цього й починаймо! — Він говорив спокійно і владно. Я бачила, як у Неда Шоу стиснулись кулаки, та ніхто не наважувався перечити Локвудові. — Хлопці зараз, радше за все, в катакомбах під каплицею. Двері до катакомб замкнено. Потрапити туди можна лише на старовинному катафалку, на якому до підземелля спускали домовини. Бобі, ти ж знаєшся на таких речах! Як працює цей катафалк? Як його вмикають — згори чи знизу?

— Згори, — відповів Вернон. — Священник опускав домовину під час відправи.

— Чудово! Отже, тут повинен бути важіль. Ми мали рацію, Люсі! Таким чином... — він замовк, придивляючись до темного двору каплиці. — Кет, Неде! З вами прийшов хтось іще?

— Ні, — насупився Шоу. — Навіщо?

Локвуд скрушно зітхнув:

— Бо мені здається, що ми тут не самі.

Зір у нього був кращий, ніж у мене. Я й не помітила, що серед надгробків ворухаться легкі чорні тіні. Зібравшись спочатку в таборі копачів, вони розосередились по зарослих травою стежках, поміж екскаваторами й бараками. То були мовчазні чолов'яги, що звикли, вочевидь, нишпорити ночами. В руках вони стискали бити та кийки.

— *Чудово*, — зашепотів мені на вухо голос черепа. — *Цікава вийде нічка! Нарешті я побачу, як усіх вас повбивають! Рідкісне видовище...*

— Це часом не твої друзі, Локвуде? — обізвалась Кет Годвін.

— Краще сказати — знайомі... — Локвуд скося поглянув на мене. — Люсі! Це, здається, люди Вінкмена. Отой, скраю, був на аукціоні. Господь знає, як вони вистежили нас, та сперечатись ніколи, треба щось робити!

— Гаразд.

— Повертайся до каплиці, знайди важіль, спускайся до катакомб і шукай Джорджа. А я приєднаюсь до тебе, як тільки зможу.

— Але ж, Локвуде...

— Сперечатись ніколи! Зрозуміла?

Коли Локвуд говорив таким голосом, сперечатись із ним і справді було марно, тож я позадкувала до каплиці. Вінкменові люди вже підходили до ганку. У них було все, чого тобі не хочеться бачити серед темної ночі: голені голови, перебиті носи, вишкірені зуби, масивні брови... Кийки в їхніх руках теж мали не дуже привабливий вигляд.

— А нам що робити? — пробелькотів Бобі Вернон.

— Насамперед, Бобі, — відповів Локвуд, — дістань рапіру. — і озирнувся на мене: — Біжи, Люсі!

Вінкменові найманці були вже на сходах. Я ляснула дверима. Знадвору забряжчало залізо, долинули звуки ударів, хтось закричав.

Я побігла в центр каплиці й стала біля мармурового катафалка. Що там казав Вернон? «Священник опускав домовину під час відправи...» Гаразд, а де ж тоді стояв священник? Де він, хай йому чорт, стояв?!

— Ой, *яка важка загадка!* — зашепотів голос. — *Відразу видна, як часто ти ходиш до церкви...*

Аж тут я несподівано здогадалась. Кафедра! Дерев'яна кафедра з верхівкою у вигляді розгорнутої книги, що спокійненько стоїть собі за кілька футів від катафалка! Я кинулася до неї, намагаючись не звертати уваги на гамір за дверима. Зайшла за кафедру, поглянула на неї згори і побачила просто під її верхівкою маленьку дерев'яну полицку.

А на полицці був простий металевий важіль.

Я натиснула на нього. Спочатку мені здалося, ніби нічого не сталось. Аж тут — тихо, майже без шуму. — катафалк почав опускаться униз. Я помітила, що залізна платформа вже нижча за

підлогу каплиці. Підбігла до неї — й скочила на чорний полірований мармур.

Знадвору хтось важко гупнув у двері. Я навіть не поглянула туди. Я стояла, витягнувши рапіру й розставивши ноги, і спокійно дихала. Я спускалась кам'яним колодязем під землю, зі світла в темряву.

— *Не бійся* — долинув до мого вуха скрадливий шепіт із рюкзака.
— *Ти не сама. Я з тобою.*

* * *

Муrowаний колодязь урешті перетворився на широке, просторе приміщення, та я й досі спускалась униз. Я відчувала довколишню порожнечу, заповнену холодним, сухим повітрям, проте нічого не могла в ній побачити. Я знала, що мене добре видно в цьому стовпі світла, який скував усі мої відчуття. Довкола на мене міг чатувати *хто завгодно* — і я розуміла, що дізнаюсь про це лише тоді, коли врешті-решт приземлюсь. Усі мої інстинкти волали, щоб я мерщій забиралася звідси. Страх небезпеки переповнював мене. Я напружилася, щоб вирватись на волю...

Аж тут механізм зупинився.

Я зіскочила з катафалка якнайдалі від зрадливого світла, а потім змусила себе підвестись. Довкола панувала тиша. Я стояла серед темряви й дослухалась до биття власного серця й до лиховісної мовчанки навкруги.

Проте насправді тут зовсім не було *тихо*, принаймні для мого внутрішнього слуху. З невідомої відстані до мене линули слабкі звуки — шурхіт, зітхання й навіть сміх, що обривався несподіваним риданням. Чула я й шепіт — уривки якихось фраз. І до того ж — це було найстрашніше — звідкілясь лунало вперте, невпинне цокання язиком.

Жоден з цих звуків не належав живій істоті.

Я перебувала в царстві мерців.

До того ж привид у склянці, що досі лежала в моєму рюкзаку, заходився весело посвистувати. Свист то вщухав, то починався знову — набридливий і немелодійний.

— Помовч уже! — нарешті не витримала я. — Мені треба послухати!

— *Навіщо? Я радію. Це місце саме для мене!*

— От і гаразд. Я залишу тебе тут назавжди, якщо ти не допомагатимеш мені! — зіпнула я. — Замурую тебе в стіні!

Свист негайно урвався.

Щоразу, коли ви самотні і вразливі, емоції намагаються позбавити вас самовлади. Саме так зараз було зі мною. Я подумала про Локвуда, що бореться з нападниками вгорі. Подумала про Джорджа — і пригадала жадібний вираз його обличчя, коли він п'ять ночей тому зазирнув до дзеркала. Подумала, як легко все, чим я дорожила, може бути знищене. І про свій порожній робочий ремінь. І про страшний привид Едмунда Бікерстафа, що здіймався вгору при місячному світлі...

Я втамувала емоції й заховала їх у найпотаємніший закуток свого розуму, щоб випустити їх на волю колись пізніше. А зараз треба залишатись пильним — для того, щоб залишитись живим.

Мої ноги почали спотикатись об цеглини й камінці, що лежали в багатівіковому поросі. Мене зусібіч оточував м'який, сухий холод. Довкола досі нічого не було видно за межами стовпа світла все потопало в темряві, і я не знала, де я зараз — у вузькому коридорі чи серед широкого, порожнього простору. Мені взагалі видавалось неймовірним, що хтось може завітати сюди з доброї волі.

Аж тут до мене долинуло ледь відчутне мушине дзижчання.

Так! Це дзеркало! Воно десь поблизу!

Неохоче — бо електричне світло приглушує Талант і водночас приваблює всілякі чужі очі, — я увімкнула свій ліхтарик на мінімальну потужність, а потім повільно провела ним над собою дугу, щоб роздивитись навколо. Поряд зі мною був катафалк, що стояв на величезному механізмі з чотирма важелями, чорними й зігнутими, мов ноги велетенської комахи. Я стояла в центрі широкого проходу з височенною стелею, підлогу якого було захарашено сміттям. Уздовж мурованих стін тяглися ряди полиць, на багатьох із яких стояли свинцеві домовини, заховані тут навіки-віків. Деякі полиці було замуровано, деякі — завалено камінням. Через кожні двадцять кроків прохід перетинали бічні коридори.

Усе було вкрито дрібним сірим пилом — таким самим, як у волосі Джопліна.

Вимкнувши ліхтарик, я спробувала придивитись і прислухатись до темряви, щоб визначити, звідки лунає дзижчання дзеркала. Це

виявилось нелегко ще й через те, що привид у склянці знову заговорив.

— *Ти чуєш їх?*— запитав він. — *Тих, інших! Вони довкола тебе!*

— Ти можеш помовчати?

— *Вони чують твої кроки. Чують, як шалено б'ється твоє серце!*

— Годі! Краще вибери собі зручну полицю. Зараз знайду Джорджа й залишу тебе там!

Череп замовк. Я сердито смикнула ремені рюкзака і навшпиньки вирушила далі.

Проминаючи перший поворот, я почула з темряви відлуння далекого крику. Спотворений звук ніби відскакував від стін. Хто це кричав? Джордж? Кіпс? Джоплін? Жива людина — чи ні? Цього я не могла зрозуміти. Але відчувала, що крик лунає справа. Тримаючись за муровану стіну, я повернула туди.

За мить мої пальці торкнулись чогось холодного й гладенького. Я відсахнулась і клацнула ліхтариком. То була скляна куля на полиці біля домовини. Під шаром пилу, який я намацала пальцями, видніли висохлі білі квіти лілій. На мить я замислилася: скільки ж вони лежать тут, вічно квітнучи в п'їтмі! Тоді вимкнула ліхтарик і попрямувала далі.

Коридор був довгий, вузький і часом перетинав інші, майже такі самі проходи, геть заставлені домовинами. Біля кожного з них я на мить зупинялась, а тоді рушала далі. Ішла я, не вмикаючи ліхтарик, сподіваючись бачити Гостей так само легко, як вони бачать мене.

А Гостей тут була сила-силенна.

В одному з цих нескінченних коридорів, зліва, я помітила бліду постать — молодика в костюмі з високим коміром. Він стояв нерухомо, спиною до мене, одне його плече було вище за друге. Я чомусь дуже зраділа, що він не обернувся.

З іншого переходу залунав нетерплячий стукіт. Поглянувши туди, я помітила на одній з нижніх полиць потойбічний вогник, що мерехтів у невеличкій свинцевій домовині.

— *Весело з ними,* — обізвався череп. — *Та всі ці вогники — дурниці Мій господар теж тут.*

— Попереду?

— *Так, ти наближаєшся до нього...* — він тихенько захихотів. — *Пам'ятаєш отой нещодавній крик? Я ладен закластися, що то верещав Кабінс, коли поглянув у дзеркало!*

Я ледве втамувала свій гнів. Якщо вже приви́дові закортіло побалакати, то нехай краще надасть мені потрібні відомості.

— Розкажи мені про дзеркало, — попросила я. — Скільки кісток Бікерстаф узяв для нього? І скільки духів воно містить?

— *Сім кісток і сім духів, як я пам'ятаю.*

— А що ти бачив, коли дививсь у дзеркало?

— *О, я робив усе можливе, щоб ніколи туди не дивитись!*

— А сам Бікерстаф? Дивився?

— *Може, він і божевільний, але не дурний, — просто відповів привид. — Звичайно ж, ні! Навіщо йому так ризикувати? До речі, Кабінс зараз, напевно, вже помирає, а ти тут марнуєш час!*

Прискоривши ходу, я нарешті дісталася до приміщення, де сходились усі бічні коридори. Тут знову вибухнув гомін: розлючені голоси, вигуки болю. Під ногу мені потрапив уламок цеглини. Я перечепилась і, зберігаючи рівновагу, мимоволі змахнула з сусідньої полиці якусь каменюку чи ступку. Я заціпеніло слухала, як вона торохтить у п'їтмі.

— *Усе гаразд. Тебе ніхто не чув,* — мовив привид. І, витримавши драматичну паузу, додав: — *Чи, може, чув?..*

Довкола було тихо, тільки моє серце болісно стугоніло. Я помалу рушила далі. Коридор невдовзі повернув праворуч, і я помітила попереду світло ліхтаря, що осявало порожні полиці. Дзижчання тепер було голосніше, й повіяло моторошним холодом — температура знижувалась із кожним моїм кроком.

— *Обережно,* — шепотів череп. — *Обережно... Бікерстаф поряд!*

Пригинаючись і тулячись до стіни, я прослизнула ще трохи далі й зазирнула за ріг. Після блукань у темряві я майже осліпла. Минуло кілька секунд, перш ніж мої очі звикли до світла. І аж тоді я побачила, що було в тій кімнаті.

Мої ноги підкосились. Я безсило сперлась об стіну.

— О, Джордже! — зойкнула я. — Ні!

Щодо світла, то я помилилась. То взагалі був не ліхтар. На столі стояла гасова лампа. Її кволого мерехтіння ледве вистачало, щоб сягнути хіба що павутиння під стелею, залишивши решту кімнати в пільмі. А от *інші* речі справді сяяли. Та їхнє сяйво було цілком відмінне.

То були *злі* речі.

У центрі кімнати, серед вузького кола з залізних ланцюгів, височіла тонка тринога — підставка з чорного дерева. На її вершку видніло щось невеличке й нерівно-кругле, накрите дорогим шовковим носовичком. Саме від цього предмета лунало знайоме дзижчання, й хвиля моторошного холоду змусила мене здригнутись, коли я почала підкрадатися ближче до кімнати. Часом носовичок трохи підскакував, ніби його ворушив невидимий вітерець.

То було дзеркало — «кістка й скло» — на його давній підставці. Готове до користування.

Проте в залізному колі я побачила не тільки дзеркало. Над ним нависали кілька примарних сірих постатей, оточених хмарою потойбічного світла. Розгледіти ці постаті було вкрай важко — хіба що скоса їх було видно трохи виразніше. То були людські постаті в безформному вбранні, які з'юрмились так тісно, що перекривали одна одну. Їхні обличчя були розмиті й нечіткі, за очі й роти їм правили сірі розмазані плями. Навіть не перелічуючи, я знала, що їх там семеро — духів, які потрапили до дзеркальної пастки. Їхні скорбота й гнів уразили мене. Здалеку я чула їхній нескінченний гомін:

— *Наші кістки... Поверніть нам наші кістки...*

За інших обставин і духи, й дзеркало відразу перелякали б мене, і я не змогла б відірвати від них свого погляду.

Проте зараз усе було по-іншому. Бо перед залізним колом я побачила Джорджа.

Він сидів на дерев'яному стільці, навпроти завішеного дзеркала. Його руки були міцно прив'язані до бильця, голова — схилена аж до

грудей, окуляри з'їхали набік. Очі були міцно заплющені. На мою превелику радість, він був живий: його груди ворушились.

По другий бік кола стояв ще один стілець. Там, на мій подив, — я майже забула про нашу зустріч із командою «Фітнес», — сидів Квіл Кіпс. Як і Джорджеві, йому було скручено руки. Проте Кіпс сидів притомний, у волоссі йому заплуталось павутиння, а худе обличчя вкривав сірий пил. Пожмакана формена куртка зсунулась із пліч, а комір сорочки був розірваний. Складалося враження, що йому тільки-но добряче дісталось, і все, що тут коїться, не лякає, а дратує його: Кіпсові очі гнівно блищали, коли він озирався довкола.

Альберта Джоปลіна ніде не було видно.

Натомість у кімнаті я побачила дещо інше — може, найгірше з усіх тамтешніх *злих* речей. Спочатку, правду кажучи, я його не помітила — воно ховалося за Кіпсовою спиною й за примарними сірими тіннями духів. Аж тут мої очі побачили темну масу, що лежала на підлозі, й чорну моторошну постать, що височіла над нею. Руки в мене затремтіли, в роті пересохло.

— *Господар!* — прошепотів за моєї спиною череп, і в його голосі я почула страх і побожність. — *Господар тут!*

У дальшому кутку кімнати стояв привид Едмунда Бікерстафа.

Під ним, на брудній підлозі, лежало тіло доктора — зморщені, висохлі рештки з залізної домовини, в лахмітті, що залишилось від чорного костюма, і з розпатланим побляклим волоссям. Темно-брунатне й лискуче, воно скидалось на покручену гілку червоного дерева. Мавпяче обличчя з вишкіреними зубами тупилось порожніми очними ямками вгору.

З грудей тіла здіймалось те саме моторошне, примарне видиво, яке п'ять днів тому ми бачили на кладовищі. Заввишки воно мало футів з вісім — чи навіть більше: то була худорлява постать у довгому плащі з каптуром, у тіні якого ховалось лице. Привид витягся вгору так, що здавалось, ніби він от-от проб'є цегляне склепіння і зникне вгорі, в шарі землі. Він стояв майже нерухомо, лише зрідка погойдуючись туди-сюди, мов насторожена змія. Очей під каптуром видно не було, та я помітила біле, мов кістка, підборіддя і рот із важкими, грубими щелепами.

Я не відразу зрозуміла, чому Гість не кидається на Кіпса, який сидить на стільці просто перед ним. Аж тут я побачила, що рештки

Бікерстафа оточені ще одним колом із залізних ланцюгів. Привид був міцно замкнений у цьому колі.

Та попри все, його злоба заповнювала всю кімнату. Я відчувала похмуру силу його бажання. Зараз він зосередив свою увагу тільки на дзеркалі й Джорджеві. До мене йому було байдуже — до тієї миті, як я увійду до кімнати. Від цієї думки мені стало зле.

Слід було діяти, й діяти якнайшвидше. Джоплін досі не з'являвся. Пора було рятувати Джорджа — і робити це надзвичайно спритно. Якомога тихше пробираючись у темряві, я почала знімати з пліч рюкзак.

— *Він намагається відтворити наші колишні експерименти, — заговорив череп. — Він поставив дзеркало на підставку. А там сім духів — кволі, як і раніше, тільки й можуть, що стогнати... А онде стоїть господар. Майже як за давніх часів... Стривай! Ти що, покидаєш мене?!*

Я поставила рюкзак на вільну полицю:

— Ти надто важкий. Постоїш тут.

— *Ні!* — заперечив череп. — *Я повинен бути з ними! Я хочу бачити господаря! Віддай мене йому!*

— Пробач, але ти залишишся тут, — відповіла я, розкрила рюкзак і трохи зсунула полотно, оголивши кілька горішніх дюймів склянки. Плазма сяяла яскравою зеленню. Я помітила спотворене обличчя, що шалено крутилось. — Якщо ти знадобишся мені, — провадила я, — то я прийду й заберу тебе. Тільки краще допомагай мені як слід, бо інакше зостанешся тут назавжди.

— *Хай тобі грець, Люсі!* — вигукнув череп. — *Чому ти не слухаєш мене?.. — і несподівано вигукнув: — Господарю! Я тут! Вітаю з поверненням!*

Постать у кутку стояла мовчки й не відповідала.

— *Господарю!.. —* благальний шепіт переповнився страхом. — *Це ж я! Я тут!*

Привид не поворухнувся. Його увагу привертали тільки дзеркало й Джордж.

— *Он як, —* сердито промовив череп. — *Він уже не той, що раніше...*

Зрозуміла річ, не той! Як і всі Перші та Другі Типи, привид Едмунда Бікерстафа міг лише повторювати одне й те саме. У його

тоненькій, як папір, свідомості засіла лише одна-єдина частка минулого. Та на розмови з черепом мені не було часу. Прокрадаючись далі вперед і озираючись довкола, я увійшла до кімнати. Звідти на всі боки розходились темні муровані коридори. Не було чути жодного звуку. Джопліна я теж не бачила.

Аж тут зненацька мене помітив Квіл Кіпс. Здригнувшись із несподіванки, він заходився гарячково трусити головою й корчити такі кумедні гримаси, що за спокійніших обставин я дивилася б на них не одну годину. Та зараз, не звертаючи на нього уваги, я рушила навшпиньки просто до Джорджа.

Обличчя його набрякло, на щоці виднів синець. Навіть коли я торкнула його, він не поворухнувся.

— Джордже! — тихо промовила я. — *Джордже!*

— Облиш його! Він уже захолов! — шепотів Кіпс, іще відчайдушніше трусячи головою. — Ходи сюди і розв'яжи мене!

Я попрямувала до нього, намагаючись не дивитись на моторошного привида за колом з ланцюгів. Щупальця плазми обмацували межі кола. Покрита каптуром голова здригнулася — і я відчула, як на мене впав раптовий холодний тягар. Привид побачив мене. Він знає, що я тут!

Я стонула плечима, ніби обтрушуючи страх:

— Кіпсе, з тобою все гаразд?

Він вибалушив очі:

— Зі мною? Хіба не бачиш? Забава, та й годі — сиджу тут у компанії з Кабінсом, у катакомбах, прив'язаний до стільця!

— От і чудово, — всміхнулася я.

— Я пожартував!

— Я теж, — насуплено відповіла я, й від моєї усмішки не залишилось і сліду. Витягши рапіру, я нахилилася до Кіпса. І з відчаєм побачила, що його руки скручені ланцюгом і замкнені на замок. Перерубати ланцюг рапірою було неможливо.

— Тебе прикували, — прошепотіла я. — Де ключ?

— У того дурня в окулярах, — простогнав Кіпс.

— У Джопліна? Де він?

— Пішов кудись. Почув гамір і вирішив подивитись, що там таке. Може повернутися будь-якої миті. Як ти збираєшся мене витягати?

— Ще не знаю. Помовч!

Я не могла зібратися з думками. Мені заважав потойбічний шум — дзижчання дзеркала, жалібний клич сімох духів і навіть віддалені докори сердитого черепа. А понад усе — постать у каптурі, що бовваніла поряд зі мною. Цікаво, що зробив би на моєму місці Локвуд? На думку не спадало нічогісінько.

— Скажу лиш одне, — буркнув Кіпс. — Коли я виберуся, то дам твоєму придуркуватому приятелеві такого копняка, щоб він летів аж до Мерілебона!

— Ти сам винен, — відповіла я. — Не треба було ходити за нами назирці. А копняка я краще дам йому сама... Стривай! Може, Джоплін залишив ключ на столі?

Я хутко обійшла край залізного кола круг дзеркала; бліді духи вмить обернулись до мене. Стіл було захарашено всякою всячиною: запорошеними горщиками, прикрасами, численними книжками й паперами. Якби навіть ключ і був там, я нізащо не змогла б відшукати його. Що ж робити? З відчаю я підняла руки: «Думай!..»

— *Обернися, Люсі!* — долинуло з далекого коридору відлуння шепоту черепа.

Я заціпеніла, а тоді мимоволі потяглася до ременя. Та поки я це робила, хтось непомітно підійшов до мене ззаду. Моєї шиї торкнулось холодне вістря. Череп захихотів:

— *Ой! Мабуть, слід було попередити тебе трохи раніше...*

— Не ворухіться, панно Карлайл, — пробекав ззаду Альберт Джоплін. — Інакше я прохромлю вам шию. Зрозуміло? А тепер зніміть ремінь і рапіру.

Я завмерла з переляку. Вістря кинджала легенько штрикнуло мене.

— Ну, мерщій! Я дуже нервуюсь, коли серджусь. Моя рука може ковзнути. Робіть, що я кажу!

Вибору не було. Я розстебнула ремінь — і він разом з рапірою впав на підлогу.

— А тепер ідіть до Кіпса. І не робіть дурниць. Я йду слідом за вами.

Я поволі, неохоче послухалась. Тим часом привид у колі підібрався ближче до ланцюгів. Я помітила роззявлений рот із вишкіреними зубами, що на цілу кімнату випромінював свою голодну жадобу.

Кіпс понуро глянув на мене зі свого стільця:

— Від «Локвуда й К°» я більшого й не сподівався. Ну, що буде далі? Зараз увійде сам Локвуд, перечепиться й проштрикне сам себе рапірою?

— Ставайте поряд із Кіпсом, — наказав Альберт Джоплін. — Покладіть руки на бильце стільця. Зап'ястки разом... Тут у мене був ще один шнур. Де ж він?.. Робіть, що я вам сказав!

Я спробувала обернутись, та вістря кинджала вмить уколело мене. Я скрикнула з болю.

— Отак буде краще, — мовив Джоплін. Кількома швидкими порухами він прив'язав мої руки до стільця. Я стояла біля Кіпса. Шия нестерпно боліла. Джоплін відійшов убік.

Він здавався таким самим нечупарою, як і завжди: куртку запорошив сірий пил, волосся на голові скуйовдилось, наче вороняче гніздо. Ходив він теж, як і раніше, — згорбившись, нахиливши голову, мов старий голуб. Зараз він тримав в одній *руці* широкий короткий кинджал, а в другій — записник. Із-за одного вуха стирчала ручка. Походжаючи кімнатою, Джоплін щось мугикав, а коли він обернувся, я помітила, що його ніс почервонів і набряк, а на підборідді красується синець.

Проте по-справжньому мене вразили його очі. Темні, запалі, з величезними зіницями, вони пильно вп'ялись у щось віддалене, а голова трішки схилилась, ніби прислуховуючись.

— Так, так... зараз... — пробурмотів Джоплін, ніби сам до себе. Підійшовши до Джорджа, він нахилився й поглянув на завішене дзеркало, немовби визначаючи висоту. Потім задоволено всміхнувся, випростався й двічі лягнув Джорджа по щоці. Джордж у відповідь крекнув і дико озирнувся довкола.

— Чудово, хлопче. Пора прокидатись! — Джоплін поплескав його по плечу, витяг із-за вуха ручку й щось занотував у записнику. — Треба поспішати з нашим експериментом, як ми й вирішили.

Квіл Кіпс вилаявся.

— Що там вони, в біса, вирішили?! — буркнув він. — Не знаю, що собі думав Кабінс, коли пхався сюди, та врешті-решт вони посварились. Ніби просто розмовляли — там, нагорі, — а вже за хвилину почали битись. — Він хитнув головою. — От уже видовище! Жалюгіднішого ніколи не бачив! Позбивали один одному окуляри, а

тоді повзали по підлозі й шукали їх. Дивно, як ще волосся один в одного не повисмикували.

— І ти не допоміг Джорджеві? — крижаним голосом запитала я й спробувала поворухнути руками. Та нічого не вийшло — шнур був нівроку міцний.

— На превеликий жаль, допоміг, — відповів Кіпс. — Я не міг дивитись, як цей Джоплін підносить Кабінсу до горла кинджал і наказує, щоб я кинув свою рапіру. Потім ми зійшли сюди. Кабінс намагався втекти, і Джоплін його оглушив. А тоді з пів години розставляв тут усі ці штучки. Він справді не при собі...

— Еге ж. Навіть більшою мірою, ніж тобі здається.

Одного погляду в дзеркало вистачило, щоб Джордж потрапив під його вплив. Однієї появи привида вистачило, щоб цей вплив посилювався. Цікаво, скільки сам Джоплін перебував у каплиці з тілом Бікерстафа? Скільки ночей він там провів, поки на нього діяла мовчазна, руйнівна сила привида? Можливо, він навіть не *бачив духа* і не розумів, що тут коїться.

— Пане Джопліне! — заговорила я. Архіваріус із кинджалом тим часом чекав, поки Джордж остаточно отямиться. — Подумайте як слід. Ваш експеримент нізачо не вдасться...

Джоплін поправив окуляри:

— Не турбуйтеся. Усе буде гаразд. Двері до катакомб міцно замкнені, а механізм катафалка я вимкнув знизу. Сюди ніхто не поткнеться — хіба що захоче зіскочити в провалля завглибшки з двадцять футів. А кому таке спаде на думку?

Я знала, *кому* це може спасти на думку. Та саме зараз ця людина мала клопіт нагорі, тож я не могла сподіватись на неї.

— Я не те хочу сказати, — провадила я. — Це дзеркало смертельно небезпечно, а вами керує привид Бікерстафа. Його треба зупинити!

Джоплін, схиливши набік голову, дивився в бік кола, де стояв привид. Здавалося, що він зовсім не чує мене.

— Це чудова змога, — хрипко шепотів він. — Це моє заповітне бажання. Дзеркало — вікно до Іншого Світу. Скільки там чудес! І Джордж матиме честь побачити їх! Зараз я тільки візьму жердину...

Човгаючи ногами й горблячись, він підійшов до стола. Мені запаморочилось у голові. Джоплін говорив майже так само, як

Бікерстаф тоді, багато років тому, коли він змушував Вілберфорса подивитись у дзеркало...

Привид із-за своїх ланцюгів стежив за кожним кроком Джоปลіна.

— Люсі... — пробурмотів Джордж. — Це ти?

— Джордже! З тобою все гаразд?

Джорджеве обличчя справді набрякло й почервоніло. Окуляри ледве тримались на носі, тож він не міг зустрітись зі мною поглядом.

— Цілком гаразд, Люсі. Лише стільчик трохи незручний. Не завадила б подушка.

— Якби ти знав, як я серджусь на тебе! Я зараз вибухну!

— Знаю. Мені справді шкода.

— Ти хоч розумів, що ти робиш?!

Він зітхнув і хитнувсь уперед:

— Просто мені здалось... ні, я не можу пояснити цього, Люсі. Коли я залишив Фло і взяв це дзеркало в руки... я просто відчув бажання... Я *мусив* знову зазирнути туди. Частина моєї душі розуміла, що так не можна. Я знав, що я повинен дочекатись вас... але мені це чомусь здалося такою дрібницею... Я міг би сам дістати дзеркало з торбини, та дочекався Джоปลіна. А той прийшов і сказав, що все слід робити по порядку... — він хитнув головою. — Отож, коли ми зайшли до каплиці і я побачив порожню домовину... я ніби прозрів. Я зрозумів, що чиню щось моторошне. Я спробував утекти, та Джоплін не відпустив мене...

— Саме так, — підхопив Джоплін, що саме повернувся, несучи довгу жердину з гачком на кінці. — Я просто застеріг вас від помилки. Правду кажучи, ви засмутили мене, Кабінсе. Я від вас сподівався більшого... І все ж таки ми по-чоловічому владнали свою невеличку суперечку.

— По-чоловічому?! — пирхнув Кіпс. — Краще скажіть, як дві школярки, що не поділили помаду! Було б послухати ваш вереск!

— Цить, — обірвав його Джоплін. — Нам вистачає роботи. — Він здригнувся, його обличчям пробігла тривога, наче хтось зненацька насварився на нього. — Так, так, я знаю. Зроблю все, що можу...

— Пане Джопліне! — вигукнула я. — Дивитись у дзеркало — це самогубство! Там немає ніяких чудес! Прочитайте «Сповідь Мері Дьюлак» і зрозумієте, про що я кажу! Вілберфорс упав мертвий, коли...

— О, ви теж читали її? — на мить обличчям Джопліна промайнуло зацікавлення. — Невже вам пощастило знайти копію? Чудово!

Розкажіть мені, як це вдалося вам! Звичайно ж, я читав «Сповідь». Хто, по-вашому, викрав її з бібліотеки в Чертсі? Ось вона, в мене на столі. Цікава річ, та папери Бікерстафа, які так ласкаво приніс мені Кабінс, — іще більший скарб. — Він махнув рукою в бік дзеркала. — Без них я не зміг би правильно встановити дзеркало!

Я щосили розтягала шнур. Вузли здирали з моїх рук шкіру. Праворуч від мене, відчувала я, Кіпс намагався робити те саме.

— Ви ж казали, що це середньовічна італійська говірка! — зауважила я.

Джоплін самовдоволено посміхнувся:

— Атож. І я вільно розмовляю нею. Цікаво було спостерігати, як Джордж ламав над цими паперами голову, поки я спокійненько переписував їх.

Джордж спробував копнути Джопліна ногою, та не влучив.

— Ви зрадник! Я ж вірив вам!

Архіваріус захихотів і поблажливо поплескав Джорджа по плечу:

— Раджу вам завжди тримати козирі при собі, друже. Вчіться зберігати таємницю! Що ж до вас, панно Карлайл, то я добре знаю про ризик, пов'язаний із цим дзеркалом. Саме тому наш любий приятель Джордж зараз подивиться туди *для мене*.

Говорячи це, Джоплін обернувся до залізного кола в центрі кімнати, в якому скупчились сім духів. Своєю жердиною він стяг із дзеркала носовичок.

— Джордже! — вигукнула я. — Не дивися!

З місця, де я стояла, мені майже не було видно дзеркала. Я бачила лише його задній — необроблений — бік і раму з кісток. Проте дзижчання відразу подужчало, а сім духів у колі відсахнулись, немовби з переляку. Привид Бікерстафа виріс ще більше. Я відчувала його жагу, чула його гіпнотичний голос у своїй голові:

— *Дивися... Дивися...*

Саме цього Бікерстаф найбільше бажав за життя. Саме цього — через Джопліна — він бажав і тепер, по смерті.

Джордж міцно заплющив очі.

Джоплін біля підставки поводився надзвичайно обережно. Опустивши зі страху плечі і зблідлий з нетерпіння, він промовив:

— Розплющіть очі, пане Кабінсе! Ви ж знаєте, чого вам хочеться!

І Джордж це справді знав. Тій частині його душі, яка кілька днів тому потрапила під чари дзеркала, відчайдушно цього хотілось. Я бачила, як він труситься, змагаючись із самим собою. Ось він закусив губу, відвернувся...

Я вигукнула на весь голос:

— Не звертай на нього уваги, Джордже!

— *Дивися... Дивися...*

— Пане Кабінсе! — Джоуплін уже тримав наготові записник, щоб нотувати Джорджеві слова, й нетерпляче стукав себе по щелепі. Він був роздратований: з-під машкари шаленця в нього досі визирав метушливий учений, зацікавлений в успішному експерименті. З таким самим інтересом він спостерігав би за поведінкою садових мушок чи шлюбними ігрищами черв'яків. — Пане Кабінсе! Робіть, що я наказую! Інакше... — Я відчула, як від привида в колі полинула хвиля люті: Джоуплін знову здригнувся й кивнув. — Інакше, — хрипко сказав він, — я зараз візьму цей кинджал і переріжу горлянки вашим приятелям.

У катакомбах запала тиша.

— О-о! — долинув з коридору голос черепа. — *Чудовий вибір! Будь-що я у виграші...*

Джордж випростав спину.

— Гаразд, — сказав він. — Гаразд, я зроблю це.

— Ні, Джордже! — заперечила я. — Нізащо!

— Ну, на хвилинку можна й зазирнути, — обізвався Кіпс.

— Не вір йому! — наполягала я. — Він шахрує!

— Шахрую? — Джоуплін пильно оглядав вістря свого кинджала. — Бідолаха Джек Карвер, напевно, вважав так само...

— Не вийде, Люсі, — понуро відповів Джордж. Його недуга ніби повернулась, а в голосі було чути кволість. — Я нічого не можу вдіяти. Я зазирну туди. Дзеркало вабить мене, і я не можу йому опиратись.

Він розплющив очі — і, схиливши голову, дивився собі на груди.

— Ні! — я смикнула свій стілець так, що він разом з Кіпсом поїхав по брудній підлозі. Сльози залили мої очі. — Якщо ти зробиш це, Джордже Кабінсе, то я не знаю, що я зроблю з *тобою!*

— Усе гаразд, Люсі, — відповів Джордж із сумною усмішкою. — Я сам заварив цю кашу. Врешті-решт, це саме те, про що я завжди хотів дізнатись. Хотів розкрити таємниці, які не були під силу нікому...

— Чудово сказано! — підхопив Джоуплін. — Я пишаюсь вами, мій юний друже. Я готовий записувати ваші слова. Годі думати! Говоріть швидко й виразно! Перекажіть усе, що ви побачите!

Ще одне відлуння минулого. Слова Бікерстафа, звернені до Вілберфорса сто тридцять років тому. І зараз їх вимовляє майже та сама особа. Хтозна, скільки в ній тепер від Бікерстафа, а скільки від Джоупліна?

— Будь ласка, Джордже...

Кіпс застогнав:

— Вона каже правду, Кабінсе! Годі потурати примхам божевільного!

Джоуплін тупнув ногою:

— Замовкніть, *будь ласка!*

— Люсі... — несподівано сказав Джордж. — Я знаю, що був слабким, що помилявся. Мені дуже шкода. Перекажи це Локвудові, гаразд?

Він підняв голову й поглянув у дзеркало.

— Джордже!..

— *Дивися...* — пробурмотіла постать у каптурі наді мною. — *Я дам тобі все, чого бажає твоє серце...*

І Джордж дивився. Дивився просто в дзеркало крізь маленькі круглі скельця своїх окулярів. Я нічого не могла вдіяти, щоб зупинити його.

Джоуплін нетерпляче ковтнув слину. Ручка в його руці тремтіла над сторінкою записника:

— Кабінсе! Скажіть мені, що ви бачите?

— Джордже!..

— Скажіть, хлопче!

— *Все, чого бажає твоє серце...*

Обличчя Джорджа напружилось, очі широко вирячились. Обличчя засяяло моторошною усмішкою:

— Бачу красу... яка краса...

— Ну? Ну? Кажіть!

Джорджеві м'язи несподівано напружились. Шкіра обвисла, рот поволі відкрився, як підйомний міст на ланцюгах. Шалена радісна усмішка залишилась на обличчі, та водночас із нього почали пропадати всі іскри розуму, життя, впертості...

Я шарпонулась уперед із криком:

— Джордже! Подивись на мене!

— Кажіть! — наполягав Джоплін. — Мерщій!

Я зі страхом побачила, як просіли Джорджеві щелепи. З його рота вилетіло довге, хрипке, непевне зітхання. Повіки опустились, тіло двічі здригнулось і завмерло. Рот залишився роззявленим, виражені очі дивились у нікуди. Кілька світлих волосин прилипли до спітнілого чола.

— Отакої, — спересердя промовив Альберт Джоплін. — Яка диявольська прикрість! Він міг би сказати мені щось корисне, перш ніж померти.

Затамувавши подих, я дивилась на Джорджеве тіло.

— Ну що то за «краса, краса»? — нарікав Джоплін. — Хіба це по-науковому? Скоро світанок — нема часу пробувати ще раз! — і, спересердя тупнувши ногою, повторив: — Яка прикрість!

Він бурмотів щось і далі, та я його вже не чула. Його голос лунав десь далеко-далеко. Я не сприймала жодного звуку. Мій розум заціпенів.

— Джордже! — тихо покликала я. — Прокинься!

— Марно стараєшся, Карлайл, — обізвався Кіпс. — Його вже немає.

— Ні, що ти! Він завжди такий... — відповіла я. — Ти просто не бачив його вранці! Він просто сонний. Правда, Джордже? Джордже, відгукнися!..

Джордж не відповідав. Його тіло скидалось на старе пальто, перекинуте через бильце стільця. Вуста розкрились, руки обвисли. Мені пригадався Джек Карвер, як він лежав на нашому килимку, і його засотувала смертельна порожнеча. Я тихенько застогнала.

Погляд Джопліна повернув мене до тями. Архіваріус, що тільки-но дивився на годинник, перевів свої примружені очі на мене. Куди поділися його лагідний тон, його простакувата й боязкувата вдача? Тепер він рішуче й холодно втупився в мене.

Проте я помітила й дещо інше. Тієї миті, коли Джордж поглянув у дзеркало, привид Едмунда Бікерстафа вже заповонив собою увесь простір усередині кола. Я відчувала, як він тішився своєю перемогою, спостерігаючи за Джорджевим тілом. Тепер, однак, його увагу привернула нова жертва. Постать, закутана в плащ, обернулась — голова в каптурі нахилилась наді мною. Я помітила спотворене обличчя привида: вишкірений рот із гострими зубами, білу висохлу шкіру, чорні кола очей...

Коли я подивилась на Джопліна, привид зробив те саме.

Кіпс давно вже вийшов з підліткового віку і не міг розгледіти привида як слід, проте виразно відчував, що той поруч. Я помітила, як він скулився на стільці. А я? Я, навпаки, підбадьорилась і стиснула кулаки. В моїй душі немовби замкнулися двері — горе й смуток залишилися за ними, поступившись місцем спокою. Цей спокій, наче зимове озеро, був чистий, крижаний, безмежний... Я сіла й подивилась на Джоปลіна.

— Що ж, — говорив він тим часом сам до себе. — Можна спробувати ще раз. Усе, що нам треба, — посадити на стілець її. Може, вона впорається там, де не спромігся впоратись цей хлопчисько?..

Дрібними пташиними кроками він підійшов до мене, озброївшись кинджалом.

— Облиш її! — озвався Кіпс.

— Дійде черга й до тебе, — відповів Джоплін. — А поки що мовчи, бо тоді я покажу тобі, хто тут господар.

Він зайшов мені за спину і одним ударом клинка перерізав шнури, а потім знову притулив кинджал мені до горла. Я стояла мовчки, розминаючи кулаки.

— Підходь до стільця, — наказав Джоплін.

Я послухалась, намагаючись дихати рівно й спокійно, щоб заспокоїти нерви.

— Ви робите помилку, змушуючи мене подивитись у дзеркало, — сказала я. — Я розмовляю з привидами. Вони відповідають мені. Я можу розповісти вам багато їхніх таємниць. Яка вам користь від моєї смерті?

— Йди, йди! Щось я не дуже вірю тобі. Хіба такий Талант існує?

— Так! Тут у мене є Третій Тип. Його Джерело — в моїй торбині. Бікерстаф — ніщо порівняно з ним! Хочете, покажу?

Далеко в темряві зі склянки озвався череп:

— *Навіщо ти принесла мене сюди? Він нітрохи не кращий за Кабінса! Божевільні експерименти, огидні звички... Може, й він зараз занурить мене у ванну?*

Джоплін завагався, та за мить підсунув лезо кинджала ще ближче:

— Я досі не вірю тобі!

— *От і гаразді* — зітхнув з полегшенням череп.

— Та якщо ти принесла з собою артефакт, я огляну його трохи пізніше.

— *Отакої! Красно дякую!..* — долинуло із склянки.

Ми були вже за кілька кроків від Джорджевого стільця, під самісіньким поглядом привида Бікерстафа. Довкола дзеркала на дерев'яній підставці непорушно зависли сім духів: їхній тихий жалісний стогін відлунював у повітрі. Череп казав правду — вони не могли зробити майже нічого. Вони переймались тільки долею своїх утрачених кісток.

Проте дзеркало — це вже була інша річ. Я відвернулась, однак усе-таки бачила його краєм ока. Рамка з кісток неясно поблискувала, а скло нагадувало бездонну чорну діру. Дзижчання стало оглушливим. Я відчула, як там, за склом, щось ворухнеться, й мене зненацька огорнуло шалене бажання зазирнути туди. Це бажання вирвалось із моєї душі, наче зойк. Я стинула плечима, щоб відігнати це відчуття, і, намагаючись не дивитись на Джорджа, втупилась у долівку, міцно стиснувши пальці.

Джоплін легенько штовхнув мене в спину. Я озирнулась і побачила, як він нахилився над стільцем і перерізав мотузки на Джорджевих руках. Я обернулась туди — і переді мною знову з'явилося вістря кинджала.

— Навіть і не намагайся пручатись, — попередив Джоплін. Він вирячився на мене, схиливши голову й вишкіривши жовті зуби. — Скинь зі стільця тіло й сідай сама.

— Нізащо.

— В тебе немає вибору.

— Невже? Ось зараз я візьму з підлоги рапіру і вб'ю вас, пане Джопліне!

Привид Бікерстафа зненацька поворухнувся в колі. Джоплін хитнувся вперед і, піднявши кинджал, з порожніми очима кинувся на мене.

Я вже збиралась майнути вбік, аж тут Джордж несподівано підвівся зі стільця.

Я скрикнула. Кіпс за моєю спиною злякано зойкнув. Джоплін видав химерний звук — чи то гаркнув, чи то застогнав, — і впустив кинджал.

Із склянки в коридорі долинула обурена лайка привида:

— *Хай йому дідько! Живий? Я так і знав. Усе тривало надто вже добре...*

З кам'яним обличчям, у перекошених окулярах Джордж скочив уперед і схопив Джоปลіна за руки. Одним потужним ривком він перекинув його через ланцюги. Джоплін зачепив підставку: її ніжки підігнулись, і дзеркало вдарилося об долівку.

Джордж випростався, відгорнув волосся з очей і підморгнув мені.

— Джордже... — прожебоніла я. — Як?..

— Потім розкажу, — відповів він. — Зараз я трохи заклопотаний!

І кинувся на Джоปลіна.

Архіваріус із божевільним вереском підібрався до поваленої підставки. На мій превеликий подив, семеро духів що кружляли в Джоปลіна над головою, навіть не намагались зачепити його. Джордж тим часом уже наблизився до нього: Джоплін ухопив підставку й щосили жбурнув її в Джорджа. Не влучивши в ціль, тринога врізалась у друге залізне коло — те саме, що оточувало привид Бікерстафа. Між з'єднаними кінцями ланцюга з'явилась невеличка прогалинка.

Повітря навкруги аж заревіло. З кола вихопився порив крижаного вітру, знявши вгору цілі хмари могильного пилу. Ланцюги заторохтіли й застрибали по підлозі, наче живі. Привид обернув свою голову в каптурі до мене.

Він зігнувся, напружився — і тоненьким струменем диму почав сочитися крізь прогалину. За ним, прямісінько до решток тіла доктора, тягся слід із ектоплазми. Нарешті привид виріс аж до стелі й поплив уперед. Із-під темного плаща витяглися дві білі, кощаві руки.

Привид Бікерстафа вирвався на волю.

Квіл Кіпс відчув це. Вирячивши очі, він заворушився на стільці й прохрипів:

— Люсі! Допоможи мені!

Часу шукати рапіру вже не було. Вона лежала саме там, де качались по підлозі Джордж із Джопліном, частуючи один одного ляпасами й прокльонами. Якби я вирушила зараз по рапіру, це коштувало б Кіпсові життя.

Іншої зброї я не мала. Хіба що...

Я кинулася до Кіпса й дорогою підбрала з долівки залізний ланцюг, один з тих, які зрушив з місця Джоплін. Не задумуючись, я замахнулася ним і розкрутила в повітрі перед собою...

Залізо влучило прямісінько в голову привида Бікерстафа.

Він уже схилився над Кіпсом, готуючись задушити його в своїх обіймах. Примарні руки опустились. Із войовничим кличем, який скидався чи то на вереск, чи то на булькотіння, я знову розкрутила ланцюг круг себе і рубонула ним по білих кощавих пальцях духа, перетворивши їх на хмаринки туману. Привид позадкував. Ставши перед стільцем, я шалено замахала ланцюгом на всі боки.

— Обережно! — Кіпс ледве ухилився від його залізних ланок.

— Ти ще нарікаєш! — видихнула я. — Може, мені залишити вас сам на сам?

— Ні, ні! Все гаразд... А-а-а! — цього разу ланцюг зачепив його волосся.

Тим часом привид, зупинившись над тілом доктора, ріс і звивався, наче змія. Його груди й голова височіли наді мною, коливаючись то туди, то сюди, — він щосили намагався ухилитися від ланцюга. Його постать то ділилась на частини, то знову зливалась; на нас, пропікаючи одяг, падала справжня злива плазми.

Поки тривав наш поєдинок, голос Едмунда Бікерстафа наполегливо лунав у моїх думках, благаючи *подивитись*, обіцяючи все, *чого бажає моє серце*. Він повторював ті самі слова, нічого іншого він просто не міг сказати. Хоч який моторошний був його привид, хоч яку силу надавали йому божевілля й гнів, я почувалася дедалі спокійніше і впевненіше. Брудна, втомлена, задимлена від плазми, я міцно стояла й боронила свого суперника від смерті. Поглянувши на привида, я помітила, що з його голови злетів каптур, і обличчя доктора відкрилось. Так, воно було огидне й мерзенне, з гострими зубами й чорними дірами очей, а врешті-решт то було обличчя звичайної людини. Людини — дурної й упертої, що уявила себе поважною й через те нап'яла на себе химерний плащ. Людини, що жадала пізнати незбагненне й боялася сама доторкнутись до цих знань. Людини, яка завжди — й за життя, й після смерті — використовувала для цього інших. Чи гіпнотизував мене її голос? Когось, можливо, й гіпнотизував, мене — аж ніяк.

Мені його було вже досить.

Я змінила свою бойову позицію з захисту на атаку. Тільки-но привид знову скрутився, щоб промайнути повз залізо, я підступила ближче, націлилась — і махнула ланцюгом над головою, наче рибалка,

що закидає вудку. Залізо розтяло Бікерстафа від каптура до підлоги — майже навпіл.

Долинуло тяжке зітхання, й видиво зникло. Нитки плазми зметнулись над підлогою і всотались назад у тіло. Востаннє війнуло вітром, і привид зник.

Залізні ланцюги курилися димом. Я впустила їх. Кіпс тим часом нерухомо сидів на стільці, трохи знервовано дивлячись на мене.

— Я загнала його назад, — сказала я. — Він не скоро повернеться.

— Гарзд, — відповів Кіпс, облизавши губи. — Дякую. Хоч мене ти теж трохи зачепила. А тепер розв'яжи мене.

— Зачекай, — я оглянула кімнату. — Треба завершити ще одну справу.

* * *

Поки я билася з привидом, боротьба між Джорджем та Джопліном тривала. Зчепившись, вони перекотились кімнатою до стіни, де була купа порожніх домовин. Джоплін, що саме опинився зверху, з криком вирвався з Джорджевих рук і, хитаючись, підхопився. Джордж не зміг зупинити його: пригнічений і зморений, він немічно притулився до стіни в кутку.

Сорочка в Джопліна була подерта, куртка — наполовину обідрана, сам він здавався цілком розгубленим. Та навіть тепер його думки переповнювало лише одне. Він поглянув на підлогу — туди, де зворотнім боком угору лежало дзеркало. І пошкутильгав до нього.

Ні! Годі! Пора покінчити з цим!

Навіть за всієї своєї втоми я була спритніша за архіваріуса. Я хутко підскочила до дзеркала: семеро понурих духів, як і раніше, ширяли довкола нього. Я нахилилась, підхопила його і, не звертаючи уваги ні на привидів, ні на крик Джопліна, понесла дзеркало до столу.

Мою руку аж обпікало крижаним холодом. Рамка з кісток немовби трохи тремтіла. Дзижчання оглушливо лунало у вухах. Я тримала дзеркало лицьовим боком додолу. Поглянувши вгору, я побачила, що духи з'юрмилились круг мене, хоч і не дуже близько. Я не відчувала загрози від них. Їхні обличчя були невиразні й розмиті, наче на фотографіях, що потрапили під дощ.

Примарні голоси довкола мене волали:

— *Поверніть нам наші кістки...*

— Гаразд, гаразд, — відповіла я. — Зараз подивлюся, що тут можна зробити.

Підійшовши до столу, я передусім підняла рапіру. А тоді оглянула нагромаджений на столі мотлох. Мені відразу впали в око деякі речі Джопліна: ломик, зубило, молоток. Навіть не хотілося думати, навіщо вони йому тут знадобились...

Джоплін тим часом зупинився по інший бік стола. Його очі й досі палали тією самою впертою рішучістю.

— Ні! — прохрипів він. — Воно моє! Не чіпай!

Не звертаючи на нього уваги, я озирнулась назад у коридор, яким прийшла сюди. З мого рюкзака струменіло слабке зелене сяйво.

— Черепе! — покликкала я. — Нам пора поговорити. Дзеркало в мене!

— *Про що ж ти хочеш поговорити?* — неохоче обізвався примарний голос.

— Ти бачив, як його створювали. Розкажи, як його знищити! Я хочу визволити цих бідолашних духів, ув'язнених у ньому!

— *Що тобі до них? Це нікчеми! Поглянь на них — вони ж можуть доторкнутись до тебе, а натомість тільки й роблять, що кружляють довкола й стогнуть! Таким покидькам тільки й бути в ув'язненні А щодо мене...*

— Кажі, як знищити дзеркало! І пам'ятай мою обіцянку *щодо тебе!*

Джоплін раптом потягся до мене з того боку стола. Я наставила рапіру й відігнала його. Та поки я робила це, то мало не впустила дзеркало. Воно ковзнуло в моїй руці, і я випадково помітила блиск його чорної скляної поверхні...

Я жбурнула його на стіл лицьовим боком униз і міцно заплющила очі, та було вже пізно. Несподіваний біль пронизав мої нутроші; я відчула, ніби мене поволі вивертає. І водночас мене охопила жага ще раз зазирнути в дзеркало. Я зненацька зрозуміла, що дзеркало — це вирішення всіх моїх проблем, це те, що подарує мені блаженство. Моє тіло аж горіло від спраги й голоду, і втамувати їх могло лише чорне скло. Все за межами дзеркала здавалось мені нудним і безглуздим — значущим був тільки його мерехтливий морок. Я все побачу, я все відчую, якщо зараз переверну дзеркало й зазирну туди. Це ж до смішного просто! Кинувши рапіру, я потяглася рукою до скла...

— *Дурненька бідолашка!* — голос черепа перервав моє марення. — *Така ж дурненька, як і всі інші! Не можеш відвести очей, то просто візьми та розбий його...*

Розбити? Остання частка життя в моєму тілі зіщулилась зі страху.

Схопивши молоток, я вдарила ним по зворотньому боці дзеркала.

Пролунав моторошний тріск. Із дзеркала вирвався шалений вихор, і дзижчання, яке увесь цей час не вгавало в моїх вухах, уцухло. Семеро духів зітхнули з полегшенням, майже з насолодою, розпливлись, затремтіли й пропали з очей. Дзеркало під моїми руками перетворилось на купку потрощених кісток і мотуззя; друзки чорного скла розсипались по всьому столу. Ніякої болючої жаги я більше не відчувала.

Усі, хто був у кімнаті, на хвилину заціпеніли.

— Ось так, — сказала я.

Джоплін приголомшено застогнав.

— *Як ти смієш!* — вигукнув він. — *Воно ж безцінне! Воно моє!*

Він кинувся вперед, пошукав на столі й дістав з купи мотлоху здоровенний, громіздкий іржавий пістолет. Його цівка націлилась на мене.

Аж тут позаду нас хтось чемно кахикнув. Джоплін озирнувся.

Там стояв Ентоні Локвуд — увесь у могильній пилюці, з павутинням у волоссі й на комірці. Штани на колінах роздерлися, з пальців цебеніла кров — одне слово, вигляд у нього був не набагато кращий за мій. У руці Локвуд тримав рапіру.

— Назад! — застеріг Джоплін. — Я озброєний!

— Привіт, Люсі, — мовив Локвуд. — Привіт, Джордже. Пробачте, що я трохи запізнився.

— Нічого. Все гаразд.

— Я щось пропустив?

— Назад, я сказав!

— Не дуже багато. Спочатку я врятувала Джорджа, а потім він мене. Кіпс теж із нами. У мене тут дзеркало... чи радше те, що від нього залишилось. А пан Джоплін погрожує мені цією стародавньою пукалкою.

— Це, здається, британський армійський пістолет середини вісімнадцятого століття, — відповів Локвуд. — Два набої, кременний. Рідкісна штучка, тільки користі з неї мало.

Я вирячилась на нього:

— Звідки ти все це *знаєш*?

— Це видно й так... Б'є ця зброя не дуже влучно, а надто, якщо зберігати її в цих вологих старих катакомбах.

— Мовчати! Якщо ви не послухаетесь мене...

— Мені здається, цей пістолет узагалі не діє. Ану, перевірмо...

Сказавши це, Локвуд рушив просто до Джоปลіна. Архіваріус люто засичав і клацнув курком. Тоді з прокльоном жбурнув пістолет на підлогу, обернувся й побіг від нас, прямісінько туди, де лежало тіло Бікерстафа.

— Пане Джопліне! — вигукнула я. — Зупиніться! Це небезпечно!

Локвуд помчав навздогін, та Джоплін не звертав на нього уваги. Наче якийсь химерний щур в окулярах, він гасав кімнатою туди-сюди — переляканий, безпорадний, спотикаючись об ланцюги, посковзуючись на смітті, не знаючи, куди тікати.

Проте відповідь на це питання скоро знайшлася.

Коли він пробігав повз засохле тіло, з-під кам'яної підлоги виросла постать у каптурі. Привид тепер був ледве помітний — навіть для моїх очей, — тож Джоплін упритул попрямував до нього. Його обняли білі примарні руки. Він зупинився, голова його запрокинулась, тіло здригнулось. Ми почули, як він тихо зойкнув і впав уперед на кам'яну підлогу.

Усе це тривало кілька секунд. Коли ми підбігли до нього, привид уже зник, а мертве тіло Джопліна посиніло.

Локвуд підштовхнув ногою ланцюги довкола решток Бікерстафа, щоб запечатати Джерело. Я підбігла до Джорджа, що й досі сидів у кутку. Очі його були заплющені, та тільки-но я наблизилась, як він поглянув на мене.

— Де Джоплін? — запитав він.

— Помер. Бікерстаф убив його.

— А дзеркало?

— Боюся, що я його розбила.

— О-о... Чудово, — він зітхнув. — Так, напевно, буде найкраще.

— Авжеж, — погодилась я.

Мої ноги підкошувались. Я сіла на підлогу поруч із Джорджем. Навпроти, по інший бік кімнати, зморений Локвуд теж притулився до стіни. Ми мовчали. Сили до розмови не мав ніхто.

— Агов! — прокотилось кімнатою відлуння Кіпсового голосу. —
Може, нарешті розв'яжете мене, коли перепочинете?

29

Коли над Кенсел-Грін зійшло сонце, ще тільки-но повернуло на сьому годину, та надворі було вже напрочуд приємно. Деревя переливалися зеленню, трава аж сяяла від роси, довкола снували бджоли й метелики. Та милуватись цією красою мені вже не було сили, я звертала увагу тільки на службовців ДЕПРІК, що розташувались у таборі копачів. Я сиділа на горішній сходинці каплиці, гріючись на вранішньому сонечку.

Місце події було очеплено поліцією. ДЕПРІК приїхав сюди кількома фургонами. Біля одного з них, жваво розмовляючи з Локвудом, стояв інспектор Барнс. Я навіть бачила здалеку, як їжачаться його вуса. Біля іншого фургона кілька лікарів надавали медичну допомогу Джорджеві, а також Кет Годвін, Бобі Вернону та Недові Шоу. Що ж до Квіла Кіпса, то він сидів за кілька сходин нижче від мене, й ми разом спостерігали, як службовці ДЕПРІК заходять до каплиці. Вони несли з собою залізо, срібло та інше захисне знаряддя, щоб забезпечити собі доступ до катакомб.

Надворі експерти в білих халатах оглядали клапті одягу, бризки крові, розкидану зброю — всі залишки великої битви, що вирувала тут годину чи дві тому.

Як і розповідав Локвуд (і як пізніше повідомили численні газети), битись із Вінкменовими найманцями було непросто. Нападників

виявилось шестеро, кожен — озброєний кийком чи битою. Локвуд із трьома агентами «Фіттес» відчайдушно боронилися: рапіри — проти кийків, бойова майстерність — проти чисельної переваги. Сутичка розпочалася на сходах каплиці, й спочатку нападникам щастило. Та поволі ситуація змінювалась, і врешті рапіри агентів перейшли в контратаку. Коли почало благословлятися на світ, нападників уже відкинули за табір, до могил. Якщо вірити Локвудові, то сам він серйозно поранив трьох суперників, а Шоу та Годвін тим часом тримали бій із ще двома. Що ж до шостого, то він викинув свого кийка і втік. Врешті-решт п'ятеро обеззброєних нападників залишилися у таборі й лежали там просто на землі, під вартою Кет Годвін.

Перемога, проте, дісталась нам недешево. Майже всі зазнали поранень. Локвуд і Годвін відбулися подряпинами, зате в Неда Шоу була зламана рука, а Бобі Вернона серйозно вдарили по голові, й він не тримався на ногах. Локвуд зтяг його до найближчого барака, а сам, наказавши Шоу зателефонувати до поліції й викликати Барнса, помчав до каплиці, де побачив відкриту шахту катафалка. Як я й сподівалась, він одразу стрибнув туди і заходився гарячково шукати нас із Джорджем.

Вибратись із катакомб було легше, ніж потрапити туди. У Джоปลіна в кишені ми знайшли ключі і від дверей підземелля, і від Кіпсових кайданів. Отож ми вільно, потихеньку піднялися сходами і вийшли нагору саме тієї миті, коли до каплиці прибула бригада ДЕПРІК.

Інспектор Барнс сам зустрів нас біля входу. Перш ніж вислухати Локвуда й Кіпса — кожному з них хотілося привернути увагу насамперед до себе, — він запитав нас про дзеркало, ніби більше його ніщо не цікавило. Локвуд гордовито подав йому уламки. Судячи з того, як опали Барнсові вуса, інспектора це видовище не дуже задовольнило. Проте він усе-таки викликав нам лікарів, а сам заходився влаштовувати докладніший огляд катакомб. Йому хотілося знати, що іще там міг приховувати Джоплін.

Одного артефакта, щоправда, його службовці так і не знайшли, бо я забрала звідти і рюкзак, і склянку з мовчазним привидом. Урешті-решт, цей череп урятував мені життя. А вирішувати, що з ним робити далі, краще було вдома.

* * *

Після короткої розмови з Барнсом на Кіпса ніхто не звертав уваги. Він мовчки сидів на нижній сходинці каплиці — бліда, запорошена тінь звичайного бундючного керівника.

Я промовисто кахикнула:

— Хочу тобі подякувати. За те, що підтримав мене. І за те, що спустився до катакомб за Джорджем. Мене, правду кажучи, це здивувало. Після того, як ти чкурнув від щурів у будинку Бікерстафа, я й не думала, що ти на таке спроможний.

Кіпс невесело засміявся. Я чекала від нього будь-яких кепкувань. Та натомість він, помовчавши, тихо сказав:

— Тепер тобі легко судити мене. Ти ще не знаєш, як це гірко — відчувати, що твій Талант занепадає. Коли ти досі знаєш, що привиди поряд, та не чуєш і не бачиш їх. Страх від власної немочі й безпорадності так приголомшує...

Він замовк. Його обличчя спохмурніло. До нас через сонячний моріжок прямував Локвуд.

— Нас усіх заарештували? — спитала я. Адже Барнс міг розсердитись на нас із будь-якої причини, а знищення дзеркала було лише однією з них.

Локвуд усміхнувся:

— Та що ти! Барнсові тільки й радіти! Так, ми розбили дзеркало. Ми вбили головного підозрюваного. Та врешті-решт, небезпека для Лондона минула, а це — найголовніше для розкриття справи! Йому зрозуміло, що перемога за нами. Я сам усе пояснив йому! Будь-що і дзеркало, й Джоплінів мотлох тепер у нього. А наші полонені залюбки посвідчать проти Джуліуса Вінкмена. Одне слово, всі задоволені! І я — так само. А ти, Квіле?

— Ти віддав цю річ Барнсові? — коротко запитав Кіпс.

— Так.

— І він виплатив тобі винагороду?

— Так.

— Повну суму?

— Ні. Хоч майже всю роботу виконали ми, та ваша команда наприкінці стала нам у добрій пригоді. Сподіваюсь, ми можемо поділити винагороду — сімдесят на тридцять відсотків. Так, гадаю, буде найкраще для всіх.

Кіпс спочатку не спромігся на відповідь. Потім гучно шморгнув носом:

— Що ж... ми згодні.

— Чудово, — Локвудові очі радо зблиснули. — А тепер повернімося до нашої угоди. Як я пам'ятаю, переможений повинен дати оголошення до «Таймса», в якому похвалить переможця й визнає власну нікчемність. Сподіваюсь, ви погодитесь, що дзеркало знайшли *ми*, з Джоупліном розібрались *ми* — і Барнс офіційно оголосив переможцями *нас*. Отже, ваша команда — в програші. Що ти на це скажеш?

Кіпс прикусив губу. Його натомлені очі бігали туди-сюди, шукаючи відповіді. Врешті-решт він неохоче, повільно, мов вуховертка, що виповзає з щілини, промовив:

— Гаразд.

— Гаразд! — весело підхопив Локвуд. — Саме це я й хотів почути. Правду кажучи, зараз я не можу вимагати від тебе ніякого оголошення. Навіть не *хочу* після того, як ми разом бились із ворогом. До того ж я пам'ятаю, як ти намагався врятувати Джорджа й Люсі. І я ніколи цього не забуду. Отож не хвилюйся — контрибуції нам не треба.

— Тобто оголошення?..

— Так. Це взагалі була дурна ідея.

На Кіпсовому обличчі грали суперечливі почуття. Здавалось, ніби йому хочеться сказати щось іще. Та врешті він коротко кивнув, підхопився й вирушив до своєї команди, залишивши по собі хмаринку сірого пилу.

— Ти вчинив шляхетно, — сказала я Локвудові, проводжаючи Кіпса поглядом. — Як на мене, це буде чесно. Хоча...

Локвуд почухав носа:

— Я не певен, що це так уже чесно... О, дивися! Сюди йде Джордж!

Лікарі трохи підлатали нашого приятеля. Якщо не рахувати кількох синців і набряків під очима, в цілому він мав напрочуд гарний вигляд. Щоправда, Джордж і досі здавався сонним, і підходив до нас, похитуючись. Уперше за цей ранок ми опинились із ним наодинці.

— Якщо хочете вбити мене, — промовив він, — то робіть це, будь ласка, швидше. Я страшенно хочу спати.

— Ми всі натомились, — відповів Локвуд. — Тож облишмо це до іншої нагоди.

— Пробачте, що я завдав вам такого клопоту. Мені не слід було йти сюди самому...

— Правда, — кахикнув Локвуд. — Тільки я також хочу попросити в тебе вибачення.

— Щодо мене, — втрутилась я, — то я не збираюсь ні в кого просити ніяких вибачень. Я хочу нарешті поспати як слід!

— Я був надто різкий з тобою, Джордже, — провадив Локвуд. — Не розумів твого неоціненного внеску в нашу роботу. І я певен: у тому, що ти сьогодні накоїв, немає твоєї вини. Це все, мабуть, через дзеркало і через привид Бікерстафа. Твій розум не належав тобі цілком...

Локвуд помовчав. Джордж не відповів нічого.

— Він, напевно, дрімає, — пояснила я. Джордж і справді стояв із заплющеними очима. — Агов! — підштовхнула я його. — Скажи нам ще одну річ! Коли ти поглянув у дзеркало...

— Я зрозумів, про що ти хочеш спитати, — сонно пробурмотів Джордж. — Відповідь проста: *нічого*. Я не бачив там нічого.

Я насупилась:

— Послухай... Я теж мимоволі зазирнула туди. І воно почало затягати мене з першого-ліпшого погляду! Щоб вирватися звідти, я розбила його! А ти подививсь у дзеркало і сказав Джоуплінові...

— «Яка краса»? Це було перше, що спало мені на думку. Те, що Джоуплін хотів від мене почути. — Джордж усміхнувся нам. — Я йому збрехав.

Локвуд вирячився на нього:

— Не розумію! Якщо ти поглянув у дзеркало...

— Поглянув! — наполягала я. — Я сама бачила!

— То як тобі вдалося вижити? Всі, хто дивився туди — і Вілберфорс, і Недлс, — врешті померли зі страху!

У відповідь Джордж поволі зняв окуляри. Опустив їх, наче збирався своїм звичаєм протерти об светр, — і засунув палець в оправу. Замість того, щоб ударитись об скло, палець вільно пройшов крізь обідок, і Джордж покрутив ним туди-сюди.

— Коли я бився з Джоупліном — ще до того, як ви прийшли, — пояснив він, — у мене з носа злетіли окуляри. Упали на підлогу, вдарились об камінь, і обидва скельця вискочили. Джоуплін цього не помітив, а я не сказав йому ні слова, будьте певні. Хай там що

робилось у тім дзеркалі — хоч під волинку ті духи танцювали, — я нічогосінько не бачив. Мені до того було байдуже.

— То ти хочеш сказати...

— Саме так, — він обережно сховав до кишені порожню оправу від окулярів. — Зараз я майже сліпий. Нічого не бачу далі власного носа.

ТАЄМНИЦІ КАТАКОМБ! ВИКРИТТЯ ЧОРНОГО РИНКУ АРТЕФАКТІВ! СТРАХІТТЯ, ЯКІ ПРИХОВУВАВ ШАЛЕНЕЦЬ! Ексклюзивне інтерв'ю з Ентоні Дж. Локвудом

Уже багато років «Таймс» припускав існування лиховісного чорного ринку небезпечних артефактів, пов'язаних із Проблемою. З цього приводу спливали різноманітні здогади й чутки, проте переконливих доказів не щастило знайти аж дотепер.

Після вчорашніх новин про кілька арештів у Кенсел-Грін та Блумсбері ми можемо впевнено повідомити, що співробітники агенції «Локвуд і К^о» викрили й знешкодили спілку злодіїв, які діяли в самісінькому серці Лондона. В своєму інтерв'ю вельмишановний Ентоні Локвуд розповідає, як він разом з кількома помічниками з агенції «Фітес» вступив у бій із небезпечними злочинцями і виявив таємне сховище крадених артефактів у покинутих катакомбах.

Сьогодні ми з паном Локвудом обговоримо всі моторошні подробиці цього

неймовірного розслідування — зокрема події в «Щурячому будинку» в Гемпстеді й кошмар, який ховався в залізній домовині. Також ми дізнаємось про докази, що викривають відомого історика пана Альберта Джоупліна, причетного якнайменше до одного вбивства. «Він був надто захоплений минулим, — пояснює пан Локвуд. — Він надто довго порпався в темних закутках нашої історії. Врешті нав'язливі ідеї взяли над ним гору й позбавили здорового глузду. Те, що сталося з ним, — корисний урок для всіх нас, з огляду на тривожні часи, за яких ми живемо».

Повна версія інтерв'ю Е. Дж. Локвуда:
читайте на стор. 4 – 5.

«Щурячий будинок», план споруди
й фоторепортаж: *читайте на стор. 6 – 7.*
Чи можуть кладовища стати безпечними:
читайте на стор. 25.

ТАЄМНИЦІ КАТАКОМБ!
ВИКРИТТЯ ЧОРНОГО РИНКУ АРТЕФАКТІВ! СТРАХІТТЯ, ЯКІ
ПРИХОВУВАВ ШАЛЕНЕЦЬ!

Ексклюзивне інтерв'ю з Ентоні Дж. Локвудом.

Уже багато років «Таймс» припускав існування лиховісного чорного ринку небезпечних артефактів, пов'язаних із Проблемою. З цього приводу спливали різноманітні здогади й чутки, проте переконливих доказів не щастило знайти аж дотепер.

Після вчорашніх новин про кілька арештів у Кенсел-Грін та Блумсбері ми можемо впевнено повідомити, що співробітники агенції «Локвуд і К°» викрили й знешкодили спілку злодіїв, які діяли в самісінькому серці Лондона. В своєму інтерв'ю вельмишановний Ентоні Локвуд розповідає, як він разом з кількома помічниками з агенції «Фіттес» вступив у бій із небезпечними злочинцями і виявив таємне сховище крадених артефактів у покинутих катакомбах.

Сьогодні ми з паном Локвудом обговоримо всі моторошні подробиці цього неймовірного розслідування — зокрема події в «Щурячому будинку» в Гемпстеді й кошмар, який ховався в залізній домовині. Також ми дізнаємось про докази, що викривають відомого історика пана Альберта Джоปลіна, причетного якнайменше до одного вбивства. «Він був надто захоплений минулим, — пояснює пан Локвуд. — Він надто довго порпався в темних закутках нашої історії. Врешті нав'язливі ідеї взяли над ним гору й позбавили здорового глузду. Те, що сталося з ним, — корисний урок для всіх нас, з огляду на тривожні часи, за яких ми живемо».

Повна версія інтерв'ю Е. Дж. Локвуда: *читайте на стор. 4-5.*

«Щурячий будинок», план споруди й фоторепортаж: *читайте на стор. 6-7.*

Чи можуть кладовища стати безпечними: *читайте на стор. 25.*

* * *

Через три дні після останніх подій у каплиці ми зібрались у нашій конторі, в підвалі будинку № 35 на Портленд-Роу, об одинадцятій годині ранку. Настрій у нас був чудовий. Ми добре виспались і заслужили загальне визнання. Велика вечірка в агенції «Фіттес» залишалась для газет найпопулярнішою темою, та наші пригоди впевнено наздоганяли її. Ще одним приводом для радощів став чек від ДЕПРІК, підписаний самим інспектором Барнсом, — ми щойно одержали за цим чеком гроші в банку. І до того ж надворі був чудовий літній сонячний ранок.

Локвуд сидів за столом з великим кухлем кави, над яким курився димок, і переглядав пошту. Комір його сорочки був розстебнутий, піджак висів на лицарському обладунку, який місяць тому подарував нам один із наших вдячних замовників. Джордж тим часом озброївся срібною ручкою й записував історію з «пропалим дзеркалом» до нашого журналу спостережень у чорних палітурках, підкріплюючи свої слова підклеєними витинками з газет.

— Це все-таки трохи затьмарить нашу невдачу з Вімблдонськими Примарами, — бурмотів він.

Я гортала свіже число «Таймса».

— Чудове інтерв'ю, Локвуде, — сказала я. — Хоч Кіпсові навряд чи сподобається, що ти назвав його своїм «помічником».

— Та невже? — з удаваною образою спитав Локвуд. — Я ж безкоштовно дав йому найкращу рекламу! Він на моєму місці взагалі не згадав би про мене.

— Про одну річ ти все-таки *не згадав*, — зауважила я. — Ти розповів про Бікерстафа тільки у зв'язку з його привидами у домовині. І жодного слова про «кістку й скло» і про справжні злочини Джоупліна.

— За це подякуй Барнсові, — Локвуд скуштував щойно спечений Джорджем шоколадний коржик. Цього ранку Джордж, щоб спокутувати свою провину, кілька годин провів на кухні, готуючи наші улюблені страви. — Барнс суворо заборонив мені говорити й про дзеркало, й про все, що його стосується. Преса мала зосередитись на чорному ринку артефактів — на Вінкмені й такому іншому. А Джоуплін — перетворитись із маніяка на збожеволілого дивака. — Він прожував шматочок коржика. — До речі, я вважаю, що саме диваком він і був.

— «Нав'язливі ідеї взяли над ним гору», — процитувала я інтерв'ю. — Так само, як над Бікерстафом — багато років тому...

— Так, цікавість часом поглинає людей, — погодився Локвуд. — І це трапляється постійно... — Він поглянув на Джорджа, що саме підклеював витинку в журнал. — Звичайно ж, у цій пригоді було дещо своєрідне. Дзеркало тягло до себе всіх, хто його бачив. І Бікерстафа — тобто його привид — теж. А між Бікерстафом і дзеркалом опинився Джоуплін — немічний, жадібний, зачарований надприродним. Як він міг не збожеволіти?

— Отут і є найголовніше питання, — провадила я. — Чи правду казав Бікерстаф, наголошуючи, що дзеркало — це вікно в потойбічний

світ? У світ, куди духи потрапляють по смерті?

Локвуд хитнув головою:

— Це справді найголовніше. Відповідь можна знайти, лише зазирнувши в дзеркало. Але ж воно вбиває всіх, хто це робить... — він стенив плечима.— Отже, воно тим чи іншим чином *справді* веде до потойбічного світу.

— Мені здається, що це все-таки було вікно, — обізвався Джордж, дивлячись на нас із-за свого журналу. Синці з його обличчя досі не зникли, проте до очей повернулися жваві іскри, що виблискували за скельцями нових окулярів. — Теорія Бікерстафа навела мене на думку, що привиди повертаються до цього світу через прогалини, які ми називаємо Джерелами. Якщо зібрати докупи багато Джерел, то вийде великий отвір, достатній для того, щоб подивитись на їхній світ із нашого боку. Приваблива ідея... — Він замовк, помітивши, як ми свердлимо його очима. — Та мене вона більше не цікавить. Хто хоче ще коржиків?

— Чого вже тут міркувати, — стенила я плечима. — Я ж розбила дзеркало. Тепер воно ні до чого не придатне...

— Та невже? — Джорджеві очі спалахнули темним полум'ям. — Уламки зараз у ДЕПРІК. Хтозна, може, там спробують відновити його? Ми ж не знаємо, що на думці в Скотленд-Ярду чи в агенції «Фіттес». Ви бачили всі ці книжки в їхній бібліотеці? Навіть брошуру Мері Дьюлак скопіювали — навіщо вона їм? Скільки ж там у них таємних знань...

— *Джордже!* — обізвалась я.

— Так, так, розумію. Мовчу. Це просто балачки знічев'я. Я знаю, що це дзеркало — страшна штука...

— До речі, про страшні штуки, — сказала я. — Що нам робити з цим?

Склянка з привидом бовваніла скраю мого письмового стола, накрита вовняним чохлам для чайника. Вона стояла там уже три дні. Після подій у Кенсел-Грін привид уперто мовчав: не було видно ні обличчя, ні світла, ні навіть якнайслабшого сяйва плазми. На дні склянки понуро лежав череп, зирячи на нас порожніми очними ямками. Підступний дух не подавав ані знаку свого існування. Проте, заради обережності, ми увесь цей час тримали кришку щільно закритою.

— Еге ж, — погодився Локвуд. — Треба прийняти рішення щодо цієї штуки. Ти казала, що цей череп допоміг тобі в катакомбах?

— Умгу... — я не зводила очей зі смугастого помаранчевого чохла, який колись подарувала Локвудові Джорджева матуся. Чохол чудово накривав склянку. — Цей череп без упину тішився, що ми скоро помremo. Та часом він усе-таки ставав нам у пригоді. А наприкінці справи, коли дзеркало майже поглинуло мене, він заговорив і підказав, що скло треба розбити. — Я насупилась. — Не знаю, чому він так учинив. Може, через мої нескінченні погрози. Ви ж знаєте, яка в нього слизька вдача. У Гемпстеді ми через нього мало не загинули.

— То що ж нам робити з ним? — запитав Локвуд.

— Це ж Третій Тип, — майже просячи вибачення, встряв Джордж. — Може, я й помиляюсь, але цей привид надто важливий, щоб його знищити просто так.

Локвуд зручніше вмовстився на стільці:

— Що ж, рішення за Люсі. Їй цей череп дошкуляє більше, ніж нам. Проте Джордж має рацію: привид надзвичайно цінний, і в нас є великі ідеї щодо його демонстрації. Щоправда, чи не забагато тут буде ризику й клопоту?..

Я стягла чохол і поглянула на склянку:

— Широ кажучи, розповідати комусь про свій зв'язок із привидом — це останнє, чого мені хочеться. Бо що тоді буде? Повториться історія з Бікерстафом і дзеркалом — чи навіть гірше. Всі покажуться. ДЕПРІК без кінця ставитиме на мені експерименти, щоб я випитала з черепа все, що тільки можна. Це буде справжнісіньке пекло. Я не знатиму ні хвилини спокою. Отож краще нам буде просто мовчати.

— Звичайно, — погодився Локвуд. — Твоя правда.

— А щодо того, щоб його знищити, — провадила я, — отут я не певна. Там, у катакомбах, я чула голоси духів, замкнених у дзеркалі. Ці духи були не злі, а просто сумні. Хоч вони й не розмовляли зі мною, як череп, я розуміла їх. Саме тому я й розбила дзеркало, бо цього хотіли вони. Що більше я спілкуюся з духами, то краще розвивається мій Талант. А зв'язок із черепом у мене міцніший, ніж із будь-яким іншим духом. На добро це чи на зло — нехай він огидний, підступний, обманливий, мішає правду з брехнею, — мені здається, що краще нам залишити його в себе. Колись, можливо, він знову стане нам у пригоді.

Після цієї моєї промови ми трохи посиділи мовчки. Джордж записував наші пригоди до журналу, а Локвуд замислено дививсь у вікно.

— Я саме дійшов до того моменту, коли Джуліус Вінкмен розпочав аукціон, — перервав тишу Джордж. — Невже це було так високо?

— Авжеж, — підтвердила я. — Наш стрибок був страшніший навіть за плавання човном Костомахи-Фло... До речі, Локвуде, коли вона сьогодні завітає до нас?

— О шостій. Я досі не знаю, чи варто запрошувати її на вечерю, та нам треба якось віддячити їй. Краще б подарувати їй тонну льодяників з лакрицею... До речі, чи розповідав я вам, як Вінкменові люди нас вистежили? У Вінкмена є шпигун, що працює в ДЕПРІК. Коли ми з Люсі вперше завітали до його крамниці, він довідався через цього шпигуна, які агенти ведуть справу з дзеркалом. Отож під час аукціону він уже чудово знав, хто ми такі. Послав за нами своїх мамул, а ті слідкували за нами аж до кладовища.

— Не дуже приємно, що Вінкмен знає наші імена, — зауважив Джордж.

— Сподіваюсь, що найближчим часом до нас йому буде байдуже...

— Ще одна річ, — додала я. Ця думка непокоїла мене вже кілька днів, та лише зараз, серед сонячного спокійного дня, я наважилась поділитися нею. — Коли ми тоді засіли в бібліотеці у «Фітес», то бачили, як Пенелопа Фітес розмовляє з отим чолов'ягою... Вона ще передала йому коробку. Не знаю, чи помітили ви її...

— Я не помітив, — відповів Локвуд. — Я мусив дивитись в інший бік.

— А я заховався під столом. Там було неймовірно тісно, — пояснив Джордж. — Я міг бачити тільки...

— Я й гадки не маю, що було в тій коробці, — провадила я, — але на ній було вирізьблено дивний символ. Джордже, пам'ятаєш ті окуляри, які ти поцупив у Ферфекса в Кумб-Кері-Голлі?

— Не просто пам'ятаю, — Джордж пошукав серед мотлоху на своєму письмовому столі. — Вони тут у мене. — Він подав мені окуляри — товсті, еластичні, з кришталевими лінзами. Останні місяці ми пробували їх досліджувати, та врешті майже нічого не довідались.

— Ну й стіл у тебе! — вигукнула я. — Точнісінько як у Джоปลіна... Бачиш — тут, на лінзі, зображення арфи? Такий самий символ, як і на

коробці панни Фіттес!

— Цікаво. Це не схоже на емблему жодної з відомих мені компаній, — зауважив Локвуд. — Джордже! Може, це знак якого внутрішнього департаменту агенції «Фіттес»?

— Ні. Принаймні, не офіційний знак. І взагалі, ця їхня зустріч була якась дивна. Про що могли говорити панна Фіттес і цей молодик? Може, про якусь організацію? Я нічого не міг розчути, бо затулив собі вуха колінами...

Він зняв свої нові окуляри й хотів був уже витерти їх об светр, та схаменувсь і врешті знову почепив їх собі на ніс.

— Не переймайся, — зауважила я. — Протирай собі окуляри як хочеш. Ти більше нічим не схожий на Джоปลіна.

Локвуд, що саме порався з черговим коржиком, кивнув:

— І справді, нічим. Джоплін був самотній дивак, одержимий думкою про смерть. А ти... — він простяг мені тарілку, — хочеш коржик, Люсі?

— Дякую.

— А я... — підказав Джордж.

Локвуд усміхнувся:

— А ти... маєш принаймні двох друзів. Еге ж? — він поставив тарілку на стіл. — Отут я й підходжу до того, що давно вже хотів зробити.

Джордж поглянув на мене:

— Що він хоче сказати мені, Люсі?

— Мабуть, хоче ще раз розповісти про свою бійку з Вінкменовими мамулами. Бійку, якої ми так і не побачили!

— Авжеж. Адже він бився сам проти чотирьох...

Локвуд підняв руку:

— Проти трьох. Хоч один з них був здоровий і волохатий, як ведмідь... Ні, річ в іншому, — пояснив він. — Я багато міркував про цю справу. Майже кожного з нас захопили таємниці дзеркала: вас, мене, Джопліна, Кіпса, навіть Барнса... Лише Вінкмен намагався якнайшвидше позбутись його. Він не дуже прагнув заволодіти цим дзеркалом, а хотів просто вигідно продати його. Таємниця «кістки й скла» мала для нього тільки грошову вартість... — Він поглянув на стіл, збираючись із думками. — Коротше кажучи...

Я підморгнула Джорджеві й захрумтіла черговим коржиком.

— Коротше кажучи, — повторив Локвуд, — я зрозумів, що таємниці лише завдають клопоту. Коли їх набирається забагато, вони просто псують усю справу. Отож я прийняв рішення. Зараз я дещо покажу вам.

Я припинила жувати.

— Боже милий! Ти все-таки зробив собі татуювання? — запитав Джордж. — Ми ще не оговтались від татуювань на тілі Карвера!

— Ні, це не татуювання, — усміхнувся Локвуд. — Якщо ви нічим не заклопотані, то ходімо зі мною.

Він вирушив до дверей, а ми з Джорджем — за ним. Джорджеві очі втупились у мене. Я відчувала, як тремтять мої руки.

Ми вийшли з освітленої сонцем контори, пройшли залізними сходами — повз кошики й мотузки з випраною білизною, проминули кухню, де ще з учорашньої вечері громадився немитий посуд. Коридор аж до дверей був застелений новим арабським килимом. Ось ми проминули розвішані по стінах маски й пастки для привидів, повернули на інші сходи й знову подалися вгору. Вішаки, вітальні, відчинені двері до бібліотеки... Мої відчуття напружились до краю. Все довкола було звичайне, знайоме, та в будь-який момент нам могло відкритися щось таке, від чого це все докорінно зміниться...

Перед дверима до спальні — світло проникало сюди через одне-єдине вузьке віконце, — було, як і завжди, темно й похмуро. Двері були замкнені. На батареї, як і звичайно, висів один з Джорджевих мокрих рушників. З віконця лунав чудовий, голосний пташиний спів.

Локвуд зупинився перед дверима й застромив руки в кишені.

— Ось ми й прийшли, — сказав він. — На цьому місці я колись уривав ваше знайомство з цим будинком. Сподіваюсь, вам завжди було цікаво, що там за дверима? Зараз ви можете зазирнути туди.

Ми вирячилися на двері — звичайнісінькі, з плямою від таблички, такі самі, як і завжди.

— Якщо ти... — почала я.

Він кивнув:

— Просто поверніть клямку й заходьте.

— І ніяких секретних замків? — розчаровано перепитав Джордж. — А я завжди думав, що тут стоїть якась хитромудра пастка, скажімо, гільйотина, яка відтинає голову кожному, хто переступає поріг... Невже я переоцінив тебе, Локвуде?

— Боюся, що так. *Тут* немає жодної пастки. Я цілком довіряю вам обом.

Ми знову поглянули на двері.

— Але ж, Локвуде... — знову заговорила я. — Ти сам казав нам про небезпеку таємниць. Що з того, що нам цікаво? Якщо тобі це не до вподоби, то не треба нам нічого показувати...

Локвуд усміхнувся своїм звичайним чином — так, що довкола стало навіть ясніше:

— Усе гаразд. Я давно вже збирався це зробити, тільки ніяк не міг наважитись. А коли череп почав про це балакати, я зрозумів, що час настав. Тож дозвольте мені зробити вам таку ласку.

* * *

Череп, звичайно, частенько брехав і шахрував, та вряди-годи все ж таки говорив правду. Він сказав нам, де лежать папери Бікерстафа, просто не згадав, що там на нас чекає привид. У Кенсел-Грін він допоміг мені спуститись до катакомб, хоч і шалено радів, коли я мало не загинула. Інакше кажучи, в його словах істина завжди перепліталася з небезпекою. Про цю кімнату він теж говорив чистісіньку правду.

Коли Локвуд відчинив двері, ми побачили, що стіни кімнати міцно оббиті залізом. Воно мало блокувати потойбічне сяйво, яке тепер просто-таки спалахнуло з-за дверей.

Важкі штори на вікні навпроти приглушували денне світло, зберігаючи в кімнаті пільму. В повітрі виразно пахло лавандою.

Спочатку нам важко було розгледіти там хоч що-небудь. Та постоявши трохи на порозі, ми з Джорджем врешті побачили, як по стінах виблискують срібні амулети. Наші очі поволі звикали до темряви. Я відчула, як підлога пливе в мене під ногами, ніби я зненацька опинилася серед моря. Джордж кахикнув. Я схопила його за руку...

Локвуд стояв позаду нас, чекаючи, що ми скажемо.

— *Тут* твої батьки? — спромоглася нарешті запитати я.

— Майже, — відповів Ентоні Локвуд. — Моя сестра.

Словник

СЛОВНИК

Агенція — заклад, що працює над виявленням та знищенням привидів. Нині в Лондоні існує більше десятка агенцій. Дві найбільші з них («Фітес» і «Ротвел») мають сотні співробітників, а найменша («Локвуд і К°») — лише трьох. Здебільшого агенціями керують дорослі, однак їхньою головною силою є підлітки з потужними психічними *Талантами*.

Амулет — предмет із *срібла* або *заліза*, що відганяє *привидів*. Маленькі амулети люди часто носять як прикраси; більшими амулетами, так само декоративними, оздоблюють будинки.

Аура — сяйво, яке оточує *прояви* багатьох *привидів*. Здебільшого аура світла, і її можна побачити скоса. Найпотужніші аури відомі під назвою «потойбічне світло». Окремі привиди випромінюють чорну ауру, темнішу за довколишню нічну пітьму.

Безногий — різновид *привида Другого Типу*, з людською головою й тілом, проте без видимих ніг. Один з найнеприємніших *проявів* духів.

Біль — неприємне відчуття, що часто супроводжує *прояв привида*. В окремих випадках біль є таким сильним, що призводить до

небезпечного заціпеніння.

Блідни Сморід — привид *Першого Типу*, що випромінює страшний гнійний сморід. Найкраща зброя проти нього — лавандовий дим.

Вода. З давніх часів відомо, що *привиди* не люблять перетинати потоки води. У сучасній Британії це покладено в основу захисту від привидів. Так, у центрі Лондона облаштовано мережу штучних каналів та рівчаків, які захищають основні торговельні райони. Деякі власники приватних садиб також викопують перед дверима своїх будинків канали, які наповнюються дощовою водою.

Гість — те саме, що й *привид*.

Грецький Вогонь — запалювальна суміш із магнію, заліза, солі та порошу. Зберігається в невеликій металевій каністрі з запалювальним пристроєм. Важлива зброя співробітників *агенцій* у боротьбі з агресивними *привидами*.

ДЕПРІК — Департамент Психологічних Розслідувань і Контролю. Урядова організація, що має на меті вирішення Проблеми. ДЕПРІК вивчає природу *привидів*, знищує їхні найнебезпечніші види, а також контролює діяльність *агенцій*.

Джерело — річ або місце, крізь яке *привид* проникає в світ.

Дотик — здібність відчувати психічне відлуння об'єктів, тісно пов'язаних із чиєюсь смертю або появою привидів. Таке відлуння може набувати форми зорового, слухового або іншого чуттєвого враження. Один з основних трьох типів психічного *Таланту*.

Дотик привида — ефект від тілесного контакту з *привидом*, найнебезпечніша зброя агресивного привида. Розпочавшись із відчуття гострого нестерпного холоду, дотик привида швидко призводить до крижаного заніміння всього тіла. Життєво важливі органи один за одним припиняють діяти; тіло синіє й набрякає. Без термінової медичної допомоги дотик привида зазвичай має смертельний наслідок.

Другий Тип — найнебезпечніший з відомих різновидів *привидів*. Сильніший за *Перший Тип* і має ознаки певного інтелекту. Привиди цього типу можуть завдавати людям серйозної шкоди. Найвідоміші серед них — *Спектр* і *Примара*, а також *Безногий*, *Костогрім*, *Осяйний Хлопчина*, *Полтергейст* і *Темний Спектр*.

Ектоплазма (плазма). Дивна субстанція, з якої утворюються *привиди*. У концентрованому стані дуже небезпечна для життя.

Залізо — давній і важливий засіб захисту від привидів усіх типів. Звичайні люди захищають свої житла за допомогою залізних прикрас, а також носять залізні амулети. Співробітники агенцій завжди мають із собою залізні *рапіри* та ланцюги, використовуючи їх як для атаки, так і для захисту.

Захисний ліхтар — потужна електрична лампа, світло якої відлякує привидів. Найчастіше захисні ліхтарі періодично вмикаються й вимикаються протягом ночі.

Захист (від привидів). Три основні засоби захисту від привидів (відповідно до їхньої ефективності) — *срібло*, *залізо* й *сіль*. Певний захист надають також *лаванда*, яскраве світло й протічна вода.

Зір — здатність бачити прояви та інші примарні явища (наприклад, *Смертні Вогні*). Один з основних трьох типів психічного Таланту.

Знак шибениці — камінь, яким підпирають стовп шибениці. Після того, як стовп прогниває й падає, камінь ще довго залишається на місці страти.

Кам'яний Молот — один з найменш цікавих привидів Першого Типу, що проявляється лише в тихому стукоті.

Катакомби — підземні приміщення для поховань. У Лондоні трапляються рідко. Ті, що збереглися, не використовуються від часу виникнення Проблеми.

Катафалк — гідравлічний механізм, за допомогою якого домовини опускають у катакомби.

Комендантська година. З появою Проблеми британський уряд запровадив комендантську годину в багатьох населених регіонах країни. Під час комендантської години, яка триває від заходу до сходу сонця, звичайні громадяни повинні залишатися вдома, під своїм домашнім захистом. У багатьох містах про початок і кінець комендантської години сповіщають удари дзвона.

Костогрім — рідкісний і вкрай неприємний різновид привида, що проявляється у вигляді кривавого тіла з облупленою шкірою, виряченими очима й вишкіреними зубами. Один з духів, найменш популярних серед агентів.

Культ привидів — система переконань людей, що з тих чи інших причин зацікавлені в поверненні духів померлих.

Лаванда. Вважається, що різкий солодкий запах цієї рослини лякає духів. Як наслідок, багато людей носять на одязі висушені гілочки

лаванди або підпалюють їх, щоб відлякати *привида* димом. Співробітники *агенцій* використовують склянки з лавандовою водою як зброю проти найслабших *привидів Першого Типу*.

Летюча Наречена — привид *Першого Типу*, різновид *Холодної Диви*. Летючі Наречені найчастіше не мають голови чи іншої частини тіла. Часом відчайдушно намагаються знайти ці пропалі рештки, часом тримають їх у руках. Назва походить від привидів двох королівських наречених, скараних на горло в Гемптон-Кортському палаці.

Нічна варта — команди підлітків, що працюють у великих компаніях та місцевих урядових установах, охороняючи заводи, фабрики, контори та людні місця після заходу сонця. Їм заборонено носити *рапіри*, тому вони мають на озброєнні списи з залізними вістрями, якими відганяють *привидів*.

Осяйний Хлопчина — надзвичайно гарний різновид *привида Другого Типу*, що проявляється у вигляді хлопчика (або зрідка — дівчинки) в оточенні холодного *потойбічного світла*.

Перший Тип — найслабший, найпоширеніший і найменш небезпечний різновид *привидів*. Часто обмежується усталеною, повторюваною формою поведінки. Найвідоміші серед привидів цього типу — *Тінь*, *Причасний*, а також *Блідий Сморід*, *Кам'яний Молот*, *Том-Тіньовик*, *Холодна Діва* й *Летюча Наречена*.

Печатка — предмет із *срібла* або *заліза*, призначений для знешкодження *Джерела* й запобігання втечі *привида*.

Плазма — те саме, що *ектоплазма*.

«Посібник Фіттес» — відомий посібник для мисливців за *привидами*. Написаний Марісою Фіттес, засновницею першої британської *агенції*.

Полтергейст — сильний і руйнівний *привид Другого Типу*. Видає потужні імпульси надприродної енергії й таким чином може пересувати важкі предмети в повітрі. Не утворює *прояву*.

Посріблене скло — особливе скло з частинками *срібла*, з якого виготовляють *склянки для привидів*.

Потойбічне світло — потужний різновид *аури*, надприродне світло, яке випромінюють окремі *прояви привидів*.

Привид — дух померлої особи. Привиди були відомі впродовж усієї історії людства, однак останнім часом — з невідомих причин — помітно активізувались. Мають багато різновидів, які фахівці

поділяють на три *ти* — *Перший Тип*, *Другий Тип*, *Третій Тип*. Привид завжди з'являється біля свого *Джерела*, що найчастіше є місцем його смерті. Привиди набирають силу в темряві — особливо між дванадцятою та другою годиною ночі. Здебільшого вони не займають живих людей (або просто не цікавляться ними), проте часом трапляються привиди, небезпечні для людського життя.

Примара — різновид *привида Другого Типу*. Має легку, ніжну й прозору форму. Може бути майже невидимим — за винятком окремих рис обличчя, що світяться. Незважаючи на ці властивості, він не менш агресивний, ніж інші привиди Другого Типу, а через свою часткову невидимість — навіть небезпечніший.

Примарний туман — слабкий блідо-зелений туман, що часом супроводжує *прояв*. Утворюється, радше за все, з *ектоплазми*. Холодний і неприємний на дотик, однак цілком безпечний.

Причасний — різновид *привида Першого Типу*. З'являється переважно в темному місці, майже не ворухиться, ніколи не наближається до людей, однак поширює сильне відчуття тривоги та *страху*.

Проблема — масова поява *привидів*, що вразила сучасну Британію.

Прояв — форма, якої набуває *привид*. Найчастіше прояви повторюють зовнішність померлих осіб або їхніх речей. Бувають і цілком незвичайні прояви — наприклад, відомий Лаймгаузський привид з'являвся в подібі зеленої кобри, а сумнозвісний дух із Белстріт — у подібі ганчір'яної ляльки. Незалежно від їхньої сили, привиди не можуть міняти свій прояв (за винятком *Перевертнів*).

Рапіра — офіційна зброя співробітників усіх *агенцій*. Має клинок із *заліза* й часто оздоблена *сріблом*.

Сіль — найчастіше використовуваний *захист* проти *привидів Першого Типу*. Сіль менш ефективна, однак дешевша за *срібло* й *залізо* — і через те популярна в багатьох домашніх господарствах.

Сірий Серпанок — слабкий *привид Першого Типу*, що не має достатньої сили для нормального *прояву* і з'являється в подібі клубів сірого туману. Його *ектоплазма* така розсіяна, що він не спричиняє *дотику привида*, тож людина може вільно проходити крізь нього. Його появу супроводжують *холод*, *сморід* і певний *неспокій*.

Сітка — один з різновидів *печатки*. Виготовляється із срібних ланцюгів.

Склянка для привидів — особлива посудина з *посрібленого скла* для зберігання активного *Джерела*.

Скупчення — одночасний *прояв* кількох духів в одному місці.

Слух — один з основних трьох типів психічного *Таланту*. Дозволяє чути голоси мертвих, відлуння давніх подій та інші надприродні звуки, пов'язані з *привидами*.

Смертний Вогонь — енергетичний слід, що залишається на місці, де сталася смерть. Що жорстокішою була смерть, то яскравішим є вогонь. Сильні вогні можуть зберігатися багато років.

Сморід — неприємний запах, що звичайно супроводжує *прояв привида*. Найчастіше з'являється разом з *болем, страхом та холодом*.

Соляна бомба — невелика пластмасова куля, наповнена *сіллю*. Розриваючись на місці, вистрілює *сіллю* в усіх напрямках. Використовується агентами для протидії слабким *привидам*. Менш ефективна, ніж знаряддя зі *срібла й заліза*.

Соляний пістолет — зброя, що розбризкує підсолену воду на далеку відстань. Дієвий засіб для протидії *привидам Першого Типу*. Часто трапляється на озброєнні у великих *агенцій*.

Спектр — найпоширеніший різновид *привида Другого Типу*. Завжди має чіткий *прояв* — ніби особа, яку він відтворює, жива або тільки-но померла. Менш легкий і ніжний за *Примару*, однак подібний до неї за своєю поведінкою. Часто з'являється, щоб довершити справу, розпочату за життя, — скажімо, відкрити таємницю або виправити помилку. Деякі Спектри дуже агресивні й жадають контакту з людьми. Таких привидів слід позбуватися будь-якою ціною.

Срібло — важливий засіб *захисту* проти *привидів*. Звичайні люди часто носять срібні *амулет*; співробітники *агенцій* оздоблюють сріблом свої *рапіри*, а також виготовляють із нього *печатки*.

Страх — відчуття раптової тривоги, що супроводжує *прояв привида*. Часто з'являється разом із *холодом, смородом та болем*.

Талант — здібність бачити, чути або відчувати якимось іншим чином присутність *привида*. Багато дітей (хоч і не всі) народжуються з певним рівнем *Таланту*, який занепадає з віком (хоч і зберігається в поодиноких дорослих). Діти з добре розвинутим *Талантом* вступають до *нічної варти*, з високо розвинутим — працюють в *агенціях*. Три найголовніші різновиди *Таланту* — *дотик, зір і слух*.

Темний Спектр — різновид *привида Другого Типу*, що має вигляд рухомої темної плями. Часом усередині цієї плями помітний *прояв* привида; часом це просто плинна, безформена чорна хмарина, що може то стискатися до розміру людського серця, то заповнювати собою цілу кімнату.

Тінь — найпоширеніша форма *привида Першого Типу*. Як і *Спектри*, Тіні мають чіткий *прояв*, однак нагадують *Примар* своєю легкістю (проте не такі небезпечно хитрі). Зазвичай Тіні не зважають на присутність людей і мають усталену схему поведінки. Відтворюють почуття жалю і втрати, зрідка гніву або чогось іще сильнішого. Завжди прибирають людську подобу.

Том-Тіньовик — усталена в Лондоні назва *Причасного*, що з'являється на дверях, в арках або алеях. Один з типових міських *привидів*.

Торговець артефактами — особа, що розшукує *Джерела* та інші психологічні артефакти для продажу їх на чорному ринку.

Третій Тип — надзвичайно рідкісний різновид *привидів*. Уперше описаний Марісою Фітес, і відомості про нього досі вкрай суперечливі. За деякими даними, привиди цього різновиду здатні повноцінно спілкуватися з людьми.

Фантом — те саме, що *привид*.

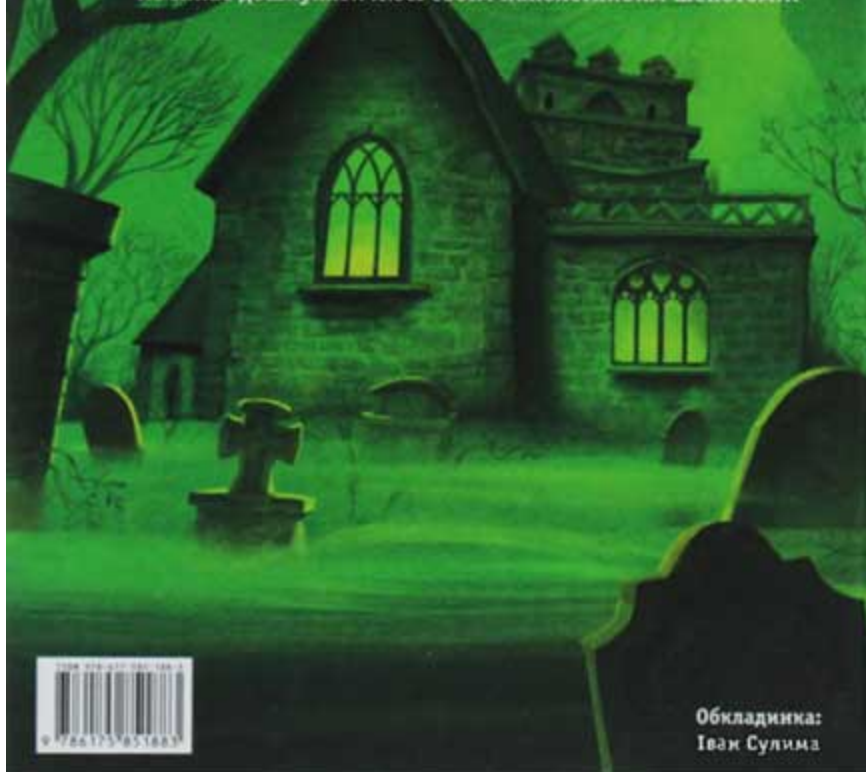
Холод — різке падіння температури, що свідчить про близьке місцезнаходження *привида*. Один з чотирьох головних індикаторів *прояву* (разом з *болем*, *смородом* та *страхом*). Холод може поширюватись досить далеко — або концентруватись у так званих «холодних місцях».

Холодна Діва — сірий туманний *привид Першого Типу* у вигляді жінки в старомодній сукні, що з'являється на далекій відстані від людини. Холодні Діви часто випромінюють сильне почуття смутку та *болю*, проте нечасто підходять близько до живих людей.

АГЕНЦІЯ «ЛОКВУД & К°»: КНИГА II

До агенції «Локвуд і К°» — завзятого Ентоні Локвуда, книголюба Джорджа Кабінса та відважної Люсі Карлайл, найкращих лондонських фахівців із знешкодження привидів, — звертаються нові клієнти з проханням допомогти їм під час ексгумації тіла Едмунда Бікерстафа, лікаря вікторіанської доби, який усе життя намагався налагодити спілкування з мерцями. Домовину лікаря слід старанно запечатати, щоб запобігти будь-яким втручанням надприродних сил. Усе триває чудово, аж поки Джорджева цікавість не привертає увагу страхітливого фантома... Поява цього духа спричиняє справжній хаос у Лондоні. Інспектор Департаменту психологічних розслідувань і контролю (ДЕПРІК) Барнс повідомляє Локвуда, що з домовини Бікерстафа було викрадено таємничий скляний предмет. Цей артефакт украй небезпечний, тож Барнс наполягає, щоб його негайно відшукали. А тим часом череп, замкнений у скляці, — найдивовижніший з привидів Локвудової колекції, — починає дошкуляти Люсі своїм наполегливим шепотом...

АГЕНЦІЯ «ЛОКВУД & К°»: КНИГА II

До агенції «Локвуд і К°» — завзятого Ентоні Локвуда, книголюба Джорджа Кабінса та відважної Люсі Карлайл, найкращих лондонських фахівців із знешкодження привидів, — звертаються нові клієнти з проханням допомогти їм під час ексгумації тіла Едмунда Бікерстафа, лікаря вікторіанської доби, який усе життя намагався налагодити спілкування з мерцями. Домовину лікаря слід старанно запечатати,

щоб запобігти будь-яким втручанням надприродних сил. Усе триває чудово, аж поки Джорджева цікавість не повертає увагу страхітливого фантома... Поява цього духа спричиняє справжній хаос у Лондоні. Інспектор Департаменту психологічних розслідувань і контролю (ДЕПРІК) Барнс повідомляє Локвуда, що з домовини Бікерстафа було викрадено таємничий скляний предмет. Цей артефакт у край небезпечний, тож Барнс наполягає, щоб його негайно відшукали. А тим часом череп, замкнений у склянці, — найдивовижніший з привидів Локвудової колекції, — починає дошкуляти Люсі своїм наполегливим шепотом...